

การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย
ระหว่างปีพุทธศักราช 2529-2541

นางสาวสุรัตน์ สิงห์เวียง

สถาบันวิทยบริการ
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-333-679-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A SYNTHESIS OF MASTER DEGREE THESES IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION
DURING B.E. 2529-2541

Miss Surat Singweang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Early Childhood Education
Department of Elementary Education

Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2000

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย
ระหว่างปีพุทธศักราช 2529-2541
โดย นางสาวสุรัตน์ สิงห์เวียง
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.น้อมศรี เคท

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาามหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วรสุดา บุญยไวยโรจน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.น้อมศรี เคท)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ตันติวงศ์)

สภามหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุรัตน์ สิงห์เวียง : การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย
ระหว่างปีพุทธศักราช 2529 - 2541. (A SYNTHESIS OF MASTER DEGREE THESES IN
EARLY CHILDHOOD EDUCATION DURING B.E.2529 - 2541) อ.ที่ปรึกษา : รอง
ศาสตราจารย์ ดร.น้อมศรี เคท, 197 หน้า.ISBN 974-333-679-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสังเคราะห์ข้อความรู้ในวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต
สาขาการศึกษาปฐมวัยระหว่างปีพุทธศักราช 2529 - 2541 ด้วยวิธีการสังเคราะห์เชิงปริมาณและ
เชิงคุณลักษณะ จำนวนวิทยานิพนธ์ทั้งสิ้น 261 เรื่อง พบว่า วิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย
พิมพ์เผยแพร่มากที่สุดในปี พ.ศ.2538 โดยส่วนใหญ่ศึกษากับประชากรที่เป็นเด็กปฐมวัยอายุ
5 - 6 ปี เนื้อหาสาระที่ศึกษาโดยส่วนใหญ่คือ การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะการ
ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา และระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้มากที่สุดคือ การวิจัยเชิงทดลอง

ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ตามเนื้อหาสาระที่ศึกษาแบ่งออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้ 1)
ประวัติและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาปฐมวัย พบว่า การเล่นของเด็กในอดีตเป็นการละเล่น
ที่บ้าน ต่อมาเปลี่ยนแปลงมาเป็นการเล่นประกอบของเล่นมากขึ้น ส่วนแนวโน้มการจัด
การศึกษาในปี พ.ศ.2544 มุ่งให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและสนับสนุนให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษามากขึ้น 2) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พบว่า มีพัฒนาการจากหลักสูตรที่เน้นอ่าน
เขียน เรียนเลข มาเป็นหลักสูตรแบบเตรียมความพร้อม 3) สภาพและปัญหาการจัดการศึกษา
และการจัดการเรียนการสอน พบว่าสภาพการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน
ตามลักษณะการให้บริการและสภาพสังคม ปัญหาส่วนใหญ่คือ ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้
ความสามารถ 4) สื่อการเรียนการสอน มีการศึกษาถึงสื่อที่มีผลทางตรงกับเด็กและสื่อที่มีผล
ทางอ้อมกับเด็ก 5) การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ส่วนใหญ่ศึกษาการจัดการประสพการณ์เพื่อ
ส่งเสริมพัฒนาการด้าน ต่าง ๆ 6) พฤติกรรมการสอน การนิเทศและการพัฒนาครู พบว่า ครู
ส่วนใหญ่มุ่งพัฒนาเด็ก ครูส่วนใหญ่ได้รับการนิเทศทางไกลและได้รับการพัฒนาโดยใช้ชุดการ
ฝึกอบรมด้วยตนเอง 7) การอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครอง
มีการศึกษาบทบาท ของบิดามารดาและมีการพัฒนาผู้ปกครองโดยชุดให้ความรู้ต่าง ๆ 8)
กิจกรรมเสริมเพื่อเป็นบริการทางการศึกษา มีโครงการประสพการณ์เกี่ยวกับอาหารและการ
บริการทางสุขภาพ

ภาควิชา...ประถมศึกษา

ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา...การศึกษาปฐมวัย

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา...2543

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

408317227 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEY WORD: SYNTHESIS / EARLY CHILDHOOD EDUCATION

SURAT SINGWEANG : A SYTHESIS OF MASTER DEGREE THESES IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION DURING B.E. 2529 - 2541 . THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. NORMSRI CATE , Ph.D. 197 pp. ISBN 974-333-679-6

The purpose of this research was to synthesize 261 master degree theses in early childhood education during B.E.2529 - 2541 in the aspect of quantity and quality.

The findings were :

The most of published theses of early childhood education were in B.E.2538, most population of study was in 5-6 years, most content was to encourage child development, especially in intelligence. Most theses were experimental research.

The findings of content synthesis were grouped in 8 topics. 1) In the past, children's play was a local play. After that the play changed in using more equipments and toys. Trend in early childhood in B.E.2544 was to give knowledge to parents and support to local participation educational in management. 2) Curriculum in early childhood education was moved from emphasizing on reading, writing and arithmetics to learning readiness. 3) State and problem of instruction was found that the school management was different in characteristics of service and social context. The major problem was a lack of persons who have knowledge and capacity enough in action. 4) Instructional materials were found to be an impact both directly and indirectly to the children. 5) Encouraging a child development was addressed to experiences and activities enhancing children as a whole child. 6) In teaching behavior, most teachers focused on the children development. In supervision, most teachers were received a long distance supervision and a self-study program. 7) Research studies on the role of child rearing and parent education were valued on fathers and mothers, and also developed them by using educational packages. 8) Additional activities for educational services were projects for nutrition and health service.

Department Elementary Education

Field of study Early Childhood Education

Academic year 2000

Student's signature.....

Advisor's signature.....

Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.น้อมศรี
เคท ที่ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ และข้อคิดที่ประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัย
รู้สึกซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่งและ ขอกราบขอบพระคุณมาเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ วรสุดา บุญยไวยโรจน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.
บุษบง ตันติวงศ์ ประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำต่าง ๆ อันเป็น
ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ขึ้น

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ และอาจารย์ดร.ศรินทร วิริยะ
สิรินนท์ อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาโทปี 2540 ที่คอยห่วงใยและให้กำลังใจตลอดมา

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือที่
ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณ คุณเชวงศักดิ์ อวิรุทธพาณิชย์ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยช่วยเหลือเป็น
กำลังใจ ให้คำปรึกษากับผู้วิจัยมาโดยตลอด

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณบุคคลที่สำคัญที่สุดที่ทำให้มีวันนี้ได้ คือ คุณพ่อ คุณแม่
ที่ให้ความรัก ความห่วงใย และเป็นกำลังใจผู้วิจัยตลอดมา

สุรัตน์ สิงห์เวียง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
สถาบันการศึกษาที่ผลิตงานวิจัยระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย... ..	14
ความหมายและความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	14
ความหมายของเด็กปฐมวัย.....	15
ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	15
ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	16
องค์ประกอบของการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	18
หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	19
จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	20
การสังเคราะห์งานวิจัย.....	21
ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย.....	21
ความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย.....	23
ลักษณะเฉพาะของการสังเคราะห์งานวิจัย.....	24
ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย.....	25
วิธีการสังเคราะห์งานวิจัย.....	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากร.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	37
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์เชิงปริมาณ.....	39
ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ.....	45
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	119
สรุปผลการวิจัย.....	119
อภิปรายผล.....	131
ข้อเสนอแนะ.....	135
รายการอ้างอิง.....	137
ภาคผนวก.....	140
ภาคผนวก ก.....	141
ภาคผนวก ข.....	161
ภาคผนวก ค.....	184
ภาคผนวก ง.....	193
ภาคผนวก จ.....	195
ประวัติผู้วิจัย.....	197

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

1	การเปรียบเทียบลักษณะข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยทั่วไป และการสังเคราะห์งานวิจัย.....	24
2	จำนวนและคำร้อยละของวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามปีที่พิมพ์และแหล่งผลิต.....	39
3	จำนวนและคำร้อยละของวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามเนื้อหาสาระและแหล่งผลิต.....	40
4	จำนวนและคำร้อยละของวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามระเบียบวิธีวิจัยและแหล่งผลิต.....	41
5	จำนวนและคำร้อยละของวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามประชากรและแหล่งผลิต.....	42
6	จำนวนและคำร้อยละของวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามกลุ่มอายุของเด็กปฐมวัยที่เป็นประชากรและแหล่งผลิต.....	43
7	จำนวนและคำร้อยละของวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามแหล่งที่อยู่ของประชากรและแหล่งผลิต.....	44
8	จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา.....	46
9	จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านสภาพและปัญหาการจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา.....	49
10	จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริม พัฒนาการทางสติปัญญา จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา.....	59
11	จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริม พัฒนาการทางสติปัญญา จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา(ต่อ).....	60
12	จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริม พัฒนาการทางสติปัญญาด้านคณิตศาสตร์ จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา.....	70
13	จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริม พัฒนาการทางสติปัญญาด้านภาษา จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา.....	74
14	จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริม พัฒนาการทางร่างกาย จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา.....	82

สารบัญดาร่าง (ต่อ)

หน้า

15	จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์จิตและใจ จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา.....	84
16	จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา.....	88
17	จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา (ต่อ)	89
18	จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการโดยรวม จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา	98
19	จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านการส่งเสริมพฤติกรรมการสอน การนิเทศและการพัฒนาครู จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา.....	100
20	จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครองจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา.....	108
21	ความตรงของการบันทึกตามแบบสรุปลาระสำคัญของวิทยานิพนธ์.....	196
22	ความเที่ยงของการบันทึกตามแบบสรุปลาระสำคัญของวิทยานิพนธ์.....	196

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การทำวิทยานิพนธ์เป็นกระบวนการในการแสวงหาวิธีการแก้ปัญหา โดยการรวบรวม วิเคราะห์และตีความข้อมูลอย่างเป็นระบบด้วยระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ การแสวงหาคำตอบ หรือการหาความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่เป็นจริงแน่นอนเชื่อถือได้นี้ ก็คือ กระบวนการของการวิจัย สุพิตร สมานิต (2538) ได้ให้ความหมายของการวิจัยไว้ว่าเป็น กระบวนการค้นคว้าหาความรู้อย่างเป็นขั้นเป็นตอนของการหาข้อเท็จจริงโดยอาศัยวิธีการทาง วิทยาศาสตร์เพื่อนำเอาแนวคิดเดิมที่มีอยู่ผสมผสานกับผลการวิเคราะห์ สรุปออกมาให้ได้คำตอบ ที่ถูกต้องมากที่สุด การวิจัยจะช่วยให้ผู้วิจัยมีโอกาสได้แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำผลไปใช้ ประโยชน์ให้มากทั้งในแง่ของการช่วยตัดสินใจแก้ปัญหาหรือนำไปปรับปรุงงานบางอย่าง ซึ่ง สอดคล้องกับความหมายของการวิจัยที่ Ghosh (1975) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการวิจัยเป็น เครื่องมือในการค้นคว้าข้อความรู้ของสิ่งเหล่านี้คือ

1. การหาหลักเกณฑ์ข้อความรู้ใหม่จากข้อมูลเดิมที่มีอยู่
2. การเข้าถึงข้อความรู้ที่มีอยู่จากการค้นคว้าข้อมูลใหม่ในปัจจุบัน
3. การค้นคว้าข้อความเห็นที่ต่างไปจากเดิมจากข้อมูลที่มีอยู่
4. การเข้าถึงความคิดเห็นทางทฤษฎีหรือเพื่อหาข้อค้นพบที่ยังไม่ได้สำรวจ ขอบเขตของข้อความรู้นั้น
5. การค้นหาหรือแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่ยังมีอยู่ในเรื่องที่ศึกษา

วิธีการวิจัยสามารถนำไปใช้พัฒนาและแก้ปัญหาสังคมได้ เช่น ปัญหาการกระจายรายได้ ปัญหาเรื่องเทคโนโลยี ปัญหาทางการศึกษา และปัญหาเรื่องวัฒนธรรมและ ค่านิยม เป็นต้น โดยเฉพาะในด้านการศึกษา ได้มีการนำวิธีการวิจัยมาแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาเพื่อให้เกิด การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและคุณภาพซึ่งมีวิธีการอย่างเป็นระบบแบบแผน คือ ผู้ศึกษาวิจัยจะ ทำการศึกษาทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงนำความรู้จากทฤษฎีต่าง ๆ มาประยุกต์สร้าง เครื่องมือทดสอบ สร้างวัสดุอุปกรณ์หลักสูตร สร้างสื่อการเรียนการสอน เกิดเป็นนวัตกรรมที่ผ่าน การทดลองและใช้ได้ผลทำให้เกิดวิธีดำเนินการหรือความรู้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียน การสอนที่มีประสิทธิภาพในที่สุด โดยการได้หลักสูตรใหม่ วิธีการสอนแบบใหม่ สื่อการสอนใหม่ ครูแนวใหม่ เป็นต้น (พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, 2531)

การพัฒนาของการเรียนการสอนจะดำเนินได้ด้วยดีต้องอาศัยของมูลที่ได้จากการทำงานวิจัย ซึ่งผลการวิจัยจากการทำวิทยานิพนธ์จึงมีความสำคัญ เพราะช่วยให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเป็น ประโยชน์ในการจัดการศึกษาและยังทำให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนการสอนสามารถ หาทางแก้ไขปรับปรุงได้ ซึ่งผลงานวิจัยนั้นสามารถที่จะนำมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาได้ดังคำกล่าว ของ ทองคุณ หงษ์พันธุ์ (2534) ที่ว่า ผลการวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาได้ เป็น ยุทธศาสตร์ ในระดับการศึกษากับผลที่เกิดขึ้นแก่สังคมโดยวิธีการวิจัยสามารถทำให้เข้าใจปัญหากระฉ่างชัด เข้าใจ สภาพ นอกจากนั้นผลของการวิจัยสามารถนำไปประกอบการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดย ส่วนรวมได้เพราะการวางแผนที่ดีจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายและยุทธวิธีในการนำไปสู่เป้าหมายให้ เหมาะสมถูกต้องในอนาคต ทั้งยังเป็นการควบคุมตัวแปรหรือปัจจัยบางอย่างให้เกิดขึ้นหรือลดน้อยลง ตามสภาพที่สังคมต้องการได้เพื่อให้เกิดการพัฒนาบรรลุเป้าหมาย

การศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษาได้เน้นความสำคัญและประโยชน์ ของการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวจึงได้มีการกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรมหาบัณฑิต โดยมุ่งให้ นิสิตได้นำความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในสาขาวิชามา ศึกษาวิจัยในรูปของ วิทยานิพนธ์ภายหลังจากการเรียนรายวิชาครบตามหลักสูตรแล้ว และพบว่า ในแต่ละปีจะมีผู้สำเร็จ การศึกษาไม่น้อยเลยและผลที่ได้จากการทำวิทยานิพนธ์ถือเป็นแหล่งความรู้ ที่สำคัญของวงการศึกษ ของประเทศไทย ซึ่งก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวใหม่ ๆ ต่อวงการศึกษ เป็นอย่างมาก

จากรายงานผลการประชุมสัมมนาของฝ่ายวิจัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับปัญหาในการนำผลการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนไปใช้ ได้ข้อสรุปว่า การที่ ผลงานวิจัยถูกนำไปใช้น้อยนั้น สาเหตุหนึ่งอาจมาจากการเผยแพร่ผลงานวิจัยยังไม่ดีพอ ซึ่ง ก่อให้เกิดปัญหากับผู้ผลิตงานวิจัยที่มักไม่ทราบจะทำวิจัยเรื่องใด เพราะขาดความรู้รอบและขาดสิ่ง สื่อสาร หรือรวบรวมว่าผลงานวิจัยใดเป็นที่ต้องการในปัจจุบันหรือใครทำวิจัยเรื่องที่ดินคิดจะทำอยู่ ลักษณะการทำวิจัยก็ยังกระจัดกระจายเป็นลักษณะต่างคนต่างทำ ดังนั้นในปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ ที่ผลิตงานวิจัยทางการศึกษาจึงได้พยายามรวบรวม และเผยแพร่ผลงานวิจัยทางการศึกษาใน รูปแบบต่าง ๆ ดังเช่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้จัดให้มีการประชุม วิชาการแบบซิมโปเซียม และนำบทความของงานวิจัยทางการศึกษาหรือเกี่ยวข้องกับการศึกษาที่ได้ คัดสรรแล้วพิมพ์เป็นรูปเล่ม โดยจัดแยกประเภทบทความวิจัยเหล่านั้นตามระดับการศึกษาคือ การศึกษาก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา การศึกษานอกระบบโรงเรียน อาชีวศึกษา การฝึกหัดครู อุดมศึกษา และอื่น ๆ โดยจัดทำรวม 3 ครั้ง และในครั้งที่ 3 นี้ได้มีการสรุป ผลการวิจัยโดยประมวลเป็นข้อความรู้ในแง่มุมมองของกระบวนการจัดการศึกษาด้วยวิธีการเรียบ เรียง หล่อหลอมเชื่อมโยงความรู้ความคิดจากการวิจัยให้มีความสัมพันธ์กัน (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525)

นอกจากนี้ พัทยา สายหนูและคณะ (2525) ยังได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการวิจัยทางการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งทำการศึกษาสภาพการวิจัยทางการศึกษาของประเทศไทยทั้ง ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต และได้ทำการสำรวจปริมาณงานวิจัยในช่วงระยะเวลาประมาณปี พ.ศ. 2524 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสถานะและความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน เพื่ออธิบายและชี้ให้เห็นถึงโครงสร้างและบรรยากาศของการวิจัย เพื่อพิจารณานำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการเปรียบเทียบกับสภาพการวิจัยทางการศึกษาของประเทศไทย อีกทั้งยังมีการเผยแพร่ในรูปของบรรณานุกรมรายชื่องานวิจัยต่าง ๆ และในการวิเคราะห์หรือสำรวจจิตวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต ซึ่งมีผู้ทำไว้บ้างแล้วดังเช่น จาริรัตน์ ปกรแก้ว (2528) ได้พยายามรวบรวมและจัดประเภทงานวิจัย ด้านการครุศึกษาอย่างเป็นระบบตามแนวโมเดล CIPP เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อจะให้ทราบถึงสภาพหรือบรรยากาศของการวิจัยทางการศึกษาว่าเป็นอย่างไร และเพื่อความสะดวกของผู้ต้องการใช้ผลงานวิจัย อันเป็นการสนับสนุนให้ผลการวิจัยถูกนำไปใช้มากขึ้น

สำหรับงานวิจัยสาขาการศึกษาปฐมวัยของนิสิตระดับมหาบัณฑิตในสถาบันต่าง ๆ ได้มีผลิตงานวิจัยออกมาเป็นจำนวนมากพอสมควรในปีหนึ่ง ๆ ถ้าได้มีการรวบรวม จัดหมวดหมู่ และประมวลผลงานวิจัยเหล่านี้ให้เป็นระบบก็จะเป็นการสะดวกต่อการค้นคว้าและเป็นข้อมูลสำคัญในการอธิบายทิศทางของการวิจัยสาขาการศึกษาปฐมวัยว่าเป็นไปในทางใด และมีข้อความรู้ส่วนใดที่ยังขาดข้อมูลหรือว่ามีงานวิจัยน้อยอยู่ ซึ่งข้อมูลลักษณะนี้ช่วยชี้แนะให้ทราบได้ว่าเท่าที่ผ่านมามีงานวิจัยสาขาการศึกษาปฐมวัยได้ให้ความสนใจข้อความรู้ทางการศึกษาในลักษณะใดบ้าง ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลในการทบทวนเรื่องของนโยบายและการลงทุนของการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ

วิทยานิพนธ์ในสาขาการศึกษาปฐมวัย เริ่มทำกันมาตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ.2529 ในการสำรวจวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย จากระบบการสืบค้นด้วยคอมพิวเตอร์ของศูนย์บรรณสารสนเทศทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 ถึง พ.ศ. 2541 พบว่ามีจำนวนวิทยานิพนธ์ทั้งสิ้น 261 เรื่อง ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนมากและแสดงให้เห็นว่ามีข้อความรู้ต่าง ๆ มากมายที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ การที่มีงานวิจัยจำนวนมากเช่นนี้บางครั้งผู้ที่นำผลการวิจัยไปใช้เกิดความสับสนในคำตอบของงานวิจัยเหล่านั้น เพราะบางครั้งวิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาสาระเหมือนกันแต่ได้ผลการวิจัยที่อาจไม่สอดคล้องกันหรือแตกต่างกัน ซึ่งถ้าหากยึดผลการวิจัยของวิทยานิพนธ์เพียงเล่มใดเล่มหนึ่ง อาจจะทำให้เกิดความไม่มั่นใจในการนำผลการวิจัยนั้นไปใช้ได้

ดังนั้นถ้าหากได้ทำการรวบรวมเรียบเรียงและบูรณาการเนื้อหาสาระต่าง ๆ ของผลการวิจัยในวิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันเข้าด้วยกันและจัดทำหมวดหมู่ของความรู้ ว่ามีความรู้เรื่องใดบ้างที่สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกัน ก็จะทำให้ได้รับความรู้ความคิดใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนมากขึ้นและสามารถนำไปใช้ด้วยความมั่นใจยิ่งขึ้น ซึ่งวิธีการนี้เรียกว่า “การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์”

นางลักษณ์ วิรัชชัย (2527) ได้แบ่งการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ไว้ 2 วิธีการ ดังนี้

(1) การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ เป็นการรวบรวมเรียบเรียงผลผสมผสานความรู้เรื่องต่าง ๆ ที่คล้ายกัน สอดคล้องกันเข้าด้วยกันและสรุปออกมาเป็นผลการสังเคราะห์ผลการวิจัย โดยสรุปประเด็นหลักของผลการวิจัยแต่ละเรื่องและบรรยายให้เห็นความสัมพันธ์หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลการวิจัยเหล่านั้น ทั้งนี้ผู้สังเคราะห์ต้องบรรยายสรุปด้วยความไม่ลำเอียงและไม่ผนวกความคิดเห็นของตนเองในการสังเคราะห์ ซึ่งเป็นวิธีการที่นักวิจัยเชิงคุณภาพโดยเฉพาะนักวิจัยทางประวัติศาสตร์และมานุษยวิทยาใช้ในการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย ส่วนนักวิจัยโดยทั่วไปนิยมใช้เป็นกิจกรรมในการรายงานเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(2) การสังเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นการสังเคราะห์ข้อค้นพบจากงานวิจัยหลาย ๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาเดียวกัน โดยใช้วิธีการที่มีระบบ ใช้ความรู้ หลักการ และระเบียบวิธีทางสถิติ งานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์ต้องเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณที่ให้ข้อมูลและค่าสถิติที่เพียงพอต่อการนำมาสังเคราะห์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงทดลองและเชิงสหสัมพันธ์

จากความสำคัญของผลการวิจัยและยังไม่มีผู้ใดทำการสังเคราะห์งานวิจัยในสาขาการศึกษาปฐมวัย จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจการสังเคราะห์ลักษณะของข้อความรู้ในงานวิจัยทางการศึกษาโดยเฉพาะที่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย ซึ่งจะทำให้รู้ว่ามีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับด้านใดบ้างทางการศึกษาและมีปริมาณมากน้อยเพียงใดรวมถึงคุณประโยชน์ของการทำวิทยานิพนธ์ในแต่ละเรื่อง ที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ.2529 – 2541 โดยการสังเคราะห์ เชิงปริมาณและการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ

นอกจากนี้การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ยังเป็นการรวบรวมข้อค้นพบต่าง ๆ จากการทำวิทยานิพนธ์ให้เป็นหมวดหมู่เพื่อให้รู้ว่ามีข้อค้นพบใหม่ ๆ ใดบ้างจากการวิจัยที่ผ่านมา ซึ่งช่วยให้ทราบถึงทิศทางและแนวโน้มของการทำวิทยานิพนธ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงจากที่ผ่านมาและที่จะทำต่อไปในอนาคต ว่าข้อความรู้ในส่วนใดที่ยังขาดข้อมูลในการทำวิจัยอยู่บ้าง เพื่อที่จะช่วยให้ได้รับการส่งเสริมให้มีการทำวิจัยที่กว้างขวางและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยลดความซ้ำซ้อนในการทำวิจัยลงได้เพราะในการทำวิจัยแต่ละเรื่องมีการลงทุนที่สูงมาก ทั้งเวลาและทุนทรัพย์ ดังนั้นผลการวิจัยที่ออกมาจึงควรที่จะมีประโยชน์สูงสุด

จากข้อค้นพบและข้อความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยสาขาการศึกษาปฐมวัย สามารถนำไปพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนางานวิจัยทางการศึกษาที่เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยต่อไปอีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อนิสิตและผู้สนใจในการทำวิจัยต่อหรือนำผลการวิจัยไปใช้ได้ อย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสังเคราะห์ข้อความรู้ในวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัยด้วยวิธีการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะและเชิงปริมาณระหว่างปี พ.ศ. 2529-2541

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตที่จัดทำโดยนิสิต นักศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่พิมพ์เผยแพร่ ระหว่างปีพุทธศักราช 2529-2541 และในการแบ่งหมวดหมู่วิทยานิพนธ์จัด ตามลักษณะของ เนื้อหาสาระในวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับประวัติและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย พฤติกรรมการสอน การนิเทศและการพัฒนาครู พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมเสริมเพื่อเป็นบริการทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย และอื่น ๆ

ข้อตกลงเบื้องต้น

การจัดกลุ่มวิทยานิพนธ์จัดตามเกณฑ์ลักษณะเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์ที่นำมาสังเคราะห์ แต่อาจมีวิทยานิพนธ์บางเรื่องจัดอยู่ในกลุ่มได้มากกว่าหนึ่งกลุ่มเพราะมีเนื้อหาสาระมีส่วนคาบเกี่ยวระหว่างสองกลุ่ม ผู้วิจัยได้ตัดสินใจจัดลงเพียงกลุ่มเดียวแต่จะอธิบายเชื่อมโยงเมื่อกล่าวถึงวิทยานิพนธ์อีกกลุ่มหนึ่งด้วย

ข้อจำกัดของการวิจัย

งานวิจัยบางเล่มผู้วิจัยไม่สามารถค้นหาได้เนื่องจากงานวิจัยได้สูญหายไปหรือไม่ปรากฏในรายการสืบค้นข้อมูล จึงไม่สามารถนำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้ได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต หมายถึง ผลงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบ และมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือหลักการบางอย่างที่นำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือการนำวิชาการนั้น ๆ มาประยุกต์ใช้ของนิสิต นักศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตและศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างปีพุทธศักราช 2529-2541

วิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย หมายถึง ผลการศึกษาค้นคว้าของนิสิต นักศึกษาที่ได้ทำการค้นคว้าทดลองทางการศึกษาที่มีเนื้อหาสาระในวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับประวัติ และ วิสัยทัศน์ทางการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน สื่อการเรียนการสอน สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน พฤติกรรม การสอน การนิเทศและการพัฒนาครู การอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ของผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมเพื่อเป็นบริการทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยและอื่น ๆ

วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับประวัติและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาปฐมวัย หมายถึง วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาและแนวโน้มของการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยการใช้วิธีการต่าง ๆ คาดคะเนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการเรียน การสอนสำหรับเด็กปฐมวัยในอนาคต

วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หมายถึง วิทยานิพนธ์ที่ ศึกษาเกี่ยวกับเอกสารหลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์ทั้งที่เป็นหลักสูตรแม่บทและเอกสาร หลักสูตรอื่น ๆ รวมถึงการสร้าง การใช้ การพัฒนาและการประเมินหลักสูตร แนวการจัด ประสบการณ์ รูปแบบการศึกษา โปรแกรมการศึกษา ชุดการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ สำหรับ เด็กปฐมวัย

วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการจัดการศึกษาและการจัดการ เรียน การสอน หมายถึง วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และสภาพความเป็นจริงและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็ก ปฐมวัย

วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน หมายถึง วิทยานิพนธ์ที่ศึกษา เกี่ยวกับสภาพการใช้และการผลิตสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ สื่อมีทั้งที่ครูใช้และเด็กใช้ ตลอดจนหนังสือสิ่งพิมพ์ วิทยู โทรทัศน์ที่เข้ามามีบทบาทต่อเด็กปฐมวัย

วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย หมายถึง วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์และจิตใจ และสังคม ดังต่อไปนี้

การส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา หมายถึง วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กในด้านภาษา ความสามารถและการคิดการจำ ความคิดสร้างสรรค์ การคิดเชิงเหตุผล การแก้ปัญหา ความสามารถในการอนุรักษ์และมิติสัมพันธ์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และความรู้ในเนื้อหาต่าง ๆ เช่น ความรู้ทางสังคมศึกษา สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

การส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย หมายถึง วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการเสริมสร้างการเจริญเติบโตทางร่างกาย สมรรถภาพทางกลไกของเด็กในด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์กันของอวัยวะต่าง ๆ

การส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจ หมายถึง วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาวะความพึงพอใจและไม่พึงพอใจของเด็กในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเห็นคุณค่าในตนเอง ความสนใจในการเลือกและตัดสินใจในการทำกิจกรรม การรับรู้ทางคุณธรรมจริยธรรมของ เด็กปฐมวัย

การส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม หมายถึง วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กด้านความสามารถในการปรับตัวที่พึงประสงค์เมื่อต้องอยู่ร่วมกัน เล่นร่วมกัน และทำงานร่วมกัน ได้แก่ การมีพฤติกรรมทางสังคม ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความเข้าใจผู้อื่นของเด็กปฐมวัย

วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน การนิเทศและการพัฒนาครู หมายถึง วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้สอนในขณะที่ทำการสอนโดยเกี่ยวข้องกับการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สอนและการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้สอนในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและตัวเด็ก คุณลักษณะที่จำเป็นของผู้สอนในระดับปฐมวัยที่ นอกเหนือจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครอง หมายถึง วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการกระทำหรือการแสดงออกของบิดามารดา ผู้ปกครองในขณะที่ทำการอบรมเลี้ยงดูเด็กในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจวัตรประจำวัน และการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการส่งเสริมเด็กปฐมวัยได้อย่างถูกต้อง

วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมเสริมเพื่อเป็นบริการทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมหรือโครงการพิเศษที่จัดขึ้น นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นการส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือเด็กปฐมวัย ครอบคลุมในด้านการให้บริการเพื่อสนับสนุนทางการศึกษา ด้านโภชนาการ ด้านสุขภาพอนามัย ได้แก่ โครงการอาหารกลางวัน โครงการนมโรงเรียน เป็นต้น

การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริงในอดีต รวบรวมข้อมูล จากเอกสารสิ่งของที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ไม่มีการควบคุมปรากฏการณ์ ลักษณะที่สำคัญคือ สืบหาข้อมูลจากเอกสารเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่ยาวนาน ข้อมูลในการศึกษาเกิดขึ้นเองไม่ได้จัดกระทำ เหตุการณ์ไม่สามารถเกิดขึ้นซ้ำกันเพื่อทดสอบผลที่เกิดขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิพากษ์วิจารณ์จากนั้นจึงตั้งสมมติฐาน

การวิจัยเชิงทดลอง หมายถึง การศึกษาค้นคว้าหาข้อเท็จจริงโดยการทดลอง ภายใต้การ จัดกระทำเพื่อควบคุมตัวแปร มุ่งหาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลของตัวแปรที่ศึกษา ลักษณะที่สำคัญ คือ ควบคุมตัวแปรโดยเฉพาะตัวแปรภายนอก จัดกระทำเพื่อให้ผลการทดลองเกิดขึ้น เพื่อสังเกตผลการทดลองและมีกลุ่มอีกกลุ่มเพื่อเอาไว้เปรียบเทียบผลการทดลอง

การวิจัยเชิงบรรยาย หมายถึง การศึกษารวบรวมข้อเท็จจริงตามธรรมชาติไม่มีการจัดกระทำเพื่อควบคุมตัวแปรที่เกี่ยวข้อง มีการเปรียบเทียบและประเมินผลสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อกำหนดหรือหาแนวทางเลือกในการแก้ปัญหา ได้แก่

การวิจัยเชิงเปรียบเทียบ หมายถึง การศึกษาความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันระหว่างตัวแปรสองตัวหรือมากกว่า เพื่อดูความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล โดยการศึกษาค้นคว้าหาเหตุ และสรุปความเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกันแต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถที่จะทำการวิจัยเชิงทดลองได้ เช่น การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของวัยรุ่นที่มีปัญหากับไม่มีปัญหาทางสังคม การศึกษาเปรียบเทียบการเป็นมะเร็งปอดของคนที่สูงบุหรืกับคนที่ไม่สูงบุหรื ลักษณะสำคัญคือ ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเกิดขึ้นมาก่อนแล้ว โดยไม่มีการจัดกระทำเพื่อให้ตัวแปรอิสระมีต่อตัวแปรตามโดยไม่มีการควบคุมตัวแปรภายนอก ผลของบางเรื่องอาจมาจากหลายเหตุ

การวิจัยเชิงสำรวจ หมายถึง การรวบรวมข้อมูลมาบรรยายและอธิบายสภาพการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามความเป็นจริงในลักษณะทั่ว ๆ ไป ลักษณะที่สำคัญคือ ศึกษาลักษณะของประชากร, ศึกษาสิ่งแวดล้อมทางสังคม, ศึกษาพฤติกรรมและกิจกรรมของบุคลากร ทางการศึกษาและผู้เรียน, ศึกษาความคิดเห็น และเจตคติของประชากร

การวิจัยเชิงความสัมพันธ์ หมายถึง การศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวขึ้นไป ว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างไร ตามสภาพการณ์ที่มีอยู่ เป็นอยู่เพื่อบรรยายลักษณะของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยพิจารณาได้ 3 ประการคือ ทิศทาง ปริมาณ

ลักษณะความสัมพันธ์ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนกับความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นต้น

การศึกษารายกรณี หมายถึง วิธีการศึกษาค้นคว้าอย่างละเอียดลึกซึ้ง เฉพาะเจาะจงในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อหารายละเอียดของเรื่องที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทราบธรรมชาติของสภาพการณ์อันสลับซับซ้อนของเรื่องตลอดจนทราบถึงเรื่องขององค์ประกอบต่าง ๆ อันเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดสภาพการณ์เช่นนั้น เช่น ครูต้องการทราบสาเหตุที่เด็กบางคนมีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่สนใจต่อการเรียน ครูจึงควรทำการศึกษารายกรณีเพื่อที่จะได้ทราบสาเหตุต่าง ๆ อย่างละเอียด

การวิจัยเชิงพัฒนาการ หมายถึง การศึกษารูปแบบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง ว่าการมีอัตราการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด และมีระดับการเปลี่ยนแปลง โดยศึกษาการเจริญเติบโต ตัวอย่างประชากรน้อยแต่มีตัวแปรและประเด็นในการศึกษามาก เป็นการศึกษาดิตตามผล และการศึกษาแนวโน้มโดยศึกษาสภาพการณ์ในอดีตและปัจจุบันเพื่อเอาไปทำนายแนวโน้มในอนาคต

การวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง เป็นการวิจัยเชิงบรรยายประเภทหนึ่งที่มีมุ่งค้นหาลักษณะของการสื่อสารโดยเฉพาะ การสื่อสารในที่นี้รวมทั้งที่เป็นเอกสารที่เขียนและ พูดด้วย การวิเคราะห์เนื้อหามีลักษณะคล้ายกับการวิเคราะห์เอกสาร แต่มีขอบเขตแคบกว่าเพราะมุ่งวิเคราะห์เฉพาะเนื้อหาของสาระของเอกสารเป็นสำคัญโดยมีขั้นตอนที่สำคัญ คือ การกำหนดหน่วยวิเคราะห์ นับความถี่ ระบุทิศทางและปริมาณ แจกแจงความถี่ กลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือบันทึก โดยมีการกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์

การวิจัยเชิงคุณภาพหรือเชิงชาติพันธุ์วรรณา หมายถึง การวิจัยที่มุ่งอธิบายสภาพการณ์หรือปรากฏการณ์จากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงในทุกมิติ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจปรากฏการณ์นั้น ๆ ที่เกิดขึ้นรวม ๆ ว่ามีความเป็นมาและพัฒนาการเป็นไปอย่างไร ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อมูลทางสังคมและวัฒนธรรมหลายประการที่ไม่อาจจัดทำในรูปปริมาณได้ เช่น ความรู้สึกนึกคิด ประวัติชีวิต ค่านิยม และประสบการณ์ หรือปัญหาในการดำเนินชีวิตบางประการ รวมทั้งอุดมการณ์ต่าง ๆ

การวิจัยเชิงประเมิน หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ การเปรียบเทียบแบบทดสอบ การหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบ และการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีมุ่งพิจารณากำหนดคุณค่าหรือระดับความสำเร็จของกิจกรรม และเสนอแนะสำหรับการทำกิจกรรมต่อไป โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยายหรือการวิจัยเชิงทดลองก็ได้

การวิจัยเอกสาร หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานที่ได้จากหน่วยงานบรรยายสภาพและคุณลักษณะเอกสารมักจะเกี่ยวกับเรื่องราวเนื้อหาของเอกสารแหล่งข้อมูล จากรายงานจดหมายเหตุ ขอบันทึกศิลาจารึก เป็นต้น

การวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย หมายถึง การวิจัยที่อาศัยวิธีการระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ อย่างมีระบบ จะทำให้ได้ผลการพิจารณาที่ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น จัดเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่กระจัดกระจายให้สอดคล้องกัน โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะไม่ทราบว่ามีใครบ้างที่ออกความคิดเห็น เป็นการวิจัยที่เหมาะสมสำหรับการทำนายหรือการพยากรณ์ หรือการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ต่าง ๆ

ข้อความรู้ หมายถึง ประโยคข้อความเกี่ยวกับตัวแปรที่ได้ผ่านการตรวจสอบแล้วมีข้อมูลสนับสนุน และเป็นไปตามหลักเหตุผล จากวิทยานิพนธ์แต่ละฉบับ

การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง การนำหน่วยย่อย ๆ หรือส่วนต่าง ๆ ของผลการวิจัยที่เป็นข้อความรู้จากงานวิจัยหลาย ๆ เรื่อง มารวมเป็นเนื้อเรื่องเดียวกัน

การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ หมายถึง การบรรยายสรุปผลการวิจัยที่สอดคล้องใกล้เคียงกัน หรือเนื้อหาเดียวกันออกเป็นประเด็นหลักของผลการวิจัยแต่ละเรื่องและบรรยายให้เห็นความสัมพันธ์และความขัดแย้งระหว่างผลการวิจัยเหล่านั้น

การสังเคราะห์เชิงปริมาณ หมายถึง การบรรยายสรุปลักษณะที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ ซึ่งมีดังนี้ แหล่งผลิตของงานวิจัย ปีที่พิมพ์และเผยแพร่ ประชากรที่ทำกรวิจัย เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย และระเบียบวิธีวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาหลักการแนวคิดและค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย
2. กำหนดกรอบในการสังเคราะห์งานวิจัยเป็น 2 ประเภท คือ การสังเคราะห์ เชิงปริมาณ และการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ
3. คัดเลือกประชากรที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งได้แก่วิทยานิพนธ์หรือปริญญาานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยของนิสิตระดับมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตั้งแต่เริ่มเปิดสาขาระหว่างปี พ.ศ. 2527 – 2541 และมีวิทยานิพนธ์หรือปริญญาานิพนธ์เล่มแรกในปี พ.ศ. 2529 มีจำนวนทั้งหมด 261 เรื่อง
4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัย เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อบันทึกสาระสำคัญในการสังเคราะห์งานวิจัย

5. เก็บข้อมูล โดยรวบรวมงานวิจัยที่เป็นประชากรทุกเรื่องพร้อมทั้งบันทึกสาระสำคัญต่าง ๆ ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. อ่านงานวิจัยแต่ละเรื่องตลอดทั้งเล่ม
2. บันทึกสาระสำคัญของงานวิจัยลงในแบบบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัย
3. จัดกลุ่มงานวิจัยในลักษณะต่าง ๆ โดยอาศัย ตัวแปรที่สำคัญ เนื้อหา และลักษณะของงานวิจัย เพื่อนำมาสังเคราะห์โดยใช้แบบบันทึกสาระสำคัญที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการแจกแจงข้อมูลออกเป็นประเด็นสำคัญ ๆ ตามเกณฑ์การวิเคราะห์ดังนี้

- 6.1 แหล่งผลิตของงานวิจัย
- 6.2 ปีที่พิมพ์และเผยแพร่
- 6.3 ประชากรที่ทำการวิจัย
- 6.4 เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย
- 6.5 ระเบียบวิธีวิจัย

7. กำหนดวิธีการสังเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมตามเงื่อนไขของเทคนิคการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณซึ่งต้องพิจารณาจากปริมาณงานวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยประเภทเดียวกันและมีตัวแปรเหมือนกัน

8. สังเคราะห์และนำเสนอข้อมูล แบ่งเป็น

1. การสังเคราะห์เชิงปริมาณ โดยการบรรยายสรุปลักษณะของงานวิจัยสาขาการศึกษาปฐมวัยภายหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์
2. การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ โดยการบรรยายสรุปผลการวิจัยตามลักษณะของเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ประวัติ / วิสัยทัศน์ทางการศึกษาปฐมวัย
2. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
3. สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน
4. สื่อการเรียนการสอน
5. พัฒนาการของเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

- 5.1 พัฒนาการทางสติปัญญา
- 5.2 พัฒนาการทางร่างกาย
- 5.3 พัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจ
- 5.4 พัฒนาการทางสังคม

6. พฤติกรรมการสอน การนิเทศและการพัฒนาครู

7. พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ความสามารถของ
ผู้ปกครอง

8. การจัดกิจกรรมเสริมเพื่อเป็นบริการทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
9. อื่น ๆ

สรุปผลการวิจัยในแต่ละด้าน ใช้การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะที่ แตกต่างกันตามความ
เหมาะสมของเนื้อหาด้วยวิธีบรรยาย ซึ่งเป็นการนำผลงานวิจัยต่าง ๆ มาสรุปสาระสำคัญติดต่อกัน
หรือนำผลการวิจัยสังเคราะห์เข้าด้วยกันตามลักษณะเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกันสัมพันธ์กันเข้า
ด้วยกัน

9. สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยโดยการบรรยายสรุป 2 ประเด็นหลัก ที่ได้จากการสังเคราะห์
เชิงคุณลักษณะและเชิงปริมาณ ออกเป็นด้าน ๆ ตามเนื้อหาสาระและข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัย

1. ทำให้ทราบเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์ที่นิสิตทำซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับ
มหาบัณฑิตที่เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยที่ผ่านมา
2. เพื่อให้ผู้บริหาร นักการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับวงการศึกษาปฐมวัยได้เห็นภาพรวมของ
งานวิจัยในด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน
3. ได้ข้อค้นพบและข้อคิดใหม่ ๆ จากวิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกัน
4. เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการนำผลการวิจัยในแต่ละด้านไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการ
สอนในระดับปฐมวัย
5. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยในอนาคต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย ระหว่างปี พ.ศ.2529-2541” ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมเอกสาร ตำราและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. สถาบันการศึกษาที่ผลิตงานวิจัยระดับมหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
2. ความหมายและความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย
3. การสังเคราะห์งานวิจัย
 - 3.1 ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย
 - 3.2 ความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย
 - 3.3 ลักษณะเฉพาะของการสังเคราะห์งานวิจัย
4. ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย
5. วิธีการสังเคราะห์งานวิจัย
 - 5.1 การสังเคราะห์เชิงปริมาณ
 - 5.2 การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันการศึกษาที่ผลิตงานวิจัยระดับมหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย

ในสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยของสถาบันการศึกษาผู้ทำการศึกษาและดำเนินการวิจัยเป็น นิสิตระดับมหาบัณฑิต งานวิจัยของแต่ละสถาบันมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรียกว่า วิทยานิพนธ์ ส่วนมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เรียกว่า ปรินญาณิพนธ์ เป็นการทำงาน วิจัยของนิสิต ถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตหรือปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต และในสถาบันมีการเปิดสอนและผลิตงานวิจัยสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มี 2 สถาบันการศึกษา คือ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มสอนระดับปริญญาโทสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2528 ได้ผลิตวิทยานิพนธ์ฉบับแรกในปี พ.ศ. 2530 จนถึงปี พ.ศ. 2541 มีจำนวนวิทยานิพนธ์ทั้งหมด 101 เล่ม (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เริ่มเปิดสอนระดับปริญญาโทสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยครั้งแรกในปี พ.ศ. 2527 ได้ผลิตปรินญาณิพนธ์ฉบับแรกในปี พ.ศ. 2529 จนถึงปี พ.ศ. 2541 มีจำนวนปรินญาณิพนธ์ทั้งหมด 160 เล่ม (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540)

ความหมายและความสำคัญของการจัดการศึกษาศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาศึกษาปฐมวัยในต่างประเทศได้มีการจัดมาเป็นเวลานานแล้ว สำหรับในประเทศไทยก็ได้มีการตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับนี้ ซึ่งจะเห็นได้จากงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในรอบยี่สิบปีที่ผ่านมา ที่ให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในช่วง ห้าปีแรกของชีวิตว่าเป็นระยะที่สำคัญมากต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพของชีวิตมนุษย์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2522) จากข้อความดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าเราควรหันมาพิจารณาถึงการจัดการศึกษาในระดับนี้กันอย่างจริงจัง และหาวิธีการในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้ อย่างเหมาะสม ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย สิ่งที่พ่อแม่ ครู นักการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรพิจารณาเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการจัดการศึกษาศึกษาปฐมวัยมีดังต่อไปนี้

ความหมายของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัย (Early Childhood) เป็นคำที่เราใช้เรียกเด็กตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึง 6 ปี ซึ่งอยู่ในวัยที่คุณภาพของชีวิตทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กำลังเริ่มต้นพัฒนาอย่างเต็มที่ (Massogia, 1977) ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการวิจัย "การจัดบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน" (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2522) ได้ระบุเอาไว้ในรายงานผลการวิจัยดังกล่าวว่า " เด็กปฐมวัย" หมายถึง

1.เด็กที่อยู่ในศูนย์โภชนาการเด็ก หรือสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือที่เรียกว่าศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน

2.เด็กที่เรียนในชั้นอนุบาล 1 และ 2 ในโรงเรียนอนุบาลของรัฐบาลและเอกชน รวมทั้งเด็กที่เรียนในชั้นอนุบาล 1 และ 2 ในโรงเรียนอื่นใดที่เปิดสอนชั้นอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็กที่เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ซึ่งโดยทั่วไปเด็กจะมีอายุประมาณ 3-6 ปี

ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good, 1945) ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง โครงการหรือหลักสูตรที่จัดสำหรับเด็กในโรงเรียนเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล หรือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ประถมศึกษาปีที่ 3

ฮิมส์ (Hymes, 1996) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ขวบ ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาทางสมอง

เยาเวพา เดชะคุปต์ (2525) กล่าวว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้ มีชื่อเรียกต่างกันไปเช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์โภชนาการเด็ก สถานรับเลี้ยงเด็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนที่รับเด็กเล็ก ฯลฯ ซึ่งไม่ว่าจะใช้ชื่อว่าอะไรก็ตาม จุดมุ่งหมายหลักก็คือ การเตรียมเด็กให้มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทุก ๆ ด้าน และพร้อมที่จะเติบโตให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ

กล่าวโดยสรุป การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ขวบ ซึ่งมีการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาทางสมอง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้ มีชื่อเรียกต่างกันไปหลายชื่อ ซึ่งแต่ละโปรแกรมก็มีวิธีการและลักษณะการ จัดกิจกรรมซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยพัฒนาเด็กในรูปแบบต่าง ๆ กัน

การจัดการศึกษาปฐมวัยควรมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการและการเรียนรู้อย่างเต็มที่ ซึ่งแนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยนี้ทุกรูปแบบควรมีส่วนสำคัญ ดังที่ มาสโซเกลีย (Massoglia, 1977) กล่าวเอาไว้ดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน นับตั้งแต่แรกเกิดจนเริ่มเข้าเรียนในระบบโรงเรียน
2. วางพื้นฐานทางสุขภาพอนามัยให้กับเด็กตั้งแต่ต้น รวมทั้งเด็กที่มีข้อบกพร่องต่าง ๆ
3. สิ่งแวดล้อมที่บ้านควรมีส่วนช่วยให้เด็กเจริญเติบโต และพัฒนาในทุก ๆ ด้าน
4. พ่อแม่ควรเป็นครูคนแรกที่มีความสำคัญต่อลูก
5. อิทธิพลจากที่บ้านควรมีผลต่อกระบวนการในการพัฒนาเด็ก

ในอดีตที่ผ่านมา เรามักละเลยไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้เด็กวัยนี้เท่าที่ควร แต่ในระยะหลัง ๆ นักการศึกษาและนักจิตวิทยา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญในวงการต่าง ๆ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้มากขึ้น ทั้งนี้เพราะจากการค้นคว้าและวิจัยพบว่าการปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพ รวมทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กจะทำได้ดีที่สุดในช่วงนี้ซึ่งเป็นวัยต้นของชีวิต ดังนี้ เบนจามิน บลูม (Bloom อ้างถึงใน เยาวพา เดชะคุปต์, 2542) กล่าวว่า 50 % ของสติปัญญาของมนุษย์จะเริ่มพัฒนาขึ้นในช่วง 4 ปีแรกของชีวิต และอีก 30 % จะพัฒนาขึ้นในช่วงต่อ ๆ ไป ดังนั้นจึงถึงเวลาแล้วที่เราควรจะหันมาพิจารณาถึงหลักสูตรและวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้

ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นภาวะใหม่ของการพัฒนาชุมชนเพื่อส่งเสริมการศึกษาและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น และนับวันจะมีความสำคัญต่อชุมชนมากยิ่งขึ้น แต่เดิมเด็กอยู่กับครอบครัวที่มีผู้ใหญ่ดูแล เพราะครอบครัวไทยแต่โบราณเป็นครอบครัวแบบขยาย คือ มีปู่ ย่า ตา ยาย อยู่รวมกัน แต่ปัจจุบันสังคมไทยกลายเป็นครอบครัวเดี่ยว คือมีพ่อ แม่ ลูก อีกทั้งมารดายังออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว ดังนั้น พ่อแม่จึงนำลูกไปฝากไว้ตามสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานบริบาลทารก หรือโรงเรียนอนุบาลเร็วขึ้น การศึกษาปฐมวัยจึงกลายเป็นความจำเป็นของชีวิตมากขึ้นกว่าเดิม ในอดีตที่ผ่านมาเรามักละเลยไม่ได้ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาในวัยนี้ เท่าที่ควร แต่ต่อมานักการศึกษานักจิตวิทยารวมทั้งผู้เชี่ยวชาญในวงการต่าง ๆ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้มากขึ้น ทั้งนี้เพราะจากการค้นคว้าวิจัยพบว่าพัฒนาการ ทุก ๆ ด้านของบุคคล ล้วนมีรากฐานมาจากการพัฒนาในวัยเด็ก โดยเฉพาะในช่วงอายุ 0-6 ปี ดังที่ ชิกมัน ฟรอยด์ (

Sigmund Freud) กล่าวว่า การปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพ รวมทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กจะทำได้ดีที่สุดในช่วงนี้ซึ่งเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิต

นอกจากนี้ จากผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าในช่วง 5 ปีแรกของชีวิต เป็นช่วงที่สำคัญมากในการวางรากฐานบุคลิกภาพของมนุษย์ และในช่วง 2 ปีแรกเป็นระยะที่ร่างกายและสมองกำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2523) ดังนั้นในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมจึงควรคำนึงถึงการเสริมสร้างพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างได้ สัดส่วน กล่าวคือ เปิดโอกาสให้เด็กได้สร้างเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย ทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และเล็ก ได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและถูกส่วน ได้รับการปลูกฝังและเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพและมีคุณค่าแก่สังคม

ปัจจุบันนี้มีผลการศึกษาค้นคว้ามากมายที่สนับสนุนและบ่งชี้ว่า การพัฒนาคุณภาพของประชากรจำเป็นจะต้องเน้นการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ อบรมเลี้ยงดูเด็กซึ่งมีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ทั้งนี้เพราะช่วงอายุดังกล่าวเป็นช่วงวิกฤติของ ชีวิตมนุษย์ ผลของการอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้รับในระยะตั้งของชีวิตจะมี อิทธิพลต่อการวางรากฐานของการพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคมและบุคลิกภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2523)

การพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพมีผลมาจากการส่งเสริมพัฒนาการตั้งแต่ปฐมวัย ซึ่งเป็นระยะวิกฤติที่เด็กสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว การกระตุ้นทางหู ตา จมูก ลิ้นและกาย ให้ได้ยิน ได้เห็น ได้สัมผัสและได้เรียนรู้โดยการเล่นตั้งแต่ปฐมวัย โดยเฉพาะการได้รับความรักจากพ่อแม่ จะช่วยให้ใยประสาทในเซลล์สมองขยายออกงาม ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ง่ายมีชีวิตชีวา รู้เหตุผล อันเป็นพื้นฐานการพัฒนาเด็กให้สมบูรณ์มากที่สุด เด็กเล็ก ๆ จะเรียนรู้ทุกอย่างในวัยที่เขา ยังเล็กอยู่ แต่ถ้าหากเด็กวัยนี้ไม่ได้รับการเอาใจใส่ เมื่อพ้นวัยนี้ไป เด็กจะเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยความยากลำบาก ในบางอย่างก็ จะไม่สามารถเรียนรู้ได้อีกเลย (ฉวีวรรณ จึงเจริญ, 2528) การจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยจึงเป็นเรื่องที่ นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความสนใจศึกษาค้นคว้ามานานแล้ว

ประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่ได้พยายามจัดบริการขึ้นพื้นฐานให้แก่กลุ่มเด็กเป้าหมายนี้ เพื่อเป็นการตอบสนองต่อความสำคัญของพัฒนาการในช่วงระยะแรกของชีวิตเด็ก และเพื่อให้บรรลุ ถึงเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพประชากร อันได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย โภชนาการและด้านสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม อบอุ่นปลอดภัย ทั้งนี้รวมถึงด้านการศึกษาที่เป็นแรงเสริมที่เหมาะสมกับ การพัฒนาทางภาษา สติปัญญา และสังคมของเด็กด้วย ลักษณะของการให้บริการ ส่วนใหญ่มักจะ จัดใน

ลักษณะให้ความรู้แก่พ่อแม่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูลูก และในขณะเดียวกันก็มีการจัดสถาน รับเลี้ยง เด็กหรือศูนย์พัฒนาเด็ก การจัดชั้นเรียนสำหรับเด็กระดับปฐมวัยหรือโรงเรียนอนุบาลเป็นต้น (UNESCO, 1964)

ในระยะเวลาที่ร่างกายทุกส่วนมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ถ้าทารกได้รับการเลี้ยงดูที่ถูกวิธีจะ ช่วยเสริมสร้างการพัฒนาในทุกด้านให้เป็นไปด้วยดี ด้วยเหตุนี้ พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูเด็ก และผู้ที่อยู่ ใกล้ชิด กับเด็ก เป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางพื้นฐานของพัฒนาการในทุก ๆ ด้านของเด็ก จะเห็น ได้ว่าเด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือได้รับการเลี้ยงดูไม่ถูกต้อง ขาดสารอาหาร มีโรคติดต่อจะมีผลกระทบทำให้ พัฒนาการของเด็กเป็นไปอย่างล่าช้า หรือไม่สามารถพัฒนาไปได้อย่างเต็มที่โดยเฉพาะพัฒนาการทาง สติปัญญา ส่วนเด็กในวัย 3 ปี เริ่มมีการพัฒนาทางด้านภาษาและสังคม ในขณะที่เด็กวัย 4 - 6 ปี เริ่มตระเตรียมเข้าสู่ระบบกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคมมากขึ้น เด็กในวัยนี้เริ่มไปโรงเรียนแล้ว มีการ พัฒนาการทางภาษา ทางสังคม การปรับตัว การอยู่ร่วมกับผู้อื่น หรือกับเด็กในวัยเดียวกัน เด็กเริ่มจาก บ้านไปสู่โรงเรียน ไปสู่สังคมที่มีระเบียบกฎเกณฑ์มากขึ้น เด็กต้องเริ่มเรียนรู้ความหมายของ สิ่งต่าง ๆ เข้าใจสัญลักษณ์ (Symbol) การปรับตัวของเด็กในช่วงนี้จะนำไปสู่การปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ใน อนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2523)

จากความสำคัญของการพัฒนาเด็กในวัย 0 - 6 ปี ดังกล่าว จึงนำไปสู่การจัดการศึกษา ปฐมวัยในรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่การให้ความรู้แก่หญิงมีครรภ์ พ่อแม่ ในเรื่องการดูแลสุขภาพอนามัย โภชนาการ การอบรมเลี้ยงดูเด็ก ตลอดจนการจัดศูนย์เด็กประเภทต่าง ๆ ปัจจุบันมีหลายหน่วยงาน ทั้ง ภาครัฐบาลและเอกชน ร่วมรับภาระในการจัดบริการให้กับเด็กในวัยนี้ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการให้บริการ แตกต่างกันไปตามภารกิจหลักของหน่วยงาน (ชมรมไทยอิสราเอล, 2526) เช่น กรมอนามัย เน้นการ แก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ภาวะโภชนาการ การฉีดวัคซีน กรมการพัฒนาชุมชน เน้นการให้ ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็กในเรื่องการอบรมเลี้ยงดู และจัดการตั้งศูนย์ พัฒนาเด็ก เป็น

องค์ประกอบของการศึกษาปฐมวัย

ดร.นীর - จาร์นีฟ (Dr. Nir - Jarniv) (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532) ได้ให้ข้อคิดว่า การศึกษาปฐมวัยควรมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ที่ควรพิจารณาคือ

1. ตัวเด็ก ในเรื่องนี้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดรวบยอด ของตัวเด็ก กล่าวคือ ควรเข้าใจถึงจิตวิทยาพัฒนาการ ธรรมชาติของเด็ก และเข้าใจถึงพัฒนาการใน การคิด ความต้องการ ฯลฯ ของเด็ก โดยคำนึงถึงว่า

1.1 เด็กทุกคนมีความเหมือนกัน คือ มีการพัฒนาการไปตามขั้นตอน มีความต้องการและมีความกระตือรือร้นเหมือนกัน ๆ กัน

1.2 เด็กทุกคนมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ทุกคนจะมีภูมิหลังและพื้นฐาน (Background) ไม่เหมือนกัน

1.3 เด็กทุกคนต้องการมีเพื่อน

ในการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัยจึงควรจัดให้สอดคล้องกับตัวเด็กโดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และคำนึงถึงว่าเด็กมีความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. พ่อแม่ ในการจัดการศึกษา ควรคำนึงถึงว่าพ่อแม่เป็นครูคนแรกและเป็นแบบอย่างให้แก่ลูก พ่อแม่เป็นบุคคลแรกที่ลูกรู้จัก เป็นผู้ปลูกฝังความคิดและพัฒนา บุคลิกภาพ ตลอดจนค่านิยมต่าง ๆ ของสังคม จากการศึกษาพบว่า การนำพ่อแม่เข้ามามีส่วนในการให้การศึกษาแก่ลูก ทำให้การศึกษาสำหรับเด็กดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังได้มีการให้การศึกษาแก่พ่อแม่ใน การอบรมเลี้ยงดูแก่ลูกให้มากขึ้น จึงเป็นสิ่งที่น่าคิดว่าทำอย่างไรเราจึงจะสามารถช่วยให้พ่อแม่ซึ่งเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งของลูกได้เข้าใจ และมีส่วนร่วมในการให้การอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่ลูก เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกอย่างแท้จริง ดังนั้นในการจัดการศึกษาจึงควรมีการรวมเอาพ่อแม่เข้าไว้ใน การจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้วย

3. ตัวครู ความหมายของครูในที่นี้หมายถึงผู้ดูแลเด็ก พี่เลี้ยง ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็ก ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ครูและบุคคลต่าง ๆ ที่กล่าวมาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็ก ดังนั้นบุคคลเหล่านี้จึงควรมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยนี้เป็นอย่างดี

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

จากความคิดของนักการศึกษาที่สำคัญ ๆ ภรณ์ คุรุรัตน์ (2523) รวบรวมไว้ว่า หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยควรมุ่งพัฒนาเด็กใน 3 ประการ ดังนี้

1. ความเสมอภาคทางโอกาส เด็กทุกคนไม่ว่าจะมาจากที่ใด สังคมใดจะมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับการพัฒนาในระดับปฐมวัย เพื่อให้เจริญเติบโตไปสู่ความเป็นพลเมืองดีมีคุณภาพ โดยเฉพาะเด็กในชนบท ในถิ่นสลัม หรือเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ยากไร้ควรได้รับการพิจารณาช่วยเหลือเป็นพิเศษเพื่อให้ได้รับการพัฒนาตามแนวทางเช่นเดียวกับที่เด็กในเมืองได้รับ

2. การพัฒนาศักยภาพของเด็ก มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพหรือความสามารถอยู่ภายในตัว ซึ่งติดตัวมาแต่กำเนิด ศักยภาพต่าง ๆ เหล่านี้สามารถพัฒนาได้ และจะสามารถนำออกมาใช้เมื่อได้รับการกระตุ้นทั้งจากสิ่งเร้าภายนอกและแรงจูงใจภายในตัวเอง การศึกษาสำหรับเด็กวัยนี้จะต้องพยายามดึงเอาศักยภาพของเด็กแต่ละคนออกมา และพัฒนาศักยภาพนั้นให้เจริญงอกงามสมบูรณ์

3. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นธรรมชาติของมนุษย์ เด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกันตามคุณสมบัติประจำตัวและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับ การจัดการศึกษาจะต้องตระหนักถึงหลักความจริงนี้ การตระหนักถึงธรรมชาติของมนุษย์ในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลจะเป็นพื้นฐานในการวางแผนทางพัฒนาเด็กตามลักษณะเฉพาะของเขา และเป็นการพยายามเข้าถึงตัวเด็กแต่ละคนด้วย

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2524) ได้ตั้งคณะอนุกรรมการการดำเนินงานวิจัยเรื่องรูปแบบศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนหรือศูนย์เด็กปฐมวัย และได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยเอาไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางกายของเด็กอย่างเต็มที่ เพื่อจะได้เป็นพลเมืองไทยที่มีอนามัยสมบูรณ์แข็งแรง
2. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางบุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคมของเด็ก เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพสมบูรณ์มีความเข้มแข็งทางจิตใจที่จะเผชิญอุปสรรคและอันตรายได้
3. เพื่อให้เด็กมีนิสัยขยัน แข็งแรง ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย ประหยัด สะอาด
4. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ
5. เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนหรือศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก
6. เพื่อตระหนักในปัญหาความเบี่ยงเบนของพัฒนาการเสียแต่แรก และดำเนินการต่อไปโดยเหมาะสม

ในการจัดการศึกษาปฐมวัย สิ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาการศึกษาในระดับนี้ให้พัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง ก็คือ การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย ดังที่ วาโรเพ็งสวัสดี (2542) กล่าวว่า การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การวิจัยของหน่วยงานสถาบันการศึกษา วิทยานิพนธ์ หรือปริญญานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย

การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัยอาจแบ่งได้หลายลักษณะ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งกลุ่มงานวิจัย ซึ่งมีทั้งการแบ่งตามระเบียบวิธีวิจัย การแบ่งตามเนื้อหาสาระ ดังนี้ ถ้าแบ่งตามระเบียบวิธีวิจัยจะแบ่งได้ 3 ประเภท คือ การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ การวิจัยเชิงพรรณนา และการวิจัยเชิงทดลอง ส่วนการแบ่งประเภทการวิจัยทางการศึกษาปฐมวัยโดยใช้เนื้อหาสาระในการวิจัยเป็นเกณฑ์ ดังที่ วาโร เฟิงส์วัตต์ (2542) ได้แบ่งออกได้ 11 ประเภท คือ การวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย การวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการและความพร้อม การวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมต่างๆ การวิจัยเกี่ยวกับผลของการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย การวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล การวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัย การวิจัยเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของครูปฐมวัย การวิจัยที่ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ การวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร การวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาทางการศึกษาปฐมวัย และการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย

การสังเคราะห์งานวิจัย

ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2529) ได้ให้ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย (Synthesis of research) โดยสรุปว่า การสังเคราะห์งานวิจัยเป็นระเบียบวิธีการศึกษาหาข้อเท็จจริง เพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยการรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ หลาย ๆ เรื่องมาศึกษา วิเคราะห์ และนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบให้ได้คำตอบปัญหาที่เป็นข้อยุติ ศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงและใช้แทนศัพท์ การสังเคราะห์งานวิจัย ได้แก่ ระเบียบวิธีบูรณาการงานวิจัย (method of integrating research) ระเบียบวิธีผสมผสานงานวิจัย (method of combining research) การวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ (analysis of analyses) หรือการวิจัยงานวิจัย (research of research)

อุทุมพร จามรมาน (2531) ได้ให้ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย โดยสรุปว่า เป็นการนำผลการวิจัยหรือข้อค้นพบจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกันมาบรรยายสรุปเข้าด้วยกันจนเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ขึ้น เช่น การบรรยายความรู้สึกโดยการนำคำต่าง ๆ มาประกอบเข้าด้วยกัน หรือการทำงานบางอย่างจนเกิดผลโดยมาจากการประชุมระดมสมอง หรือ การสร้างทฤษฎีใหม่โดยการเชื่อมโยงทฤษฎีเก่าเข้าด้วยกัน

จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช และคณะ (2531) ได้ให้ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัยพอสรุปได้ว่า การนำหน่วยย่อย ๆ หรือส่วนต่าง ๆ ของผลการวิจัยที่เป็นข้อความรู้จากงานวิจัยหลาย ๆ เรื่องมาประกอบให้เป็นเนื้อเรื่องเดียวกัน

สรุปได้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัย เป็นการหน่วยย่อย ๆ หรือส่วนต่าง ๆ ของผลการวิจัยที่เป็นข้อความรู้จากงานวิจัยหลาย ๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน มาสังเคราะห์อย่าง มีระบบและนำมาบรรยายสรุปรวมกันเป็นข้อความรู้ที่สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกันให้เป็นเนื้อเรื่องเดียวกัน จนเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่และเป็นข้อสรุปของปัญหานั้น ๆ อย่างชัดเจน

ความหมายของการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ

การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ หรือเชิงบรรยาย เป็นการอ่านรายงานการวิจัยแล้วนำมาสรุปเข้าด้วยกัน ซึ่งจะพบจากบทที่ 2 ในวิทยานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษาภายใต้หัวข้อว่า วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง (อุทุมพร จามรมาน, 2531)

การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะหรือเชิงคุณภาพ เป็นการบรรยายสรุปผล การสังเคราะห์งานวิจัยโดยสรุปประเด็นหลักของผลการวิจัยแต่ละเรื่องและบรรยายให้เห็นความสัมพันธ์หรือความขัดแย้งระหว่างผลการวิจัยเหล่านั้น ทั้งนี้ นักสังเคราะห์ต้องบรรยายสรุปด้วยความเที่ยงธรรมไม่ลำเอียง และไม่ผนวกความคิดเห็นของตนเองในการวิเคราะห์ โดยทั่วไปการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะหรือเชิงคุณภาพนิยมใช้เป็นกิจกรรมในรายงานเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2531)

ความหมายของการสังเคราะห์เชิงปริมาณ

การสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Synthesis) เป็นการสังเคราะห์สิ่งที่เป็นนามธรรมโดยใช้วิธีการทางสถิติมาวิเคราะห์หาข้อสรุปอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบสรุปอ้างอิง (อุทุมพร จามรมาน, 2527)

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน (2531) ได้ให้ความหมายของการสังเคราะห์เชิงปริมาณว่าเป็นการวิเคราะห์ตัวเลขหรือค่าสถิติที่ปรากฏในงานวิจัยทั้งหลาย การสังเคราะห์เชิงปริมาณจึงเป็นการวิเคราะห์ผลวิเคราะห์ (Analysis of Analysis) หรือ การวิจัยงานวิจัย (Research of Research) ซึ่งมีความหมายสอดคล้องกับที่ Glass ซึ่งได้ให้ความหมายว่า เป็นการวิเคราะห์ทางสถิติของผลการวิจัยจำนวนมากจากงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปเชิงบูรณาการ (Integrating the finding) (Glass, 1976 อ้างถึงใน สุพัฒน์ สุขมลสันต์, 2535)

การสังเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นการบูรณาการงานวิจัย (method of integrating research) ที่ศึกษาปัญหาลักษณะเดียวกัน เพื่อให้เข้าใจสภาวะปัจจุบันของข้อความรู้ที่ได้ผ่านการศึกษามาแล้วเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับนักวิจัยและผู้ที่สนใจงานวิจัย เพราะเครือข่ายของข้อความรู้ที่เป็นผลจากการบูรณาการนั้น จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการคัดเลือกและกำหนดตัวแปรและโครงสร้างของตัวแปรที่ควรศึกษา (สุวัฒนา สุวรรณเชตนิคม, 2527)

กิจกรรมในการสังเคราะห์งานวิจัย ดำเนินการได้ในสามลักษณะ โดยลักษณะแรกเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะต้องสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางของการตอบปัญหาการวิจัย การกำหนดสมมติฐานการวิจัย หรือการกำหนดแบบแผนการวิจัย (research design) การสังเคราะห์งานวิจัยในลักษณะนี้ ผู้วิจัยจะเสนอผลของการสังเคราะห์ไว้ในรายงานการวิจัยในบทที่ว่าด้วยเรื่องเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสังเคราะห์งานวิจัยในลักษณะที่สองเป็นการวิจัยเต็มรูปเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ โดยดำเนินการเช่นเดียวกับการวิจัยทั่วไป แต่ต่างกันตรงที่ข้อมูลของการสังเคราะห์งานวิจัยจะมาจากรายงานการวิจัย โดยมีลักษณะคล้ายกับวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ส่วนการสังเคราะห์งานวิจัยลักษณะที่สาม เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยผู้วิจัยจะสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัยนั้น ๆ มาก่อนการดำเนินการทดลองแล้วนำผลที่ได้จากการสังเคราะห์มาผนวกเข้ากับผลการวิจัยของตนแล้วจึงสังเคราะห์ผลการวิจัย โดยมีหน่วยการวิเคราะห์เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งหน่วยหนึ่ง การเสนอรายงานการสังเคราะห์งานวิจัยสองประเภทหลังมีลักษณะเช่นเดียวกับรายงานการวิจัยทั่วไป (ศิริยุภา พูลสุวรรณ, 2539)

ความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย

สุวัฒน์ สุวรรณเขตนิคม (2529) กล่าวถึง ความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยไว้ว่า การที่มีงานวิจัยมีเพิ่มมากขึ้น เพราะนักวิชาการตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยและมีการทำวิจัยเพิ่มมากขึ้นตามเวลาที่ผ่านไป มีงานวิจัยจำนวนนับร้อยที่ศึกษาปัญหาเดียวกันโดยใช้รูปแบบวิธีการวิจัย และกลุ่มตัวอย่างต่างกัน ผลการวิจัยเหล่านั้นมีทั้งที่สอดคล้องและขัดแย้งกัน เป็นผลให้ผู้ที่ทำ การวิจัยสืบเนื่องและผู้ต้องการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยเกิดความสับสน และไม่สามารถหาข้อสรุป ที่เป็น การยุติได้ ด้วยเหตุนี้นักวิจัยจึงให้ความสำคัญกับการสังเคราะห์งานวิจัย และพยายามพัฒนาวิธี การวิเคราะห์ให้มีระบบ มีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ เพื่อให้ได้ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่มีคุณค่า เป็น ประโยชน์ต่อการวิจัยสืบเนื่อง และการนำผลการวิจัยไปสร้างความเจริญให้กับสังคมอย่างแท้จริง

การสังเคราะห์งานวิจัยเป็นกิจกรรมที่สำคัญต่อความก้าวหน้าของศาสตร์กิจกรรมหนึ่ง ที่ นักวิชาการและนักวิจัยจำเป็นต้องทำ คือ การบูรณาการข้อความรู้ที่เกิดขึ้นในงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อให้รู้ชัด ถึงสภาวะปัจจุบันของข้อค้นพบอันเป็นประโยชน์โดยทั่วไปในการเข้าใจเครือข่าย พรมแดน การสะสมและ การออกงามของข้อความรู้ในศาสตร์นั้น ๆ

ลักษณะเฉพาะของการสังเคราะห์งานวิจัย

การวิจัยแบบสังเคราะห์งานวิจัยแตกต่างจากการวิจัยทั่ว ๆ ไป ที่ลักษณะข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลสำหรับการวิจัยทั่ว ๆ ไปเป็นข้อเท็จจริงจากแหล่งปฐมภูมิหรือแหล่งทุติยภูมิที่นักวิจัยรวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่างหรือประชากร แต่ข้อมูลสำหรับการวิจัยแบบสังเคราะห์งานวิจัยนั้นคือรายงานการวิจัยจำนวนหลาย ๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาเดียวกัน ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยทั่ว ๆ ไป นักวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อบรรยายและหรืออนุมานให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นข้อสรุปเกี่ยวกับประชากร ส่วนในการสังเคราะห์งานวิจัยนั้นเนื่องจากข้อมูลคืองานวิจัยหลาย ๆ เรื่อง แต่ละเรื่องใช้มาตรวัดตัวแปร แบบแผนการวิจัย วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่แตกต่างกัน รวมทั้งผลการวิจัยที่ได้จะมีทั้งที่สอดคล้องกันบ้าง แตกต่างกันและขัดแย้งกันบ้าง ดังนั้นการวิเคราะห์งานวิจัยของนักสังเคราะห์จึงต้องสร้างมาตรฐานกลางจากงานวิจัยแต่ละเรื่องก่อน เพื่อปรับงานวิจัยทั้งหมดให้เป็นหน่วยเดียวกัน แล้วจึงวิเคราะห์หาข้อสรุปสุดท้ายสำหรับประชากร (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2531)

การสังเคราะห์งานวิจัยแตกต่างจากการวิจัยทั่ว ๆ ไป ที่ลักษณะข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยทั่วไปและการสังเคราะห์งานวิจัย

	งานวิจัยทั่วไป	การสังเคราะห์งานวิจัย
ลักษณะข้อมูล	เป็นข้อเท็จจริงจากแหล่งปฐมภูมิหรือแหล่งทุติยภูมิที่นักวิจัยรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างหรือประชากร	รายงานการวิจัยจำนวนหลาย ๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาเดียวกัน
การวิเคราะห์ข้อมูล	วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อบรรยายและหรืออนุมานให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นข้อสรุปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างหรือประชากร	การจัดกระทำกับข้อมูลซึ่งเป็นผลการวิจัย ข้อค้นพบ รายละเอียดและวิธีการวิจัยจากงานวิจัยหลาย ๆ เรื่อง เพื่อข้อสรุปว่าสอดคล้องหรือขัดแย้งกัน

ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย

นางลักษณ วิรัชชัย (2531) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสังเคราะห์งานวิจัยโดยทั่ว ๆ ไปประกอบด้วย ขั้นตอนในการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน แต่ละขั้นมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดปัญหา

การสังเคราะห์งานวิจัยเริ่มต้นจากการกำหนดปัญหาการวิจัย ซึ่งต้องเป็นปัญหาที่มี การทำการวิจัยแล้วอย่างน้อยสองราย เนื่องจากปัญหาการวิจัยที่มีคุณค่าน่าสนใจและเป็นปัญหาที่ยังไม่มี คำตอบแน่ชัดนั้น มักเป็นปัญหาที่นักวิจัยสนใจและทำการวิจัยเป็นจำนวนมาก ปัญหาในลักษณะ ดังกล่าวจึงเป็นปัญหาที่เหมาะสมต่อการสังเคราะห์งานวิจัย

2. การวิเคราะห์ปัญหา

เมื่อกำหนดหัวข้อปัญหาแล้ว นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องนิยามปัญหาให้ชัดเจน ศึกษา แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาให้แจ่มชัด เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแบบแผน และ สมมติฐาน

3. การเสาะค้น คัดเลือก และรวบรวมงานวิจัย

3.1 การเสาะค้นงานวิจัย นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องค้นคว้าและเสาะแสวงหา งานวิจัยทั้งหมดเกี่ยวกับปัญหาที่กำหนดไว้ การเสาะค้นงานวิจัยส่วนใหญ่จะหาได้จากเอกสาร เช่น รายงาน การวิจัย วิทยานิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์ บทความวิทยานิพนธ์ วารสาร ดัชนีค้นวารสาร ศูนย์ทรัพยากร ข้อมูลทางการศึกษา (Educational Resource Information Center หรือ ERIC) เป็นต้น

3.2 การคัดเลือกงานวิจัย นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องอ่าน ศึกษาและตรวจสอบ งานวิจัยแต่ละเรื่องอย่างละเอียด ต้องสร้างเกณฑ์ในการเลือกงานวิจัย และทำการคัดเลือกงานวิจัยที่มี คุณภาพดี มีความเที่ยงตรงภายนอกและภายในสูง ตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

3.3 การรวบรวมผลงานวิจัยหลังจากคัดเลือกงานวิจัยที่ใช้ในการสังเคราะห์ งานวิจัยแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การรวบรวมรายละเอียด และผลการวิจัยของงานวิจัยนั้น วิธีการรวบรวมอาจใช้ การจดบันทึก การถ่ายเอกสาร หรือการกรอกแบบฟอร์มก็ได้ ทั้งนี้ นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องใช้ความ ระมัดระวังเก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรง เชื่อถือได้ และครบถ้วนสมบูรณ์

4. การวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัย

ขั้นตอนนี้เป็นการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งประกอบด้วยผลการวิจัยรายละเอียด ลักษณะและวิธีการวิจัย จากงานวิจัยทั้งหมดเพื่อสังเคราะห์หาข้อสรุปที่เป็นข้อยุติ และทดสอบว่า สอดคล้องตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้หรือไม่ เพื่อสังเคราะห์หาข้อสรุป จากนั้นจึงแปลความหมายผล การวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาการวิจัย

5. การเสนอรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย

การเขียนรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย มีหลักการเช่นเดียวกับการเขียนรายงานการวิจัยทั่วไป นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องเสนอรายละเอียดวิธีการดำเนินงานทุกขั้นตอนพร้อมทั้งข้อสรุป ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะจากการสังเคราะห์งานวิจัย โดยใช้ภาษาถูกต้อง กระชับรัดกุมและชัดเจน

วิธีการสังเคราะห์งานวิจัย

จากการศึกษาของ อุทุมพร จามรมาน (2527) และ นางลักษณวี วิรัชชัย (2531) สรุปได้ว่าวิธีการสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาข้อมูลสรุปของการสังเคราะห์งานวิจัยจากงานวิจัยเรื่องต่าง ๆ นั้น อาจทำได้ 2 ลักษณะ

1. การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (Qualitative Synthesis) เป็นการสังเคราะห์เชิงตรรกวิทยาอาศัยหลักเหตุผลและความรู้ ความชำนาญของผู้วิจัยประกอบ ซึ่งเป็นการบรรยายสรุปผลการวิจัยจากเรื่องต่าง ๆ มาเรียบเรียงให้ต่อเนื่อง ผสมกลมกลืนกัน เรียงตามลำดับเนื้อหาหรือประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้เห็นว่า การวิจัยปัญหานั้นที่นำมาสังเคราะห์ มีการทำวิจัยในเรื่องหรือประเด็นอะไรไปแล้วบ้าง ทำกับกลุ่มเป้าหมายใดบ้าง ใช้วิธีการวิจัยอย่างไร ได้ผลการวิจัยอย่างไรบ้าง ผลการวิจัยเรื่องใดบ้างสอดคล้องกันหรือสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน เรื่องใดบ้างได้ผลการวิจัยขัดแย้งไม่สอดคล้องกัน สังเคราะห์ หาข้อสรุปให้ได้ว่ามีปัญหาหรือประเด็นปัญหาใดบ้างได้ข้อสรุปที่เป็นข้อยุติแน่นอนแล้ว และปัญหาหรือประเด็นปัญหาใดบ้างยังไม่สามารถสรุปเป็นข้อยุติที่แน่นอนได้ ทั้งนี้ผู้สังเคราะห์ต้องบรรยายสรุปด้วยความเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียง ไม่ผนวกความคิดเห็นของตนเองในการสังเคราะห์ วิธีการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะของผลการวิจัยนี้เป็นวิธีที่ใช้กับงานวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ โดยเฉพาะนักวิจัยทางประวัติศาสตร์และมนุษยวิทยาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ส่วนนักวิจัยทั่วไปนิยมใช้เป็นกิจกรรมในการรายงานเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพราะการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะนี้คล้ายกับการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Review Related Literatures) ซึ่งในการทำวิจัยทั่วไปจะต้องทำเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดปัญหาและสมมติฐานการวิจัยของตนให้ชัดเจน รวมทั้งเป็นแนวทางในการทำวิจัยต่อไปด้วย

2. การสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Synthesis) เป็นการสังเคราะห์เชิงสถิติตัวเลขโดยอาศัยวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติเข้าช่วยเพื่อหาข้อสรุปของผลการสังเคราะห์ งานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์เชิงปริมาณได้ ส่วนมากจะเป็นงานวิจัยประเภทการทดลองและการหาความสัมพันธ์ ผลการวิจัยจะเสนอค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าสถิติอื่น ๆ เช่น t-test , F-test ที่ใช้ทดสอบสมมติฐานกับค่าความน่าจะเป็น ฉะนั้นวิธีการสังเคราะห์เชิงปริมาณจึงเน้นการสร้างดัชนี

มาตรฐานจากผลการวิจัยแต่ละเรื่อง แล้วจึงศึกษาการกระจายของดัชนี ทดสอบสมมติฐานและประมาณค่าพารามิเตอร์ของดัชนีนั้น การสังเคราะห์เชิงปริมาณทำได้หลายวิธี ดังนี้

2.1 วิธีนับคะแนนเสี่ยงแบบเดิม วิธีนี้จะรวบรวมงานวิจัยที่มีตัวแปรตามและตัวแปรอิสระตัวเดียวกันมาสังเคราะห์ โดยแบ่งผลการวิจัยออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามการทดสอบสมมติฐานและ ค่าของดัชนีมาตรฐานออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีนัยสำคัญทางสถิติและค่าดัชนีเป็นบวก กลุ่มที่มี ค่านัยสำคัญทางสถิติและค่าดัชนีเป็นลบและกลุ่มที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อนับความถี่ของงานวิจัยแต่ละกลุ่มแล้ว นักสังเคราะห์สรุปและแปลผลการสังเคราะห์ตามลักษณะของงานวิจัยกลุ่มที่มีความถี่ สูงสุด ข้อบกพร่องของวิธีการนี้คือ การที่ไม่คำนึงถึงขนาดของกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยแต่ละชิ้นเพราะงานวิจัยที่มีขนาดของกลุ่มตัวอย่างมาก โอกาสที่จะ มีนัยสำคัญทางสถิติมากกว่างานวิจัยที่มีขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เล็กกว่า นอกจากนั้นยังไม่สามารถคำนวณหาค่าขนาดของผลและไม่สนใจความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มและการวัดตัวแปรต่าง ๆ ด้วย

2.2 วิธีการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของผลการสังเคราะห์ วิธีนี้เป็นการสังเคราะห์ ค่าความน่าจะเป็นของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ แล้วจึงทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของผลการสังเคราะห์อีกครั้ง เนื่องจากงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์นั้นมีการใช้สถิติต่าง ๆ กันทดสอบสมมติฐานและค่าสถิติในการทดสอบ นั้นมีค่าความน่าจะเป็นกำกับอยู่ ค่าความน่าจะเป็นนี้เป็นตัวแปรต่อเนื่อง ไม่มีหน่วยมีค่า ตั้งแต่ 0 ถึง 1 และมีการแจกแจงคงที่ไม่ว่างานวิจัยนั้นจะใช้ค่าสถิติแบบใด และตัวแปรในการวิจัยนั้น มีการแจกแจงอย่างไร ด้วยเหตุนี้นักสังเคราะห์จึงสามารถสังเคราะห์และทดสอบค่าความน่าจะเป็นเหล่านั้นได้ด้วยวิธีการทางสถิติการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 วิธีการประมาณค่าจากการนับคะแนนเสี่ยง เป็นวิธีประมาณค่าพารามิเตอร์ขนาดอิทธิพลและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้วิธีการนับคะแนนเสี่ยงจำนวนงานวิจัยที่ให้ผลการทดสอบสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทางบวก วิธีการนี้เป็นวิธีที่สะดวกและรวดเร็ว และให้ค่าประมาณพารามิเตอร์ที่นักสังเคราะห์ต้องการ แต่มีจุดอ่อนที่ผลการประมาณค่าเพียงตรงต่อเมื่อมีงานวิจัยจำนวนมาก และงานวิจัยเหล่านั้นมีขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน วิธีการนี้จะใช้ไม่ได้ถ้างานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์นั้นให้ค่าอัตราส่วนระหว่างจำนวนงานวิจัยที่ให้ผลการทดสอบมีนัยสำคัญทางสถิติทางบวกกับจำนวนงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ เป็น 0 หรือ 1

2.4 วิธีการสังเคราะห์ค่าประมาณดัชนีมาตรฐาน หรือ การวิเคราะห์อภิมาน (Meta-Analysis) ซึ่งแนวคิดพื้นฐานในการวิเคราะห์อภิมาน เริ่มต้นในราวปี ค.ศ.1933 โดยระยะแรก ธอร์นไดค์ และกีเซลลี (Thorndike, 1933 and Gheselli, 1949) ได้สังเคราะห์งานวิจัยเชิงความสัมพันธ์โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ในระยะต่อมา โคเฮน (Cohen, 1969) ได้เสนอ วิธีการคำนวณค่า

ขนาดอิทธิพล(effect size) จากงานวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และ ค่าขนาดอิทธิพล ได้ถูกนำมาใช้เป็นตัวชี้มาตรฐานในการวิเคราะห์อภิมาน ศาสตราจารย์ จีน วี.กลาส (Glass G.V.) เป็นผู้วางพื้นฐานในการสังเคราะห์งานวิจัยโดยใช้ค่าดัชนีมาตรฐาน ซึ่งเรียกว่าขนาดอิทธิพล และได้บัญญัติศัพท์คำว่า meta-analysis ขึ้นในปี ค.ศ.1976 โดยให้ความหมายว่าเป็นการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ (the analysis of analysis) หรือเป็นระเบียบวิธีบูรณาการงานวิจัย (research of researches) ซึ่งกลาส ได้อธิบายความหมายไว้ดังนี้ (Glass and other อ้างถึงใน ศิริยุภา พูลสุวรรณ, 2530) การวิเคราะห์อภิมาน เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้วิธีการทางสถิติมาสังเคราะห์งานวิจัยหลาย ๆ เรื่อง ที่ศึกษาปัญหาการวิจัยเดียวกันโดยมีงานวิจัยแต่ละเรื่องเป็นหน่วยมาตรฐาน เดียวกันและนำมาเป็นตัวแปรตามในการสังเคราะห์งานวิจัย ส่วนตัวแปรอิสระคือ คุณลักษณะของ งานวิจัยหรืออาจจะกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่าการวิเคราะห์อภิมาน เป็นการวิจัยที่ใช้วิธีการทางสถิติ มาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปอย่างมีระบบจากงานวิจัยหลาย ๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาการวิจัยเดียวกัน ในปัจจุบันมีผู้พัฒนาวิธีการวิเคราะห์อภิมานหลายแนวทาง เช่น วิธีของกลาสและคณะ (Glass and other, 1981) ฮันเตอร์และคณะ (Hunter and other, 1982) โรเซนทาน (Rosenthal, 1984) เฮดจ์และ ออลคิน (Hedges and Olkin, 1985) เป็นต้น แต่ละแนวทางจะมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยที่คล้ายคลึงกัน จะต่างกันที่รายละเอียดของวิธีการวิเคราะห์เท่านั้น

ลักษณะของการวิเคราะห์อภิมาน กลาส ได้จำแนกงานวิจัยเป็น 3 ประเภท ตามระดับของการวิเคราะห์ข้อมูล คือ งานวิจัยที่มีระดับการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นปฐมภูมิ การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นทุติยภูมิ และการวิเคราะห์อภิมาน เพื่อแยกให้เห็นความแตกต่างของการวิเคราะห์ทั้ง 3 ระดับ โดยการวิเคราะห์ขั้นปฐมภูมิ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมมาเพื่อตอบปัญหาการวิจัยในเรื่องนั้น โดยที่ข้อมูลนั้นต้องเป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ผู้วิจัยรวบรวมมาเอง ส่วนการวิเคราะห์ขั้นทุติยภูมิ เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้แล้ว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบปัญหาการวิจัยใหม่ ที่เพิ่มเติมหรือแตกต่างจากงานวิจัยเดิม ทำให้มีขอบข่ายที่กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น ตอบปัญหาการวิจัยที่ชัดเจนยิ่งขึ้น การวิเคราะห์อภิมาน เป็นการสังเคราะห์ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ขั้นปฐมภูมิเพื่อตอบปัญหาการวิจัยใหม่จากงานวิจัยหลาย ๆ เรื่อง ที่ศึกษาปัญหาเดียวกัน การวิเคราะห์ระดับนี้ จะตอบปัญหาการวิจัยได้กว้างขวางกว่าการวิเคราะห์ขั้นทุติยภูมิ จากความแตกต่างของระดับการวิเคราะห์ดังกล่าว ทำให้วิธีการวิเคราะห์อภิมานมีลักษณะเฉพาะดังนี้

- 1) การวิเคราะห์อภิมานต้องใช้วิธีการที่มีระบบในการเสาะค้นงานวิจัยที่ศึกษาปัญหาเดียวกัน เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ครอบคลุมงานวิจัยดังกล่าวทั้งหมด โดยให้ความสนใจงานวิจัยที่มีลักษณะความแตกต่างกันมากกว่าจะวิเคราะห์งานวิจัยที่มีลักษณะและระเบียบวิธีการวิจัยที่เหมือนกัน โดยแตกต่างเฉพาะกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น งานวิจัยที่จะนำมาวิเคราะห์ อภิมาน ควรเป็นงานวิจัยที่ศึกษา

ปัญหาเดียวกันแต่อาจมีลักษณะของงานที่แตกต่างกันในส่วนต่าง ๆ ส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือหลายส่วน เช่น แบบแผนการวิจัยต่างกัน กรอบความคิดในการวิจัย สมมติฐานต่างกัน ตัวแปรในการวิจัยต่างกัน หรือ การนิยามตัวแปรต่างกัน ใช้เครื่องมือวัดต่างกัน วิธีการรวบรวมข้อมูลต่างกัน ประชากรหรือ กลุ่มตัวอย่างคนละกลุ่ม วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างกัน ฯลฯ

2) การวิเคราะห์ห่อภิมาณ ใช้วิธีการทางสถิติเป็นเครื่องมือในการสรุปค่าสถิติจากผลวิจัย ไม่ใช่ข้อมูลดิบจากงานวิจัย ค่าสถิติที่นำมาสังเคราะห์ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ/หรือ ค่าสถิติในการทดสอบสมมติฐาน ข้อมูลในการวิเคราะห์ห่อภิมาณมี 2 ส่วน ส่วนแรกเป็น รายละเอียดทั่ว ๆ ไป ของงานวิจัย ซึ่งจะนำมาเป็นตัวแปรอิสระในการวิเคราะห์ห่อภิมาณเรียกว่าตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย ส่วนที่สองคือผลการวิจัย ซึ่งจะถูกรับให้เป็นดัชนีมาตรฐานโดยจะวัดในรูปของขนาดอิทธิพลหรือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ซึ่งจะนำมาเป็นตัวแปรตามในการวิเคราะห์ห่อภิมาณ

3) การวิเคราะห์ห่อภิมาณ มีเป้าหมายที่จะศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตามจากงานวิจัยเชิงทดลองหรือศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจากงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจากงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ โดยผู้สังเคราะห์งานวิจัย จะให้ความสำคัญกับค่าสถิติ จากงานวิจัยมากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติ งานวิจัยใดที่ไม่สามารถคำนวณหาขนาดอิทธิพล หรือ ไม่ทราบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร จะไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ห่อภิมาณได้

4) การวิเคราะห์ห่อภิมาณ มีจุดมุ่งหมายที่จะตรวจสอบความแตกต่างของผลวิจัย และอธิบายความต่างต่างนั้นด้วยตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย ดังนั้น นักสังเคราะห์งานวิจัยจึงต้องศึกษาคุณลักษณะงานวิจัย เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะงานวิจัยกับผลการวิจัย และสรุปให้ได้ว่าผลการวิจัยเหล่านั้นแตกต่างกัน หรือขัดแย้งกันอย่างไรเพราะอะไร ดังนั้นการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาณ จึงต้องใช้วิธีการที่มีระบบในการเสาะค้นงานวิจัยเพื่อนำมาสังเคราะห์จำแนกคุณลักษณะงานวิจัยและปรับให้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ปรับผลการวิจัยให้เป็นดัชนีมาตรฐาน และใช้วิธีการทางสถิติอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะงานวิจัยกับผลการวิจัย

ขั้นตอนการวิเคราะห์ห่อภิมาณ

ในการวิจัยทั่ว ๆ ไป ผู้วิจัยศึกษาข้อเท็จจริงซึ่งรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มประชากร และจะนำมาวิเคราะห์โดยมีเป้าหมายเพื่อบรรยายหรืออธิบายข้อเท็จจริงและหรืออนุมานจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับกลุ่มประชากร การวิเคราะห์ห่อภิมาณก็มีลักษณะที่คล้ายกันแต่แตกต่างกันที่ลักษณะข้อมูลซึ่งเป็นรายงานการวิจัยที่ศึกษาปัญหาเดียวกัน โดยที่งานวิจัยเหล่านั้นอาจมีคุณลักษณะงานวิจัยที่แตกต่างกัน นักสังเคราะห์งานวิจัยจึงต้องปรับผลการวิจัยให้เป็นดัชนีมาตรฐานแล้วจึงวิเคราะห์ โดยมีเป้าหมายเพื่ออธิบายข้อเท็จจริงที่เป็นข้อสรุปสำหรับประชากรงานวิจัยในปัญหา

วิจัยนั้น ๆ จากลักษณะดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างการวิจัยทั่วไปกับการสังเคราะห์งานวิจัยโดยวิธีการวิเคราะห์อภิमानคือลักษณะข้อมูล การดำเนินการวิจัยจึงมีขั้นตอนเช่นเดียวกับการวิจัยทั่วไป แต่แตกต่างกันเฉพาะขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล โดยเริ่มต้นจากปัญหาในการสังเคราะห์งานวิจัย ซึ่งควรเป็นปัญหาที่มีผู้ทำวิจัยมาแล้วเป็นจำนวนมาก ลักษณะปัญหาการวิจัยจะมีส่วนคล้ายกับปัญหาวิจัยในงานวิจัยเดิมแต่มีความลึกซึ้งและตอบปัญหาการวิจัยได้กว้างขวางกว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลจะเก็บจากรายงานการวิจัย ส่วนวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีทางสถิติเช่นเดียวกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณทั่วไป โดยมีการปรับผลการวิจัยในงานเดิมให้เป็นดัชนีมาตรฐาน เพื่อให้สามารถสรุปรวมผลวิจัยจากงานวิจัยแต่ละเรื่องเข้าด้วยกัน แล้วจึงใช้วิธีการทางสถิติวิเคราะห์เพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจงของตัวแปร และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามในการสังเคราะห์งานวิจัยนั้น ๆ การเสนอรายงานการสังเคราะห์งานวิจัยดำเนินการเช่นเดียวกับการเสนอรายงานการวิจัยทั่วไป

ปัญหาและข้อจำกัดเกี่ยวกับการวิเคราะห์อภิमान

เนื่องจากการวิเคราะห์อภิमानเป็นงานวิจัยที่ค่อนข้างใหม่ และมีตัวแปรต่าง ๆ เกี่ยวข้องด้วยมาก จึงทำให้นักวิจัยจำนวนไม่น้อยที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับแนวคิดในการทำการวิเคราะห์ อภิमान ปัญหาและข้อจำกัดที่สำคัญ(Jackson, 1980 : Ligth and Smith, 1971 อ้างถึงในสุพัฒน์ สุขมลสันต์, 2535) ได้แก่

1. การวิเคราะห์อภิमानสามารถทำได้เฉพาะกับงานวิจัยที่มีหัวข้อสัมพันธ์กันมากและมีตัวแปรที่ต้องการจะศึกษาบางอย่างเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ไม่สามารถจะทำการวิจัยแบบนี้กับงาน ที่หัวข้อแตกต่างกันมาก จึงทำให้ไม่สามารถจะนำงานวิจัยแบบปฐมวิเคราะห์มาศึกษาได้จำนวนมาก
2. ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์อภิमानไม่อาจใช้อ้างอิงสรุปไปยังประชากรได้อย่างมั่นใจว่างานชิ้นใดทำให้ได้ผลสรุปที่ค้นพบแน่ การสรุปอ้างอิงผลการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงเหตุผลจะได้จากการวิจัยเชิงทดลอง หรือกึ่งทดลองเท่านั้น
3. การทำการวิเคราะห์อภิमानต้องอาศัยงานวิจัยแบบปฐมวิเคราะห์จำนวนมาก แต่ยังไม่มีการเกณฑ์ที่แน่นอนว่าจำนวนที่เหมาะสมควรเป็นเท่าใด
4. ปัญหาอย่างหนึ่งในการทำการวิเคราะห์อภิमानคือยังไม่เป็นที่ตกลงกันว่างานวิจัยที่นำมาศึกษานั้นถือว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างหรือเป็นประชากร จึงเป็นปัญหาในการเลือกใช้สถิติและการแปลผลการวิจัยด้วย

5. การทำการวิเคราะห์หรือปริมาณยังขาดวิธีทางสถิติที่เหมาะสมที่ใช้ได้ทั่วไป และงานวิจัยแบบปฐมวิเคราะห์มักไม่ได้รายงานค่าสถิติพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการทำการวิเคราะห์ อภิमानไว้ด้วย หรือแม้ว่าจะระบุค่าต่าง ๆ เหล่านี้ไว้ก็มักจะมีความหลากหลายทำให้มีความยุ่งยากในการนำมาใช้ เช่น ให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่าง ๆ กัน จึงต้องมีวิธีการแปลงค่า จึงทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนได้ง่าย

6. เมื่อต้องใช้งานวิจัยจำนวนมากมาเพื่อทำการวิเคราะห์ ทำให้เกิดปัญหาในการกำหนดรหัสข้อมูลการลงรหัส และแปลความหมายของรหัสของข้อมูลมาก หากมีคนลงรหัสหลายคน ก็จะทำให้เกิดความผิดพลาดมากขึ้น

7. ประการสุดท้ายคือปัญหาการควบคุมอิทธิพลต่าง ๆ ที่เกิดจากงานวิจัยที่ไม่ดีที่นำมาทำการวิเคราะห์ด้วย

จากปัญหาและข้อจำกัดเกี่ยวกับการวิเคราะห์หรือปริมาณข้างต้น มีความสอดคล้องกับอุทุมพร จามรมาน(2531) ที่ว่า การสังเคราะห์เชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์แบบเมตต้า(Meta-analysis) ซึ่งพิจารณางานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์เชิงปริมาณตามเกณฑ์ ดังนี้

1. งานวิจัยต้องมีค่าสถิติครบถ้วนเพียงพอที่จะใช้ในการคำนวณค่าสถิติในการวิเคราะห์แบบเมตต้าได้

2. งานวิจัยต้องใช้ระเบียบวิธีวิจัยประเภทเดียวกัน และมีตัวแปรเหมือนกัน ทั้งนี้ต้องมีจำนวนงานวิจัยมากพอคือตั้งแต่ 5 เรื่องขึ้นไปจึงจะสามารถนำมาสังเคราะห์เชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์แบบเมตต้าได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยการศึกษาปฐมวัย

งานวิจัยในประเทศ

สำหรับในประเทศไทย ได้มีความพยายามที่จะสังเคราะห์งานวิจัยในสาขาสิ่งแวดล้อม และ ในสาขาการศึกษาที่จัดทำโดยคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การสังเคราะห์งานวิจัยเริ่ม เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2531 โดยจันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช และคณะ ซึ่งสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต ที่ทำเสร็จปี พ.ศ. 2506-2535 จำนวน 2,617 เล่ม (ภาคศึกษามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์, 2537) ต่อจากนั้นมีการสังเคราะห์งานวิจัยโดยภาควิชาทั้ง 12 ภาควิชา ของคณะครุศาสตร์

งานการสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาในระดับต่าง ๆ ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่ได้ทำกันมาบ้างแล้วนั้น เท่าที่ผ่านมามีพบว่ามี การสังเคราะห์งานวิจัยในระดับการศึกษาปฐมวัย จึงขอนำเสนอเฉพาะรายชื่อผู้วิจัยเกี่ยวกับการ

สังเคราะห์งานวิจัยแต่ไม่นำเสนอในรายละเอียด ซึ่งพบว่ามีจำนวน 9 เรื่อง ดังนี้ มานิตย์ โภติกุล (2527) ยวดี บุญยศรีสวัสดิ์ (2529) กฤษณา เลิศล้ำารญ (2529) ดวงสมร ดิสรเตติวัฒน์(2529) ทิพย์อาภา บุญรัตน์ (2530) ไมตรี สมบูรณ์ (2531) จิตติมา เจริญกุล (2532) สุพัฒน์ สุขมลสันต์ (2535) จุฑา จิตรักษ์ (2539) สุณีย์ วุฒิศาสตร์ (2539) และกรทีณา แก้วสอน (2537) ได้ทำการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ในสาขาการศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ด้วยการวิเคราะห์อภิमान

นางลักษณ์ วิรัชชัยและสุวิมล ว่องวานิช (2542) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้วยการวิเคราะห์อภิमानและการวิเคราะห์เนื้อหา โดยสังเคราะห์เฉพาะงานวิจัยที่ผู้วิจัยเสนองานวิจัย เพื่อรับการพิจารณาคัดเลือก และหรือได้รับการคัดเลือกให้เสนอหรือพิมพ์เผยแพร่ในการประชุมวิชาการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 9 จำนวน 323 เรื่อง สาระในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ได้จากรายงานการวิจัยที่นำเสนอตามรูปแบบซึ่งกำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีได้สังเคราะห์จากรายงานการวิจัยฉบับเต็ม ทำการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์อภิमान จำนวน 144 เรื่อง และสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 179 เรื่อง ในที่นี้มี งานวิจัยระดับก่อนประถมศึกษาได้รับการสังเคราะห์งานวิจัย จำนวน 6 เรื่อง พบว่า จากงานวิจัย จำนวน 323 เรื่อง มีงานวิจัยในระดับก่อนประถมศึกษาน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 1.9 งานวิจัยระดับก่อนประถมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักสูตร ร้อยละ 33.3 และพบว่าในระดับก่อนประถมศึกษาจะเป็นงานวิจัยด้านการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ร้อยละ 50 การเตรียมเด็กให้ มีความพร้อม ร้อยละ 33.3

งานวิจัยต่างประเทศ

Bus, Ijzendoorn และ Pellegrini (1995) สังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์อภิमान เพื่อศึกษาอิทธิพลของการอ่านหนังสือให้เด็กวัยก่อนเรียนได้ฟังว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้การอ่านอย่างไรโดย สืบค้นรายงานวิจัยจากฐานข้อมูล ERIC , PsycLIT ,DAI และรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย ได้งานวิจัยรวม 29 เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีของ Mullen (1989 อ้างใน Bus,Ijzendoorn และ Pellegrini) ซึ่งใช้สูตรการประมาณค่าขนาดอิทธิพลตามสูตรของ Cohen (1977) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ BASIC Meta-Analysis ของ Mullen ผลการสังเคราะห์สรุปได้ว่าค่าเฉลี่ย ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.59 เทียบเท่ากับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.28 ค่าขนาดอิทธิพลจากงานวิจัย ที่นำมาสังเคราะห์มีค่าพิสัย 0.00-1.51 เมื่อแยกงานวิจัยมาสังเคราะห์เป็นกลุ่มตามมิติย่อยการเรียนรู้การอ่านสามมิติคือ ทักษะทางภาษา การอ่านออกเขียนได้และผลการอ่านพบค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลของการอ่านหนังสือให้เด็กก่อนวัยเรียนฟังมีค่า 0.67 , 0.58 และ 0.56 คิดเป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.32 ,0.28 และ 0.27 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าของขนาดอิทธิพลแยกตามกลุ่มงานวิจัยตามตัวแปรปรับพบว่าอิทธิพลของการอ่านหนังสือให้เด็กก่อนวัยเรียนฟังไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสถานภาพเศรษฐกิจสังคม

ของครอบครัว แบบแผนการวิจัย ขนาดกลุ่มตัวอย่าง และอายุของเด็ก แต่พบว่าขนาดอิทธิพลของเด็กที่อยู่ในวัยเรียนมีค่าต่ำกว่าเด็กก่อนวัยเรียน โดยสรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัยสนับสนุนว่าการที่บิดามารดามีความรู้อ่านออกเขียนได้ และใช้เวลาอ่านหนังสือให้เด็กก่อนวัยเรียนฟัง มีอิทธิพลทำให้เด็กสามารถพัฒนาทักษะเรียนรู้การอ่านได้ดีขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย ระหว่างปี พ.ศ.2529-2541 ซึ่งทำการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะและเชิงปริมาณ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทสาขาการศึกษาปฐมวัย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2529 ถึง ปี พ.ศ.2541 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 101 เรื่อง และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำนวน 160 เรื่อง รวมจำนวนทั้งสิ้น 261 เรื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้เผยแพร่แล้วโดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีรายละเอียดและวิธีการสร้างดังต่อไปนี้ คือ

แบบบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัย เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสำรวจ โดยการจดบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับงานวิจัยที่จำเป็นในการสังเคราะห์วิธีสร้างดังนี้

1. ศึกษารูปแบบการเขียนรายงานการวิจัย พบว่าประกอบด้วย 5 บท ได้แก่
 - บทที่ 1 บทนำ
 - บทที่ 2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย
 - บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
 - บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

2. จากการศึกษารูปแบบการเขียนรายงานวิจัย สามารถนำมากำหนดหัวข้อในแบบบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัย โดยแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ชื่อผู้วิจัย ชื่อเรื่อง ปีที่พิมพ์เผยแพร่ แหล่งผลิต ประชากร ระเบียบวิธีวิจัย และเนื้อหาสาระที่ศึกษา

ตอนที่ 2 รายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัย จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบและเติมความ (ดูรายละเอียดใน ภาคผนวก)

3. นำแบบบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านตรวจดูความครอบคลุมความเหมาะสมของแบบบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัยเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุง แก้ไข

4. นำแบบบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัยที่ได้รับการตรวจแก้ไข และเสนอแนะ จากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัยไปทดลองบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัย 5 เรื่อง ที่มีระเบียบวิธีการวิจัยที่แตกต่างกัน เพื่อหาความตรงของการบันทึก จากนั้นนำผลการบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัยไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านเดิมตรวจสอบว่าผู้วิจัยบันทึกถูกต้องเพียงใด โดยตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกสาระสำคัญเป็นรายชื่อตามหัวข้อที่ปรากฏในแบบสรุปสาระสำคัญของงานวิจัย จากนั้นนำมาหาค่าร้อยละของความถูกต้องของการบันทึกสาระสำคัญ ผลการตรวจสอบสรุปได้ว่าผู้วิจัยบันทึกสาระสำคัญได้ถูกต้องร้อยละ 97.05 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก) จึงถือได้ว่าผู้วิจัยมีความตรงในการบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัย

6. หาความเที่ยงของการบันทึกตามแบบสรุปสาระสำคัญของงานวิจัย โดยผู้วิจัยได้บันทึกสาระสำคัญของงานวิจัยที่ใช้ในการหาความตรงของการบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัยทั้ง 5 เรื่องอีกครั้งหนึ่ง โดยทิ้งช่วงเวลาห่างจากการบันทึกครั้งแรก 2 สัปดาห์ จากนั้นนำผลการบันทึกสาระสำคัญของวิทยานิพนธ์ทั้ง 5 เล่มนี้ไปเปรียบเทียบกับการบันทึกครั้งแรกเป็นรายชื่อ จากนั้น นำผลการเปรียบเทียบมาหาค่าร้อยละของความถูกต้องตรงกัน ผลการบันทึกทั้ง 2 ครั้ง สรุปได้ว่า ผู้วิจัยทำการบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัยได้ถูกต้องตรงกัน ร้อยละ 98.03 (ดูรายละเอียดใน ภาคผนวก) จึงถือได้ว่าผู้วิจัยมีความเที่ยงในการบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษารวบรวมงานวิจัย ที่เป็นประชากรทุกเรื่องด้วยตนเอง พร้อมทั้งบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. อ่านงานวิจัยแต่ละเรื่องตลอดทั้งเล่ม
2. บันทึกรายละเอียดของงานวิจัยลงในแบบบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัย
3. จัดกลุ่มงานวิจัยตามลักษณะเนื้อหาสาระที่ได้จำแนกเป็นหมวดหมู่งานวิจัย

4. จัดกลุ่มงานวิจัยตามลักษณะต่าง ๆ ที่หาได้จากการจัดกลุ่มงานวิจัยและนำข้อมูลต่าง ๆ ของงานวิจัยเหล่านี้มาทำการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้มีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

การสังเคราะห์งานวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การสังเคราะห์เชิงปริมาณ ในการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ไม่ได้นำวิธีการสังเคราะห์ที่กล่าวมาทั้ง 4 วิธีการในบทที่ 2 มาใช้แต่อย่างใดเนื่องจากมีข้อจำกัดบางประการ ดังนี้คือ ต้องเป็นงานวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยประเภทเดียวกัน (เชิงทดลองหรือเชิงสหสัมพันธ์) และมีตัวแปรเหมือนกันตั้งแต่ 5 เรื่องขึ้นไป และต้องมีค่าสถิติครบถ้วนเพียงพอที่จะใช้ในการคำนวณ ค่าสถิติในการวิเคราะห์ ซึ่งในงานวิจัยสาขาการศึกษาปฐมวัยไม่มีงานวิจัยดังที่กล่าวจึงไม่สามารถทำการสังเคราะห์ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งใน 4 วิธีข้างต้นได้ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีสังเคราะห์เชิงปริมาณด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เพื่อหาข้อสรุปเชิงปริมาณในประเด็นที่สามารถทำการสังเคราะห์ได้ ดังนั้นจึงสังเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ เพื่อแสดงปริมาณ งานวิจัย ที่แยกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1.1 แหล่งผลิตของงานวิจัย

1.2 ปีที่พิมพ์และเผยแพร่

1.3 ประชากรที่ทำการวิจัย

1.4 เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย

1.5 ระเบียบวิธีวิจัย

2. การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ โดยการบรรยายสรุปผลการวิจัยตามลักษณะเนื้อหาสาระทางการศึกษา ที่แยกเป็น 8 ด้าน ดังนี้

2.1 ประวัติและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาปฐมวัย

2.2 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

2.3 สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน

2.4 สื่อการเรียนการสอน

2.5 พัฒนาการของเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน

1) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

2) การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

3) การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

4) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

2.6 พฤติกรรมการสอน การนิเทศและการพัฒนาครู

2.7 การอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ความสามารถ
ของผู้ปกครอง

2.8 การจัดกิจกรรมเสริมเพื่อเป็นบริการทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

2.9 อื่น ๆ

การบรรยายสรุปผลการวิจัยทั้ง 8 ด้านนี้ ใช้การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมของเนื้อหาด้วยวิธีบรรยายเป็นการนำผลงานวิจัยต่าง ๆ มาย่อสรุปสาระสำคัญติดต่อกันหรือนำผลการวิจัยมาสังเคราะห์เข้าด้วยกันตามลักษณะเนื้อหาสาระทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกัน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ใช้ค่าร้อยละวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย โดยใช้สูตร

$$P = \frac{n \times 100}{N}$$

P แทน ค่าร้อยละ

n แทน จำนวนวิทยานิพนธ์ในแต่ละรายการ

N แทน จำนวนวิทยานิพนธ์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่องการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย ระหว่างปี พุทธศักราช 2529-2541 ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ด้วยวิธีการสังเคราะห์เชิงปริมาณ และการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ ดังนั้นจึงเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแยกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์เชิงปริมาณ

ในการสังเคราะห์เชิงปริมาณผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ทุกเล่มที่เป็นประชากร โดยการสังเคราะห์แยกเป็นด้านตามสถาบันที่ผลิต ปีที่พิมพ์เผยแพร่ เนื้อหาที่ศึกษา ระเบียบวิธีวิจัย ประชากร ของวิทยานิพนธ์แต่ละเล่ม และเสนอผลการสังเคราะห์แต่ละด้าน

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ

ในการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ทุกเล่มที่เป็น ประชากร โดยการสังเคราะห์แยกเป็นด้านตามลักษณะของเนื้อหาของวิทยานิพนธ์แต่ละเล่ม และเสนอผลการสังเคราะห์แยกเป็นด้านดังนี้

1. ประวัติและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาปฐมวัย
2. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
3. สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน
4. สื่อการเรียนการสอน
5. การส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย
6. พฤติกรรมการสอน การนิเทศและการพัฒนาครู
7. การอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครอง
8. การจัดกิจกรรมเสริมเพื่อเป็นบริการทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
9. อื่น ๆ

ตอนที่ 1 การสังเคราะห์เชิงปริมาณในด้านลักษณะทั่ว ๆ ไปของงานวิจัย

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยานิพนธ์ จำแนกตามปีที่พิมพ์เผยแพร่และ แหล่งผลิต

ปีที่พิมพ์เผยแพร่	แหล่งผลิต	จำนวนงานวิจัย		รวม	ร้อยละ
		จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ศรีนครินทรวิโรฒ		
2529	-	1		1	.38
2530	2	6		8	3.06
2531	5	15		20	7.66
2532	13	10		23	8.81
2533	8	18		26	9.96
2534	5	8		13	4.98
2535	10	11		21	8.04
2536	5	7		12	4.65
2537	10	9		19	7.27
2538	16	23		39	14.94
2539	12	14		26	9.96
2540	10	18		28	10.72
2541	5	20		25	9.57
รวม	101	160		261	100
ร้อยละ	38.70	61.30		100	

จากตารางที่ 2 รวมทั้งสองสถาบัน พบว่า วิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย พิมพ์เผยแพร่มากที่สุดในปี พ.ศ. 2538 คิดเป็นร้อยละ 14.94 รองลงมาคือปี พ.ศ. 2540 ร้อยละ 10.72 และพิมพ์เผยแพร่น้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2529 ร้อยละ .38 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นสถาบันที่มีวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยพิมพ์เผยแพร่ คิดเป็นร้อยละ 61.30 ส่วน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยพิมพ์เผยแพร่ คิดเป็นร้อยละ 38.70

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยานิพนธ์ จำแนกตามเนื้อหาสาระและแหล่งผลิต

เนื้อหาสาระที่ศึกษา	แหล่งผลิต	จำนวนงานวิจัย		รวม	ร้อยละ
		จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ		
1.ประวัติและวิสัยทัศน์	2	-	-	2	.76
2.หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	7	-	-	7	2.68
3.สภาพและปัญหาการจัดกา ศึกษาและการเรียนการสอน	18	1	-	19	7.27
4.สื่อการเรียนการสอน	4	2	-	6	2.29
5.การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก	36	139	-	175	67.04
6.พฤติกรรมการสอนการนิเทศ และการพัฒนาครู	13	11	-	24	9.91
7.การอบรมเลี้ยงดูเด็กและ การ พัฒนาผู้ปกครอง	16	9	-	25	9.57
8.กิจกรรมเสริมที่จัดเพื่อเป็น บริการทางการศึกษา	1	1	-	2	.76
9.อื่น ๆ	1	-	-	1	.38
รวม	101	160	-	261	100

จากตารางที่ 3 รวมทั้งสองสถาบัน พบว่า วิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.04 รองลงมาเป็นเนื้อหาสาระเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน การนิเทศและการพัฒนาครู ร้อยละ 9.91 และเนื้อหาสาระที่ศึกษาน้อยลงมาตามลำดับ คือพฤติกรรมกรอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ความสามารถ ผู้ปกครอง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 9.57 และ 7.27 ตามลำดับ ส่วนที่น้อยที่สุดเป็นเนื้อหาสาระด้านอื่น ๆ คือ คุณลักษณะของบุคลากรวิชาชีพด้านการศึกษาปฐมวัยคิดเป็นร้อยละ .38

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยานิพนธ์ จำแนกตามระเบียบวิธีวิจัยและแหล่งผลิต

ระเบียบวิธีวิจัย	แหล่งผลิต	จำนวนงานวิจัย		รวม	ร้อยละ
		จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ศรีนครินทรวิโรฒ		
เชิงประวัติศาสตร์	1	-		1	.38
เชิงทดลอง	48	137		185	70.88
เชิงบรรยาย	40	21		61	23.37
ศึกษาสำรวจ	38	16		54	20.68
ศึกษาความสัมพันธ์	1	1		2	.76
ศึกษาเปรียบเทียบ	1	1		2	.76
ศึกษารายกรณี	1	1		2	.76
การวิเคราะห์เนื้อหา	3	2		5	1.91
เชิงคุณภาพ	7	-		7	2.68
เชิงประเมิน	-	-		-	-
วิจัยเอกสาร	-	-		-	-
อื่น (เทคนิคเดลฟาย)	1	2		3	1.49
รวม	101	160		261	100

จากตารางที่ 4 รวมทั้งสองสถาบัน พบว่า วิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยมีระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.88 รองลงมาเป็นระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย คิดเป็นร้อยละ 23.37 และระเบียบวิธีวิจัยที่มีน้อยลงมาตามลำดับ คือ เชิงคุณภาพ การใช้เทคนิคเดลฟาย และเชิงประวัติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 2.68 , 1.49 และ .38 ตามลำดับ ส่วนระเบียบวิธีวิจัยเชิงประเมินและการวิจัยเอกสารไม่พบว่ามีงานวิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยนี้

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยานิพนธ์ จำแนกตามประชากรและแหล่งผลิต

แหล่งผลิต ประชากร	จำนวนงานวิจัย		รวม	ร้อยละ
	จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ		
เด็ก	42	135	177	67.81
เด็กปกติ	37	133	170	65.13
เด็กพิเศษ	3	1	4	1.53
เด็กด้อยโอกาส*	2	1	3	1.14
ผู้ปกครอง	16	9	25	9.57
ของเด็กปกติ	12	9	21	8.04
ของเด็กพิเศษ	4	-	4	1.53
ของเด็กด้อยโอกาส*	-	-	-	-
ครู	18	9	27	10.34
ผู้บริหาร	1	-	1	.38
ผู้เชี่ยวชาญ	3	1	4	1.53
ศึกษานิเทศก์	2	-	2	.76
ครูและผู้บริหาร	12	2	14	5.36
ครูและศึกษานิเทศก์	-	2	2	.76
ครู ผู้บริหาร และผู้ปกครอง	3	-	3	1.14
สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโทรทัศน์	4	2	6	2.29
รวม	101	160	261	100

* เด็กด้อยโอกาสทางสังคมและวัฒนธรรม

จากตารางที่ 5 รวมทั้งสองสถาบัน พบว่า วิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ทำการศึกษาเกี่ยวกับประชากรที่เป็นเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.81 รองลงมาคือประชากรที่เป็น ครู คิดเป็นร้อยละ 10.34 และน้อยที่สุดคือประชากรที่ทำการศึกษาเฉพาะผู้บริหาร คิดเป็น ร้อยละ .38

จำนวนวิทยานิพนธ์ทั้งหมด จำนวน 261 เรื่อง มีงานวิจัยเชิงทดลองที่ทำการศึกษากับประชากรที่เป็นเด็กปฐมวัยทั้งสิ้น 170 เรื่อง โดยสามารถจำแนกตามกลุ่มอายุของเด็กปฐมวัยได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยานิพนธ์ จำแนกกลุ่มอายุของเด็กปฐมวัยที่เป็น ประชากร และแหล่งผลิต

แหล่งผลิต กลุ่มอายุ	จำนวนงานวิจัย		รวม	ร้อยละ
	จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ		
ต่ำกว่า 3 ปี	1	1	2	1.17
3 - 4 ปี	3	5	8	4.70
4 - 5 ปี	10	51	63	37.05
5 - 6 ปี	23	74	97	57.05
อื่น ๆ (4-6 ปี)	-	2	2	1.17
รวม	37	133	170	100

จากตารางที่ 6 รวมทั้งสองสถาบัน พบว่า วิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ทำการศึกษาเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5-6 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.05 รองลงมาเป็นเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 4-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.05 และน้อยที่สุดคือ เด็กปฐมวัยที่มีกลุ่มอายุต่ำกว่า 3 ปี และอายุระหว่าง 4-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.17 เท่ากัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยานิพนธ์ จำแนกตามแหล่งที่อยู่ของประชากรและ
แหล่งผลิต

แหล่งที่อยู่ ของประชากร	แหล่งผลิต	จำนวนงานวิจัย		รวม	ร้อยละ
		จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ		
กรุงเทพมหานคร		46	58	104	39.84
ต่างจังหวัดจังหวัดเดียว		33	95	128	49.04
เขตการศึกษา		3	4	9	2.73
ภาคภูมิศาสตร์		4	74	97	57.05
ทั่วประเทศ		6	-	6	2.34
ไม่ระบุ		9	3	12	4.68
รวม		101	160	261	100

จากตารางที่ 7 เมื่อรวมทั้งสองสถาบัน พบว่าแหล่งที่อยู่ของประชากรที่มีการศึกษาวิจัย คือ
ในต่างจังหวัดจังหวัดเดียวมากที่สุด ร้อยละ 49.04 รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 39.84

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย เชิงคุณลักษณะ

วิทยานิพนธ์ จำนวนทั้งสิ้น 261 เรื่อง สามารถจำแนกเนื้อหาสาระที่ศึกษาออกเป็น 8 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ประวัตินี้และวิสัยทัศน์ 2 เรื่อง
2. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 7 เรื่อง
3. สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน 19 เรื่อง
4. สื่อการเรียนการสอน 6 เรื่อง
5. พัฒนาการของเด็กปฐมวัย 175 เรื่อง
 - 5.1 พัฒนาการทางสติปัญญา 104 เรื่อง
 - 5.2 พัฒนาการทางร่างกาย 6 เรื่อง
 - 5.3 พัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจ 15 เรื่อง
 - 5.4 พัฒนาการทางสังคม 42 เรื่อง
 - 5.5 พัฒนาการโดยรวม 8 เรื่อง
6. พฤติกรรมการสอน การนิเทศและการพัฒนาครู 24 เรื่อง
7. การอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครอง 25 เรื่อง
8. การจัดกิจกรรมเสริมเพื่อเป็นบริการทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย 2 เรื่อง
9. อื่น ๆ 1 เรื่อง

ในการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะผู้วิจัยได้นำเสนอผลการสังเคราะห์จำแนกตามเนื้อหา ที่ศึกษา โดยแสดงจำนวนงานวิจัยและรายละเอียดของข้อค้นพบ ซึ่งมีรายละเอียดของการสังเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยด้านประวัตินี้และวิสัยทัศน์ทางการศึกษาปฐมวัย

มีจำนวนวิทยานิพนธ์ทั้งสิ้น 2 เรื่อง จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ในอดีตการเล่นของเด็กในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะการเล่น เป็นกลุ่มเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นการละเล่นที่บ้านที่เล่นตามกฎกติกา มีบทร้อง บทสนทนาและคำคล้องจองประกอบ ส่วนใหญ่ใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายประกอบการเล่น ต่อมาเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงในการเล่นของเด็กโดยจะเล่นประกอบอุปกรณ์การเล่นหรือของเล่น มากขึ้น มีการเล่นเพื่อการศึกษา ส่วนใหญ่ของเล่นได้มาจากการซื้อหรือประดิษฐ์ขึ้นส่วนการละเล่นที่บ้านเริ่มหายไป

การศึกษาแนวโน้มของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทยในปี พ.ศ. 2544 พบว่า มีนโยบายเน้นการให้ความสำคัญในการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กสนับสนุนให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก และขยายโอกาสทางการศึกษาโดยให้ครอบครัวเด็กด้วยโอกาส เพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง รู้จักใช้ทักษะในการแสวงหาความรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีสุขภาพจิตดี เชื่อมั่นในตนเอง บุคลิกภาพดี สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ โดยมี การ ส่งเสริมการจัดศูนย์พัฒนาเด็กทั้งในภาครัฐและเอกชน ส่งเสริมการให้ความรู้ผ่านทางครอบครัวและศูนย์พัฒนาเด็กเคลื่อนที่ จัดสถานบริการสำหรับเด็กแรกเกิดถึง 3 ปีให้มากขึ้น และให้มีการ จัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปกติร่วมกับเด็กที่มีความบกพร่องในด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น มีคณะกรรมการกลางกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในการกำหนดแนวทางการ จัดประสบการณ์และนิเทศติดตามผลการดำเนินงานทุกชั้นตอน

2. ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยด้านหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

มีจำนวนวิทยานิพนธ์ทั้งสิ้น 7 เรื่อง จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งหมด สามารถจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษาได้ดังในตารางที่ 8 และเสนอผลการสังเคราะห์ข้อค้นพบประกอบ ตารางดังนี้

ตารางที่ 8 จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา

เนื้อหาที่ศึกษา	จำนวน	ผู้วิจัยและปีที่ทำวิจัย
พัฒนาการของหลักสูตร	1	วัชร (2539)
การใช้หลักสูตร	3	ชูลี(2533) นันทภา(2540) ชบา (2541)
การพัฒนาหลักสูตรชุดการสอนหรือรูปแบบการจัดการการศึกษา	3	ธิดา(2533) อุไรวรรณ(2538) ปีتما(2540)

จากตารางที่ 8 ได้ข้อค้นพบ จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษาได้ดังต่อไปนี้

วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของหลักสูตร มีจำนวน 1 เรื่อง พบว่า มีการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบระเบียบเริ่มต้นขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 ในรูปของโรงเรียนเด็กโดยมีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่เน้นการอ่าน เขียนและเลขเป็นหลัก ต่อมาการศึกษาปฐมวัยเริ่มจัดโดยชาวต่างชาติในรูปแบบโรงเรียนราษฎร์ โดยมีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่เน้นการ เตรียมความพร้อมตามแบบของเฟรเดอเบลและมอนเตสซอรี หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในปี พ.ศ. 2475 มีการขยายการศึกษาในระดับนี้อย่างกว้างขวาง โดยใช้หลักสูตรที่นักการศึกษาไทยพัฒนา ขึ้นตามแนวของเพ

รอบและมอนเตสซอริผสมผสานกับสภาพสังคมไทยที่มุ่งปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยและเอกลักษณ์ของชาติ และในปี พ.ศ. 2538 หลักสูตรการเตรียมความพร้อมเป็นที่นิยมและเป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารมีผลต่อการพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างกว้างภายใต้ปรัชญาการศึกษาที่ดีความไปในทิศทางที่แตกต่างกัน

วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร มีจำนวน 3 เรื่อง มีการศึกษาการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลสำหรับเด็กอายุ 4-6 ปี การศึกษาการใช้หลักสูตรอนุบาลสำหรับเด็ก 3 ขวบ และการศึกษาการใช้หลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า

การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลสำหรับเด็ก 4-6 ปี มีเป้าหมาย หลักในการจัดการศึกษาระดับอนุบาล คือ การส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้านเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก 4 - 6 ปี ให้มีความพร้อมในทุกด้าน มีการจัดปัจจัยและสภาพ ต่าง ๆ เพื่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ได้แก่ การคัดเลือกครู การนิเทศ การสอนและกิจกรรม การนิเทศ ส่วนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมในชั้นเรียนครูส่วนใหญ่ จัดได้ตามที่กำหนดในรายการจัดประสบการณ์และเนื้อหาตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ปัญหาที่พบ คือ โรงเรียนมีภาระงานรับผิดชอบมากทำให้การบริหารงานวิชาการไม่คล่องตัว ผู้ปกครองไม่เข้าใจหลักการจัดการศึกษา ครูขาดแหล่งความรู้ในการศึกษาเพิ่มเติมและไม่ได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมประชุมอบรมหรือสัมมนา จำนวนเด็กในชั้นเรียนมากเกินไป โรงเรียนไม่มีแนวทางการวัดผลและประเมินที่ชัดเจน และศึกษานิเทศไม่สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือครูอนุบาลได้

การใช้หลักสูตรอนุบาลสำหรับเด็ก 3 ขวบ เป็นแนวทางการดำเนินงานที่มีเป้าหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้าน ผู้บริหารและครูมีวิธีการเตรียมตัวเพื่อใช้หลักสูตรดังกล่าวด้วยการเข้ารับการอบรม และเตรียมตัวผู้ปกครองด้วยการประชุมนิเทศ ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบการจัดบริการเอกสารและสื่อการเรียนการสอน โดยมีการประเมินผลการใช้หลักสูตร การนิเทศการสอน การประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยการประชุมครูและผู้ปกครอง และ ครูเป็นผู้พัฒนาหลักสูตร ปัญหาที่พบ คือ ผู้ปกครองต้องการให้สอนอ่านและเขียน ขาดการติดตามผลการใช้หลักสูตรและขาดการเสนอแนะการปฏิบัติงานที่ ชัดเจนจากหน่วยงานระดับสูง ทั้งครูและผู้บริหารไม่ดำเนินงานอย่างจริงจังเพราะนโยบาย ยังไม่ชัดเจนและแน่นอน

การใช้หลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2536 ของสถาบันราชภัฏ พบว่า อาจารย์จัดทำเอกสารประกอบการสอนและคู่มือให้นักศึกษาได้ศึกษาด้วยตนเอง มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้อาจารย์และนักศึกษาในการจัดกิจกรรมเสริม การเรียนการสอน โครงสร้างของหลักสูตรมีเนื้อหาวิชาบางวิชาซ้ำซ้อนกัน อาจารย์มีการเตรียมการสอนและใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาค้นคว้าทำรายงานและผลิตสื่อการเรียน การสอนจากวัสดุใน

ท้องถิ่น มีการวัดและประเมินผลด้านความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติงาน ส่วนการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรใช้วิธีสอบถามอาจารย์ผู้สอน ปัญหาที่พบ คือ ขาดเอกสาร ตำรา ประกอบการค้นคว้าเพื่อการจัดทำเอกสารประกอบการสอน จำนวนอาจารย์ไม่พอเพียง ขาดงบประมาณ เนื้อหาวิชาซ้ำซ้อน อาจารย์ไม่มีเวลาเตรียมการสอนและรับผิดชอบการสอนหลายวิชาเกินไป ขาดสื่อต้นแบบที่มีคุณภาพและทันสมัย เกณฑ์การประเมินผลการฝึกวิชาชีพครูจำแนกตามความสามารถของผู้เรียนได้ไม่ชัดเจน ผู้รับผิดชอบในการนิเทศภายในไม่มีเวลาในการติดตามผล

จากผลการวิจัยทั้ง 3 เรื่อง สรุปได้ว่า มีการศึกษาการใช้หลักสูตรของเด็กปฐมวัยอายุ 3 ปี 4-6 ปี และของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาศรีวิชัยในสถาบันราชภัฏ พบว่า ทุกหลักสูตรมีเป้าหมายในการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นหลักและตอบสนองความต้องการของชุมชน และพบปัญหาที่คล้ายคลึงกัน คือ ขาดแคลนบุคลากร ขาดแหล่งความรู้ที่ เพื่อการศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติม ผู้สอนมีภาระหน้าที่รับผิดชอบมาก ขาดการติดตามผลการใช้ หลักสูตรและการให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานจากหน่วยงานระดับสูง

วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ชุดการสอนและรูปแบบการจัดการศึกษา มีจำนวน 3 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า

การพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในระดับอนุบาล เป็นหลักสูตร ที่ช่วยให้เด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่หนึ่งหรือเป็นภาษาที่สองหรือเป็นภาษาต่างประเทศ มีเจตคติ ความรู้ และทักษะด้านภาษาไทยและด้านวัฒนธรรมไทยได้สูงขึ้น หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นหลักสูตรเสริมที่บูรณาการเข้ากับการสอนในหลักสูตรปกติของโรงเรียนนานาชาติ และอยู่ บนพื้นฐานของทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและทฤษฎีการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมที่ บูรณาการเนื้อหาภาษาไทยเข้ากับเนื้อหาวัฒนธรรมไทย

การพัฒนาชุดการสอนแบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยในชนบท (หมู่บ้านตลาดควาย) เป็นชุดการสอนที่บูรณาการการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นชนบท ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ผู้สอนสามารถใช้ชุดการสอนแบบบูรณาการ ด้วยตัวเองอย่างถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนด และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดการสอนแบบบูรณาการมีความพึงพอใจมาก และจากการใช้ชุดการสอนแบบบูรณาการก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งในเด็กและครูที่พัฒนาขึ้นเป็นที่น่าพอใจ โดยเด็กมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วม กิจกรรมตามที่กำหนดในแผนการจัดประสบการณ์แต่ละวันที่เอื้อให้เด็กมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง กิจกรรมที่จัดในแต่ละวันมีความหลากหลาย ทำให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย เนื้อหาเป็นเรื่องใกล้ตัวที่เด็กคุ้นเคยและสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบเนื้อหาที่มุ่งใช้สื่อที่มีจริงในท้องถิ่น ส่วนครูมีความเข้าใจขั้นตอนในการจัดประสบการณ์อย่างถูกต้อง และสามารถควบคุมให้เด็ก เข้าเล่นในมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ

การพัฒนาแบบการจัดการศึกษานอกสถานที่สำหรับเด็กวัยอนุบาล มี เป้าหมายที่จะศึกษาสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกโรงเรียนทั้งหมดอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยผ่านประสบการณ์ตรงในสภาพที่เป็นจริงโดยมีแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษานอก สถานที่ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นก่อนศึกษานอกสถานที่ ขณะศึกษานอกสถานที่ และหลังศึกษานอกสถานที่ หลังการทดลองจัดการศึกษาตามรูปแบบนี้ พบว่า ครูสามารถจัดการศึกษานอกสถานที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งครูและนักเรียนต่างมีความสุข สนุกสนานและได้เปลี่ยนบรรยากาศในการเรียนการสอน นอกจากนี้การศึกษานอกสถานที่ยังส่งผลให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีทั้งในแง่ ของเนื้อหาและการปลูกฝังทัศนคติที่ดีในเรื่องการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรอบตัวทั้งที่เป็นธรรมชาติและสังคม

จากผลการวิจัยทั้ง 3 เรื่อง สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร ชุดการสอนหรือรูปแบบการจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย มีด้วยกันหลากหลายวิธีการที่พัฒนาขึ้นแต่ละวิธีการ มีลักษณะที่เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่นนั้น ๆ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมีวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและง่ายต่อการนำไปประยุกต์ใช้

3. ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยด้านสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน มีวิทยานิพนธ์จำนวนทั้งสิ้น 19 เรื่อง จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 18 เรื่อง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 1 เรื่อง และสามารถจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษาดังในตารางที่ 9 และเสนอผลการสังเคราะห์ข้อค้นพบประกอบตาราง ดังนี้

ตารางที่ 9 จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา

เนื้อหาที่ศึกษา	จำนวน	ผู้วิจัยและปีที่ทำวิจัย
การจัดการศึกษา	9	นภา (2532) พิจิตรา (2534) รัฐดาว (2535) พัชรี (2536) จินตนา (2539) ปรานี (2539) ปรานี (2540) สถาพร (2540) วิไล (2541)
การจัดการเรียนการสอน	10	โสภิตอนงค์ (2531) อุษณี (2534) สันหพัฒน์ (2536) ศศิธร (2537) วงเดือน (2539) ประกาญจน์ (2539) ทักษิณา (2539) วิสิฏฐ์ศรี (2539) นฤมล(2540) ศิริมาศ(2541)

จากตารางที่ 9 ได้ข้อค้นพบจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษาดังต่อไปนี้

3.1 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย มีจำนวน 9 เรื่อง โดยแบ่งเป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดดำเนินงานของโรงเรียนของรัฐและเอกชน จำนวน 3 เรื่อง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดต่าง ๆ จำนวน 3 เรื่อง สถาบันพัฒนาเด็ก จำนวน 2 เรื่อง และหน่วยงานที่สนับสนุนการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 1 เรื่อง

จากการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า มีสภาพการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน ดังนี้คือ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนผู้บริหารให้ความสำคัญกับความเป็นกันเองและการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เป็นผู้กระตุ้นให้ครูมีความคิดริเริ่มในการทำงาน ได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของนักเรียน และครูส่วนใหญ่ฝึกให้นักเรียนมีความ สนใจและสังเกตสิ่งต่าง ๆ โดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่น เกม การเล่านิทานและใช้เพลง และครูมีความคาดหวังที่จะได้ใช้คู่มือครูและมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศการสอนร่วมกับผู้บริหาร ปัญหาที่พบ คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจและขาดวัสดุอุปกรณ์ในการจัดตกแต่งห้องเรียน ส่วนสภาพการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร มีการแบ่งงานออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านวิชาการมีการจัดทำเอกสารคู่มือครู แนวการสอน แผนการจัดประสบการณ์ สมุดรายงานประจำตัวนักเรียนและมีการรายงานผู้ปกครองทุกเดือน ส่วนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ครูคาดหวังที่จะใช้คู่มือครูเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร มีการอบรมประชุมสัมมนาเป็นประจำ ส่วนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีเพียงการกระตุ้นจากผู้บริหารให้ครูมี ความคิดริเริ่มในการทำงาน ด้านอาคารสถานที่ มีศูนย์สื่ออุปกรณ์เฉพาะสำหรับเด็กปฐมวัย ส่วนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการตกแต่งห้องเรียน ด้านการสนับสนุนการจัดการศึกษา มีการจัดบริการอาหารกลางวัน ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม

การศึกษาการบริหารโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา พบว่า มีระบบรับจ่าย และการจัดทำบัญชีเป็นอย่างดี มีการใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่อย่างคุ้มค่า มีการจัดน้ำดื่มและจัดอาหารที่สะอาดถูกหลักโภชนาการ มีการรายงานผลการประเมินพัฒนาการให้ผู้ปกครองทราบทุกกิจกรรมมีปรัชญาและนโยบายของโรงเรียนที่ชัดเจน บุคลากรแบ่งหน้าที่ รับผิดชอบอย่างชัดเจน มีการเผยแพร่ข่าวสารของทางโรงเรียนต่อผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เด็กมีความสุขที่ได้มาโรงเรียน และชอบมาโรงเรียน ส่วนปัญหาที่พบ ผู้บริหารเป็นผู้วางแผน กิจกรรมของโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ โรงเรียนมีนโยบายให้ครูสอนเนื้อหาวิชาเพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนต่อและสนองความต้องการของผู้ปกครอง โรงเรียนฝึกให้เด็กรู้จักรักษาความปลอดภัยเป็นครั้งคราวหรือเมื่อมีเหตุอันตรายเกิดขึ้น การศึกษาเป็นภารกิจส่วนตัวของครู การตรวจสอบบัญชีจะกระทำโดยผู้รับใบอนุญาต ผู้ปกครองคิดอยู่เสมอว่าภาระทางการศึกษา เป็นหน้าที่ของโรงเรียน มีการบำรุงรักษาและตกแต่ง

อาคารสถานที่เฉพาะในวันสิ้นภาคเรียน หรือวันสำคัญ และชุมชน ผู้ปกครองจะให้ความสนใจ โรงเรียนในแง่ของการที่เด็กเข้าเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากกว่าพัฒนาการ ทุก ๆ ด้าน

จากที่มีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่สอนในระดับก่อนประถมศึกษาในสังกัดต่าง ๆ ทั้งในเขตเมืองและนอกเมืองแล้วยังมีการศึกษาขึ้นไปถึงการดำเนินงานของหน่วยงานที่สนับสนุนการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งก็คือ ศูนย์พัฒนาการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา พบว่า การพัฒนาบุคลากรส่วนใหญ่มีการจัดทำโครงการไว้ในแผนปฏิบัติงานของสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด โดยการพัฒนาบุคลากรด้วยการฝึกอบรม สัมมนาและประเมินผลการพัฒนาเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน การนิเทศการศึกษากำหนดตามปัญหาและความต้องการด้วยวิธีการให้คำปรึกษาและแก้ปัญหา และประเมินผลการนิเทศโดยการสัมภาษณ์ นอกจากนี้ยังมี การจัดแหล่งวิชาการโดยการจัดหาสื่อ เอกสารตามความต้องการและความจำเป็น สื่อและเอกสาร ส่วนใหญ่ที่ผลิต ได้แก่ เกม การศึกษา บทความทางวิชาการ ส่วนการวิจัยทางการศึกษาทำโดยศึกษานิเทศก์และนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการนิเทศการศึกษาต่อไป ปัญหาที่พบ คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ขาดงบประมาณ ขาดแหล่งค้นคว้าในการทำวิจัย และขาดการประเมินผล อย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ก็ยังมีการศึกษาเฉพาะเจาะจงลงไปถึงการจัดการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียนในสถาบันสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องต่าง ๆ และการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดถึง 3 ปี ในสถานรับเลี้ยงเด็ก พบว่า ในสถานรับเลี้ยงเด็กมุ่งเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กเพื่อเข้ารับการศึกษาต่อใน โรงเรียนอนุบาล และในการจัดกิจกรรมไม่มีหลักเกณฑ์แน่นอน ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้ประกอบการ ครูหรือพี่เลี้ยง เด็กส่วนใหญ่ได้รับการเลี้ยงดูด้วยความ เอาใจใส่ มีการจัดอาหารที่มีคุณค่า อบรมมารยาท สร้างสุขนิสัยที่ดี มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับสถานรับเลี้ยงเด็กอย่างไม่เป็นทางการโดยการแจ้งปัญหาและข่าวสารให้ผู้ปกครองทราบเวลาที่มารับ-ส่งเด็ก และยังไม่มีการเด็กที่มีปัญหาทางสมองหรือร่างกายอื่น ๆ

ส่วนการจัดการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียนในสถาบันสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นโรงพยาบาลหรือโรงเรียนที่มีการคมนาคมสะดวก โดยผู้บริหารมีนโยบายในการส่งเสริมพัฒนาการป้องกันการเกิดภาวะปัญญาอ่อน บุคลากรที่ดูแลเด็ก มาจากหลายวิชาชีพส่วนใหญ่ไม่ได้จบด้านการศึกษาพิเศษ แต่มีความพึงพอใจที่จะทำงาน หลักสูตรที่ใช้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียงและเหมาะสมกับสภาพและวัยของเด็ก ในการจัดการเรียนการสอนक्रमุ่งเตรียมความพร้อมให้เด็กเป็นรายบุคคล ด้วยสื่อที่หลากหลายโดยมีการวัดและประเมินผลทุก 6 เดือนด้วยการสังเกตพฤติกรรม ปัญหา ที่พบ คือ ครูขาดความรู้และทักษะในการประเมินผล ขาดตำรา เอกสารและแหล่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเด็ก ห้องกิจกรรม บุคลากร และสมาธิในการเรียนของเด็กสั้น

จะเห็นได้ว่า จากการศึกษาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือสถาบันสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง มักจะระบุคุณสมบัติของเด็กที่ให้บริการไว้อย่าง ชัดเจน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพเป็นรายบุคคล

ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดกรมต่าง ๆ ในส่วนของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ของกรมศาสนา มีการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงาน พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเจ้าอาวาส นโยบายของศูนย์ฯ คือ การเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็ก โดยเน้นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรมประเพณี ภาวะโภชนาการและสุขภาพที่ดี แต่ก็ยังมีบางศูนย์ฯ ที่ยังสอนอ่านเขียน สภากายโดยทั่วไปของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มีความร่วมมือ ปลอดภัยเหมาะสมสำหรับเด็ก ศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มีการเก็บเงินค่าบำรุงในอัตราต่ำมากจนถึง ไม่เก็บเลย ปัญหาที่พบ คือ รายได้ไม่พอกับรายจ่าย ขาดแคลนบุคลากร ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือ ทางวิชาการ ขาดแคลนของเล่นและเครื่องเล่นสนาม ส่วนในศูนย์รับเลี้ยงเด็กของชุมชนไทยมุสลิมศึกษาในเรื่องการสอดแทรกความเชื่อทางศาสนาอิสลามในการจัดศึกษา พบว่า สามารถ จัดแบ่งได้ 3 ประเภท คือ ศูนย์ฯ ที่จัดการศึกษาและสอดแทรกความเชื่อทางศาสนาอิสลาม เครื่องครัดมาก ปานกลางและน้อย มีการจัดระบบการศึกษา 2 ระบบ คือ ระบบโรงเรียนและระบบกึ่งบ้านกึ่งโรงเรียน และศูนย์ฯ ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในชุมชนและใกล้มัสยิด ศูนย์ทั้ง 3 ประเภท มีลักษณะการจัดที่แตกต่างกัน คือ ศูนย์ฯ ที่สอดแทรกความเชื่อทางศาสนาอิสลามเครื่องครัดมากมีการนำความเชื่อทางศาสนาอิสลามทั้งหลักศรัทธา และหลักปฏิบัติมาเป็นพื้นฐานและบูรณาการให้กลมกลืนกับการสอนสาระพื้นฐานทางการศึกษาทุกด้าน โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอน สำหรับศูนย์ฯ ที่สอดแทรกความเชื่อทางศาสนาอิสลามปานกลางมีการนำความเชื่อทางศาสนาอิสลามบางด้านมาประกอบการตัดสินใจในการจัดการศึกษาปานกลางและบูรณาการหลักบางประการในการจัดการเรียนการสอนพร้อมกับสอนเน้นเป็นรายวิชา ส่วนศูนย์ฯ ที่สอดแทรก ความเชื่อทางศาสนาอิสลามน้อย มีการนำความเชื่อทางศาสนาอิสลามเฉพาะหลักปฏิบัติมาประกอบการตัดสินใจและเป็นแนวทางในการปฏิบัติในการจัดการศึกษาน้อยและเน้นการสอน เป็นรายวิชาโดยบูรณาการเข้ามาในการจัดการเรียนการสอนบ้างเล็กน้อย ส่วนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดกรมพัฒนาชุมชนศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กเล็กในศูนย์ฯ ที่ดีเด่น พบว่า คณะกรรมการมีเวลาให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้ดูแลเด็กในลักษณะของการเยี่ยมเยียนอย่างสม่ำเสมอ มีการประชุมวางแผนและปรึกษากับพัฒนากรอย่างเป็นระบบก่อนการดำเนินการ มีการจัดประชุมร่วมกับผู้ปกครองและชาวบ้านอย่างน้อยเดือนละครั้ง มีการชักชวนผู้ปกครอง มาร่วมกิจกรรมในศูนย์ฯ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน รวมทั้ง คณะกรรมการนำ ประสบการณ์และความสามารถเฉพาะตัวมาใช้ในการปฏิบัติงาน

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 9 เรื่อง สรุปได้ว่า การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน สถาบันพัฒนาเด็ก

ศูนย์พัฒนาเด็ก และหน่วยงานที่สนับสนุนการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา พบว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนมีการบริหารงานที่คล้ายคลึงกันในเรื่องของบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ครู การประเมินพัฒนาการเด็ก แต่มีความแตกต่างกันในบางประเด็นคือในโรงเรียนเอกชนจะมีการบริหารงานธุรการการเงินที่เป็นระบบมาก มีการใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่อย่างคุ้มค่า มีปรัชญาและนโยบายของโรงเรียนที่ชัดเจน ปัญหาที่พบ คือ ในโรงเรียนรัฐบาลที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลมักมีปัญหาการขาดบุคลากร ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ส่วนโรงเรียนเอกชนในเมืองมักจะมีปัญหาในการตรวจสอบบัญชี งบประมาณ ในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และการรักษาความปลอดภัย และความเข้าใจที่ถูกต้องของ ผู้ปกครองต่อภาระหน้าที่ของโรงเรียน นอกจากนี้การศึกษาดำเนินงานของศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานสนับสนุนการศึกษา ที่มีหน้าที่หลักคือการพัฒนาบุคลากร ในการปฏิบัติหน้าที่ในระดับก่อนประถมศึกษา ปัญหาที่พบคือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ขาดงบประมาณ ขาดแหล่งค้นคว้าในการทำวิจัยและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ส่วนในการจัดการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียนในสถาบันสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและ สถานรับเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 3 ปี พบว่า มีการระบุเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับเด็กที่ให้บริการ โดยมี จุดมุ่งหมายหลักที่แตกต่างกันตามการให้บริการ ดังเช่น ในสถานรับเลี้ยงเด็กแรกเกิดถึง 3 ปี มุ่งเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กเพื่อเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนระดับอนุบาลและไม่มีบริการสำหรับเด็กที่มีปัญหาความบกพร่องต่าง ๆ ส่วนในสถาบันสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มุ่งเตรียมความพร้อมเด็กเป็นรายบุคคล ปัญหาที่พบ คือ บุคลากรไม่เพียงพอ บุคลากรขาดความรู้ในการ จัดกิจกรรมและการประเมินผล ขาดตำรา เอกสารและแหล่งค้นคว้าเกี่ยวกับเด็ก สถานที่สำหรับจัดกิจกรรม ปัญหาเด็กมีสมาธิในการเรียนสั้น ส่วนการดำเนินงานและการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรมศาสนาและศูนย์เลี้ยงเด็กไทยมุสลิม ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นผู้นำศาสนา มีวัตถุประสงค์ในการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ให้กับเด็ก โดยเน้นการปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรมประเพณี และมีการสอดแทรกหลักธรรมและแนวปฏิบัติของศาสนาเข้าไปในการจัดการศึกษาและกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ และนอกจากนี้ยังมีการศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่นของกรมพัฒนาชุมชน ซึ่งบริหารงานโดยคณะกรรมการหมู่บ้าน มีหน้าที่คอยให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ดูแลเด็ก มีการประชุมวางแผนการปฏิบัติงานและเชิญผู้ปกครองเด็กมาร่วมกิจกรรมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ มีการแก้ไขปัญหาอย่าง เป็นระบบโดยใช้ประสบการณ์และความสามารถส่วนบุคคลมาใช้ในการ ปฏิบัติงาน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน

3.2 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ มีจำนวน 10 เรื่อง ได้ข้อสรุปผลการวิจัยดังนี้

3.2.1 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการสอนภาษามีจำนวน 4 เรื่อง พบว่า การศึกษาสภาพการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเขียนให้แก่เด็ก มี จุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้เด็กฝึกความสัมพันธ์การใช้กล้ามเนื้อมือและตา โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนในแบบต่าง ๆ ได้แก่ แบบคัดเขียน แบบเตรียมความพร้อม แบบธรรมชาติ การจำแนกเปรียบเทียบความเหมือน ความต่าง งานศิลปะ ใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทแบบฝึกหัดเขียนตัวอักษร แบบฝึกหัดคัดลายมือ วัดและประเมินผลด้วยการตรวจผลงาน ปัญหาที่พบคือ เด็กไม่พร้อม ครูมีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมและความรู้ในการผลิตสื่อ น้อย ขาดการประสานงานกับผู้ปกครอง ขาดสื่อการสอน และผู้ปกครองขาดความรู้เรื่องการพัฒนาการด้านการเขียนให้กับเด็ก ส่วนการศึกษาปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดจากอุปสรรคทางภาษาระหว่างครูกับนักเรียนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง พบว่า ครูไม่มีการเตรียมการสอน ครูขาดความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ครูไม่สามารถบริหารชั้นเรียนให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีและจัดกิจกรรม ให้นักเรียนเรียนรู้และพัฒนาได้ตามต้องการ ดังนั้นครูจึงแก้ปัญหาด้วยการเตรียมการสอน พูดภาษาไทยประกอบท่าทาง ให้นักเรียนที่พูดได้สองภาษาเป็นล่ามให้ ใช้สื่อช่วยในการสื่อสาร ให้ความสนใจเฉพาะนักเรียนที่ให้ความร่วมมือด้วยการชมเชยและกระตุ้นให้เด็กร่วมกิจกรรม ให้เด็กค่อย ๆ ปรับตัวไปตามธรรมชาติ ปัญหาการเรียนรู้ของเด็กที่พบคือ เด็กไม่เกิดการเรียนรู้ เด็กรู้สึกว่าคุณไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียน เด็กสื่อสารกับครูไม่เข้าใจ และเด็กใช้วิธีแก้ปัญหาทั้งทางบวกและทางลบ ในทางบวกคือ พยายามเป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียนด้วยการหาวิธีการเรียนรู้อื่น ๆ มาช่วย เช่น พยายามพูดภาษาไทยตามครูและเพื่อน ตั้งใจฟังขณะทำกิจกรรม ส่วนในทางลบ คือ เด็กแยกตัวตามลำพัง ไม่สนใจกิจกรรม คุยกับเพื่อนโดยใช้ภาษากระเหรี่ยง และ การศึกษาการสอนภาษา แบบธรรมชาติในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียน ส่วนใหญ่ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจในการนำการสอนภาษาแบบธรรมชาติมาใช้ ส่วนครูไม่มีความต้องการที่แท้จริงในการนำมาใช้ ส่วนครูที่สมัครใจนำมาใช้มักสอนได้สอดคล้องกับหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติมากกว่า ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติอย่างกระจ่างชัด ทำให้มุ่งศึกษากิจกรรมตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติมากกว่ามุ่งฝึกการคิดวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงหลักการสอนกับกิจกรรม โดยผู้บริหารพยายามพัฒนาครูให้มีความรู้เรื่องจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติมากกว่าพัฒนาครูให้เข้าใจหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ส่งผลให้การนำมาใช้สอดคล้องกับหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติค่อนข้างน้อย ครูส่วนใหญ่ขาดการสอนที่สะท้อนหลักการสำคัญในเรื่องการคาดคะเน และโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับการกดดันจากการที่เด็กต้องไปสอบเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษา นอกจากนี้ยังมีการศึกษาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนภาคเหนือ พบว่า มีการจัด

สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก มีห้องพัฒนาการที่เอื้อต่อการพัฒนาทางภาษา มีการดำเนินการส่งเสริมการจัดกิจกรรมปานกลาง มีการจัดกิจกรรมการฟังมากกว่ากิจกรรมการพูด การอ่านและการเขียน ปัญหาที่พบ คือ พี่เลี้ยงขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดกิจกรรมที่ ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ขณะที่เด็กใช้ภาษาถิ่นเหนือแต่พี่เลี้ยงใช้ภาษาไทยกลางทำให้เกิด ช่องว่างในการสื่อสารขาดงบประมาณในการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา จะเห็นได้ว่า ปัญหาการสอนภาษาส่วนใหญ่เกิดจากการสื่อสารระหว่างเด็ก กับครู โดยครูใช้ภาษาไทยกลางแต่เด็กใช้ภาษาถิ่น จึงทำให้เกิดช่องว่างในการสื่อสารที่ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนการสอนตามมา และในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษามีการเน้นเฉพาะทักษะทางภาษา บางด้านด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เท่านั้น และมีการนำวัฒนธรรมทางภาษามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การสอนภาษาแบบธรรมชาติ และยังพบว่าในสถานรับเลี้ยงเด็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาที่เน้นทักษะการฟังมากที่สุด

3.2.2 วิชานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนตาม

บริบททางสังคม ได้แก่ โรงเรียนเอกชน โรงเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โรงเรียนที่เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ต้องสอบเข้าศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา มีจำนวน 3 เรื่อง ดังต่อไปนี้

การศึกษาการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมของโรงเรียนเอกชน พบว่า มีนโยบายการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหาวิชาการมากกว่าการเตรียมความพร้อม โดยใช้นโยบายจัดประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเอง มีการนิเทศการสอนภายใน สื่อมีสภาพดีแต่ไม่พอเพียง ครูไม่มีเวลาและขาดเครื่องมือในการวัดและประเมินผล ส่วนในด้าน กิจกรรมนักเรียนและบริการต่าง ๆ อาคารสถานที่ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ทางโรงเรียนสามารถจัดทำได้ดี และทางผู้ปกครองเห็นว่าควรเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กให้ มากขึ้น

การศึกษาการเรียนการสอนของเด็กอนุบาลหลายวัฒนธรรมที่ต่างศาสนาและภาษา ถิ่น พบว่า ครูและบุคลากรในโรงเรียนยอมรับเด็กที่นับถือศาสนาต่างจากตนได้ แต่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม วิถีชีวิตในเรื่องข้อปฏิบัติและข้อห้ามต่าง ๆ และการให้ความเท่าเทียมกันของศาสนาอิสลามและศาสนาพุทธ ส่วนใหญ่ครูยังพยายามให้ เด็กไทยมุสลิมทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดในแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นมาตรฐานในวัฒนธรรมไทยพุทธ ครูไม่ สอดแทรกการเรียนรู้อัฒนธรรมของศาสนาอิสลามเข้าในการเรียนการสอนปกติและผู้บริหาร ไม่ได้ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างทางศาสนา ปัญหาคือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ ความสำคัญของภาษาถิ่นและการเรียนรู้ ภาษาถิ่น ปฏิเสธการใช้ภาษาถิ่นของเด็กและเห็นว่าเป็นปัญหาในการสื่อสารของเด็ก ครูมีปัญหาไม่สามารถสื่อความหมายกับเด็กได้เพราะไม่ใช่คนในพื้นที่ และครูไม่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาภาษาถิ่นควบคู่ไปกับการพัฒนาภาษาไทยกลาง

การศึกษาสภาพการเตรียมเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 เพื่อเข้าศึกษาต่อระดับประถมศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีนโยบายในการเตรียมเด็ก ด้วยการให้ครูประจำชั้นสอนพิเศษ ทั้งในและนอกเวลา และที่บ้านของเด็กเป็นการส่วนตัว โดยใช้ แบบฝึกหัดอ่านและเขียน แบบฝึกคณิตศาสตร์ แบบฝึกความพร้อมและแนวข้อสอบต่าง ๆ ปัญหาที่พบ คือ เด็กเกิดความเหนื่อยล้า อ่อนเพลีย และมีความวิตกกังวล ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เห็นว่าควรใช้วิธีคัดเลือกเด็ก เข้าศึกษาต่อในชั้นประถมศึกษาโดยใช้สิทธิ์เด็กที่อยู่ใกล้โรงเรียนก่อนและถ้ามีการทดสอบควรใช้แบบวัดความพร้อม

จะเห็นได้ว่า บริบททางสังคมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ โรงเรียนเอกชน โรงเรียนที่มีเด็กที่หลากหลายทางวัฒนธรรม โรงเรียนที่ต้องเตรียมเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 สอบเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษา ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบทำให้การจัดการเรียนการสอนในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันไปตามสภาพสังคม เช่น โรงเรียนเอกชนเน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหาวิชา โรงเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมักมีปัญหาจากการที่ครูขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับศาสนา วิถีชีวิตและภาษาถิ่น ส่วน ในโรงเรียนที่ต้องเตรียมเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 เพื่อสอบเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษาทำให้ครูต้องสอนพิเศษทั้งในและนอกเวลาเรียน และทั้งเด็กและครูเกิดความเครียดและวิตกกังวล

3.2.3 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีจำนวน 3 เรื่อง ดังต่อไปนี้ การศึกษาการปลูกฝังวัฒนธรรมไทยให้เด็กวัยอนุบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ครู ใช้วิธีการปลูกฝังวัฒนธรรมไทยให้กับเด็กด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดี ฝึกให้ปฏิบัติจริง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมให้เด็กเห็นแบบอย่างที่ดี ปัญหาที่พบคือ ขาดสื่อและอุปกรณ์การสอนที่เกี่ยวกับ วัฒนธรรม บุคลากรไม่พอเพียง ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและไม่มีความรู้ในการสอดแทรกวัฒนธรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนในการศึกษาการจัดกิจกรรมดนตรี พบว่า ผู้บริหาร ไม่มีเป้าหมายและนโยบายในการปรับแผนการจัดประสบการณ์การจัด กิจกรรมดนตรีให้เหมาะสมตามหลักการสอนดนตรีในระดับปฐมวัย เพราะไม่ได้จัดกิจกรรมดนตรีเป็นรายวิชา ขาดบุคลากรทางการสอนดนตรี ครูอนุบาลไม่เคยรับการอบรมเกี่ยวกับการสอนดนตรี ครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรมดนตรีเพียงเพื่อใช้เพลงประกอบการสอนกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ ไม่สอนเนื้อหาและทักษะดนตรีจึงทำให้ไม่มีการทดสอบความรู้ความเข้าใจในด้านทักษะดนตรีและไม่มีการบันทึกพัฒนาการการเรียนรู้ดนตรี ปัญหาที่พบ คือ ขาดกรณีศึกษา ขาดแคลนอุปกรณ์การสอนทางดนตรี บุคลากรไม่มีวุฒิและขาดความรู้ทางดนตรีในระดับอนุบาล นอกจากนี้ยังมีการศึกษาถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมระเบียบวินัยให้เด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาล พบว่า มีเป้าหมายเพื่อฝึกความมีระเบียบวินัยตามพัฒนาการและความพร้อมของเด็กแต่ละวัยอย่างเคร่งครัดปานกลาง ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมให้สะอาดและเป็นระเบียบ ส่งเสริมและสนับสนุนครูในการจัดกิจกรรมด้วยการประชุมปรึกษาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในการจัด

กิจกรรมและติดตามผล การแก้ปัญหา แสดงความชื่นชมเด็กที่มีระเบียบวินัยให้เพื่อน ๆ ทราบเสมอ ครูส่วนใหญ่ใช้จัดกิจกรรมสร้างเสริมระเบียบวินัยด้วยการสนทนาและฝึกปฏิบัติจริง ปัญหาที่พบ คือ ครูไม่มีความรู้ในการแนะนำช่วยเหลือเพื่อนครูในการจัดกิจกรรมและการจัดสภาพแวดล้อมและสถานที่ในการจัดกิจกรรม ครูขาดความรู้ในการเลือกใช้กิจกรรมและความเข้าใจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมระเบียบวินัยสำหรับเด็ก จะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมทั้งสามกิจกรรม มีวัตถุประสงค์ในการจัดที่แตกต่างกันออกไป คือ เพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมไทย เพื่อจัดกิจกรรมดนตรีและส่งเสริมระเบียบวินัย พบว่า ครูมีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่คล้ายคลึงกัน คือ ครูเน้นการเป็นแบบอย่างที่ดี ฝึกให้เด็กปฏิบัติจริง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมที่สะอาดเป็นระเบียบและใช้สื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรม

4. ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยด้านสื่อการเรียนการสอน มีวิทยานิพนธ์จำนวนทั้งสิ้น 6 เรื่อง ผลิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 4 เรื่อง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 2 เรื่อง ดังต่อไปนี้

การใช้หนังสือประกอบการจัดประสบการณ์ประจำวันของครู พบว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้าน ส่วนใหญ่เป็นหนังสือภาพใช้ในกิจกรรมวงกลมประกอบการเล่านิทานและกระตุ้นความสนใจให้เด็กรักการอ่าน ปัญหาที่พบคือ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือ ครูไม่มีเวลาในการเตรียมกิจกรรม และจากการวิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมทักษะคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า แบบฝึกส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแนวการจัดประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีความเหมาะสมกับการนำมาใช้เป็นแบบเรียน และแบบฝึก ครูสามารถนำมาใช้ประกอบ กิจกรรมการเรียนการสอนได้และจากการศึกษารายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก พบว่า รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้านต่าง ๆ ที่เป็นพฤติกรรมทางบวกที่ปรากฏมากที่สุด คือ ด้านอารมณ์ คุณธรรมและบุคลิกภาพ รองลงมาคือด้านสติปัญญา สังคมและร่างกาย ตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมทางลบที่ปรากฏมากที่สุด คือ ด้านสังคม รองลงมาคือด้านอารมณ์ คุณธรรมและบุคลิกภาพ และร่างกาย ตามลำดับ และวิธีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก รายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทั้งจากรายการ ภาพยนตร์การ์ตูน นิตยสารทางอากาศ (Variety) และเกมโชว์ และยังพบวิธีการสอดแทรกใน เนื้อหาสาระในคำพูดและท่าทางของตัวละครที่เด่น ๆ ส่วนวิธีการสอนโดยตรง เป็นวิธีที่พบมากที่สุดในรายการประเภทสารคดีและพบในช่วงให้ความรู้ของรายการประเภทนิตยสารทางอากาศ นอกจากนี้ยังพบวิธีการให้ตัวแบบในรายการประเภทนิตยสารทางอากาศ ในช่วงการสัมภาษณ์บุคคลที่มีความสามารถหรือน่าสนใจ รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กใช้วิธีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กที่หลากหลายผสมผสานกันในการนำเสนอ

รายการ รายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่ออกอากาศนานถึง 30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และออกอากาศในช่วงเช้า 6.00-8.00 น. และ ช่วงเย็น 16.00-18.00 น. วันจันทร์-ศุกร์ ส่วน วันเสาร์และอาทิตย์ ช่วงเช้า 6.00-12.00 น. ระยะเวลาของรายการโทรทัศน์ แต่ละครั้งมีความยาว 5 นาทีถึง 60 นาที

การเสนอบทความด้านจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัว พบว่า มีแนวโน้มในการนำเสนอบทความที่มีเนื้อหาในเรื่องความรับผิดชอบ ความมีเมตตา กรุณา และการช่วยเหลือตนเอง ตามลำดับ และมีรูปแบบการเขียนเชิงบรรยายเป็นส่วนใหญ่

จากการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในสิ่งพิมพ์ภาษาไทย พบว่า ส่วนใหญ่นำเสนอเนื้อหาด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางกายมากที่สุด ในรูปของแผ่นพับ ซึ่งเป็นของกระทรวงสาธารณสุขมากที่สุด และพบว่านิตยสารที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูลูกมากที่สุด ได้แก่ รักลูก แม่และเด็ก โกล์หมอบ ตามลำดับ โดยนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการ ส่งเสริมพัฒนาการทางกาย การปฏิบัติตนของมารดา และการส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรม ตามลำดับ และในการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนในหนังสือพิมพ์ วิทยุวัน ระหว่าง พ.ศ. 2530 - 2531 พบว่า ส่วนใหญ่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการอบรมเลี้ยง ดูเด็กมากที่สุด โดยมีกลุ่มแพทย์เป็นผู้นำเสนอ มีเนื้อหาในด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางกาย มากที่สุด

จะเห็นว่า สื่อแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ สื่อที่มีบทบาททางตรงกับเด็ก ได้แก่ หนังสือภาพ แบบฝึก รายการโทรทัศน์ เป็นต้น ส่วนสื่อที่มีบทบาททางอ้อมกับเด็กเป็นสื่อที่มุ่งให้ความรู้แก่ ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กเป็นสำคัญ ได้แก่ การนำเสนอบทความจากสิ่งพิมพ์ ภาษาไทยต่าง ๆ ทั้งที่เป็นแผ่นพับ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ นั้นพบว่าการนำเสนอเนื้อหาส่วนใหญ่ เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางกาย ซึ่งสื่อทั้งสองกลุ่มนี้ล้วน มีผลในการส่งเสริมพัฒนาการ แก่เด็ก ปฐมวัยทั้งที่เป็นพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี และเป็นการเสนอทางเลือกให้พ่อแม่ ผู้ปกครองสามารถ นำไปใช้ในการพัฒนาเด็กได้

5. ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยด้านการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามพัฒนาการแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ในการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา อารมณ์และ จิตใจ และสังคม ยกเว้นด้านร่างกาย พบว่า วิทยานิพนธ์โดยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบในการสังเคราะห์ ดังนี้ จำนวนวิทยานิพนธ์ กลุ่มเป้าหมาย ความหมายของ ตัวแปรที่ศึกษา ผลของการใช้วัตกรรมการเรียนการสอน และปัจจัยที่มีอิทธิพล ซึ่งทำให้เห็นภาพรวม ที่ชัดเจนและเข้าใจง่ายขึ้น

5.1 ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา

จำนวนวิทยานิพนธ์ทั้งสิ้น 104 เรื่อง ผลได้จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 23 เรื่อง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 81 เรื่อง สามารถจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา ดังในตารางที่ 10 -11 และเสนอผลการสังเคราะห์ข้อค้นพบประกอบตารางดังนี้

ตารางที่ 10 จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา

เนื้อหาที่ศึกษา	จำนวน	ผู้วิจัยและปีที่ ทำวิจัย
1. พัฒนาการทางสติปัญญาโดยรวม	9	ลัดดา(2531) อุษา(2531) บุญไท(2533) วันทนีย์ (2535)เยาวพรรณ(2535) นัทรชุตดา (2537)นิตยา(2538)อิชยา(2538) ชลลดาวัลย์ (2538)
2. ความคิดสร้างสรรค์	20	ขวัญฟ้า(2531) เพียงจิต(2531) จงใจ(2532) กรรณิการ์(2532) คณิง(2533) ปารีชาติ(2533) สุนทรี(2533)อนงค์(2533) พัชรินทร์(2533) นิรัตน์(2535) เขาวนา(2535) พรรัถ(2536) ณัฐสุภากร(2537) กรกนก(2537) กนกวรรณ (2538) สดใส(2538) อรุณศรี (2538) ฐปทอง(2538) วารุณี(2539) กนิษฐา(2541)
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา	10	ลดาวัลย์(2530) สมประสงค์(2532) สุชาดา(2532) สุจิตรา(2533)วยุภา(2534) วาสนา(2537)ฐิติพร(2538)ขวัญตา(2538) สรวงพร(2538)จิรพร(2540)
4. ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล	5	พรีเพชร(2534)สุวรรณา(2537)นงพร(2541) ปรมาภรณ์(2541) สายทิพย์(2541)
5. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	13	รุ่งระวี(2529)อัญชลี(2531) มาลี(2531) วนิดา(2532) สุภาวดี(2532) วไลพร(2533) สุรินทรภรณ์ (2533) สิริมา(2533)ทวิพร (2533) อริญญา (2538) ศรีนวล (2540) สุวรรณี(2540) ชนกพร(2541)

ตารางที่ 11 จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา (ต่อ)

เนื้อหาที่ศึกษา	จำนวน	ผู้วิจัยและปีที่ทำวิจัย
6. คณิตศาสตร์	15	แน่นน้อย(2530) ระพีพัฒน์ (2532) รัชณี(2533) วรรณ(2534) วรวรรณ(2535) ชุติกร(2535) บุญประจักษ์(2536)จันทนา(2536) นิภาภรณ์(2536) จรัสศรี(2537)อรุณี(2538) ฉวีวรรณ (2538) วราภรณ์(2540) จิตนาวรรณ(2541) กรภัตสร(2539)
7. ภาษา	30	ประภาพันษ์(2530) อภิญญา(2530) จิระภา(2532) อรุณี(2533)สุภาพ(2530) วรี(2530)เสริญ(2531) จิตราภรณ์(2531) วิลเลียม(2531)กานต์(2532)อดิฉันท(2532) สุทธาทิพ(2533) มาณวิภา(2533)สุภาวดี (2534)ภาวิณี (2532) จุฑามาศ (2534) สุมาลี(2537)กนกพร(2538)ศุภทัยวรรณ(2538) อุบล(2538) ภาวิณี(2538)อลิสา(2539) บำเพ็ญ(2539) กาญจนา(2539) วิจิตรา (2539)สุภัทรา(2539)จิรพร(2540)อำพร(2540) เนื่อน้อง(2541)สถิรนนท์(2541)
8. การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2(1)	มารศรี(2537) วรางคณา(2541) สดใส(2538)

จากตารางที่ 10 -11 ได้ข้อค้นพบ จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษาได้ดังต่อไปนี้

5.1.1. วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา(โดยรวม)

มีจำนวน 9 เรื่อง เป็นวิทยานิพนธ์ที่ผลิตจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งศึกษากับเด็กอายุ 4-5 ปี จำนวน 6 เรื่อง อายุ 5-6 ปี จำนวน 1 เรื่องอายุ 3-5 ปี จำนวน 1 เรื่องอายุ 4-6 ปี จำนวน 1 เรื่อง และส่วนใหญ่ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบความสามารถทางสติปัญญาแบบรูปภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง หรือใช้แบบทดสอบวาดภาพคนของ กู๊ดอินฟ-แฮร์ริส

วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาสาระในการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา ทั้ง 9 เรื่อง ได้ให้ความหมายของ พัฒนาการทางสติปัญญา เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ให้ความหมายว่า คือ การใช้ความรู้ ความเข้าใจ และความคิดของตนจากการเรียนรู้ประสบการณ์รอบ ๆ ตัว และมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ แล้วสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาพได้ตามความคิดคำนึงของตนกลุ่มที่สอง ให้ความหมายว่า คือ กระบวนการรับรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว โดยอาศัยการกระทำซ้ำ ๆ ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งสามารถพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ โดยเมื่อประสบเหตุการณ์หรือสิ่งใหม่ ๆ สามารถที่จะนำ ข้อมูลใหม่ที่ได้รับมาปรับใช้ให้เข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่และสามารถใช้ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งบุคคลสามารถแสดงออกมาในความสามารถต่าง ๆ เช่น การคิดอย่างมีเหตุผล ทักษะทางภาษา ความจำ การใช้ตัวเลข การสังเกตเปรียบเทียบ การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ความรู้ความเข้าใจ สิ่งแวดล้อม และความสามารถในการปรับตัว

ผลการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอน พบว่า

การจัดประสบการณ์แบบเตรียมความพร้อมช่วยพัฒนาความสามารถทางการวาดภาพ
 คนของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์เน้นอ่าน-เขียน

การใช้ครูใช้คำถามในระหว่างการทำกิจกรรมในวงกลมช่วยให้เด็กมีพัฒนาการท
 สติปัญญา(ทางคณิตศาสตร์ และทางภาษา)ได้ดีกว่าการใช้คำถามหลังการทำกิจกรรมในวงกลม

การจัดกิจกรรมในบรรยากาศที่มีเสียงดนตรีประกอบ ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทาง
 สติปัญญาของเด็กได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมแบบปกติ

การจัดกิจกรรมเกมการศึกษามิติสัมพันธ์ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา(ด้าน
 ความจำ การคิดแก้ปัญหา ภาษา)ได้ดีกว่า การจัดกิจกรรมเกมการศึกษาแบบปกติตาม หน่วยการสอน

การจัดกิจกรรมการเพาะปลูกพืชและการจัดกิจกรรมแบบผสมผสาน สามารถใช้
 ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาได้ดีขึ้นอย่างไม่แตกต่างกัน

การจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทาง
 สติปัญญาของเด็กได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ

การจัดประสบการณ์การเล่นมุมไม้บล็อกแบบเต็มรูปแบบ ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทาง
 สติปัญญาของเด็กได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์ไม้บล็อกแบบปกติ

ความสามารถทางสติปัญญาจากการวาดภาพของคนของเด็กเพิ่มขึ้นตามระดับอายุและมี
 ความสัมพันธ์กับทักษะทางคณิตศาสตร์

ปัญหาในการจัดประสบการณ์ของครูมีผลต่อการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของ
 เด็ก คือ เด็กที่ได้รับประสบการณ์จากครูที่มีปัญหาการจัดประสบการณ์น้อย มีพัฒนาการทางสติปัญญา
 สูงกว่าเด็กที่ได้รับประสบการณ์จากครูที่มีปัญหาการจัดประสบการณ์มาก

จะเห็นได้ว่าจากวิทยานิพนธ์ทั้ง 9 เรื่อง สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยโดยรวมนั้นครูสามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลาย ได้แก่ การจัดประสบการณ์แบบเตรียมความพร้อม การจัดกิจกรรมเกมการศึกษาที่มีสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมการเพาะปลูกพืช กิจกรรมแบบผสมผสาน การเล่นเกมไม้บล็อกแบบเต็มรูปแบบ ตลอดจนการใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ ขณะจัดกิจกรรม เช่น การใช้คำถาม การใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ การใช้เสียงดนตรีสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรม ซึ่งล้วนมีส่วนช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา นอกจากนี้ยังพบว่า ระดับปัญหาในการจัดประสบการณ์ ของครูก็มีผลกระทบต่อพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก และอายุเด็กที่เพิ่มขึ้นสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถทางสติปัญญา

5.1.2. วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ มีวิทยานิพนธ์ 20 เรื่อง ผลได้จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 5 เรื่อง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 15 เรื่อง วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา มีวิทยานิพนธ์เล่มแรกในปี พ.ศ.2531 และจนกระทั่งถึง ปี พ.ศ. 2541 วิทยานิพนธ์ที่ส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ ให้กับเด็กปฐมวัยในช่วงอายุ ต่าง ๆ กัน ดังนี้ คือ เด็กอายุ 4-5 ปี 7 เรื่อง อายุ 5-6 ปี 13 เรื่อง และพบว่าวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปกติถึง 19 เรื่อง มีเพียง 1 เรื่องเท่านั้นที่มีการทดลองกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

วิทยานิพนธ์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 20 เรื่อง ได้อาศัยแนวทางการกำหนดความหมายของความคิดสร้างสรรค์ ที่อธิบายได้ว่า “ความสามารถของบุคคลในการผสมผสานความรู้ จินตนาการ และประสบการณ์ที่มีอยู่มาใช้ในการแก้ปัญหาหรือคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ที่ต่างไปจากเดิมมีความคล่องแคล่วในการคิด กล่าวทำในสิ่งที่แปลกใหม่ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ มีจำนวนวิทยานิพนธ์ 3 เรื่องที่วัดความคิดสร้างสรรค์ครบทุกองค์ประกอบและ อีก 8 เรื่อง วัดความคิดสร้างสรรค์เพียง 3 องค์ประกอบไม่วัดด้านความคิดยืดหยุ่น และใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพ แบบ ก. ของ ทอเรนซ์ (Torrance) ซึ่งแปลโดย อารี รังสินันท์ ส่วนวิทยานิพนธ์อีก 9 เรื่อง ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์โดยทั่วไปไม่ยึดองค์ประกอบข้างต้น และใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้วยแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ TCT-DP โดยการวาดภาพของ Jellen และ Urban

ผลของการใช้วัตกรรมการเรียนการสอน พบว่า

การเล่นนิทานโดยใช้หุ่นประกอบ สามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีพอ ๆ กับการเล่นนิทานโดยใช้รูปภาพ

กิจกรรมวาดรูปเป็นกลุ่มโดยใช้สีเทียนประกอบการฟังนิทานและใช้คำถาม อเนกนัย ใช้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีกว่ากิจกรรมวาดรูปเป็นรายบุคคล

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมแบบริเริ่มอย่างอิสระใช้ส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ได้ดีกว่าแบบครูชี้แนะ

การเล่นนิทานไม่จบเรื่องสมบูรณ์ ช่วยให้เด็กมีความสามารถในการคิดนอกกรอบ ได้สูงกว่าการฟังนิทานแบบปกติ

การเล่นสร้างสรรค์เสริมกิจกรรมศิลปะใช้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีกว่า การเล่นตามมุมปกติ

การจัดกิจกรรมมุ่งเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ใช้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบพื้นฐานใช้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีกว่าแบบปกติ

การสอนโดยใช้คำถามขยายความคิดแบบครูไม่มีส่วนร่วมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีกว่าแบบครูมีส่วนร่วมในการหาคำตอบ

การเล่นสร้างสรรค์ประกอบการใช้คำถามส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีกว่าแบบไม่ใช้คำถาม

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นเทคนิคการสื่อความหมายส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ได้ดีกว่าแบบปกติ

การจัดประสบการณ์บูรณาการกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะกับกิจกรรมในวงกลมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและกิจกรรมในวงกลมแบบปกติ

การเล่นสร้างสรรค์แบบกึ่งชี้แนะส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีกว่าแบบชี้แนะ

การใช้คำถามปลายเปิดแบบเร็วส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีขึ้น

การใช้กิจกรรมจินตนาการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีขึ้น

การจัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมองส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีกว่า การจัดประสบการณ์แบบปกติตามแผนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

กิจกรรมวาดภาพนอกชั้นเรียนส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีกว่ากิจกรรมวาดภาพแบบปกติในชั้นเรียน

การใช้กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยศูนย์การเรียนรู้คอมพิวเตอร์ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีขึ้น

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้กิจกรรมทักษะดนตรีส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีกว่ากิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะแบบปกติตามแผนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบต่อเติมผลงานใช้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีกว่า
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบปกติ

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติโดยใช้แกนนำในหน่วยการสอน
ใช้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีขึ้น

จะเห็นได้ว่าวิทยานิพนธ์ทั้ง 20 เรื่อง สรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าว
ข้างต้น ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กปฐมวัย โดยส่วนใหญ่แล้วเป็น
กิจกรรมที่มีการจัดอยู่ตามปกติอยู่แล้วในชั้นเรียน แต่ในการวิจัยแต่ละเรื่องจะเน้นที่การใช้เทคนิคและ
วิธีการพิเศษที่เฉพาะเจาะจงเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กได้อย่างเต็ม ศักยภาพ ซึ่ง
ได้แก่กิจกรรมดังต่อไปนี้ กิจกรรมทางศิลปะ กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมการเล่น
กิจกรรมที่มุ่งเน้นทักษะทางวิทยาศาสตร์ กิจกรรมทางภาษา การใช้คำถาม และการชี้แนะในจังหวะที่
เหมาะสมของครู การเล่านิทานโดยใช้เทคนิคและสื่อประกอบต่าง ๆ ซึ่งวิธีการใดวิธีการหนึ่งใน 20
วิธีนี้ต่างก็สามารถส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ สูงขึ้นกว่าการสอนแบบดั้งเดิมทั้งสิ้น
และจากระยะเวลาที่ผ่านมาที่มีการศึกษาค้นคว้าถึงการ จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สามารถส่งเสริมความคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จะเห็นได้จากการที่มีนวัตกรรมทางการศึกษา
ที่เผยแพร่เข้ามาก็ได้มีการนำมาทำการศึกษาค้นคว้า ถึงผลของนวัตกรรมนั้น ๆ ที่มีต่อความคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยทันที

5.1.3. วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา

มีจำนวนวิทยานิพนธ์ทั้งสิ้น 10 เรื่อง ผลิตจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา มีประชากรที่เป็น
กลุ่มเป้าหมายในการทำการศึกษาทดลอง ดังนี้ โดยส่วนใหญ่ ทำการศึกษาเกี่ยวกับเด็กอายุ 5-6 ปี 7 เรื่อง
รองลงมาคือ เด็กอายุ 4-5 ปี 2 เรื่อง และน้อยที่สุดคือเด็กอายุ 3-4 ปี 1 เรื่อง

วิทยานิพนธ์ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ทั้ง 10 เรื่อง
ได้ให้ความหมายของความสามารถในการแก้ปัญหา พอสรุปได้ว่า การที่เด็กได้สามารถชี้ประเด็น
ปัญหา บอกสาเหตุของปัญหา และบอกวิธีการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยการตอบคำถามและ
ให้เหตุผลของการตัดสินใจในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการใช้ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ใน
การตัดสินใจแก้ปัญหาจากสถานการณ์ประกอบรูปภาพที่กำหนดให้ โดย แบ่งปัญหาออกเป็น 2
ประเภท คือ ปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และปัญหาของผู้อื่น โดยแบ่ง
สิ่งที่วัดออกเป็น ผลสัมฤทธิ์ในการแก้ปัญหา พฤติกรรมในการ แก้ปัญหา เวลาที่ใช้ในการแก้ปัญหา
และความหลากหลายในการแก้ปัญหา

ผลของการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอน พบว่า

การจัดประสบการณ์การเล่นวัสดุสามมิติแบบอิสระช่วยส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์การเล่นวัสดุสามมิติแบบชี้นำ ซึ่งมีพฤติกรรมและใช้เวลาในการแก้ปัญหาได้เร็วกว่าแบบชี้นำ

การจัดประสบการณ์แบบระดมพลังสมองช่วยส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาแบบอนैनัยได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

การสอนโดยใช้คำถามหลายระดับช่วยส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติปี พ.ศ. 2531

การจัดประสบการณ์โดยเด็กเป็นผู้เล่าเรื่องประกอบภาพช่วยส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์โดยครูเป็นผู้เล่าเรื่องประกอบภาพ การใช้คำถามของครูแบบเชื่อมโยงเนื้อหาและแบบเชื่อมโยงประสบการณ์ประกอบการฟังนิทาน สามารถใช้ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กได้ดีพอ ๆ กัน แต่มีแนวโน้มว่าการใช้คำถามแบบเชื่อมโยงประสบการณ์จะพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดีกว่า

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ช่วยส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ แบบปกติ และ พบว่าเหมาะกับการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำกว่ามากกว่าเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง

การจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์แบบกลุ่มช่วยส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์แบบรายบุคคล

การจัดกิจกรรมการเล่นน้ำ-เล่นทรายแบบครุมีปฏิสัมพันธ์ช่วยส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมการเล่นน้ำ-เล่นทรายแบบครุไม่ ปฏิสัมพันธ์

การจัดกิจกรรมในวงกลมแบบปฏิบัติการทดลองกับการเล่นเกมการศึกษาแบบประสาทสัมผัสช่วยส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมในวงกลมแบบปกติกับการเล่นเกมการศึกษาแบบปกติ

การจัดกิจกรรมการเล่นทรายเปียกช่วยส่งเสริมทักษะการคิดของเด็กได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมการเล่นน้ำ เล่นทรายปกติ

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 10 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาในเด็กปฐมวัย สามารถส่งเสริมด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ **กิจกรรมการเล่น** ได้แก่ การเล่นวัสดุสามมิติ การเล่นน้ำ-เล่นทรายแบบครุมีปฏิสัมพันธ์ และการเล่นทรายเปียก **การใช้**

เทคนิคการใช้คำถาม ได้แก่ การใช้คำถามหลายระดับ การฟังนิทานประกอบการใช้คำถาม แบบเชื่อมโยง เนื้อหาและเชื่อมโยงประสบการณ์ การใช้คำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ประกอบกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์ **กิจกรรมกลุ่ม** ได้แก่ การจัดประสบการณ์แบบระดมสมอง การจัดประสบการณ์ ศิลปะประดิษฐ์แบบกลุ่ม กิจกรรมในวงกลมแบบปฏิบัติการทดลอง การจัดประสบการณ์ให้เด็กเป็นผู้เล่าเรื่อง ซึ่งพบว่า การจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาให้กับเด็กนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่ใช้สื่อ ใช้คำถาม หรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหาให้เด็กได้แสดงความคิดแก้ปัญหาออกมาทางการเล่นหรือการตอบคำถามทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

5.1.4. วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล

มีจำนวนวิทยานิพนธ์ทั้งสิ้น 5 เรื่อง ผลิตจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล มีประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการทำการค้นคว้าทดลองเพียงกลุ่มเดียวคือ เด็กอายุ 5-6 ปี

วิทยานิพนธ์ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของเด็กปฐมวัย ทั้ง 5 เรื่องนี้ ได้ให้ความหมายของ ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล สรุปได้ว่า กระบวนการรับรู้และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย โดยอาศัยหลักการข้อเท็จจริง รวมทั้งประสบการณ์มาใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาหรือหาคำตอบเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งในด้านการรับรู้ ความจำ การมองเห็นภาพหลายมิติ การใช้ตัวเลขและด้านเหตุผล ที่แสดงออกโดยการตอบคำถามใน การทดสอบภาคปฏิบัติเพื่อแสดงให้เห็นว่า เด็กมีความรู้ความเข้าใจ

ผลของการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนและข้อค้นพบหลัก พบว่า

การจัดประสบการณ์การเล่นสร้างสรรค์สร้างประกอบการใช้คำถามของครูแบบกึ่งชี้แนะ ช่วย ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์การเล่นสร้างสรรค์สร้างประกอบคำถามของครูแบบชี้แนะ

การจัดประสบการณ์โดยการตั้งคำถามช่วยส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิง เหตุผล และความสามารถทางภาษาด้านการเล่ารายละเอียดของเหตุการณ์และด้านการเรียงลำดับ เหตุการณ์ของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์โดยการสนทนาเล่าเรื่อง

การจัดกิจกรรมสนทนายามเข้านั้นสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน(ภาคอีสาน)กับกิจกรรมยามเช้าแบบปกติช่วยส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยได้ดีพอ ๆ กัน

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ช่วยพัฒนาการคิดอย่างมีเหตุผลของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามปกติ

วิธีการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองช่วยส่งเสริมความคิดเชิงเหตุผล ของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์แบบปกติ

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 5 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการคิดอย่าง มีเหตุผล สามารถส่งเสริมได้ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ การจัดประสบการณ์การเล่นสรรค์สร้าง ที่ครูเป็นผู้ใช้คำถามและเด็กเป็นผู้ตั้งคำถาม การจัดกิจกรรมสนทนายามเช้าเน้นสิ่งแวดล้อมใน ห้องเรียน การจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลอง และการจัดประสบการณ์ศิลปะสร้างสรรค์ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยส่วนใหญ่เน้นเป็นกิจกรรมที่ครูเป็นผู้กระตุ้นเด็กให้รู้จักคิดด้วยคำถามหรือให้เด็กฝึกเป็นผู้ตั้งคำถาม และมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมสนทนา โดยกิจกรรมส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นบนพื้นฐานของเหตุและผล จากประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ในห้องเรียน

5.1.5 วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

มีวิทยานิพนธ์ทั้งสิ้น 13 เรื่อง ผลิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 3 เรื่อง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 10 เรื่อง ซึ่งวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่จะทำการศึกษากับเด็กอายุ 4-5 ปี 7 เรื่อง รองลงมาคือ เด็กอายุ 5-6 ปี 5 เรื่อง และน้อยที่สุดคือ เด็กอายุ 3-4 ปี 1 เรื่อง และอีก 1 เรื่องที่ศึกษากับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

วิทยานิพนธ์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้แก่เด็กปฐมวัย ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสามารถในการปฏิบัติและฝึกฝนกระบวนการทางความคิดในการค้นคว้าหาความรู้และการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ และเป็นพฤติกรรมที่เด็กวัยอนุบาลแสดงออกถึง ความชำนาญและความสามารถของตนในการแสวงหาความรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ที่ครอบคลุมถึง 8 ทักษะ ดังนี้ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการวัด ทักษะการใช้เลขจำนวน ทักษะการหามิติสัมพันธ์ ทักษะการลงความเห็นจากข้อมูล ทักษะการจัดกระทำข้อมูล และสื่อความหมาย และทักษะการทำนาย

มีวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 เรื่องที่ศึกษาการส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ครบทั้ง 8 ทักษะ มีวิทยานิพนธ์จำนวน 3 เรื่องที่ศึกษาการส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 6 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการวัด ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะการลงความเห็น ทักษะการหามิติสัมพันธ์ มีวิทยานิพนธ์จำนวน 5 เรื่องที่ศึกษาการส่งเสริมทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ 2 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการสังเกตและทักษะการจำแนกประเภท 3 เรื่อง ศึกษาเกี่ยวกับทักษะการวัดและทักษะการสื่อความหมาย 1 เรื่อง และศึกษาเกี่ยวกับทักษะการหามิติสัมพันธ์และทักษะการลงความเห็น 1 เรื่อง และอีก 4 เรื่อง ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เฉพาะทักษะใดทักษะหนึ่งเพียงทักษะเดียว

ผลของการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอน พบว่า

การฝึกทักษะโดยใช้เกมการศึกษาใช้ส่งเสริมความสามารถในการจำแนกด้วย การมองเห็นของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึกหัด

การจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการใช้ส่งเสริมทักษะการเปรียบเทียบได้ดีกว่า การจัดประสบการณ์แบบปกติ

เกมการศึกษาที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถทางการสังเกตและการรับรู้ด้วยสายตาของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถช่วยส่งเสริมความสามารถทางการสังเกตและรับรู้ด้วยสายตาให้แก่เด็กก่อนวัยเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้เป็นอย่างดี

การจัดประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์แบบปฏิบัติการทดลองช่วยส่งเสริมทักษะการสังเกตและทักษะการจำแนกประเภทได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์แบบผสมผสาน

การเล่นเกมการศึกษาแบบเคลื่อนไหวร่างกายช่วยส่งเสริมความสามารถในการสังเกตและการจำแนกได้ดีกว่าการเล่นเกมการศึกษาแบบนั่งอยู่กับที่

การจัดประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์แบบปฏิบัติการทดลองช่วยส่งเสริมทักษะการวัดได้ดีกว่าแบบใช้เกมประกอบการสาธิตและพบว่าทั้ง 2 วิธีใช้ส่งเสริมทักษะการสื่อความหมายได้ดีพอ ๆ กัน

การจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองช่วยส่งเสริมทักษะการหามิติสัมพันธ์และทักษะการลงความเห็นได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์แบบปกติ

การจัดประสบการณ์การเล่นสรรค์สร้างกลางแจ้งแบบกึ่งชี้แนะช่วยส่งเสริมความสามารถในการสังเกตและการจำแนกได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์การเล่นสรรค์สร้างกลางแจ้งแบบอิสระ

การจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองประกอบอาหารช่วยส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทั้ง 6 ทักษะได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์แบบปกติที่มีหลายวิธีผสมผสานกัน

การจัดประสบการณ์ในมุมวิทยาศาสตร์แบบปฏิบัติการทดลองใช้ส่งเสริม ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านทักษะการสื่อความหมาย ทักษะการลงความเห็นได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์ในมุมวิทยาศาสตร์แบบปกติและพบว่าทั้ง 2 วิธีช่วยส่งเสริมทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนก ทักษะการแสดงปริมาณและทักษะการหามิติสัมพันธ์ได้ไม่แตกต่างกัน

การจัดประสบการณ์หน่วยเน้นวิทยาศาสตร์นอกชั้นเรียนช่วยส่งเสริมทักษะ การสังเกตได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์หน่วยเน้นวิทยาศาสตร์แบบปกติ

โปรแกรมการศึกษานอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ช่วยส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทั้ง 8 ทักษะได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติ

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบเน้นกระบวนการช่วยส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทั้ง 6 ทักษะได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบปกติ

นอกจากนี้ยังพบว่า สถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีผลต่อการส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะเห็นว่าสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กปฐมวัยเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียนและความสามารถในการรับรู้ทางสายตาของเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกัน (ระดับสูง ปานกลาง ต่ำ) มีผลต่อการส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในบางทักษะ เช่น ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนก

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 13 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมการปฏิบัติทดลอง การปฏิบัติจริง และการศึกษานอกชั้นเรียน ทั้งที่เป็นกิจกรรมศิลปะ เกมการศึกษา การเล่น การทำอาหาร โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือทดลองด้วยตนเองและมีอิสระในการแสดงออกขณะทำกิจกรรม โดยครูเป็นผู้คอยชี้แนะ กระตุ้น ช่วยเหลือเด็กในระหว่างการทำกิจกรรม และส่วนใหญ่เป็น กิจกรรมที่เน้นกระบวนการในการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้ด้วยตัวเด็กเอง ในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้กับเด็กปฐมวัยเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์และมักพบว่า เด็กได้มีโอกาสใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ มีโอกาสปฏิบัติจริงและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกขั้นตอน ได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์ตรงจากสื่อและอุปกรณ์ที่เป็นของจริง ได้เรียนรู้ในบรรยากาศที่ผ่อนคลายและ มีความเป็นกันเองระหว่างครูกับเด็ก เด็กกับเพื่อนมีปฏิสัมพันธ์กัน เด็กมีโอกาสนในการทำ กิจกรรมหรือการเล่นซ้ำแล้วซ้ำอีกจนเกิดเป็นทักษะที่ติดตัวเด็กไปและพัฒนาทักษะในขั้นต่อ ๆ ไปได้อีก

5.1.6 วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมคณิตศาสตร์ มีวิทยานิพนธ์ 15 เรื่อง ที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมคณิตศาสตร์ในเด็กปฐมวัย ผลได้จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 3 เรื่อง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 12 เรื่อง สามารถจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา ดังในตารางที่ 12 และเสนอผลการสังเคราะห์ ข้อค้นพบประกอบตาราง ดังนี้

ตารางที่ 12 จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านคณิตศาสตร์ จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา

เนื้อหาที่ศึกษา	จำนวน	ผู้วิจัยและปีที่ทำวิจัย
ความพร้อมทางคณิตศาสตร์	5	นิภาภรณ์(2536) จรัสศรี(2537)อรุณี(2538) ฉวีวรรณ(2538) วราภรณ์(2540)
ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์	6	รัชณี(2533) ระพีพัฒน์(2534) บุญประจักษ์(2536) จันทนา(2536) กรภัสสร(2539)จิตทนายรรณ(2541)
การอนุรักษ์และมิติสัมพันธ์	3	วรรณษา(2534)วรวรรณ(2535)ชุลี(2535)
แบบการคิดแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์	1	แนนน้อย (2530)

จากตารางที่ 12 ได้ข้อค้นพบ จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษาดังต่อไปนี้

วิทยานิพนธ์ที่พัฒนาด้านคณิตศาสตร์ในเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่ทำการศึกษากับเด็กอายุ 5-6 ปี 7 เรื่อง รองลงมา เป็นเด็กอายุ 4-5 ปี 6 เรื่อง น้อยที่สุด คือ เด็กอายุ 3-4 ปี 1 เรื่อง และเด็กอายุ 4-6 ปี 1 เรื่อง

วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมคณิตศาสตร์ในเด็กปฐมวัย ศึกษาตัวแปรหลัก 4 ตัว ดังนี้ ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ทักษะทางคณิตศาสตร์ ความคิดรวบยอดในการอนุรักษ์และมิติสัมพันธ์ และการคิดแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ สรุปได้ว่า เป็นพัฒนาการระดับหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเรียนคณิตศาสตร์ได้โดยมีอุปสรรคต่าง ๆ ไม่มากนัก สามารถเรียนรู้ได้ในอัตราเร็ว ซึ่งเป็นการแสดงออกของเด็กที่สามารถใช้ทักษะทางคณิตศาสตร์ในการเปรียบเทียบจำนวน ปริมาณของ สิ่งของ การจัดหมวดหมู่ การนับและรู้ค่าจำนวนตัวเลข และการจัดลำดับ

ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ สรุปได้ว่า ความชำนาญของเด็กที่สามารถนำความรู้ความเข้าใจทางด้านทักษะเบื้องต้นไปสู่การเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ต่อไป อันได้แก่ ความสามารถทางการสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ และการนำไปปฏิบัติ

ความคิดรวบยอดและการรับรู้ในการอนุรักษ์และมิติสัมพันธ์ สรุปได้ว่า ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจถึงสภาพความเป็นจริงของวัตถุซึ่งมีความคงที่ ในเรื่องขนาด รูปร่าง และตำแหน่งทิศทางของวัตถุในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ไม่ว่าจะเปลี่ยนรูป เปลี่ยนสภาพ หรือตำแหน่งก็ตาม

การคิดแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สรุปได้ว่า วิธีการรับรู้ที่แต่ละบุคคลมีต่อสิ่งเร้าภายนอก ในการนำหลักเกณฑ์และความเข้าใจทางคณิตศาสตร์เกี่ยวกับจำนวนมาใช้แก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

ผลของการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอน พบว่า

1. มีวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมทางคณิตศาสตร์ จำนวน 5 เรื่อง พบว่า เกมการศึกษาที่ใช้กิจกรรมทางกายช่วยพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าเกมการศึกษาตามแผนการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์การเล่นมุมช่างไม้ช่วยพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการไม่ได้จัดประสบการณ์การเล่นมุมช่างไม้

การใช้คำถามทางคณิตศาสตร์ประกอบบัตรภาพกับกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นสนามช่วยพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กได้ดีกว่าการเล่นเครื่องเล่นสนามโดยใช้คำถามทางคณิตศาสตร์และการเล่นเครื่องเล่นสนามปกติ

การจัดประสบการณ์เล่นมุมคณิตศาสตร์อย่างมีแบบแผนช่วยพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์การเล่นมุมคณิตศาสตร์แบบปกติ

การจัดกิจกรรมสนทนาโดยการเสริมประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์ประกอบสื่อช่วยพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมสนทนาโดยการเสริมประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์ประกอบคำถาม

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 5 เรื่อง จะเห็นได้ว่า กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ในเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่จะเป็นการจัดประสบการณ์การเล่นในลักษณะต่าง ๆ โดยการเสริมประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์ที่让孩子ได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติจริง มีการใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กคิด มีลักษณะการเรียนรู้แบบเรียนปนเล่น ในกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ ทั้งที่เป็น กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง หรือการเล่นตามมุมประสบการณ์ และได้มีการสอดแทรกสื่อหรือใช้ คำถามทางคณิตศาสตร์เป็นการส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้และช่วยพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็ก

2. มีวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ จำนวน 7 เรื่อง พบว่า ชุดการฝึกที่ประยุกต์ใช้การละเล่นพื้นบ้านไทยสามารถช่วยพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กให้ดีขึ้นได้

การจัดประสบการณ์การเล่นน้ำ เล่นทราย ช่วยพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ด้านการสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบ ของเด็กได้ดีกว่าการไม่ได้จัดประสบการณ์การเล่นน้ำ- เล่นทราย

การจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองประกอบอาหารช่วยพัฒนาทักษะ พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์แบบทั่วไป

การจัดกิจกรรมศิลปะวาดภาพนอกห้องเรียน ช่วยพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมศิลปะวาดภาพในห้องเรียนแบบปกติ

การจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านของไทย ช่วยพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์การเล่นทั่วไป

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชิงเหตุผลช่วยพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชิงเปรียบเทียบและแบบปกติ

นอกจากนี้ยังพบว่าระดับความสามารถทางสติปัญญาของเด็กมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 7 เรื่อง จะเห็นได้ว่า กิจกรรมที่ใช้พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ให้เด็กปฐมวัยมีด้วยกันหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ กิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านไทย กิจกรรมศิลปะวาดภาพนอกห้องเรียน กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการ ทดลองประกอบอาหาร การเล่นน้ำ-เล่นทราย และพบว่าทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กขึ้นอยู่กับระดับความสามารถทางสติปัญญาของเด็กอีกด้วย

3. มีวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับความคิดรวบยอดและการรับรู้ในการอนุรักษ์และ มิติสัมพันธ์ จำนวน 3 เรื่อง พบว่า

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของกาเย่ ช่วยพัฒนาความสามารถในการรับรู้ด้านมิติสัมพันธ์ได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมของสำนักงาน คณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ

กิจกรรมการเล่นเกมการศึกษาที่เสริมด้วยเกมฝึกด้านมิติสัมพันธ์ ช่วยส่งเสริมความคิดรวบยอดในด้านการอนุรักษ์ได้ดีกว่ากิจกรรมการเล่นเกมการศึกษาแบบปกติ

การจัดประสบการณ์การเล่นน้ำ-เล่นทรายในกิจกรรมการเล่นตามมุม ช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการอนุรักษ์ของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการที่ไม่ได้จัดประสบการณ์การเล่นน้ำ-เล่นทรายในกิจกรรมการเล่นตามมุม

นอกจากนี้ยังพบว่าระดับอายุของเด็กเพิ่มขึ้นความสามารถในด้านการอนุรักษ์มีแนวโน้มสูงขึ้นด้วย

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 3 เรื่อง จะเห็นได้ว่า กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการอนุรักษ์และมิติสัมพันธ์ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของกาเย่ 9 ชั้น การเล่นเกมการศึกษาที่เสริมด้วยเกมฝึกด้านมิติสัมพันธ์ การเล่นน้ำ-เล่นทราย ซึ่งในแต่ละ กิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ถึงสภาพความเป็นจริงของวัตถุว่ามีความคงที่ ในเรื่องขนาด รูปร่าง และ

ตำแหน่งทิศทางของวัตถุในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ไม่ว่าจะเปลี่ยนรูป เปลี่ยนสภาพ หรือเปลี่ยนตำแหน่งไป ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ในระดับสูงต่อไป

4. มีวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการคิดแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ จำนวน 1 เรื่อง พบว่าเด็กที่มีการคิดแบบไม่ขึ้นกับสภาพรอบข้าง มีแนวโน้มที่จะมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้ดีกว่า เด็กที่มีการคิดแบบขึ้นกับสภาพรอบข้าง และยังพบว่า เด็กอายุ 4 - 5 ปี และ 5 - 6 ปี มีการคิดแบบไม่ขึ้นกับสภาพรอบข้างมากกว่าแบบขึ้นกับสภาพรอบข้าง ส่วนเด็กอายุ 5 - 6 ปี มีการคิดแบบไม่ขึ้นกับสภาพรอบข้างและความสามารถในการแก้ปัญหามากกว่า เด็กอายุ 4 - 5 ปี

จากวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมความสามารถคณิตศาสตร์ ทั้ง 15 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมความสามารถทางคณิตศาสตร์ในเด็กปฐมวัย สามารถส่งเสริมได้ด้วย การจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะการเรียนรู้ปนเล่น มีทั้งการเล่นตามมุม การเล่น กลางแจ้งที่สอดแทรกสื่ออุปกรณ์และคำถามทางคณิตศาสตร์ กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ในด้านการสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ และนำไปใช้ โดยส่วนใหญ่เป็น กิจกรรมที่มีลักษณะที่让孩子ได้ทดลองหรือปฏิบัติจริง ได้แก่ การทดลองประกอบอาหาร กิจกรรมศิลปะ วาดภาพนอกชั้นเรียน การเล่นน้ำเล่นทราย การละเล่นพื้นบ้านไทย ส่วนกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความคิดรวบยอดและการรับรู้ในการอนุรักษ์และมิติสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่ใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีลักษณะ 2 มิติ หรือ 3 มิติ ได้แก่ เกมการศึกษามิติสัมพันธ์ การเล่นน้ำเล่นทรายหรือ ใช้วัสดุอุปกรณ์อื่นๆ ที่ช่วยให้เด็กสามารถรับรู้และเข้าใจสภาพจริงของวัตถุว่ามีความคงที่ ในเรื่องขนาด รูปร่าง และตำแหน่งทิศทางของวัตถุในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ไม่ว่าจะเปลี่ยนรูป เปลี่ยนสภาพ หรือตำแหน่งหรือเปลี่ยนมุมมองก็ตาม

5.1.7 วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านภาษา มีวิทยานิพนธ์ 30 เรื่อง ผลิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 12 เรื่อง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 18 เรื่อง สามารถจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา ดังในตารางที่ 13 และเสนอผลการสังเคราะห์ข้อค้นพบประกอบ ตารางดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านภาษา จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา

เนื้อหาที่ศึกษา	จำนวน	ผู้วิจัยและปีที่ทำวิจัย
1. ความพร้อมทางการเรียนภาษา	9	ประภาพันธ์(2530) เสริญ(2531)จิระภา(2532) อรุณี(2533) กานต์(2532)อดิษฐ์(2532) สุทธาทิพ(2533) อุบล(2538) วิจิตรา(2539)
2. ความสามารถทางภาษา	21	
1) ด้านภาษาพูด		
1.1) ทักษะการฟัง	5	วรี(2530) จิตรกรรณ์(2531) วิลเลียม(2531) สุภาวดี(2534) อุทัยวรรณ(2538)
1.2) ทักษะการพูด	5	อภิญา(2530)มาณวิกา(2533) จุฑามาศ(2534) อลิสา(2539) สมคิด(2540)
1.3) ทักษะการพูดและฟัง	2	สุมาลี(2537) เนื่อน้อง(2541)
2) ด้านภาษาเขียน		
2.1) ทักษะการอ่าน	3	ภาวินี(2532) บำเพ็ญ(2539)สุภัทรา(2539)
2.2) ทักษะการเขียน	2	สุภาพ(2530) ภาวินี(2538)
2.3) ทักษะการอ่านและเขียน	3	กนกพร(2538) กาญจนา(2539) อำพร(2540)
รวมทั้ง 4 ทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียน	1	สถิรนนท์(2541)

จากตารางที่ 13 ได้ข้อค้นพบ จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษาดังต่อไปนี้

วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านภาษาให้กับเด็กปฐมวัย แบ่งได้เป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ด้านความพร้อมทางการเรียนภาษา มีจำนวน 9 เรื่อง กลุ่มที่ 2 ด้านความสามารถทางภาษา มีจำนวน 21 เรื่อง รวมทั้งสิ้น 30 เรื่อง

วิทยานิพนธ์ที่ส่งเสริมด้านภาษาของเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่ศึกษากับเด็กอายุ 5-6 ปี จำนวน 17 เรื่อง รองลงมาคือ อายุ 4-5 ปี จำนวน 10 เรื่อง และน้อยที่สุดคือ อายุ 3-4 ปี เพียง 3 เรื่อง และมีการวิจัยกับเด็กกำพร้าเพียง 2 เรื่อง

วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมภาษาเด็กปฐมวัย ได้ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมความพร้อมทางการเรียนภาษา โดยศึกษาความพร้อมทางการเรียนภาษาของเด็กปฐมวัย ใน 6 องค์ประกอบ คือ

- (1) ความสามารถในการจำแนก
- (2) ความสามารถในการจำแนกเสียง
- (3) ความสามารถรู้และเข้าใจความหมายของคำและประโยค (คำศัพท์)
- (4) ความเข้าใจในการฟัง
- (5) ความสามารถในการใช้สายตาและกล้ามเนื้อมือให้สัมพันธ์กัน
- (6) ความสามารถในการหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์

และศึกษาเกี่ยวกับส่งเสริมความสามารถทางภาษา ทักษะการ ฟัง พูด อ่าน เขียน ที่มีทั้งการศึกษาเฉพาะทักษะใดทักษะหนึ่งหรือมากกว่า

ผลของการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอน พบว่า

กลุ่มที่ 1 ส่งเสริมความพร้อมทางการเรียนภาษา มีจำนวน 9 เรื่อง พบว่า มีวิทยานิพนธ์ จำนวน 7 เรื่อง ที่ศึกษาการส่งเสริมความพร้อมทางการเรียนภาษาของเด็กปฐมวัยครบทั้ง 6 องค์ประกอบ มีบางเรื่องที่รวม 2 องค์ประกอบเข้าด้วยกันและใช้ประโยคที่แตกต่างกันออกไป แต่โดยรวมแล้วได้ครบทั้ง 6 องค์ประกอบข้างต้น ซึ่งพบว่า มีวิธีการและลักษณะที่เอื้อต่อการส่งเสริมความพร้อมทางการเรียนภาษา ดังนี้คือ

วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา ช่วยส่งเสริมความพร้อมทางภาษาไทยและคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าวิธีสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กซึ่ง สอดคล้องกันกับการใช้วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษาในท้องถิ่นที่มีปัญหาทางภาษาช่วยส่งเสริมความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยของเด็กปฐมวัยในท้องถิ่นที่มีปัญหาทางภาษาได้ดีกว่าการเรียนโดยวิธีสอนตามแผนการสอนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก

การจัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับยอด ช่วยส่งเสริมความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยได้ดีขึ้น

การจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น ช่วยส่งเสริมความพร้อมทางการเรียนภาษาของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง

การจัดประสบการณ์ความคิดรวบยอดประกอบการสนทนาในกิจกรรมการปั้นช่วยให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมทางภาษาสูงกว่าเด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์ปั้นแบบปกติ

การที่ผู้ปกครองใช้จดหมายข่าวแบบสื่อสารสองทาง ช่วยส่งเสริมความพร้อมทางการเรียนภาษาของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองไม่ได้ใช้จดหมายข่าวแบบสื่อสารสองทาง

วิธีการส่งเสริมความพร้อมทางการเรียนภาษาโดยใช้ปริศนาคำทายและเพลง ช่วยส่งเสริมความพร้อมทางการเรียนภาษาในด้านความสามารถในการเข้าใจคำนามได้ดีพอ ๆ กัน

การสอนโดยใช้เกม ช่วยส่งเสริมความพร้อมทางการเรียนภาษาในด้านความสามารถในการจำแนกเสียงต้นคำได้ดีขึ้น

นอกจากนี้ยังพบว่า คุณลักษณะของครูที่ต่างกันด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยของเด็กแตกต่างกัน

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 9 เรื่อง จะเห็นได้ว่า วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา การจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น การจัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับยอด การจัดประสบการณ์ความคิดรวบยอดประกอบการสนทนา ในกิจกรรมการปั้น การสื่อสารสองทางที่ผู้ปกครองใช้จดหมายข่าว และคุณลักษณะของครู ล้วนส่งผลให้เด็กปฐมวัยที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองให้มีความพร้อมทางการเรียนภาษาทั้ง 6 องค์ประกอบสูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนวิธีการสอนโดยใช้เกม ปริศนาคำทายและเพลงประกอบการสอน ช่วยส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมทางการเรียนภาษาเพียงบางด้านเท่านั้น คือ ด้านความสามารถในการเข้าใจคำนามและด้านความสามารถในการจำแนกเสียงต้นคำของ เด็กปฐมวัย

กลุ่มที่ 2 วิทยานิพนธ์ที่ส่งเสริมความสามารถทางภาษา คือ ด้านทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน จำนวน 21 เรื่อง มีวิทยานิพนธ์ศึกษาความสามารถด้านทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย จำนวน 5 เรื่อง ด้านทักษะการพูด จำนวน 5 เรื่อง ด้านทักษะการพูดและฟัง จำนวน 2 เรื่อง ด้านทักษะการอ่าน จำนวน 3 เรื่อง ด้านทักษะการเขียน จำนวน 2 เรื่อง ด้านทักษะการอ่านเขียน 3 เรื่อง ด้านทักษะทั้ง 4 ด้านคือฟัง พูด อ่าน เขียน จำนวน 1 เรื่อง

1. มีวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถทางภาษาด้านภาษาพูด จำนวน 12 เรื่อง

1.1 มีวิทยานิพนธ์ที่ทำการศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟัง จำนวน 5 เรื่อง ดังต่อไปนี้

การใช้เกมฝึกทักษะการฟัง ช่วยส่งเสริมทักษะการฟังได้ดีกว่าการใช้แบบฝึกทักษะการฟัง

การสอนฟังนิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ ช่วยส่งเสริมทักษะการฟังได้ดีกว่าการสอนฟังนิทานโดยใช้รูปภาพประกอบ

การใช้แบบของคำถามหลังการฟังนิทานที่เด็กเทียบเคียงตนเองกับบุคคลตามเนื้อเรื่องกับการตอบคำถามตามเนื้อเรื่อง ช่วยส่งเสริมทักษะการฟังได้ดีพอ ๆ กัน

การเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์ ช่วยให้เด็กปฐมวัยมีทักษะการฟังเพิ่มมากขึ้น

การจัดประสบการณ์การเล่นมุมบ้านแบบครุมีปฏิสัมพันธ์ ช่วยส่งเสริมทักษะการฟังได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์เล่นมุมบ้านแบบไม่มีปฏิสัมพันธ์

จากวิทยานิพนธ์ ทั้ง 5 เรื่องที่ส่งเสริมทักษะการฟัง จะเห็นได้ว่า การจัดประสบการณ์โดยใช้ เกมฝึกทักษะการฟัง การสอนฟังนิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ การใช้คำถามหลังการฟังนิทานแบบให้เด็กเทียบเคียงตนเองกับบุคคลตามเนื้อเรื่อง การเล่นมุมบ้านแบบครุมีปฏิสัมพันธ์ และการละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์ ช่วยส่งเสริมมีความสามารถด้านการฟังและฝึกทักษะการฟังได้ดีขึ้น

1.2 มีวิทยานิพนธ์ที่ทำการศึกษาค้นคว้าพัฒนาความสามารถทางการพูด จำนวน 5 เรื่อง ที่เกี่ยวกับด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยค การใช้คำกริยา ความสามารถในการเล่าเหตุการณ์ ความสามารถในการจับใจความและความสามารถในการพูดสื่อความหมาย มีวิธีการที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

การสำรวจจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคในการสื่อสารของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในสถานสงเคราะห์และครอบครัวปกติ พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในครอบครัวปกติ มีพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคสูงกว่าเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์

การใช้คำกริยาของเด็กอนุบาลในจังหวัดชลบุรี อายุระหว่าง 3-4 ปี สามารถใช้คำกริยาโดยเฉลี่ยได้ 227 คำ เด็กชายและหญิง มีความสามารถในการใช้คำกริยา ไม่แตกต่างกัน

การสอนโดยใช้ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์ช่วยให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการเล่าเหตุการณ์สูงกว่าการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

เด็กวัยอนุบาลที่ครูสอนโดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ มีความสามารถในการจับใจความและความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายสูงกว่าเด็กวัยอนุบาลที่ใช้เทคนิคการเล่าแบบปกติ

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบ การวาดภาพ มีความสามารถทางภาษาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมและเล่าเรื่องแบบปกติ

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 5 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ในด้านการใช้ถ้อยคำ การใช้ประโยค การใช้คำกริยา ความสามารถในการจับ

ใจความและการพูดสื่อความหมาย ความสามารถในการเล่าเหตุการณ์ ความสามารถทางการพูด มีวิธีการที่สามารถส่งเสริมได้หลายวิธี จากงานวิจัยข้างต้นมีวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ส่งเสริมความสามารถทางการพูด ได้แก่ การเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์ กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบกรวดภาพ เป็นต้น

1.3 วิจัยนิพนธ์ที่ทำการศึกษการพัฒนาความสามารถทางการฟังและพูด มีจำนวน 2 เรื่อง พบว่า

เด็กกำพร้าที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมพัฒนาภาษาทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมให้ความรู้และความเข้าใจเป็นกลุ่มใหญ่ กิจกรรมเล่นตามมุมเป็นกลุ่มย่อยและกิจกรรมเล่นตามมุมเป็นรายบุคคล มีคะแนนความสามารถด้านการฟังและการพูดสูงกว่าเด็กกำพร้าที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมปกติ

เด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์ทางภาษาด้วยเล่านิทาน 3 ลักษณะคือการเล่านิทานที่เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกเอง การเล่านิทานที่เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากเพื่อน และการเล่านิทานที่เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากครู พบว่าการเล่านิทานที่เด็กเป็นผู้เล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกเองและเล่านิทานต่อจากเพื่อน ช่วยให้เด็กมีความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดไม่แตกต่างกัน แต่ช่วยให้เด็กมีความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดสูงกว่าเด็กที่ได้เล่านิทานต่อจากครู

จากวิทยานิพนธ์ ทั้ง 2 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมความสามารถทางด้านการฟังและพูด ด้วยกิจกรรมที่พัฒนาทักษะทางภาษาทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและรายบุคคล และกิจกรรมการเล่านิทานที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เป็นทั้งผู้เล่าและผู้ฟัง จัดเป็นกิจกรรมที่เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์อย่างมีจุดมุ่งหมายกับเพื่อนและครู จึงส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถทางด้านการฟังและพูดได้ดีขึ้น

2. มีวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถทางภาษาด้านภาษาเขียน จำนวน 8 เรื่อง

2.1 วิทยานิพนธ์ที่ทำการศึกษการพัฒนาความสามารถทางการอ่าน มีจำนวน 3 เรื่อง มีดังนี้

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกด้วยเกมการศึกษาที่มีความพร้อมในการอ่าน โดยการจำรูปคำได้สูงกว่าเด็กที่ได้รับการฝึกด้วยแบบฝึก

การจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการอ่านได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมประกอบการอ่านตัวหนังสือและ กิจกรรมสนทนาแบบปกติ

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบ
 ธรรมชาติมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือและการใช้หนังสือสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
 กิจกรรมการอ่านแบบปกติ

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 3 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมความสามารถทาง การ
 อ่านของเด็กมีดังต่อไปนี้ การฝึกด้วยเกมการศึกษา การจัดกิจกรรมสนทนาประกอบ กิจกรรมการอ่าน
 กิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ เป็นกิจกรรมที่เด็กมีโอกาสได้ฝึกอ่านขณะทำ
 กิจกรรมและการอ่านนั้นมีความหมายต่อตัวเด็ก ทำให้เด็กเห็นคุณค่า และประโยชน์ในการอ่าน

2.2 วิทยานิพนธ์ที่ทำการศึกษาการพัฒนาความสามารถทางด้าน การเขียน จำนวน
 2 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า

เด็กปฐมวัยสองภาษาที่ได้รับการเสริมแรงด้วยเบียร์รตรรมมีผลสัมฤทธิ์ในการ
 เขียนพยัญชนะไทย 30 ตัว ได้สูงกว่าเด็กปฐมวัยสองภาษาที่ไม่ได้รับการเสริมแรง

ชุดการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
 สำหรับเด็กอนุบาล ช่วยให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนด้านการสร้างสัญลักษณ์ ภาษาเขียน
 ทิศทางในการเขียน วิธีการถ่ายทอดความหมายของสัญลักษณ์ภาษาเขียน และความ ชับซ้อนของ
 ความหมายได้สูงกว่าการจัดประสบการณ์แบบปกติ

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 เรื่อง จะเห็นได้ว่า ในการส่งเสริมความสามารถทางการ
 เขียนจากงานวิจัยในระยะแรก ยังไม่มีวิธีการที่ชัดเจน ใช้การวัดความสามารถในการเขียนตัวพยัญชนะ
 ของเด็ก และใช้วิธีการเสริมแรงเข้ามาช่วยส่งเสริมความสามารถทางการเขียนโดยวัดจากปริมาณตัว
 พยัญชนะที่เขียนได้ ต่อมา มีการสร้างชุดการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกันตาม แนวการสอนภาษา
 แบบธรรมชาติโดยมีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนในด้านต่าง ๆ มากขึ้นกว่าการเขียนเป็นตัวพยัญชนะ
 ได้ โดยเจาะลึกไปถึงความหมายที่เด็กต้องการถ่ายทอด ทำให้การเขียนนั้นมีความหมายกับตัวเด็กมาก
 ขึ้น ทำให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเขียนและเด็กสามารถทำกิจกรรม การเขียน ได้อย่างมีความสุขมากขึ้น
 กว่าแต่ก่อน

2.3 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถทางด้าน การอ่าน-เขียน มี
 จำนวน 3 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า

เด็กปฐมวัยที่เล่นในศูนย์เล่นสมมติที่มีการจัดสภาพแวดล้อมโดยใช้วัสดุ
 อุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนและวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา มีพฤติกรรมความ
 สนใจในการอ่านและเขียนมากกว่าเด็กปฐมวัยที่เล่นในศูนย์เล่นสมมติปกติ

เด็กที่สำเร็จการศึกษาชั้นอนุบาลจาก โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน
 มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนสูงกว่าเด็กที่สำเร็จการศึกษาชั้นอนุบาลจาก โรงเรียนสังกัด
 สำนักงานประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติหลังการทดลองมีความสนใจในการอ่านและการเขียนสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปกติ

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 3 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การพัฒนาความสามารถทางด้านการอ่านและเขียนนั้นใช้วิธีการส่งเสริมความสนใจในการอ่านและเขียนให้กับเด็กด้วยการจัดสภาพแวดล้อมที่ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนและอุปกรณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านและเขียน และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ ซึ่งเป็น การกระตุ้นความสนใจให้กับเด็กโดยการจัดสภาพแวดล้อมและสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาที่หลากหลาย และวัดที่ความสนใจในการอ่านและเขียนของเด็ก ซึ่งถ้าเด็กมีความสนใจแล้วย่อมที่จะพัฒนาความสามารถทางด้านนี้ให้ดีขึ้นได้ นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กที่สำเร็จการศึกษาชั้นอนุบาลศึกษาจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนมีความสามารถทางด้านการอ่านและเขียนสูงกว่าเด็กที่สำเร็จการศึกษาชั้นอนุบาลจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

3. วิทยานิพนธ์ที่ทำการศึกษาการพัฒนาความสามารถทางด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน มีจำนวน 1 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่มีทักษะทางภาษาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมตามแผนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 21 เรื่องที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา จะเห็น ได้ว่า การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาในทักษะการใช้ภาษาด้านต่าง ๆ นั้นมีกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทางการใช้ทักษะทางภาษา ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน โดยมีบางกิจกรรมที่เน้นนักเฉพาะทักษะใด ทักษะหนึ่ง

5.1.7 วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีวิทยานิพนธ์จำนวน 3 เรื่อง ผลิตจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งศึกษากับเด็กอายุ 4-5 ปี 2 เรื่อง และเด็กอายุ 5-6 ปี 1 เรื่อง

วิทยานิพนธ์ที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย จำนวน 3 เรื่อง ได้ให้ความหมาย การรับรู้และตัดสินใจเพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สรุปได้ว่า การที่เด็กมีความเข้าใจและได้ใช้ความรู้ ความคิดในการตัดสินใจในการเลือกพฤติกรรมเพื่อสงวนรักษาสัตว์ที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติให้คงอยู่ตลอดไปหรือสงวนไว้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้และความรู้สึที่ดีต่อธรรมชาติ ซึ่งแบ่งออกเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต และครอบคลุม ถึงพฤติกรรมการณ์อนุรักษ์พืช สัตว์ น้ำ สถานที่ อากาศ

ผลของการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอน พบว่า

การจัดกิจกรรมนอกสถานที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนแบบผสมผสานในชั้นเรียนที่เน้นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยใช้กิจกรรมหลากหลาย

การจัดกิจกรรมวาดภาพนอกชั้นเรียนช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการรับรู้ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมวาดภาพในชั้นเรียนแบบปกติ

การจัดกิจกรรมเพาะปลูกแบบผสมผสานช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมและการรับรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมแบบผสมผสาน

นอกจากนี้ สถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญ นั่นคือ บริเวณ นอกห้องเรียน การศึกษานอกสถานที่

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 3 เรื่อง จะเห็นได้ว่า กิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้แก่ กิจกรรมวาดภาพนอกชั้นเรียน กิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ กิจกรรมการเพาะปลูกแบบผสมผสาน โดยส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมนอกห้องเรียน ทำให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงตามธรรมชาติ การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและสิ่งที่เป็นรูปธรรม เด็กมีโอกาสมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนและปฏิบัติซ้ำ ๆ จนเกิดเป็นความชำนาญ เด็กได้มีโอกาสเห็นความเปลี่ยนแปลงของ สิ่งแวดล้อมจากสภาพจริง การจัดกิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นพบและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยการสำรวจสิ่งต่าง ๆ ทำให้เกิดความตั้งใจ และกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และครุคอยดูแล ช่วยเหลือ ให้กำลังใจอยู่ตลอดเวลา

จากวิทยานิพนธ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาทั้ง 104 เรื่อง จะเห็นได้ว่า จากข้อค้นพบที่รวบรวมมาได้ ทำให้เห็นตัวอย่างการจัดกิจกรรมและการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้ผ่านการค้นคว้าทดลองและการนำไปประยุกต์ใช้กับสภาพท้องถิ่นหรือบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน นอกจากนี้แล้วการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาให้กับเด็กปฐมวัยนั้นมีการแบ่งย่อยออกเป็นด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา คิดอย่างมีเหตุผล คณิตศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ภาษา สิ่งแวดล้อม ดังนั้นแล้วจึงทำให้กิจกรรมหรือประสบการณ์ในการส่งเสริมพัฒนาการทาง สติปัญญาแต่ละด้านจึงมีความเฉพาะเจาะจงลงไปถึงแม้ว่าพัฒนาการทางสติปัญญาบางด้านจะสามารถส่งเสริมได้ด้วยกิจกรรมที่เหมือนกัน แต่ในรายละเอียดของกิจกรรมก็มีในบางประเด็น ที่แตกต่างกันออกไป จะเห็นได้ว่า กิจกรรมการเล่นน้ำเล่นทรายจะสามารถใช้ส่งเสริมได้หลายได้ทั้งคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ความคิดสร้างสรรค์ สิ่งแวดล้อม โดยในการส่งเสริมแต่ละด้านก็มีวัตถุประสงค์ สื่อวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่

เหมาะสมแตกต่างกันออกไป และสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการใช้วิธีการต่าง ๆ คือความเหมาะสม และสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กตามวัย

5.2 ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย

มีวิทยานิพนธ์ทั้งสิ้น 6 เรื่อง ผลิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 เรื่อง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 4 เรื่อง สามารถจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา ดังในตารางที่ 14 และเสนอผลการสังเคราะห์ข้อค้นพบประกอบตารางดังนี้

ตารางที่ 14 จำนวนงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา

เนื้อหาที่ศึกษา	จำนวน	ชื่อผู้วิจัยและปีที่วิจัย
พัฒนาการและความพร้อมทางร่างกายโดยรวม	2	มัทนา(2531) ขวัญแก้ว(2539)
ภาวะโภชนาการ	1	นันทิยา(2532)
กล้ามเนื้อมัดเล็ก	2	สมใจ(2531) กรวิภา(2532)
กล้ามเนื้อมัดใหญ่	1	ปิยะธิดา(2537)

จากตารางที่ 14 ได้ข้อค้นพบดังนี้ จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษาดังต่อไปนี้

5.2.1 มีวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการและความพร้อมทางร่างกายโดยรวม จำนวน 2 เรื่อง ดังต่อไปนี้

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้แผนการจัดประสบการณ์ของครูชั้นเด็กเล็กในด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย พบว่า ครูเห็นว่าจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมการเล่นตามมุม และกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง ในแผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก มีความชัดเจนและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก และสามารถนำไปใช้จัดประสบการณ์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ โดยมีการดัดแปลงแผนการจัดประสบการณ์ก่อนนำไปใช้บ้างพอสมควร

การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยเน้นจุดประสงค์ 5 ด้าน คือ ความแข็งแรง การทรงตัว ความอ่อนตัว ความสัมพันธ์ระหว่างประสาทกับกล้ามเนื้อ และความคล่องแคล่วว่องไว ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะแบบปกติ

5.2.2 มีวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมภาวะโภชนาการและนิสัยในการรับประทานอาหาร จำนวน 1 เรื่อง พบว่า เด็กที่อยู่โรงเรียนในเขตเทศบาลมีนิสัยในการรับประทานอาหารดีกว่าเด็กที่อยู่โรงเรียนนอกเขตเทศบาล จากสภาพโดยรวมของนิสัยในการรับประทานอาหารของเด็กที่อยู่ในโรงเรียนในเขตและนอกเขตเทศบาลอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีการจัดโครงการ

อาหารกลางวัน และผลพลอยได้ของการจัดโครงการอาหารกลางวัน คือ การปลูกฝังนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารของเด็ก ซึ่งนิสัยในการรับประทานอาหารนั้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะโภชนาการ คือ ถ้ามีนิสัยในการรับประทานอาหารที่ดีก็มีภาวะโภชนาการดีไปด้วย ทั้งนี้เด็ก จะมีนิสัยในการรับประทานอาหารดีได้นั้นต้องได้รับการปลูกฝังจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และ ทางโรงเรียน ร่วมมือกัน

5.2.3 มีวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก จำนวน 2 เรื่อง ดังต่อไปนี้ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์หมุนเวียนที่ไม่ได้จัดตามแผนการจัดประสบการณ์ ช่วยส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์หมุนเวียน ที่จัดตามแผนการจัดประสบการณ์

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบอิสระ ช่วยให้เด็กมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชี้แนะ

5.2.4 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ จำนวน 1 เรื่อง พบว่าการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวให้กับเด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการทางกายต่ำกว่าเกณฑ์ ในชุมชนแออัด พบว่า สามารถพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ ส่วนหัวไหล่ แขน ขา การทรงตัวและการประสานงานกันของกล้ามเนื้อเด็กปฐมวัยได้ดีขึ้น ได้ด้วยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอและ ต่อเนื่องโดยการใช้การเล่นและกิจกรรมการเคลื่อนไหวเป็นเครื่องมือในการฝึกฝนให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก และยังพบว่า กิจกรรมการเคลื่อนไหวนั้นมีผลในการพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็กให้ดีขึ้นได้โดยไม่จำกัดเฉพาะเด็กที่อยู่ในชุมชนแออัด ซึ่งเด็กอื่น ๆ ก็สามารถนำไปพัฒนาได้เช่นกัน

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 6 เรื่อง จะเห็นได้ว่า ในการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย แบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย และการส่งเสริมโภชนาการ ซึ่งการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย สามารถส่งเสริมได้ด้วยการจัด กิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีกำหนดไว้หรือครูสามารถดัดแปลง การจัดกิจกรรมใช้เอง โดยใช้แผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นแนวทาง ส่วนกิจกรรมที่ใช้ส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายมีหลากหลาย ได้แก่ กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมกับการพัฒนาส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เด็กจะต้องใช้มือในการ ทำกิจกรรมมากเป็นพิเศษ ก็จะช่วยพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กได้ดี เป็นต้น นอกจากนี้แล้วภาวะโภชนาการของเด็กปฐมวัยก็มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางร่างกาย ถ้าเด็กมีภาวะโภชนาการที่ดีแล้วการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายก็ย่อมจะส่งผลไปในทางที่ดีเช่นกัน

5.3 ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และ จิตใจ มีวิทยานิพนธ์จำนวน 15 เรื่อง ผลิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 3 เรื่อง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 12 เรื่อง สามารถจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษาดังในตาราง ที่ 15 และนำเสนอผลการสังเคราะห์ข้อค้นพบประกอบตารางดังนี้

ตารางที่ 15 จำนวนงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และ จิตใจ จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา

เนื้อหาที่ศึกษา	จำนวน	ผู้วิจัยและปีที่ทำวิจัย
1. ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	10	แจ่มจันทร์(2531) อารี(2533) สุทธภา (2537)สนธยา(2538) ประโมทย์(2539) พจมาน(2539) สุภสี(2539) วณิดา(2540) วิไล วรรณ(2540) ภารณี (2541)
2.ด้านความรู้สึที่ดีและความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง	2	นวพร (2539) สุธารา(2541)
3.ด้านความสนใจในการทำกิจกรรม	3	วิยะดา(2531) พัชรี (2537) วิมลักษ์ (2538)

จากตารางที่ 15 ได้ข้อค้นพบ จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา ดังต่อไปนี้

วิทยานิพนธ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจของเด็กปฐมวัย มีประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาค้นคว้า ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 5-6 ปี จำนวน 12 เรื่อง และอายุ 4-5 ปี จำนวน 3 เรื่อง ไม่มีการศึกษากับกลุ่มประชากรอายุ 3-4 ปี หรือต่ำกว่า

วิทยานิพนธ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจ ของเด็กปฐมวัย สามารถแบ่งได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง สรุปได้ว่า พฤติกรรมด้านความกล้าแสดงออกและความกล้าตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยไม่พึ่งพาผู้อื่น มีความกระตือรือร้น กล้าทดลองกล้าทำในกิจกรรมหรือสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ดี โดยไม่สะทกสะท้านต่อเหตุการณ์และบุคคล ไม่ขี้อาย ไม่ประหม่าหวาดผวา ในขณะที่พูดหรือแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในสถานการณ์ ที่เป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน มีความเป็นตัวของตัวเองและปรับตัวให้อยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

กลุ่มที่ 2 ด้านความรู้สึที่ดีและความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง สรุปได้ว่า ความรู้ความ เข้าใจที่เด็กประมวลเป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองในเรื่องเพศ อายุ ภาษา เชื้อสาย และ การดำรงชีพเกี่ยวกับคุณค่าและข้อจำกัดของตนเองและผู้อื่น และการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ของคนกลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งการที่เด็กรู้สึดีกว่าตนเองเป็นที่ยอมรับของบุคคลที่ใกล้ชิด

กลุ่มที่ 3 ด้านความสนใจในการทำกิจกรรม สรุปได้ว่า สภาวะของร่างกายและจิตใจที่พร้อมจะรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นผลให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเอาใจใส่ ความมุ่งมั่นและความตั้งใจกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งการเล่น การเลือกของเล่นด้วยความสุขและความพอใจ

ผลของการใช้วัตกรรมการเรียนการสอน พบว่า

กลุ่มที่ 1 มีวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย จำนวน 10 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม ช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยทั้งที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันและแบบรักทะนุถนอมได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบปกติ

การจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยให้เด็กริเริ่มกิจกรรมอย่างอิสระแบบกลุ่มย่อยกับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยให้เด็กริเริ่มอย่างอิสระแบบกลุ่มใหญ่ ช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยไม่แตกต่างกัน

การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบครูให้การเสริมแรง ช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ

การจัดประสบการณ์การเล่นนิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์ ช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการวาดภาพ

การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ดนตรีไทย ช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล

การจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง ช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติในมุมหนังสือ ช่วยส่งเสริมความมั่นใจในตนเองของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมแบบปกติ โดย ไม่มีความแตกต่างระหว่างเด็กที่มาจากโรงเรียนในเขตหรือนอกเขตเทศบาล

กิจกรรมการปั้นแบบกึ่งชี้แนะสามารถส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่ากิจกรรมการปั้นแบบชี้แนะและแบบอิสระ

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด สามารถส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 10 เรื่อง จะเห็นได้ว่า ในการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยสามารถส่งเสริมด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย ดังต่อไปนี้ กิจกรรมศิลปะ ได้แก่ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยให้เด็กริเริ่ม

กิจกรรมอย่างอิสระแบบใหญ่และกลุ่มย่อย กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด และ กิจกรรมการปั้นแบบกึ่งชี้แนะ และกิจกรรมอื่น ๆ ได้แก่ กิจกรรมการเล่าเรื่องแบบครูให้ การเสริมแรง การจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์ กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ดนตรีไทย การเล่นเป็นกลุ่มแบบเด็กกำหนดวิธีเล่นเอง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เด็กได้ แสดงออกทางความคิดและการกระทำอย่างอิสระทั้งกิจกรรมกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย และ เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเด็กเป็นผู้ริเริ่มหรือกำหนดเองอย่างอิสระ โดยครูคอยชี้แนะและให้การเสริมแรง

กลุ่มที่ 2 มีวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้สึที่ดีและความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กปฐมวัย จำนวน 2 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบครูเน้นคุณค่าในตัวเด็ก ช่วยพัฒนาความรู้สึที่ดีต่อตนเองของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบปกติ

โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วยส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์แบบปกติ

นอกจากนี้ยังพบว่า บทบาทครูที่แตกต่างกันส่งผลต่อการพัฒนาความรู้สึที่ดีต่อตนเองของเด็กได้ต่างกัน

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 เรื่อง จะเห็นได้ว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบครูเน้นคุณค่าในตัวเด็ก และโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม ช่วยส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและความรู้สึที่ดีต่อตนเองของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมแบบปกติ ซึ่งมีลักษณะการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความรู้สึที่ดีต่อตนเองและความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองได้ดีนั้น มีการจัดกิจกรรมทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย โดยกิจกรรมทั้งสองมีเป้าหมายที่แตกต่างกัน คือ กิจกรรมกลุ่มใหญ่ เพื่อแนะนำกิจกรรมและสรุปกิจกรรมที่เป็นข้อเท็จจริงให้ได้ความคิดรวบยอดที่ตรงกัน ส่วนกิจกรรมกลุ่มย่อย เพื่อฝึกให้เด็กคิดตัดสินใจ ยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมและบุคคลของเด็กแต่ละคน การพึ่งพาและช่วยเหลือกัน การเปิดโอกาสให้เด็กเป็นผู้ริเริ่มกิจกรรมเองหรือครูเป็นผู้ริเริ่มจากความสนใจของเด็กและเป็นกิจกรรมที่เกิดจากประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวันในชุมชนและใกล้ตัวเด็กในลักษณะที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมทางภาษาหรือ คณิตศาสตร์ การใช้ภาษาถิ่น ใช้เพลง ใช้กิจกรรมตามมุมประสบการณ์ต่าง ๆ และการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เป็นกันเองและผ่อนคลาย ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล ทางวัฒนธรรม ภาษา ของเด็กทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียนและในชุมชน ให้เด็กมีทางเลือกที่หลากหลายในการสื่อสารเด็กสามารถใช้ทั้งภาษาไทยกลางและภาษาที่เด็กถนัด โดยการจูงใจให้เด็กรู้สึชาบซึ้งในคุณค่าของวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเองด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อม การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ในการ

ตกแต่งห้องเรียนและในการเรียนการสอนที่สะท้อนให้เห็นความหลากหลายทางวัฒนธรรมและประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรมโดยใช้ของจริงและการเล่นจากของเล่นที่มีอยู่ตามธรรมชาติ รวมทั้งการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนทั้งทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรบุคคลเป็นหลัก และเปิดโอกาสให้เด็กได้ประเมินผลงานของตนเองและแสดงผลงาน เพื่อให้เด็กได้ชื่นชมผลงานซึ่งกันและกัน

กลุ่มที่ 3 มีวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมความความสนใจในการทำกิจกรรมของเด็กปฐมวัย จำนวน 3 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า

การเล่นเกมการศึกษาด้วยตนเอง ช่วยให้เด็กปฐมวัยมีความสนใจในการเล่นเกมการศึกษาสูงกว่าการเล่นเกมการศึกษาโดยมีครูชี้แนะ

การจัดกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ ช่วยให้เด็กปฐมวัยมีความสนใจในการรับรู้การร่วมกิจกรรมในวงกลมได้สูงกว่าการจัดกิจกรรมในวงกลมโดยใช้วิธีปกติ

วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศ ช่วยให้เด็กปฐมวัยมีความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นที่ตรงกันข้ามกับเพศของตนเองได้มากขึ้นกว่าการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก และวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบ ไม่แบ่งแยกเพศไม่ทำให้เด็กปฐมวัยเปลี่ยนแปลงความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศ ผู้เล่น

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 3 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การเล่นเกมการศึกษาด้วยตนเอง การใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบในการจัดกิจกรรมในวงกลม การจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศ เป็นการจัดกิจกรรมที่ใช้สื่อการเรียนการสอน ได้แก่ เกมการศึกษา อุปกรณ์การเล่น และตัวครูเป็นสื่อในการกระตุ้นความสนใจในการทำกิจกรรมของเด็กที่สามารถทำให้เด็กมีความพึงพอใจและมีความสนใจในการทำกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น จากการศึกษาสามารถทำกิจกรรมได้ประสบผลสำเร็จได้ด้วยตนเอง การใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบวิธีการต่างๆ เช่น การใช้ ท่าทาง เพลง หุ่น และคำคล้องจอง และการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศโดยใช้ กิจกรรมที่หลากหลายด้วยกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ การเล่นสมมติ เชงูวิทยากร การศึกษานอก สถานที่ ครูสรุปกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดนี้ช่วยกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจในการร่วม กิจกรรมด้วยความพึงพอใจ และ ทำให้ทั้งเด็กและครูมีสุขภาพจิตที่ดีและเป็นการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่มีความผ่อนคลาย

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 15 เรื่อง ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจ จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจ มีอยู่ 3 ด้าน คือ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการส่งเสริมความรู้สึกที่ดีและความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และด้านความสนใจในการทำกิจกรรม ส่วนใหญ่การจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมนั้น เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระมากที่สุด โดยครูคอยชี้แนะและเสริมแรงในช่วงที่เหมาะสม ครูเคารพในความคิด การกระทำ และผลงานของเด็ก รวมทั้งสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองในการจัดการเรียนการสอนโดยการนำ

เทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการกระตุ้นความสนใจของเด็กขณะทำกิจกรรม ซึ่งลักษณะกิจกรรมส่วนใหญ่ เป็นกิจกรรมกลุ่ม โดยมีทั้งกิจกรรมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยตามความเหมาะสม

5.4 ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย

มีวิทยานิพนธ์ จำนวน 42 เรื่อง ผลิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 8 เรื่อง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 34 เรื่อง สามารถจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา ดังในตารางที่ 16 และเสนอผลการสังเคราะห์ข้อค้นพบประกอบตารางดังนี้

ตารางที่ 16 จำนวนงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา

เนื้อหาที่ศึกษา	จำนวน	ผู้วิจัยและปีที่ทำวิจัย
1.ด้านลักษณะนิสัยที่พึงและไม่พึงประสงค์	5	สุภา(2539) สุภवार(2539) สุนีย์(2539)อรรรณ(2533) พัชรา(2533)
2.ด้านพฤติกรรมทางสังคม	17	บังอร(2538)อรรรณ(2533) จันทร์เพ็ญ(2535) วิลาวัลย์(2536) บุศรินทร์(2541) ฉลอง(2539) วาสนา(2539)วิญเพ็ญ(2539) สุทธิพรรณ(2534) ชไมมน(2540) ทัศนัย(2541) จิณณภัส(2541) สุรัสวดี(2539)ดารณี(2531) ธีราพร(2530)จิรพรรณ(2541) รัตนวดี(2533)

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 จำนวนงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา (ต่อ)

เนื้อหาที่ศึกษา	จำนวน	ผู้วิจัยและปีที่ทำวิจัย
3.ด้านความมีระเบียบวินัย	6	สายพิน(2538)นราพร(2538) จิตรา(2539)ทัศนีย์(2539) จินดา(2540) เบญจวรรณ(2541)
4.ด้านการรับรู้และเข้าใจทัศนคติผู้อื่นหรือการคลายการยึดตนเองตนเองเป็นศูนย์กลาง	5(1)	วัฒนา(2531) รักตวรรณ(2532) ทรงพร(2534) ทัศน(2535) สุดาทิพย์(2536) พรรั้ง(2536)
5.ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมหรือพฤติกรรมชอบสังคม	5	ศุภกฤต(2532) ณีฐาพร(2539) วารลี(2540) สุพันธ์วิ(2540) กลั่นแก้ว(2541)
6.ด้านจริยธรรมทางสังคม	4	สุดาวดี (2533) บรรพต(2531) เบญจพร(2540) จิรภรณ์(2540)

จากตารางที่ 16-17 ได้ข้อค้นพบดังต่อไปนี้ วิชยานิพนธ์ส่วนใหญ่ศึกษาเกี่ยวกับเด็กอายุ 5-6 ปี จำนวน 26 เรื่อง รองลงมา คือ อายุ 4-5 ปี จำนวน 13 เรื่อง ส่วนอายุ 3-4 ปี 3-6 ปี และ 4-6 ปี อย่างละ 1 เรื่อง และมีเพียง 1 เล่ม ที่ทำกับเด็กพิเศษ

วิชยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย สามารถแบ่งการให้ความหมายของตัวแปรที่ศึกษาได้ 6 กลุ่มย่อย ๆ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ด้านลักษณะนิสัย แบ่งได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ด้านลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ สรุปได้ว่า ความรู้และพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถที่เป็นที่ยอมรับของบุคคลและสังคมว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมและควรปฏิบัติ ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ วาจาสุภาพ ความอดทน การเป็นผู้นำผู้ตาม การไม่ก้าวร้าว

2. ด้านลักษณะนิสัยที่ไม่พึงประสงค์ สรุปได้ว่า พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกโดยการกระทำหรือการใช้วาจาที่ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อตนเองและบุคคลอื่นหรือสิ่งของ เช่น พฤติกรรมก้าวร้าวโดยใช้คำพูด พฤติกรรมก้าวร้าวโดยการกระทำ

กลุ่มที่ 2 ด้านพฤติกรรมทางสังคม สรุปได้ว่า พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกถึงความรู้สึก และความคิดเห็นทั้งทางวาจาและการกระทำที่มีต่อกันระหว่างเด็กกับเด็ก หรือเด็กกับครู ขณะ ที่เล่น หรือทำกิจกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยพฤติกรรมที่ศึกษา ได้แก่ การมีน้ำใจ มีมิตรภาพ การช่วยเหลือ การร่วมมือ การฟังพหูอื่น การแบ่งแยกเพศ การมีระเบียบวินัย การรู้จักสิทธิของตนเอง และผู้อื่น การแก้ปัญหาความขัดแย้ง การรู้จักป้องกันตนเอง การแบ่งระดับชั้นการเล่น ทางสังคม

กลุ่มที่ 3 ด้านความมีระเบียบวินัยต่อตนเองและสังคม พอสรุปได้ว่า การกระทำที่บุคคล สามารถบังคับ ควบคุมตนเอง โดยเกิดการตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งที่ตนควรประพฤติปฏิบัติให้ เหมาะสมและเป็นไปตามเงื่อนไข กฎเกณฑ์ กติกา หรือข้อตกลงที่สังคมกำหนดไว้ได้ ซึ่ง ก่อให้เกิด ผลดีต่อตนเองและส่วนรวม ได้แก่ การรู้จักกาลเทศะ การรับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมาย การ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องเรียน

กลุ่มที่ 4 ด้านการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นหรือการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง สรุปได้ว่า การที่เด็กมีความสามารถรับรู้และเข้าใจว่าผู้อื่นมีความคิดและการรับรู้แตกต่างไปจากตนเอง สามารถนำตนเองเข้าไปแทนที่ผู้อื่น ได้ทั้งทางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุซึ่ง เกี่ยวข้องกับทัศนะ ในการมอง การคิด การสื่อความหมาย และด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทำให้เด็กสามารถแยกแยะความ แตกต่างกันระหว่างสิ่งที่ตนเองมองเห็นกับสิ่งที่ผู้อื่นมองเห็นในทิศทางที่ ต่างกัน จนทำให้เด็กสามารถ เข้าใจความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น

กลุ่มที่ 5 ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมหรือพฤติกรรมชอบสังคม สรุปได้ว่า การแสดง ออกถึงความสามารถทางสังคมของเด็กที่แสดงออกแล้วเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ประกอบด้วย 3 พฤติกรรม คือ พฤติกรรมช่วยเหลือ การทำกิจกรรมร่วมกัน การยอมรับผู้อื่นและการเป็นที่ ยอมรับของผู้อื่น

กลุ่มที่ 6 ด้านจริยธรรมทางสังคม สรุปได้ว่า การที่เด็กเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ความ เข้าใจและแสดงออกในการประพฤติปฏิบัติเมื่ออยู่ในสภาวะการณ์ต่าง ๆ ในสิ่งที่ควรกระทำและไม่ควร กระทำได้อย่างเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคม ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความ เมตตากรุณา การมีสัมมาคารวะ การหาข้อตกลงร่วมกัน

ผลของการใช้วัตกรรมการเรียนการสอน พบว่า

กลุ่มที่ 1 ด้านการส่งเสริมลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์และลดลักษณะนิสัยที่ไม่พึงประสงค์ ของเด็กปฐมวัยจากวิทยานิพนธ์ทั้ง 5 เล่ม ผลการวิจัยพบว่า

การจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมตามข้อตกลงช่วยพัฒนาลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ (ด้านพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ การมีวาจาไพเราะอ่อนหวาน) ได้ ดีกว่าการจัดประสบการณ์การเล่นแบบมีปฏิสัมพันธ์

การใช้บทบาทสมมติสามารถช่วยพัฒนาลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์(ด้านการ ไม่แก่งแย่ง การมีน้ำใจต่อเพื่อน) ได้ดีกว่าการสอนตามปกติ

การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ประกอบเสียงดนตรีช่วยลดพฤติกรรมก้าวร้าวได้ดีกว่าการจัด กิจกรรมจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ปกติ

รูปแบบการพัฒนาลักษณะนิสัยทางสังคมอย่างเป็นระบบด้วยกิจกรรมการสอนมนโ ทศน์เกี่ยวกับลักษณะนิสัยทางสังคม ช่วยพัฒนาลักษณะนิสัยทางสังคมของเด็กได้ดีกว่าการสอนตาม แผนการจัดประสบการณ์แบบปกติ

การเรียนรู้ด้วยวิธีการใช้สัญญาณการเรียนในศูนย์การเรียนช่วยพัฒนาความรับผิดชอบ ด้านความรู้และการปฏิบัติได้ดีสูงขึ้นกว่าการเรียนรู้ด้วยศูนย์การเรียนปกติ

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 5 เรื่อง ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ จะ เห็นได้ว่า มีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมได้ ดังนี้คือ การเล่นตามมุมตามข้อตกลง การใช้ บทบาท สมมติ กิจกรรมสร้างสรรค์ประกอบเสียงดนตรี กิจกรรมการสอนมนโ ทศน์เกี่ยวกับลักษณะนิสัยทาง สังคม การใช้สัญญาณการเรียนในศูนย์การเรียน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้คือ กลุ่มแรก การสอน โดยตรง โดยใช้กิจกรรมการสอนมนโ ทศน์เกี่ยวกับลักษณะนิสัยทางสังคมให้กับเด็ก และการใช้ บทบาทสมมติสร้างเป็นสถานการณ์ในการสอน กลุ่มที่สอง การสร้างข้อตกลงร่วมกัน ได้แก่ การ สร้างข้อตกลงในการเล่นร่วมกัน และ การใช้สัญญาณการเรียนในการทำกิจกรรมในศูนย์การเรียน และ กลุ่มที่สาม ได้แก่ การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนด้วยการจัดกิจกรรมประกอบเสียงดนตรี

กลุ่มที่ 2 ด้านการส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยจากวิทยานิพนธ์ทั้ง 17 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า

การจัดประสบการณ์การเล่นมุมบ้านแบบเจาะจง ช่วยส่งเสริมพฤติกรรม การ ช่วยเหลือสูงกว่าการจัดประสบการณ์การเล่นมุมบ้านแบบปกติ

การเล่นแบบไทยช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมด้านความเอื้อเฟื้อและความมีระเบียบ วินัยได้ดีกว่าการเล่นแบบทั่วไป และพบว่า การเล่นแบบไทยกับการเล่นแบบทั่วไปไม่มีผลต่อระดับขั้น การเล่นทางสังคมของเด็กปฐมวัย

การฟังนิทานประกอบดนตรีควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรม การ ช่วยเหลือ ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม(ด้านความเอื้อเฟื้อ การร่วมมือ) ของเด็กได้ดีกว่าการฟังนิทานประกอบ ภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรม การ ช่วยเหลือ

การจัดประสบการณ์สร้างสรรค์(ศิลปะศึกษา) โดยใช้คำถามประกอบช่วยส่งเสริม พฤติกรรมทางสังคมด้านความเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัยได้ดีกว่า การจัดประสบการณ์สร้างสรรค์

(ศิลปะศึกษา)แบบปกติ และนอกจากนี้ยังส่งผลต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าแบบปกติ

การจัดกิจกรรมศิลปะแบบสื่อผสมเป็นกลุ่มช่วยส่งเสริมพฤติกรรมการร่วมมือของเด็กปฐมวัยได้ดีขึ้น และพฤติกรรมการร่วมมือในขณะที่เด็กได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะแบบสื่อผสมเป็นกลุ่มมีแนวโน้มและอัตราการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างไม่คงที่

การเล่นเครื่องเล่นสนาม 3 ลักษณะ คือ เครื่องเล่นเสริมสมรรถภาพ เครื่องเล่นอิสระ และเครื่องเล่นผสมผสาน สามารถส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้หลายด้าน โดยเฉพาะด้านการร่วมมือ การเป็นผู้นำและการเป็นผู้ตาม และพบว่าไม่มีพฤติกรรมทางสังคมด้านการก้าวร้าว การทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นเลยขณะเด็กเล่นเครื่องเล่นสนาม

การจัดกิจกรรมเน้นสื่อแบบไทย ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมด้านความสุภาพอ่อนน้อมและความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

การเล่นสมมติแบบกึ่งชี้แนะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม ด้านการแบ่งปัน การช่วยเหลือ และการร่วมมือของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการเล่นสมมติแบบอิสระ

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านการร่วมมือ การมีมิตรภาพ การช่วยเหลือ การรับรู้ ความต้องการของผู้อื่นได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบปกติ

การจัดประสบการณ์โดยใช้ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม ด้านการปฏิบัติต่อตนเองและเพื่อน การรักษาระเบียบวินัยของกลุ่ม ได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์แบบปกติ

การจัดประสบการณ์มุมบล็อกแบบเต็มรูปแบบและมุมบล็อกแบบปกติช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมด้านความเอื้อเฟื้อ และความมีระเบียบวินัยได้ดีพอ ๆ กัน

วิธีการที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย คือ เมื่อครูสังเกต พบปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการตักเตือนด้วยท่าทางและคำพูด เมื่อปัญหายุติลงครูเสริมแรงด้วยการชมเชย แต่ถ้าปัญหายังดำเนินต่อไปครูใช้วิธีการที่ตรงไปตรงมาและมีความจริงจังมากขึ้น เช่น การสั่งให้หยุด การเข้าไปแยกเด็กออกจากเหตุการณ์ เป็นต้น และเมื่อปัญหารุนแรงมากขึ้นครูส่วนใหญ่พยายามหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา และพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองอีกครั้ง และปรึกษานักคิดอื่น ๆ

เด็กปฐมวัยที่เคยผ่านศูนย์เด็กปฐมวัยมาก่อนเข้าเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีระดับ ชั้นการเล่นทางสังคมสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่เคยผ่านศูนย์เด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัยที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีพฤติกรรมทางสังคมต่างกัน คือ เด็กที่มีอายุมากกว่าจะมีพฤติกรรมทางสังคมสูงกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า

การอบรมเลี้ยงดูเด็กของบิดามารดาหรือผู้ปกครองแบบใช้อำนาจกึ่งตามใจ ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมช่วยเหลือสูงกว่าการอบรมเลี้ยงดูเด็กของบิดามารดาหรือผู้ปกครองแบบใช้อำนาจหรือแบบตามใจ

ปัจจัยลักษณะบุคคลของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา อาชีพ รายได้แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ด้านเวลาและรายการโทรทัศน์ที่ชอบของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน ซึ่งทั้งปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ด้านเวลาและรายการโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางสังคมด้านการพูดคุยและการเล่นกับเพื่อน

การให้เด็กที่มีอายุต่างกันมีโอกาสได้เล่นด้วยกัน ช่วยให้เด็กเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมได้ดีกว่าการให้เด็กเล่นกับเด็กที่มีกลุ่มอายุเดียวกันเท่านั้น

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 17 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม โดยส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมกลุ่ม ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กันทั้งทางวาจาและการกระทำ ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ **กิจกรรมการเล่น** ได้แก่ การเล่นมุมบ้านแบบเจาะจง การเล่นแบบไทย การเล่นสมมติแบบกึ่งชี้แนะ การเล่นเครื่องเล่นสนาม 3 ลักษณะคือ เครื่องเล่นเสริมสมรรถภาพ เครื่องเล่นอิสระและเครื่องเล่นผสมผสาน การเล่นมุมบล็อกแบบเต็มรูปแบบและแบบปกติ **กิจกรรมศิลปะ** ได้แก่ การจัดประสบการณ์สร้างสรรค์(ศิลปะศึกษา) โดยใช้คำถามประกอบ **กิจกรรมศิลปะแบบสื่อผสมเป็นกลุ่ม** **กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบวางแผน ปฏิบัติและทบทวน** **กิจกรรมอื่น ๆ** ได้แก่ การจัดประสบการณ์โดยใช้ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์ **กิจกรรมเน้นสื่อแบบไทย** การฟังนิทานประกอบดนตรีควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมช่วยเหลือ นอกจากนี้พบว่าวิธีการที่ครูใช้ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมโดยส่วนใหญ่คือ การตัดเตือนด้วยท่าทางและคำพูด และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก เช่น อายุของเด็ก การเคยผ่านศูนย์เด็กปฐมวัยก่อนเข้าเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 การเล่นกับเพื่อนที่มีอายุต่างกัน การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองต่างกัน ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของ ผู้ปกครอง เป็นต้น

กลุ่มที่ 3 ด้านการส่งเสริมด้านความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยจากวิทยานิพนธ์ 6 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุม โดยเด็กร่วมกันสร้างกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติและครูสร้างกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติช่วยส่งเสริมวินัยในตนเองให้แก่เด็กปฐมวัยได้ดีพอ ๆ กัน

การจัดกิจกรรมวงกลมโดยเน้นสิ่งแวดล้อม ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมด้านวินัยในตนเองได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมในวงกลมแบบปกติ

การจัดประสบการณ์ในวงกลมแบบกลุ่มย่อย ช่วยส่งเสริมวินัยในตนเองได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์กิจกรรมในวงกลมแบบปกติ

การจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้าน ช่วยส่งเสริมการมีวินัยในตนเองได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ

การจัดกิจกรรมเสริมลักษณะนิสัยแบบวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน ช่วยส่งเสริมวินัยในตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัยได้ดีขึ้น

การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ช่วยพัฒนาความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการประเมินผลแบบปกติ

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 6 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมความมีระเบียบวินัยมีดังต่อไปนี้ กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยเด็กร่วมกันสร้างกฎเกณฑ์การปฏิบัติหรือครูสร้างกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติ กิจกรรมในวงกลมโดยเน้นสิ่งแวดล้อม การจัดประสบการณ์ในวงกลมแบบกลุ่มย่อย กิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้าน กิจกรรมเสริมลักษณะนิสัยแบบวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน และการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ซึ่งพบว่ากิจกรรมทั้งหมดนี้สามารถใช้ส่งเสริมความมีระเบียบวินัยได้ดีกว่ากิจกรรมแบบปกติ

กลุ่มที่ 4 ด้านการส่งเสริมด้านการรับรู้และเข้าใจทัศนะผู้อื่นหรือการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัยจากวิทยานิพนธ์ทั้ง 6 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า

การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนมาก ช่วยส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านอารมณ์และความรู้สึกได้ดีกว่าการจัดสภาพแวดล้อมที่เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนน้อย

การจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ช่วยส่งเสริมความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นได้ดีกว่าการไม่จัดกิจกรรมการเล่นเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

การที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางช่วยส่งเสริมความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นได้ดีกว่าการที่ผู้ปกครองไม่ได้จัดกิจกรรมนิทานเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

การจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งแบบมีการเล่นน้ำเล่นทราย ช่วยส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านอารมณ์ ความรู้สึก และการรับรู้ทางสายตาได้ดีกว่าการจัด กิจกรรม การเล่นกลางแจ้งแบบไม่มีการเล่นน้ำเล่นทราย

การเล่นสร้างสรรค์แบบชี้แนะกับแบบกึ่งชี้แนะ ช่วยลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้ดีพอ ๆ กัน

การจัดกิจกรรมในวงกลมเป็นกลุ่มย่อย ช่วยส่งเสริมความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนระของผู้อื่น ได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมในวงกลมตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 6 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมความสามารถในด้านการรับรู้และเข้าใจทัศนระของผู้อื่นและการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย สามารถ ส่งเสริมให้ดีขึ้นได้โดยใช้ กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเพิ่มขึ้นโดย กิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมการเล่นเพื่อการคลายการยึดตนเอง กิจกรรมการเล่นกลางแจ้งแบบมีการเล่นน้ำเล่นทราย (มีอุปกรณ์ในการเล่นเพิ่มขึ้น) การเล่นสร้างสรรค์แบบชี้แนะและแบบกึ่ง ชี้แนะ กิจกรรมในวงกลมเป็นกลุ่มย่อย กิจกรรมการเล่นนิทานโดยผู้ปกครอง และการจัด สภาพแวดล้อมที่ให้โอกาสเด็กปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ซึ่งพบว่าโดยส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นมากขึ้นทั้งกิจกรรมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และกิจกรรม การเล่น เพื่อให้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นขณะเด็กทำกิจกรรมช่วยส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้จากสถานการณ์จริงและพัฒนาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนระของผู้อื่น โดยครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมและคอยชี้แนะอย่างเหมาะสม

กลุ่มที่ 5 ด้านการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมหรือพฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัย จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 5 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า

การเป็นที่ยอมรับของเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการช่วยเหลือที่เกิดจากเด็กริเริ่มเอง ดังนั้นเด็กปฐมวัยที่แสดงพฤติกรรมช่วยเหลือเพื่อนที่เกิดจากการริเริ่มของเด็กเอง จึงเป็นที่ยอมรับของเพื่อนมากกว่าเด็กที่แสดงพฤติกรรมช่วยเหลือเพื่อนที่เกิดจากการขอร้องของเพื่อน ซึ่งสัมพันธ์กับเด็กที่มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยจะแสดงพฤติกรรมการตอบสนองผู้อื่นได้ดีกว่า

การจัดประสบการณ์การเล่นบล็อกกลางแจ้งเป็นกลุ่มอย่างมีแบบแผน ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัย ได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์การเล่นบล็อกกลางแจ้งอิสระ

การจัดกิจกรรมการเล่นแบบร่วมมือนอกห้องเรียน ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมชอบสังคม (ด้านการช่วยเหลือ การทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม การยอมรับผู้อื่น) ได้ดีกว่าการจัด กิจกรรมการเล่นแบบปกตินอกห้องเรียน

การจัดกิจกรรมประกอบอาหารสมมติแบบกลุ่ม ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมได้ดีกว่าการประกอบอาหารสมมติแบบอิสระ

ความบกพร่องทางการเห็นของเด็กปฐมวัยไม่มีผลต่อปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างครูกับเด็ก และพบว่าครูและเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกันในทางบวก ซึ่งครูยอมรับและช่วยเหลือเด็กอย่างสม่ำเสมอเช่นเดียวกับเด็กปกติ เด็กที่มีความ บกพร่องทางการเห็น

สามารถร่วมกิจกรรมประเภทเคลื่อนไหวและกิจกรรมที่ไม่ใช้สายตาเป็นหลักได้สูงกว่ากิจกรรมที่ใช้สายตา ปัญหาที่พบ คือ ด้านตัวเด็ก เด็กปกติไม่ได้รับการเตรียมตัวเพื่อให้เข้าใจธรรมชาติของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น และเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นไม่ได้รับการฝึกทักษะทางสังคมในการเล่นและทำงานร่วมกับเด็กอื่น ด้านตัวครู คุชชาตความรู้ ความสามารถในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กทั้ง 2 กลุ่มในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วม และขาดความรู้ในการปรับปรุงสื่อหรือใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ เพื่อทดแทนการมองเห็นของเด็ก

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 5 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมหรือพฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัย สามารถส่งเสริมได้ด้วยกิจกรรม ดังต่อไปนี้ การเล่นเกมกลางแจ้งอย่างมีแบบแผน การเล่นเกมแบบร่วมมือนอกห้องเรียน การจัดกิจกรรมประกอบอาหารสมมติแบบกลุ่ม การจัดกิจกรรมให้เด็กแสดงพฤติกรรมช่วยเหลือเพื่อนที่เกิดจากการริเริ่มของเด็กเอง โดยส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในหลากหลายรูปแบบ และปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน คือ ความบกพร่องทางการเห็นของเด็ก ซึ่งไม่มีผลต่อปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างครูกับเด็กอื่น แต่มีผลต่อการฝึกทักษะทางสังคมในการเล่นและทำงานร่วมกับเด็กอื่น สิ่งที่เป็นปัญหาต่อการฝึกทักษะทางสังคมนอกจากความบกพร่องในตัวเด็กแล้ว ยังเกิดจากตัวครูไม่มีความรู้ความสามารถในการจัดการกิจกรรมและสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กที่เรียนร่วม

กลุ่มที่ 6 ด้านการส่งเสริมด้านจริยธรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 4 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า

การสอนโดยใช้นิทานและการสอนโดยใช้เกม ช่วยส่งเสริมมโนทัศน์ทาง จริยธรรมทั้ง 6 เรื่อง คือ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ความสามัคคี และความเมตตากรุณาได้ดีพอ ๆ กัน

การเล่นนิทาน โดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ ช่วยส่งเสริมความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ ได้ดีพอ ๆ กับการเล่านิทานโดยใช้หุ่นประกอบ

การจัดกิจกรรมละครส่งเสริมจริยธรรม ช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีการรับรู้ทางจริยธรรมได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมสนทนาจริยธรรมและการจัดกิจกรรมแบบปกติ

โปรแกรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ในการส่งเสริมจริยธรรมทางสังคม ช่วยส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมด้านกลวิธีการเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันและด้านการให้และรับประสบการณ์ร่วมกันได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์แบบปกติ

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 4 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมจริยธรรมทางสังคม สามารถส่งเสริมได้โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การสอนโดยใช้นิทานและเกม การเล่านิทานโดยแสดง

บทบาทสมมติประกอบและใช้หุ่นประกอบ การจัดกิจกรรมละครสดเสริมจริยธรรม การจัดประสบการณ์แบบโครงการตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ ซึ่งการจัดกิจกรรมโดยส่วนใหญ่แล้ว เป็นกิจกรรมที่ใช้สถานการณ์จากนิทาน การเล่นเกม การแสดงละคร และสถานการณ์จริงใน กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีพฤติกรรมที่สะท้อนจริยธรรมทางสังคมอย่างชัดเจน มาเป็นสถานการณ์จริงให้เด็กคิดแก้ปัญหาทางสังคมร่วมกันของเด็ก ซึ่งเป็นการพัฒนาจริยธรรมทางสังคมของเด็กได้

จากวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมทั้ง 42 เรื่อง สรุปได้ว่าการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมมีด้วยกัน 6 ด้าน คือ การส่งเสริมลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ พฤติกรรมทางสังคม ความมีระเบียบวินัย การรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม หรือพฤติกรรมชอบสังคม และจริยธรรมทางสังคม โดยส่วนใหญ่เป็นการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมในแต่ละด้าน จะเน้นการให้เด็กได้ ทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย โดยให้เด็กมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนให้มากที่สุด โดยมีทั้งกิจกรรม การเล่นเกมต่าง ๆ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมการเล่นนิทานแบบต่าง ๆ โดยครูเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างกฎเกณฑ์ในการเล่นหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นสถานการณ์ที่เกิดจากตัวแบบในนิทานหรือ สถานการณ์จริงในชั้นเรียน ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีพฤติกรรมที่ควรส่งเสริมและควรแก้ไขอย่าง ชัดเจน ซึ่งช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการทางสังคมในด้านต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

5.5 ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ด้านการส่งเสริมพัฒนาการโดยรวม

มีวิทยานิพนธ์จำนวน 8 เรื่อง ผลิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 3 เรื่อง มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒจำนวน 6 เรื่อง ที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการโดยรวม สามารถจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา ดังในตารางที่ 18 และเสนอผลการสังเคราะห์ข้อค้นพบประกอบ ตารางดังนี้

ตารางที่ 18 จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยที่มีเนื้อหาด้านการส่งเสริมพัฒนาการโดยรวม จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา

เนื้อหาที่ศึกษา	จำนวน	ผู้วิจัยและปีที่ทำวิจัย
พัฒนาการทุกด้าน	3	เรณู(2533) วรดี(2533) สุนีย์(2535)
สติปัญญากับสังคม	2	ขจิตพรรณ(2536) บุญยารัส(2537)
สติปัญญากับอารมณ์และจิตใจ	2	ศรีสุดา(2537) กาญจนา(2537)
สังคมกับอารมณ์และจิตใจ	1	ระพีพรรณ(2534)

จากตารางที่ 18 ได้ข้อค้นพบดังต่อไปนี้

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งตามแผนการจัดประสบการณ์ปี พ.ศ.2527 มีพัฒนาการทุกด้านคือ ด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญา สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งตามแผนการจัดประสบการณ์ปี พ.ศ.2533

เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีพัฒนาการทุกด้านสูงกว่าเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมที่ไม่จัด ตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

การส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กโดยการฝึกสมาธิด้วย “การเจริญสติภาวนา อ้าไฟ-เทคนิค” ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญา สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง และเด็กมีสมาธิดีขึ้น ส่วนผู้ปกครองก็มีความพึงพอใจต่อรูปแบบ การจัดกิจกรรมมาก

การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบ ช่วยพัฒนา ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรม การเคลื่อนไหวและจังหวะตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล

การศึกษาพฤติกรรมทางอารมณ์และสังคมของนักเรียนชั้นเด็กเล็กที่บ้านและโรงเรียน พบว่า เด็กส่วนใหญ่จะแสดงอารมณ์โกรธ รัก กลัว สนุกสนาน อิจฉาริษยา อย่างเปิดเผย แต่จะรุนแรงมากขึ้นอยู่กับความรู้สึกลและการเรียกร้องของเด็ก ซึ่งมีความสัมพันธ์กับพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู ส่วนพฤติกรรมทางสังคมคือ การเป็นผู้นำ ผู้ตาม การร่วมมือ การมีน้ำใจ ซึ่งเกิดจากลักษณะสังคมในชนบทที่มีการช่วยเหลือและแบ่งปันกัน ลักษณะพฤติกรรมเมื่ออยู่ที่บ้านและที่โรงเรียนแตกต่างกันอย่างเด่นชัดคือ เมื่ออยู่บ้านเด็กแสดงอารมณ์โกรธอย่างเปิดเผย ส่วนเมื่ออยู่ที่โรงเรียน พฤติกรรมที่เด่นชัดคือ การเป็นผู้นำ ผู้ตาม และการแข่งขัน

การจัดกิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติโดยเด็กมีส่วนร่วมในการจัดสื่อการเล่น ช่วยส่งเสริมความสามารถในการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและพัฒนาความสามารถทางภาษาแก่เด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดกิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติตามปกติ

การเล่นสรรค์สร้างแบบครูปฏิสัมพันธ์ ช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองและความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยได้ดีกว่าการจัดประสบการณ์การเล่นสรรค์สร้างแบบครูไม่มีปฏิสัมพันธ์และการจัดประสบการณ์การเล่นแบบปกติ

การจัดห้องสมุดของเล่นในสถานรับเลี้ยงเด็ก ทำให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุดของเล่นมีความพร้อมทางภาษาสูงขึ้น และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองเพิ่มขึ้น และยังพบว่าหนังสือภาพที่มีบทสนทนาสั้น ๆ เกี่ยวกับสัตว์ ของเล่นประเภทอุปกรณ์ที่ใช้ในการออกกำลังกาย เกมการศึกษาและเครื่องเล่นสัมผัสถูกใช้มากที่สุด

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 6 เรื่อง จะเห็นได้ว่า ในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยนั้น แผนการจัดประสบการณ์ มีความจำเป็นในการจัดกิจกรรมเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งสิ้น และที่สำคัญคือ เมื่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในแนวการจัดประสบการณ์ได้มีการปรับปรุงขึ้นใหม่ ได้มีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบถึงผลของสิ่งที่มีอยู่เดิมกับสิ่งใหม่ ดังเช่น การศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมกลางแจ้งตามแผนการจัดประสบการณ์ในปี พ.ศ.2527 และ ปี พ.ศ.2533 ส่วนกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กมากกว่าหนึ่งด้าน ได้แก่ การฝึก สมาธิด้วย "การเจริญสติภาวนา อ่าไพบ-เทคนิค" การเล่นสร้างสรรค์แบบक्रमิปฏิบัติสัมพันธ์ การจัดห้องสมุดของเล่นในสถานรับเลี้ยงเด็ก การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้น องค์ประกอบ การจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานการศึกษาเอกชน และการจัดกิจกรรม การเล่นเกมบทบาทสมมติ โดยเด็กมีส่วนร่วมในการจัดสื่อการเล่น

6. ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ด้านพฤติกรรมการสอน การนิเทศ และการพัฒนาครู

มีวิทยานิพนธ์จำนวน 24 เรื่อง ผลได้จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 14 เรื่อง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 10 เรื่อง สามารถจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา ดังในตารางที่ 19-20 และเสนอผลการสังเคราะห์ข้อค้นพบประกอบตารางดังนี้

ตารางที่ 19 จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับด้าน พฤติกรรม การสอน การนิเทศ และการพัฒนาครู จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา

เนื้อหาที่ศึกษา	จำนวน	ผู้วิจัยและปีที่ทำวิจัย
1. ด้านพฤติกรรมการสอน	10	พิมแข(2533) พวงรัตน์(2534) วิชุดา(2536) กุสุมาวดี(2539) จริยาภรณ์(2539) ทิพากร(2539) นัยนา (2540) นุดอนงค์ (2540) กรรณิการ์(2541)ศิริพรรณ (2541)
2. ด้านการนิเทศ	6	ทัศนีย์(2532) สมพร(2532) นันทา(2534) เรไร (2534) กัญญา(2535) บุญชู(2536)
3. ด้านการพัฒนาผู้สอน	7	จินตนา(2531) เกษลดา (2532) สมหมาย (2532) สุนันทา(2535) งามนิจ(2536) ปราณี(2538)

ลัดดา(2539)

4. ด้านอื่น ๆ

1

สุจิตรา(2541)

จากตารางที่ 19 ได้ข้อค้นพบ จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษาได้ดังต่อไปนี้

6.1 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู มีจำนวน 10 เรื่อง

ผลการวิจัยพบว่า ครูมีวิธีการเสริมสร้างลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก ในด้าน การมี วาจาไพเราะอ่อนหวานและด้านการรักษาความปลอดภัยในการเล่นมากที่สุด และรองลงมาคือในด้าน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีระเบียบวินัย การเคารพกฎกติกาที่กำหนด ความรับผิดชอบ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา โดยวิธีการที่ครูใช้เสริมสร้างลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึงประสงค์เป็นกิจกรรมที่ครู ไม่ต้องใช้สื่อหรืออุปกรณ์ ใช้เพียงภาษา ท่าทาง ได้แก่ การฝึกให้เด็กพูดคำสุภาพ การดูแลเด็กเตือน แนะนำ การสังเกตขณะเล่น การแสดงความพอใจ การชมเชย และการสนทนา มากกว่าใช้กิจกรรมที่ครู ต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ ของเล่น หรือใช้เทคนิคการสอนให้เหมาะสมกับ กิจกรรม เช่น กิจกรรมศิลปะ การเล่นตามมุมหรือศูนย์การเรียนรู้ ร้องเพลง การเล่านิทาน การสอนท่องคำคล้องจอง เกมการเล่น การเช็ดหุ่น และการนำขาวมาพูดคุยกับเด็ก ซึ่งจะเห็นได้ว่าวิธีการส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้เทคนิคการสอน ของครูปฐมวัยโดยตรง แต่ใช้วิธีการที่ผู้ใหญ่ทั่ว ๆ ไปสอนเด็กมากกว่า อีกทั้งยังพบว่าครูที่มีระดับ การศึกษาและศึกษาต่างสาขาวิชากันไม่มีความแตกต่างกันในการเสริมสร้างลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึงประสงค์ แต่ครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่ามีการเสริมสร้างลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึงประสงค์มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อย

ส่วนการปฏิบัติของผู้ดูแลเด็กในการเสริมสร้างสุขนิสัยให้แก่เด็กในศูนย์พัฒนา เด็กนั้น ใช้การเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กในพฤติกรรมต่าง ๆ ได้แก่ พฤติกรรมในการรักษาความสะอาดของ ร่างกายและเครื่องใช้ การสอนพฤติกรรม ที่เด็กทำเป็นประจำวันตามตารางกิจกรรมประจำวัน เป็นต้น และมีการจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กอยู่ในสภาพที่สะอาดและเป็นธรรมชาติ รวมทั้งมีการประสานงาน กับผู้ปกครองในการจัดหาอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัวของเด็กและแนะนำ ให้พาเด็กที่ เจ็บป่วยไปหาแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่อนามัย ปัญหาที่พบ คือ ผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมเพื่อ เสริมสร้างสุขนิสัยให้กับเด็ก เด็กส่วนใหญ่ยังไม่มีทักษะในการช่วยเหลือตนเอง และผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการฝึกสุขนิสัยเด็กที่บ้านเท่าที่ควร อีกทั้งยังขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นใน การเสริมสร้างสุขนิสัย

และการศึกษาบทบาทครูในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของเด็กวัยอนุบาล พบว่า ครูมีการวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดกิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาที่ สัมพันธ์กันหรือเน้นการแก้ปัญหา ด้วยวิธีเลือกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมาเป็นตัวอย่าง ให้เด็กอภิปราย

และหาวิธีแก้ปัญหาาร่วมกันในช่วงของกิจกรรมในวงกลมโดยใช้สื่อประเภทนิทาน และครูสังเกต พฤติกรรมเด็กขณะแก้ปัญหา โดยการประเมินความสามารถในการเลือกวิธีการ แก้ปัญหา ส่วนการ สอนทักษะการแก้ปัญหาให้กับเด็กครูใช้วิธีการกำหนดประเด็นปัญหาโดยใช้ภาพที่มีเรื่องราวที่เป็น ปัญหาให้เด็กร่วมแสดงความคิดเห็นและหาสาเหตุของปัญหา และครูสอนทักษะการเลือกวิธีการ แก้ปัญหาโดยครูให้เด็กเสนอวิธีการแก้ปัญหของตนเองและกระตุ้นให้เด็กทดลองแก้ปัญหาด้วยคำถาม และการพูดกระตุ้น ปัญหาอุปสรรค คือ เด็กขาดความพร้อม สุขภาพไม่แข็งแรง มีพื้นฐานการเลี้ยงดู แตกต่างกัน ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา ครูไม่เปิดโอกาสให้เด็ก แก้ปัญหาเอง เด็กมีจำนวนมากดูแลไม่ทั่วถึง กิจกรรมการสอนในแต่ละวันมีมากแต่ที่เน้นการแก้ปัญหา ในแผนการจัดประสบการณ์มีน้อย

บทบาทครูในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเรื่องต้นไม้ สัตว์ ดิน หิน ทราย และน้ำ 4 ด้าน คือ บทบาทในการสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ การป้องกันรักษา การนำ กลับมาใช้ประโยชน์ และ การปรับปรุง พื้นฟู นอกจากนี้ครูต้องมีความรู้พื้นฐานด้านการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและความรู้ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ปลูกฝังให้เด็กอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยการอบรม ให้ความรู้และฝึกให้มีการปฏิบัติบ่อย ๆ จนเป็นนิสัยโดยเริ่มจากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เป็นแบบอย่างที่ดี ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและดูแลให้ความรู้อย่างสม่ำเสมอโดยการสอดแทรกเข้าไปในการเรียนในทุก ๆ โอกาส จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้ สอดคล้องกับการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่บ้าน

การปฏิบัติของครูในการจัดประสบการณ์ที่พบมากคือ การจัดเตรียมประสบการณ์โดย การกำหนดคำถามในแผนการจัดประสบการณ์เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้สำหรับเด็กทุกครั้ง และ ใช้เทคนิค การจัดประสบการณ์ในการกระตุ้นการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการทางปฏิสัมพันธ์กับเด็ก อย่างสม่ำเสมอ เช่น ยืม พักหน้า ตอรับ สบสายตา ใช้นิ้วจาสร้างสรรค์ และสัมผัสที่อบอุ่น

พฤติกรรมการจัดกิจกรรมของครูอนุบาลในการจัดประสบการณ์แบบเตรียมความพร้อม พบว่า ครูจะเป็นผู้ตัดสินใจในการเลือกเสนอเนื้อหาการจัดกิจกรรมโดยไม่กำหนดล่วงหน้า และมักใช้ วิธีการบรรยายและอธิบาย ครูเป็นผู้กำหนดกิจกรรมและออกคำสั่งให้เด็กปฏิบัติตาม ครูสอนได้ครบ ทุกกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล ครูเปิดโอกาสให้เด็กเป็น ผู้ปฏิบัติกิจกรรมและ เลือกลงเล่นตามมุมด้วยตนเอง และใช้คำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ แต่ครู ไม่มีการวัดและประเมินผลพัฒนาการเด็กไปพร้อม ๆ กับการจัด กิจกรรม

พฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาล พบว่า ครูมีพฤติกรรมการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กมาก และพบพฤติกรรมประชาธิปไตยของเด็กมากในด้านการเคารพ ผู้อื่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่และเสรีภาพของตนเองและ ผู้อื่น การ แสดงความคิดเห็น และด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แต่พบพฤติกรรมที่เป็นประชาธิปไตย

น้อยในด้านการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและการพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่น พฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กด้านการเคารพผู้อื่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลมี 5 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพครูต้องเป็นแบบในการพูดจาสุภาพ ใช้คำพูดที่เหมาะสม มีบุคลิกภาพที่อบอุ่น มีลักษณะความเป็นผู้นำ รู้จักควบคุมอารมณ์ ด้านการสอนเข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้ ลักษณะความแตกต่างระหว่างบุคคลและเข้าใจพัฒนาการเด็ก ด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูต้องเป็นผู้สร้างความประทับใจให้กับเด็กและ ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องด้วยการให้ความสนใจในหน้าที่ของตนในการพัฒนาเด็ก ยอมรับความสามารถและเข้าใจพัฒนาการเด็ก คอยช่วยเหลือเด็กให้แก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง ด้านคุณธรรมและ จริยธรรม ครูต้องรักและศรัทธาในอาชีพ ตั้งใจอบรมสั่งสอนเด็ก อุทิศเวลา ประพฤติตนเป็น แบบอย่างที่ดี มีความเมตตากรุณาต่อคนทั่วไปและยึดมั่นในศีลธรรม ด้านการพัฒนาตนเอง ครูต้องศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ และวางแผนการพัฒนาตนเองได้

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูที่ใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ในด้านการแสวงหาวิธีการประยุกต์ใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ *ระยะแรก* มีการสอดแทรกกิจกรรมภาษาในกิจกรรมที่มีอยู่เดิม และมีการถามคำถามในเรื่องของการสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางและแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ *ระยะต่อมา* มีการยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมหลักและหน่วยเป็นกรอบ มีการบูรณาการฟัง พูด อ่าน เขียน ในกิจกรรมการเรียนการสอน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก ด้านการรับนวัตกรรม *ระยะแรก* ครูรับนวัตกรรมที่ผู้บริหารตัดสินใจรับ ครูปรับกิจกรรมสื่อและสิ่งแวดล้อมโดยการ ถ่ายทอดความรู้จากผู้บริหาร การอบรม ศึกษาดูงานและการสังเกตการสอนจากห้องทดลองของงานวิจัยและจากเพื่อนครู *ระยะต่อมา* การรับนวัตกรรมของครูอยู่ในขั้นตัดสินใจด้วยตนเอง คิดกิจกรรมสื่อและการสิ่งแวดล้อมที่ตอบสนองเด็กจากการถ่ายทอดของผู้บริหาร การอบรมดูงานและการเป็นผู้ให้ข้อมูลและตัวอย่าง ประชากร และพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู *ระยะแรก* การสั่งสมความรู้และประสบการณ์ของครู การนิเทศของ ผู้บริหาร ความเชื่อมั่นในความเป็นผู้นำของผู้บริหาร *ระยะต่อมา* การสั่งสมความรู้และประสบการณ์อย่างต่อเนื่องและยาวนานของครู การมีโอกาสในการตัดสินใจเกี่ยวกับการสอน พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก อิทธิพลจากเพื่อนร่วมงาน

วิธีการส่งเสริมภาษาไทยกลางของครูแก่เด็กพูดภาษาถิ่นเขมร ครูเน้นการส่งเสริมเด็กที่พูดภาษาถิ่นเขมรด้วยภาษาไทยกลางเป็นหลัก และยินยอมให้เด็กใช้ภาษาถิ่นบ้างเมื่อเด็กมีปัญหาในการสื่อสาร และครูไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการพูดทั้งสองภาษาควบคู่กันไป ครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มใหญ่ทั้งชั้น โดยครูเป็นผู้ริเริ่ม กิจกรรมต่าง ๆ มีครูบางโรงเรียนจัดกิจกรรมกลุ่มย่อยและกิจกรรมรายบุคคล การสอนโดยทั่วไป มีลักษณะเป็นการบูรณาการ การส่งเสริมการพูดภาษาไทยกลางในกิจกรรมการเรียนการสอนประจำวันในชั้นเรียนและการจัดฝึก

ทักษะภาษาไทยกลางบางด้านเท่านั้น ครูตอบสนองต่อพฤติกรรมการพูดของเด็ก มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์การใช้ภาษาไทยใน ชั้นเรียน และมีความสัมพันธ์ที่ห่างเหินระหว่างครูกับเด็กที่พูดภาษาถิ่นเขมรเพราะข้อจำกัดในการใช้ภาษาไทยกลาง ปัญหาที่พบ การส่งเสริมภาษาไทยกลางของครูไม่ครอบคลุมองค์ประกอบ ทุกด้านของเนื้อหาภาษาไทย เน้นเฉพาะคำศัพท์ กิจกรรมและสื่อไม่สัมพันธ์กับพื้นฐานของเด็ก และการสอนเน้นการท่องจำ เด็กมีปัญหาที่เกิดจากภาษา คือเด็กไม่สามารถสื่อสารความต้องการและความรู้สึกของตนได้ และไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียน ไม่ไว้วางใจครู ขาดความมั่นใจในตนเองและความภาคภูมิใจในภาษาแม่ของตน

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 10 เรื่อง จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการสอนของครูมีทั้งแบบเด็กเป็นศูนย์กลางและครูเป็นศูนย์กลาง ในหลายระดับมากน้อยแตกต่างกัน และมีทั้งครูที่มี พฤติกรรม การสอนที่เน้นเนื้อหา และเน้นกระบวนการในการเรียนรู้ แต่พฤติกรรมของครูส่วนใหญ่ก็มุ่งเพื่อการ พัฒนาเด็ก ถึงแม้ว่าจะไม่ถูกต้องครบถ้วนทั้งหมด อันเนื่องมาจากปัจจัย ต่าง ๆ ที่มีต่ออิทธิพลต่อครู

6.2 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู มีจำนวน 6 เรื่อง

ผลการวิจัยพบว่า ครูชั้นเด็กเล็กมีความต้องการการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาก ในด้าน เอกสารประกอบการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการ จัดการเรียนการสอน และครูที่มีประสบการณ์การสอน วุฒิการศึกษา และการ อบรมที่ต่างกัน มีความต้องการการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ต่างกัน

ผลการนิเทศแบบต่าง ๆ พบว่า ครูที่ได้รับการนิเทศด้วยชุดการนิเทศการพัฒนา พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ทำให้ครูกับเด็กมีพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์เพิ่มขึ้นใน ทางที่ดีขึ้น และลดพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ด้านการบรรยาย อธิบายและคำพูดในทางลบกับเด็ก

การนิเทศแบบใช้เทปโทรทัศน์สาธิตการสอนเป็นกิจกรรมการนิเทศที่ช่วยให้ครูมี ประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมในวงกลมสูงขึ้นและแตกต่างจากครูที่ได้รับการนิเทศแบบปกติอย่าง ชัดเจน เพราะการนิเทศแบบใช้เทปโทรทัศน์สาธิตการสอนเป็นรูปแบบการนิเทศที่ครูได้เห็นตัวอย่าง การสอนที่ดีและถูกต้องในหลาย ๆ วิธีและเห็นขั้นตอนการสอนที่ชัดเจน

การนิเทศแบบมีส่วนร่วมช่วยให้ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์ สูงกว่าครูที่ได้รับการนิเทศแบบปกติ

ครูที่ได้รับการนิเทศทางไกลด้วยชุดการฝึกอบรมด้วยตนเอง มีวิธีการจัดกิจกรรม ใน วงกลมได้ดีกว่าครูที่ได้รับการนิเทศแบบปกติ ซึ่งครูได้ศึกษาด้วยตนเองตามความสามารถ เวลาและ โอกาสที่มีอยู่อย่างอิสระเมื่อศึกษาแล้วยังมีกิจกรรมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและการประเมินผล ความก้าวหน้าด้วยตนเองเป็นระยะ ๆ จึงทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจวิธีการจัดกิจกรรมในวงกลมและ สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

การพัฒนาแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ควรเริ่มจากการเตรียมตัวผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยก่อน ซึ่งผู้นิเทศควรมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการ การวิจัย การวางแผนการนิเทศ และการจัดการศึกษาปฐมวัย มีการดำเนินการนิเทศอย่างเป็นระบบโดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการของครูและมีการติดตามผลเพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศ มีการประสานงานกันทุกระดับทั้งระดับจังหวัด อำเภอ กลุ่มโรงเรียน และระดับโรงเรียน และสุดท้ายในการประเมินผลการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัยควรประเมินทั้งสิ้น 4 ส่วน ดังนี้ คือ การประเมินเด็กโดยการสังเกต สัมภาษณ์และตรวจผลงาน การประเมินครู ผู้สอนโดยผู้นิเทศและการประเมินตนเอง การประเมินผู้นิเทศโดยการประเมินตนเอง การประเมินกระบวนการนิเทศทุกขั้นตอนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 6 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การนิเทศการสอนแบบต่าง ๆ ทั้งการนิเทศทางไกลด้วยชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง การนิเทศแบบใช้เทปโทรทัศน์สาธิตการสอน การใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองกับการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ชุดการนิเทศการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ช่วยให้ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในการนิเทศการสอนแบบต่าง ๆ นั้น ได้ดีขึ้นกว่าการนิเทศแบบปกติ ซึ่งถือว่าการนิเทศเป็นวิธีการที่สามารถส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมในวงกลม กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กได้ดีขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและครู ถึงแม้ว่าจะมีปัญหาอุปสรรค แต่การนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสม ก็จะทำให้มีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นได้

6.3 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครู มีจำนวน 7 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า มีทั้งการพัฒนาครูก่อนประจำการและการพัฒนาครูประจำการ รวมทั้งการพัฒนาผู้ดูแลเด็ก ดังต่อไปนี้

การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยครูวิชาเอกอนุบาล พบว่า ผู้บริหารระดับกรรมการอำนวยการ เป็นผู้วางแผนและกำหนดนโยบายในการจัดประสบการณ์ วิชาชีพครูและผู้บริหารระดับกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดอาจารย์นิเทศก์ ส่วนอาจารย์นิเทศก์ จะเป็นผู้กำหนดกระบวนการนิเทศและการประเมินผล ปัญหาที่พบ คือ ปัญหาด้านพาหนะในการออกนิเทศ และความไม่คล่องตัวในการดำเนินงาน นักศึกษามีความเข้าใจที่สับสนเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในขั้นตอนในการฝึกตลอดหลักสูตร

บทเรียนแบบโปรแกรม “การพัฒนาทักษะการใช้คำถามของครูปฐมวัย” เป็นบทเรียนที่ศึกษาด้วยตนเอง ช่วยพัฒนาให้ครูมีความเข้าใจ มโนทัศน์ / เนื้อหา ด้านการใช้คำถามและมีทักษะการใช้คำถามสูงขึ้น มีการใช้คำถามประเภทบอกความหมาย ยกตัวอย่าง วิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้ดีขึ้น

สภาพการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษา มีการพัฒนาตามกระบวนการพัฒนาบุคลากรเป็นส่วนใหญ่ ด้านกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาทางวิชาการ การศึกษาด้วยชุดฝึกอบรม การไปทัศนศึกษาและ ดูงาน การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ การนิเทศงานและการจัดแหล่งบริการความรู้ ปัญหาที่พบ คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้และผู้รับผิดชอบงานที่มีภาระหน้าที่มาก ขาดข้อมูลสารสนเทศที่เป็นจริง ขาดงบประมาณ ขาดการติดตามและประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง อุปสรรคของการพัฒนาบุคลากรมีผลกระทบจากการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาซึ่งไม่ยอมเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนและไม่ให้ความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของตน

ชุดฝึกอบรมการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ให้เด็กปฐมวัยสำหรับผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก ในรูปแบบชุดการสอนจุลบท ช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ได้ดีขึ้นและผู้ดูแลเด็กมีความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรมในทางบวก

การใช้โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพผู้ดูแลเด็กในศูนย์เด็กปฐมวัย ช่วยพัฒนาสมรรถภาพทางด้านการปฏิบัติการสอน โดยนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมทุกเนื้อหาไปใช้ในการสอนและหัวหน้าศูนย์ ฯ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กมากขึ้น และ ผู้ดูแลเด็กที่เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพทางด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ดูแลเด็กอื่น ๆ ได้ โปรแกรมการฝึกอบรมเรื่องศูนย์การเรียนรู้ เป็นชุดการฝึกอบรมด้วยตนเอง ช่วยให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้สูงขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ในการ ฝึกอบรมครู โดยใช้เทคนิควิธีการฝึกทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ด้วยวิธีให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี โปรแกรมการฝึกอบรมนี้มีประสิทธิภาพในการฝึกอบรมครูอนุบาลให้มีพฤติกรรม ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กอนุบาลได้อย่างเป็นที่น่าสนใจในระยะเวลาอันสั้น

การพัฒนาชุดการศึกษาด้วยตนเองเรื่อง “การจัดการในชั้นเรียนสำหรับครูอนุบาล” มีประสิทธิภาพในการช่วยให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการในชั้นเรียนสูงขึ้น และสามารถนำไปปฏิบัติได้ ครูมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการจัดการในชั้นเรียนในแนวทางที่ถูกต้องมากขึ้น ได้แก่ มีการสื่อสารที่ชัดเจน กระตุ้นให้เด็กกล้าแสดงออก จัดทำข้อตกลงในชั้นเรียนที่ชัดเจน จัดทำบันทึกการสอน ให้การเสริมแรงที่เหมาะสม เป็นต้น และครูมีความรู้ความเข้าใจ กระบวนการจัดการในชั้นเรียนทุกขั้นตอนตั้งแต่การกำหนดสภาพห้องเรียนที่พึงปรารถนา การวิเคราะห์ห้องเรียนของตนเอง การนำวิธีการจัดการในชั้นเรียนไปใช้และประเมินผล และสามารถนำวิธีการทั้ง 4 วิธี คือ การสร้างบรรยากาศทางอารมณ์และสังคม การสร้างวินัยในชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอนและการปรับ

พฤติกรรม เพื่อแก้หรือป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และเด็กมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในแนวทางที่พึงประสงค์และให้ความร่วมมือในกิจกรรม การเรียนมากขึ้น

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 7 เรื่อง จะเห็นได้ว่า วิธีการพัฒนาครูทั้งที่เป็นการพัฒนาครูประจำการและก่อนประจำการทั้งบุคลากรในโรงเรียนและศูนย์เด็กปฐมวัยต่าง ๆ ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้ การศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยครูวิชาเอกอนุบาล การพัฒนาบุคลากรตามกระบวนการพัฒนาของศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา การใช้บทเรียนโปรแกรมในการพัฒนาทักษะการใช้คำถามของครูปฐมวัย การใช้ชุดฝึกอบรมการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การใช้โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพผู้ดูแลเด็ก การใช้โปรแกรมการฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่องศูนย์การเรียนรู้และเรื่องการจัดการในชั้นเรียนสำหรับครูอนุบาล ซึ่งส่วนใหญ่พบว่า ชุดการฝึกอบรมเป็นการศึกษาดูด้วยตนเอง เพื่อขจัดปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการพัฒนาและเพื่อประสิทธิภาพของการพัฒนาที่เต็มที่

6.4 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับอื่น ๆ ของครู คือ ความคิดเห็นของครู จำนวน 1 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูปฐมวัยที่มีต่อพฤติกรรมการเป็นผู้นำของผู้บริหารการศึกษาปฐมวัยที่ต้องการพัฒนาอยู่เสมอ ก็คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ และด้านความคิดสร้างสรรค์

จากวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน การนิเทศและการพัฒนาครูทั้ง 24 เรื่อง จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการสอนของครูมีทั้งแบบเด็กเป็นศูนย์กลางและครูเป็นศูนย์กลาง โดยมีแนวโน้มที่พฤติกรรมการสอนของครูจะเน้นเด็กเป็นศูนย์กลางมากขึ้น จะเห็นได้จากการที่ครูเปิดโอกาสให้เด็กมีโอกาสในการเลือกทำกิจกรรมและเล่นตามมุมตามความสนใจ และมีทั้งครูที่มีพฤติกรรมการสอนที่เน้นเนื้อหา และเน้นกระบวนการในการเรียนรู้หรือการเตรียมความพร้อม แต่พฤติกรรมของครูส่วนใหญ่ก็มุ่งเพื่อการพัฒนาเด็ก ถึงแม้ว่าจะไม่ถูกต้องครบถ้วนทั้งหมด อันเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่มีต่ออิทธิพลต่อครู และครูก็มีความต้องการนิเทศการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาความรู้ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนการนิเทศการสอนแบบต่าง ๆ ทั้งการนิเทศทางไกลด้วยชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง การนิเทศแบบใช้เทปโทรทัศน์สาธิตการสอน การใช้ ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองกับการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ชุดการนิเทศการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก การนิเทศเป็นวิธีการหนึ่งที่ส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการปรับปรุงการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมในวงกลม กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นต้น และการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กได้ดีขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและครู ถึงแม้ว่าจะมีปัญหาอุปสรรคอยู่บ้าง แต่การนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสม ก็จะทำให้มีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นได้ และการพัฒนาครูทั้งที่เป็นการพัฒนาครูประจำการและครูก่อนประจำการทั้งบุคลากรในโรงเรียนและศูนย์เด็กปฐมวัยต่าง ๆ มีวิธีการดังนี้ การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยครูวิชา เอกอนุบาล การพัฒนาบุคลากรตาม

กระบวนการพัฒนาของศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา การใช้บทเรียนโปรแกรมในการพัฒนาทักษะการใช้คำถามของครูปฐมวัย การใช้ชุดฝึกอบรมการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การใช้โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพผู้ดูแลเด็ก การใช้โปรแกรมการฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่องศูนย์การเรียนและเรื่องการจัดการในชั้นเรียนสำหรับครูอนุบาล ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็น ชุดการฝึกอบรมหรือโปรแกรมการฝึกอบรมที่ศึกษาด้วยตนเอง เพื่อลดข้อจำกัดต่าง ๆ ในการพัฒนาครู

7. ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครอง มีจำนวนวิทยานิพนธ์ทั้งสิ้น 25 เรื่อง ผลิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 16 เรื่อง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 9 เรื่อง ที่สามารถจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษาดังในตารางที่ 20 และเสนอผลการสังเคราะห์ข้อค้นพบประกอบตาราง ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครอง จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา

เนื้อหาที่ศึกษา	จำนวน	ผู้วิจัยและปีที่ทำวิจัย
1. ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก	11	จินตนา (2531)คนอง (2533) พิมพรรณ(2535)สุนีย์(2536) อรัญญา(2538)เกศณี(2539) สุรัสวดี(2539)นภาพรรณ(2540) ทวิทรัพย์(2541)นฤมล(2541) จงกล(2541)
2. ด้านการพัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้ปกครอง	14	รัชณี(2533) รรยา(2533) ปีทมา(2535) นิตินันท์(2535) พจณี(2536)อโณทัย(2536) จันทร์กฤษณา(2536) ศิรินารอด(2537) ชุลีพร(2537) เสาวคนธ์(2537) กฤษฎี(2538) ปีทมาศิริ(2539) กิตติศักดิ์ (2540) เจนจิรา(2540)

จากตารางที่ 20 ได้ข้อค้นพบจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษาได้ดังต่อไปนี้

7.1 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง จำนวน 11 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกทุกภูมิภาค มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ในสถานการณ์การเรียนการสอน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ดีต่อการพัฒนาเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์และ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตามโครงการสอนลูกให้ฉลาดที่มุ่งหวังจะพัฒนาเด็กวัย 3-6 ปี ซึ่งการที่พ่อแม่ผู้ปกครองและลูกมีกิจกรรมร่วมกันย่อมก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และเด็กจะมีความพร้อมในการเรียนที่ดีกว่าการเรียนรู้จากผู้อื่น พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกทุกภูมิภาคมีพฤติกรรมทางบวกมากในการสอนและการส่งเสริมความคิดริเริ่มลูกโดยใช้การชักชวนและ ใช้คำถามที่วิเคราะห์คำตอบแล้วและแม่มีพฤติกรรมที่ต่อเนื่องกับพฤติกรรมของลูก ฐานะทางเศรษฐกิจและแหล่งความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกในระดับที่ต่างกัน

บทบาทของบิดาในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย คือ การหาเลี้ยงครอบครัว บิดา เสี่ยงสละความสุขส่วนตัวให้ลูกและทำงานเพิ่มมากขึ้น ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก บิดา จะส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของลูกด้วยการดูแลลูกเมื่อเจ็บป่วย ป้องกัน โรคภัยและอุบัติเหตุ ตอบคำถาม

ชักชวน ให้ดูสิ่งที่น่าสนใจและสนทนาซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ลูกพบเห็น ยกย่องชมเชยเมื่อลูกทำสิ่งดีงาม ฝึกให้ลูกรู้จักแบ่งปันสิ่งของและรู้จักความสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ รวมทั้งการเป็นสื่อกลางของ ครอบครัวและเป็นแบบอย่างที่ดีตลอดจนการปรับปรุงนิสัยของตนเอง

การอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวที่แม่เป็นผู้ปกครองคนเดียว พบว่า แม่เป็นผู้รับผิดชอบครอบครัวทั้งหมด เน้นการสอนลูกให้เข้าใจและยอมรับสภาพความเป็นอยู่ของ ครอบครัว ฝึกให้ประหยัดและช่วยเหลือตนเองได้เร็วขึ้น เด็กมีความผูกพันกับแม่มากและพัฒนาความผูกพันกับบุคคลอื่น ๆ ได้ดี ปัจจัยที่ผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวที่มีแม่เป็นผู้ปกครองคนเดียว ได้แก่ ประสพการณ์ของการอบรมเลี้ยงดูที่แม่ได้รับในวัยเด็ก ความสัมพันธ์ กับครอบครัวเดิม ฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคม ภาระรับผิดชอบของแม่ ความสัมพันธ์กับอดีตสามีหรือครอบครัวอดีตสามีก่อน หย่าหรือถึงแก่กรรม ความรับผิดชอบของสามี บุคลิกภาพของแม่ บุคลิกภาพของเด็กและการมีเด็กวัย เดียวกันหรือเพศเดียวกันในบริเวณบ้าน

แนวการตอบคำถามของผู้ปกครองต่อคำถามของเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า ผู้ปกครองใช้ หลักการตอบคำถามตามความเป็นจริงอย่างตรงไปตรงมา โดยอธิบายรายละเอียดเพื่อให้เด็กเข้าใจมากที่สุดและใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก คำถามของเด็กส่วนใหญ่เป็นคำถามเกี่ยวกับบุคคลรอบตัว เด็กและเป็นคำถามหาเหตุผลมากที่สุด

การศึกษาการอบรมเลี้ยงดูเด็กของคนรุ่นปู่ย่าตายายและผู้ปกครองรุ่นปัจจุบัน พบว่า มีความแตกต่างกันเพราะสภาพสังคมที่ต่างกัน ผู้ปกครองเพศชายรุ่นปัจจุบันมีบทบาทใน การอบรมเลี้ยงดูบุตรมากขึ้นกว่าผู้ปกครองเพศชายรุ่นปู่ย่าตายาย

การอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองชาวเล พบว่า แม่มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูมากที่สุดส่วนพ่อมีบทบาทน้อยมากเนื่องจากการประกอบอาชีพ การอบรมเลี้ยงดูส่วนใหญ่เน้น การส่งเสริม พัฒนาการด้านร่างกายมากกว่าด้านอื่น ๆ โดยเน้นการดูแลให้รับประทานอาหาร การดูแลและ รักษาพยาบาลเมื่อเด็กเจ็บป่วยตามความเชื่อ ด้านอารมณ์และจิตใจ โดยการแสดง ความรักด้วยการ อุ้ม กอดและสัมผัสอย่างสม่ำเสมอ ด้านสังคม โดยให้เด็กรู้จักปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ฝึกให้มั่นใจ รู้จักแบ่งปันและมีความสามัคคี ด้านสติปัญญา ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ภาษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ภายใต้บริบทของชาวเล และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอบรมเลี้ยงดู คือ สภาพภูมิศาสตร์ ระบบครอบครัวและเครือญาติ เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา ความเชื่อและประเพณี วัฒนธรรม

การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มารับบริการจากหน่วยงานทาง การศึกษาและฟื้นฟูสมรรถภาพในกรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ถูกต้องเกี่ยวกับเด็กที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญา มีการปฏิบัติในการอบรมเลี้ยงดูได้อย่างเหมาะสม ปัญหาที่พบ คือ ความรู้ที่ผู้ปกครองได้รับไม่เพียงพอและต้องการความรู้ในการส่งเสริมและกระตุ้นพัฒนาการ การฝึกพูด

ฝึกให้เด็กช่วยตนเอง ลักษณะพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การเรียนร่วมกับเด็กปกติและการอบรมเลี้ยงดู และมีความต้องการคนดูแลเด็กและการให้เด็ก เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาน้อยมาก เด็กส่วนใหญ่มีความบกพร่องในระดับฝึกได้และระดับรุนแรงขึ้นไป สาเหตุของความบกพร่อง เกิดจากการขาดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติที่ถูกต้องระหว่างตั้งครรภ์ และการเลี้ยงดูเด็กในวัยทารกและวัยเตาะแตะ แม่เป็นหลักในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูเช่นเดียวกับเด็ก ในชนบทอีสานทั่วไป คือ แม่ทำกิจวัตรประจำวันให้เด็กแทบทั้งหมดโดยไม่ฝึกให้เด็กทำเองเพื่อความสะดวกรวดเร็วเพราะมีภาระงานมาก ผู้ปกครองส่วนใหญ่เคยพาลูกไปรับการกระตุ้นพัฒนาการ แต่ปัจจุบันไม่ได้พาไปเพราะค่าใช้จ่ายสูงและไม่เห็นผล ผู้ปกครองบางคนใช้วิธีตามความเชื่อทางไสยศาสตร์ ความเชื่อดั้งเดิมร่วมกับการรักษาตามหลักการแพทย์ ปัญหาที่พบ คือ ผู้ปกครองต้องทำงานหนักมากขึ้น ค่าใช้จ่ายสูง นักวิชาชีพไม่สนใจ ไม่ให้ความสำคัญและพูดเข้าใจยาก และขาดโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมต่าง ๆ ในชุมชน สิ่งที่ผู้ปกครองต้องการคือ ความรู้ที่จะพัฒนาลูกให้ช่วยเหลือตนเองได้ พูดได้ เดินได้ ความช่วยเหลือด้านปัจจัยสี่ และด้านการเรียนและความช่วยเหลือด้านการเรียนของลูก และบางคนต้องการให้มีโรงเรียน เด็กพิเศษ ใกล้บ้านเพื่อไม่ให้ลูกต้องไปเรียนไกล ๆ

บทบาทผู้ปกครองในการช่วยเหลือตั้งแต่ระยะแรกเริ่มแก่เด็กออทิสติกระดับปฐมวัย พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กได้แทบทุกเรื่องยกเว้น เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุและการสอนเด็กให้ต้อนรับแขก ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมผู้ปกครองส่วนใหญ่ใช้วิธีการแก้ปัญหาด้วยการพาเด็กไปเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ ฝึกพูดให้ลูกที่บ้าน ประสานงานในการฝึกและร่วมมือกับครูอย่างสม่ำเสมอ ประสานงานกับนักวิชาชีพโดยปฏิบัติ ตามคำแนะนำและซักถามเมื่อมีปัญหา และให้เด็กเรียนร่วมในชั้นปกติที่มีการจัดหลักสูตรเฉพาะ ปัญหาที่พบ คือ นักวิชาชีพมีน้อยเวลาในการฝึกแต่ละครั้งน้อย ค่าใช้จ่ายสูง รอคิวนาน โรงพยาบาลอยู่ไกล เด็กไม่ยอมเล่นกับเพื่อน ง่วงซึมเพราะฤทธิ์ยา หงุดหงิดง่าย รับประทานอาหารช้า ๆ ส่วนการแลกเปลี่ยน ความรู้เกี่ยวกับเด็กออทิสติกของผู้ปกครองมักใช้การพูดคุย อธิบายหรือประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนและติดต่อกับชมรมอย่างสม่ำเสมอทางโทรศัพท์และ เข้าร่วมประชุมใหญ่ประจำปี

ความต้องการและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนอนุบาลมีความสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่กับสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนอนุบาลในด้านการเรียนการสอน บุคลากรใน โรงเรียนอาคารสถานที่ อุปกรณ์และสื่อ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ความต้องการของผู้ปกครองของนักเรียนที่มีต่อสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพบว่า มีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของอาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมทาง ภายนอก

เด็กเล่น รถโรงเรียนและสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมากที่สุด และผู้ปกครอง ที่มีระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพที่ต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนใน โรงเรียนอนุบาลแตกต่างกัน

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 11 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองทั้ง เด็ก ปกติ เด็กพิเศษ และความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนและการจัดสวัสดิศึกษาใน โรงเรียน มีดังนี้ การอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองเด็กปกติ การศึกษาปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกในโครงการ สอนลูกให้ฉลาด โดยแม่มีพฤติกรรมทางบวกมากในการสอนและการเสริมสร้างความคิดริเริ่มลูกโดยการ ชักชวนและใช้คำถามที่วิเคราะห์คำตอบแล้วซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาแนวการตอบคำถามของ ผู้ปกครองพบว่ามักใช้หลักการตอบคำถามตามความเป็นจริงและตรงไปตรงมา โดยใช้ภาษาที่เหมาะสม กับเด็ก ส่วนบทบาทของแม่ที่เป็นผู้ปกครองคนเดียว มักสอนลูกให้เข้าใจและยอมรับสภาพของ ครอบครัวและฝึกให้ลูกช่วยตนเองได้เร็วขึ้น ซึ่งเช่นเดียวกับการ อบรมเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองชาวเล ที่แม่มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูเด็กมากที่สุด ในด้าน บทบาทของบิดาในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก คือ มีหน้าที่หลักในการหาเลี้ยงครอบครัวและช่วยส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน โดยดูแลลูกเมื่อเจ็บป่วย ป้องกันโรคภัยและอุบัติเหตุ ตอบคำถาม ชักชวนให้ ลูกสิ่งที่น่าสนใจและเป็นสื่อกลางของครอบครัว และพบว่าสอดคล้องกับบทบาทการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองรุ่นปัจจุบันที่ผู้ปกครองเพศชายมี บทบาทในการอบรมเลี้ยงดูเด็กมากขึ้นกว่า ผู้ปกครองเพศชายรุ่นปู่ยาตายาย ซึ่งบทบาทการอบรมเลี้ยง ดูเด็กของผู้ปกครองทั้งสองรุ่นแตกต่างกันไปตามสภาพสังคม

ส่วนบทบาทของผู้ปกครองที่เลี้ยงดูเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พบว่า ผู้ปกครองที่นำเด็กมารับบริการจากหน่วยงานทางการศึกษาและฟื้นฟูสมรรถภาพในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่จะมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับเด็กและการดูแลเด็กที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา ส่วน ผู้ปกครองเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่อยู่ในต่างจังหวัด มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะ ความบกพร่องทางสติปัญญาน้อยมาก จึงทำให้อบรมเลี้ยงดูเด็กเช่นเดียวกับเด็กปกติ และบทบาทของ ผู้ปกครองในการช่วยเหลือในระยะแรกเริ่มแก่เด็กออทิสติกส่วน ใหญ่ส่งเสริมและแก้ปัญหาพัฒนาการ เด็กได้แทบทุกเรื่อง และมีการประสานงานกับนักวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้ปกครอง เด็กพิเศษที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและนำเด็กมารับบริการจากหน่วยงานที่ให้บริการสำหรับเด็กพิเศษแต่ ละประเภท มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กและการดูแลเด็ก และมีการประสานงานกับนักวิชาชีพ สม่ำเสมอ แต่ผู้ปกครองเด็กพิเศษที่อยู่ในต่างจังหวัดมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับเด็กและการดูแลเด็ก น้อยมาก และไม่ค่อยพาลูกไปกระตุ้นพัฒนาเนื่องจากค่าใช้จ่ายสูง ส่วนความต้องการและความ คาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนเอกชน และการจัดสวัสดิศึกษาในโรงเรียน คือความต้องการการ จัดสวัสดิศึกษาในโรงเรียนในเรื่องอาคารและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ บริการรถรับส่ง และการให้ ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยแก่เด็กปฐมวัย

7.2 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครอง มีจำนวน 14 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า

7.2.1 ด้านการพัฒนาความรู้ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา ให้กับเด็ก

ผู้ปกครองที่เรียนรู้วิธีสอนและการใช้สื่อในการสอนจากชุดการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์กับผู้ปกครองที่เรียนรู้โดยการคิดวิธีสอนและการใช้สื่อในการสอนเด็กร่วมกับผู้วิจัย สามารถช่วยพัฒนาให้เด็กมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ได้ดียิ่งขึ้นได้ แสดงว่าการให้การศึกษแก่ผู้ปกครองทั้ง 2 วิธี สามารถช่วยให้ผู้ปกครอง มีความรู้ความสามารถในการสอนและใช้สื่อเพื่อการพัฒนาความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ให้แก่เด็กปฐมวัยได้ ซึ่งแสดงว่า ชุดการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้ปกครองด้านการสอนและการใช้สื่อในการสอนเด็กปฐมวัยได้

ชุดการฝึกสำหรับผู้ปกครองเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยเป็นเครื่องมือที่ใช้อบรมผู้ปกครองให้เกิดผลในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ภายในชุดฝึกสูงกว่าเกณฑ์ที่ ผู้วิจัย กำหนดทุกรายการ กิจกรรมทุกกิจกรรมเหมาะสมกับความสามารถทางกายของเด็กและสะดวกแก่การใช้ของผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจและเห็นว่าได้รับประโยชน์จาก กิจกรรมมาก ชุดการฝึกสำหรับผู้ปกครองเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มีลักษณะที่ทำให้ผู้ปกครองสามารถใช้กับเด็กได้สะดวก เนื่องจากมีวิธีการไม่ซับซ้อน ทำให้ผู้ใช้เข้าใจได้รวดเร็ว ใช้ข้อความหรือข้อความประกอบภาพสำหรับผู้ปกครองใช้เป็นคำสั่งให้เด็กทำ กิจกรรมหรือเป็นคำอธิบายกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้ปกครองไม่ต้องหาคำพูดเพื่อสื่อความหมายกับเด็ก ในกรณีที่กิจกรรมยากแก่การอธิบาย และเป็นชุดการฝึกที่ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยได้

โปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือขั้นต้นของเด็กวัยอนุบาล ช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือขั้นต้นของเด็ก ได้ดีขึ้นและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือขั้นต้นให้กับลูกได้

ผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้แก่บุตรของตนเอง ได้ดีขึ้นกว่าผู้ปกครองที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง และยังพบว่าทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม

ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง “ให้เวลาสักนิด ใกล้ชิดลูกรัก” ช่วยให้ผู้ปกครองได้รับความรู้และมีความสามารถในการส่งเสริมความสามารถในการจำแนกประเภท ให้กับเด็กได้ ตีค่าเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองส่งเสริมความสามารถในการจำแนกประเภทด้วยกิจกรรมอิสระในชีวิตประจำวัน

ชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง “ชวนคุย ชวนร้อง ชวนเล่น” ช่วยให้ผู้ปกครองได้รับความรู้และมีความสามารถในการส่งเสริมความสามารถในการสังเกตให้กับเด็กได้ ตีค่าเด็ก ที่ผู้ปกครองส่งเสริมด้วยกิจกรรมภาษาในชีวิตประจำวัน

7.2.2 ด้านการพัฒนาความรู้ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และ จิตใจ ให้กับเด็ก

ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครองในการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองและความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กปฐมวัยในรูปแบบการสื่อสารสองทาง ช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กมากขึ้น การจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก เข้าใจหลักการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยและตระหนักถึงความจำเป็นในการส่งเสริมความเชื่อมั่นและความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย ช่วยให้ผู้ปกครองสามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองและความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กปฐมวัยได้อย่างเด่นชัด และยังส่งผลให้เด็กที่ผู้ปกครองได้รับการส่งเสริมความรู้ใน รูปของชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง มีความเชื่อมั่นในตนเองและความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น

7.2.3 ด้านการพัฒนาความรู้ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมให้กับเด็ก

ชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครองส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เรื่อง “ขอให้หนูคิดเอง” ในรูปแบบการสื่อสารสองทาง ช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยมากขึ้น และมีความสามารถในการส่งเสริมวินัยในตนเองให้แก่เด็กปฐมวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมถึงตระหนักถึงความจำเป็นและ บทบาทของตนในการส่งเสริมวินัยในตนเอง และช่วยให้เด็กปฐมวัยพัฒนาความรู้ความเข้าใจตามเหตุผล กลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางซึ่งส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีวินัยในตนเองสูงขึ้น

ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง “ร่วมแรง ร่วมใจ สายใยผูกพัน” เป็นชุด ให้ความรู้แบบการสื่อสารสองทาง ช่วยให้ผู้ปกครองได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมความช่วยเหลือสำหรับเด็กปฐมวัย รวมทั้งตระหนักถึงความจำเป็นในการส่งเสริมพฤติกรรมความช่วยเหลือเพิ่มขึ้น และช่วยให้ผู้ปกครองมีความสามารถในการ ส่งเสริมพฤติกรรมความช่วยเหลือแก่เด็กปฐมวัยได้เด่นชัด อีกทั้งยังส่งผลให้เด็กที่ผู้ปกครองใช้ ชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครองมีพฤติกรรมความช่วยเหลือสูงกว่าเด็กที่ผู้ปกครองใช้กิจกรรมอิสระใน ชีวิตประจำวัน

7.2.4 ด้านการพัฒนาความรู้ผู้ปกครองส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายให้กับเด็ก

ชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง “ให้เวลาพัฒนาลูกรัก” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก เข้าใจหลักการจัดการศึกษา และตระหนักถึงความจำเป็นในการส่งเสริมทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (มือ) ของเด็กปฐมวัยมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้เด็กที่ผู้ปกครองที่ใช้ชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครองมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดีกว่าเด็กที่ผู้ปกครองใช้กิจกรรมประจำวัน

ชุดการฝึกสำหรับผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการประสานกันของตาและมือ ช่วยให้ผู้ปกครอง มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมและสิ่งแวดล้อมให้กับเด็ก มีความรู้เรื่องพัฒนาการของเด็กตามวุฒิภาวะ รู้ความสามารถของเด็ก ประโยชน์ของการเล่นของเล่น และมีความพึงพอใจในกิจกรรมแต่ละกิจกรรมในชุดการฝึกมากที่สุด อีกทั้งยังช่วยให้ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมพัฒนาการประสานกันของตาและมือให้กับเด็กได้ จากการใช้กิจกรรมในชุดฝึกทำให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการประสานกันของตาและมือสูงขึ้น

โปรแกรมการส่งเสริมความรู้ด้านโภชนาการแก่ผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ด้านโภชนาการดีขึ้นและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กได้ตามถูกต้องตามหลักโภชนาการดีขึ้น และหลังการทดลองเด็ก ส่วนใหญ่มีน้ำหนักสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

โปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ด้วยรูปแบบการให้ประชาชนในชนบทมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา โดยผู้ปกครองเลือกปัญหาทางร่างกายในเรื่องปัญหาสุขภาพปากและฟัน หลังการทดลองพบว่า ผู้ปกครองมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย ในเรื่องการแก้ปัญหาโรคฟันผุของเด็กวัยอนุบาล โดยมีพฤติกรรมการติดตามและส่งเสริมการรักษาสุขภาพในช่องปากและฟันของลูก ด้านการดูแลการแปรงฟันและการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์อย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ รวมทั้งการเป็น แบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก ด้านการแปรงฟันและการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการศึกษาสำหรับผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายของเด็กวัยอนุบาล ด้วยรูปแบบการให้ประชาชนในชนบทมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่จัดขึ้น สามารถทำให้ผู้ปกครอง เกิดความตระหนักใน ความสำคัญของปัญหาการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายของเด็กวัยอนุบาล และสามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ที่ประมวลได้จากการทำกิจกรรมมา แก้ปัญหาเพื่อพัฒนาเด็กของตนได้อย่างแท้จริง

โปรแกรมการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองในการให้ความช่วยเหลือตั้งแต่แรกเริ่มแบบครอบครัวเป็นฐานสำหรับเด็กสมองพิการ พบว่า ผู้ปกครองมีพฤติกรรมการปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กได้ถูกต้องและปฏิบัติได้คล่องแคล่ว มีการใช้คำพูดกับเด็กสมองพิการมากขึ้นขณะฝึก

ผู้ปกครองมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือตั้งแต่แรกเริ่มในทางที่ดีขึ้น มีการซักถามความรู้เกี่ยวกับเด็กจากนักวิชาชีพและให้ความช่วยเหลือเด็กมากขึ้น และ ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเชิงวิชาการเกี่ยวกับเด็กสมองพิการมากขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในตัวเด็กสมองพิการไปในทางที่ดีขึ้นด้วย

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 14 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การให้ความรู้แก่พ่อแม่ผู้ปกครองนั้นมีสำหรับพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กปกติและเด็กพิเศษ โดยมีการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านให้แก่เด็กปฐมวัย ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ชุดการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ ชุดการฝึกสำหรับผู้ปกครองเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือขึ้นต้นกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชุดส่งเสริมความรู้ผู้ปกครอง "ใช้เวลาสักนิด ใกล้ชิดลูกรัก" "ชวนคุย ชวนร้อง ชวนเล่น" ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครองเรื่องต่าง ๆ ในรูปแบบการสื่อสารสองทาง การใช้ชุดให้ความรู้และชุดฝึกสำหรับผู้ปกครองในการส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อเล็กและการประสานกันของตาและมือ โปรแกรมการส่งเสริมความรู้ด้านโภชนาการ โปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย โปรแกรมการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองในการช่วยเหลือเด็กตั้งแต่แรกเริ่มแบบ ครอบครัวเป็นฐาน สำหรับชุดให้ความรู้หรือโปรแกรมการให้การศึกษาสำหรับผู้ปกครองไม่ว่าจะมีรูปแบบใดก็ตาม มีการใช้เทคนิคการนำเสนอความรู้ สื่อประกอบการสอนที่หลากหลาย และมุ่งพัฒนาตัวพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นหลัก และส่วนใหญ่ก็มักจะประสบผลสำเร็จเสมอ และส่งเสริมการให้ความรู้แก่พ่อแม่ผู้ปกครองมากยิ่งขึ้นเท่าใด ผลที่ได้คือเด็กปฐมวัยที่ได้รับการพัฒนามากขึ้นเท่านั้น โดยชุดการสอนหรือโปรแกรมในการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองที่ได้นั้นต้องมีคุณสมบัติที่ตรงตามความต้องการของพ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยมีรูปแบบที่หลากหลาย น่าสนใจและใช้ในแนวทางปฏิบัติได้ โดยใช้การสื่อสารที่กระชับรัดและเข้าใจง่าย ใช้ปฏิบัติได้ ในเวลาสั้นและใช้ได้ในทุกโอกาส โดยไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลาหรือข้อจำกัดใด ๆ

8. ผลการสังเคราะห์ด้านการจัดกิจกรรมเสริมเพื่อเป็นบริการทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

มีจำนวนวิทยานิพนธ์ทั้งสิ้น 2 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า การจัดโครงการประสบการณ์เกี่ยวกับอาหารมีผลต่อพฤติกรรมในการรับประทานอาหาร พฤติกรรมการเลือกรับประทานอาหาร และความรู้เกี่ยวกับการรับประทานอาหารของเด็กปฐมวัย พบว่า การเรียนโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์เกี่ยวกับอาหารของโครงการประสบการณ์เกี่ยวกับอาหาร ทำให้เด็กมีพฤติกรรมในการเลือกรับประทานอาหารและมีความรู้เกี่ยวกับการรับประทานอาหารได้ดีกว่าการเรียนโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์

หน่วยที่เกี่ยวกับอาหาร และในการศึกษาเรื่องการสร้างเกณฑ์การ จัดบริการสุขภาพในโรงเรียนอนุบาล นั้นพบว่าควรมีองค์ประกอบในการจัดตั้งนี้ การตรวจ สุขภาพ การส่งเสริมโภชนาการ การป้องกันโรค การปฐมพยาบาล สวัสดิภาพทั่วไป

จากวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 เรื่อง จะเห็นได้ว่า การจัดโครงการประสบการณ์เกี่ยวกับอาหาร นั้นช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมในการรับประทานอาหารและเลือกรับประทานอาหารที่ดีแล้ว ยังช่วยให้เด็ก มีความรู้เกี่ยวกับการรับประทานอาหารเพิ่มขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับเกณฑ์การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน ในองค์ประกอบเรื่องการส่งเสริมโภชนาการในเด็ก ซึ่งเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งในหลาย ๆ องค์ประกอบที่จัดเป็นบริการแก่เด็กปฐมวัย นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็ก ถึงแม้ว่าการจัดบริการเหล่านี้จะไม่มีผลในการพัฒนาเด็กโดยตรงเท่าใดนัก แต่ก็มี อิทธิพลที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กไม่น้อยไปกว่าการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นสิ่งที่นักการศึกษาตระหนักและให้ความสำคัญในการจัดการบริการต่าง ๆ เหล่านี้ให้กับเด็กปฐมวัย

9. อื่น ๆ

มีวิทยานิพนธ์ 1 เรื่อง ที่ไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มได้ จึงนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้ จากการศึกษาความต้องการบุคลากรระดับคุณวุฒิปันจิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดและการให้บริการทางการศึกษาปฐมวัย มีความต้องการบุคลากรระดับคุณวุฒิปันจิตไปปฏิบัติงานในด้านการปฏิบัติการสอนในสถาบันอุดมศึกษา ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร และด้านการวิจัยและพัฒนา ส่วนในด้านคุณลักษณะของบุคลากรระดับคุณวุฒิปันจิต ในด้านความรู้ ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านบุคลิกภาพ ดังนี้คือ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเผยแพร่ความรู้ การวิจัยและการพัฒนาหลักสูตรหรือโปรแกรมทางการศึกษาปฐมวัย มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ประยุกต์ใช้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษาปฐมวัย มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย มีจรรยาบรรณและอุดมการณ์ของความเป็นนักการศึกษา มีวินัยในตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า

จากผลการสังเคราะห์เชิงปริมาณ พบว่า วิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยพิมพ์เผยแพร่มากที่สุดในปี พ.ศ.2538 วิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยส่วนใหญ่ผลิตจากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง ประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็น เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี และเนื้อหาสาระที่ทำการศึกษาวิจัยมากที่สุด คือ การส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา ส่วนผลการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ ทำการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ตามลักษณะเนื้อหา

สาระแบ่งออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้คือ ด้านประวัติและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาปฐมวัย พบว่า มีการศึกษาประวัติการเล่นของเด็กในกรุงเทพมหานครและแนวโน้มนำการจัดการศึกษาปฐมวัยในปี พ.ศ.2544 ด้านหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พบว่า พัฒนาการของหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยเริ่มตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 การใช้หลักสูตรสำหรับเด็กในระดับอายุต่าง ๆ คือ 3 ปี 4-6 ปี และหลักสูตรสำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ส่วนในการพัฒนาหลักสูตร ชุดการสอนและรูปแบบการจัดการศึกษานั้น มีการพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยใน โรงเรียนนานาชาติ ชุดการสอนแบบบูรณาการสำหรับเด็กชนบท และการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกสถานที่ ด้านสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน พบว่า มีการศึกษาสภาพและปัญหาของโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน สถาบันพัฒนาเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กและหน่วยงานที่สนับสนุนการศึกษา และยังมีการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษา การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่มีบริบททางสังคมต่างกัน และการ จัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมไทย การส่งเสริมระเบียบวินัย และการจัดกิจกรรมดนตรี ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า มีการศึกษาถึงสื่อที่มีบทบาททางตรงและทางอ้อมกับเด็ก ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย พบว่า มีการศึกษาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในทุก ๆ ด้าน ด้านพฤติกรรมการสอน การนิเทศและการพัฒนาครู พบว่า มีการศึกษาพฤติกรรมของครูในการส่งเสริมลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ การเสริมสร้างสุขนิสัย การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ การจัดประสบการณ์แบบเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก และส่งเสริมภาษาไทยกลางของเด็กที่พูดภาษาถิ่นเขมร นอกจากนี้ยังมี การศึกษาพฤติกรรมประชาธิปไตยของครู การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนเมื่อครูใช้นวัตกรรม การสอนภาษาแบบธรรมชาติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ส่วนการนิเทศการสอนส่วนใหญ่ใช้ชุดการนิเทศการสอนทางไกล และการพัฒนาครูส่วนใหญ่จะพัฒนาครูประจำการด้วยการใช้ชุด การฝึกอบรมด้วยตนเอง ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครอง พบว่า มีการศึกษาบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง และการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครองโดยใช้ชุดให้ความรู้และโปรแกรมการให้ความรู้ต่าง ๆ ด้านกิจกรรมเสริมเพื่อเป็นบริการเสริมทางการศึกษา พบว่า มีการจัดโครงการประสบการณ์เกี่ยวกับอาหาร และการสร้างเกณฑ์การจัดบริการสุขภาพภายในโรงเรียน และอื่น ๆ พบว่า มีการศึกษาความต้องการบุคลากรระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดและให้บริการทางการศึกษาปฐมวัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์ข้อความรู้ในวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขา การศึกษาปฐมวัย ระหว่างปี พ.ศ. 2529-2541 โดยการสังเคราะห์เชิงปริมาณและ เชิงคุณลักษณะ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัยของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ มหาบัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ.2529-2541 จำนวนทั้งสิ้น 261 เรื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัย เพื่อใช้ในการจัดบันทึก สาระสำคัญของวิทยานิพนธ์ที่จำเป็นในการสังเคราะห์งานวิจัย ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของงานวิจัย จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ชื่อผู้วิจัย ชื่อเรื่อง ปีที่พิมพ์เผยแพร่ แหล่งผลิต ประชากร ระเบียบวิธีวิจัย เนื้อหาสาระที่ศึกษา ตอนที่ 2 รายละเอียดที่เกี่ยวข้องงานวิจัย จำนวน 10 ข้อ ซึ่งแบบสรุปสาระสำคัญของงานวิจัยมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยศึกษารวบรวมงานวิจัยที่เป็นประชากรทุกเรื่องด้วยตนเอง พร้อมทั้งบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ รวมงานวิจัยทั้งสิ้น 261 เรื่อง มาทำการสังเคราะห์เชิงปริมาณและ เชิงคุณลักษณะ การสังเคราะห์เชิงปริมาณใช้วิธีการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของปริมาณ งานวิจัย ส่วนสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะใช้วิธีการบรรยายสรุปผลการวิจัยของวิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหา สาระในหมวดหมู่เดียวกันมาสังเคราะห์เข้าด้วยกันซึ่งแบ่งได้ 9 ด้าน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1.การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ จากวิทยานิพนธ์ทั้งสิ้น 261 เรื่อง พบว่า ปีที่มีการ ทำวิทยานิพนธ์เผยแพร่มากที่สุด คือ ปี พ.ศ.2538 และตัวอย่างประชากรที่มีการทำการศึกษาใน งานวิจัยมากที่สุดคือเด็กปฐมวัยที่มีช่วงอายุ 5-6 ปี และน้อยที่สุดคือเด็กปฐมวัยที่มีอายุ ต่ำกว่า 3 ปี ในด้านเนื้อหาสาระที่ศึกษาที่นำมาศึกษาวิจัยมากที่สุดคือ การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยพัฒนาการที่ส่งเสริมมากที่สุดคือ พัฒนาการทางสติปัญญา ส่วนระเบียบวิธีวิจัยที่นำมาใช้ ใน การทำวิจัยมากที่สุดคือ การวิจัยเชิงทดลอง

2.การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เชิงคุณลักษณะ จากวิทยานิพนธ์ทั้งสิ้น 261 เรื่อง โดยแบ่ง เนื้อหาที่สังเคราะห์ออกเป็น 8 ด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 **ด้านประวัติและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาปฐมวัย** มีจำนวน 2 เรื่อง เป็น การศึกษาการเล่นของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร ระหว่างปี พ.ศ. 2485 – 2538 และการศึกษา แนวโน้มของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในปี พ.ศ. 2544

2.2 **ด้านหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย** มีจำนวน 7 เรื่อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ พัฒนาการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การใช้หลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3 ปี 4-6 ปี และสำหรับนักศึกษาในโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ซึ่งทุก หลักสูตรมุ่ง พัฒนาผู้เรียนเป็นหลัก ตลอดจนตอบสนองความต้องการของชุมชน และการพัฒนาหลักสูตร ชุด การสอนและรูปแบบการจัดการศึกษา ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียน นานาชาติเป็นหลักสูตรที่ช่วยให้เด็กที่ใช้ภาษาไทยมีเจตคติ ความรู้และทักษะด้านภาษาและ วัฒนธรรมไทยดีขึ้น การพัฒนาชุดการสอนแบบบูรณาการสำหรับเด็กชนบทเป็นชุดการสอนที่บูรณา การให้เหมาะกับสภาพท้องถิ่น การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกสถานที่สำหรับเด็กใน กรุงเทพมหานคร โดยมีเป้าหมายที่จะศึกษาสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกโรงเรียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย

2.3 **ด้านสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน** มีจำนวน 19 เรื่อง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ สภาพและปัญหาการจัดการศึกษา 9 เรื่อง และสภาพและปัญหา การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย 10 เรื่อง ดังนี้

2.3.1 การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษา มีการศึกษาในหน่วยงานที่ จัดการศึกษาตังนี้คือ โรงเรียนรัฐบาลและเอกชน สถาบันพัฒนาเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็ก และ หน่วยงานที่สนับสนุนการจัดการศึกษา พบว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในโรงเรียนรัฐบาลและ โรงเรียนเอกชนมีการบริหารงานที่คล้ายคลึงกัน แต่โรงเรียนในเขตเมืองจะมีความพร้อมมากกว่า โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งแต่ละหน่วยงานที่จัดการศึกษาให้กับเด็กมีจุดมุ่งหมายหลักในการเตรียม ความพร้อมให้กับเด็กเหมือนกัน แต่อาจแตกต่างกันในบางจุดที่สะท้อนลักษณะเด่นของหน่วยงานที่ จัดการศึกษาให้กับเด็ก ส่วนการดำเนินงานของหน่วยงานหรือกลุ่มบุคคลที่มีส่วนสนับสนุนการจัด การศึกษา ได้แก่ ศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ที่มีหน้าที่หลักในการพัฒนา บุคลากรที่ปฏิบัติงานในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา และคณะกรรมการหมู่บ้าน ที่บริหารศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กของกรมพัฒนาชุมชนดีเด่น ซึ่งมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ผู้ดูแลเด็กและ วางแผนการ ปฏิบัติงาน

2.3.2 สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน จำนวน 10 เรื่อง มีการศึกษา สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน 3 กลุ่ม คือ

1) สภาพและปัญหาการจัดการกิจกรรมการสอนภาษา พบว่า ปัญหาการ สอนภาษาเกิดจากการสื่อสารระหว่างเด็กกับครู ที่ครูใช้ภาษาไทยกลางแต่เด็กพูดภาษาถิ่นทำให้เกิด ช่องว่างในการสื่อสารและปัญหาการเรียนการสอนต่าง ๆ ตามมา ส่วนการนำนวัตกรรมการสอน

ภาษามาใช้ในโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่เกิดจากความต้องการของผู้บริหารโดยที่ผู้บริหารจะพยายามพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดกิจกรรมการสอนมากกว่าหลักการของนวัตกรรมการสอน ภาษา จึงส่งผลให้การนำมาใช้สอดคล้องกับหลักการของนวัตกรรมน้อย และการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเขียนนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกการประสานสัมพันธ์ของตาและมือ โดยส่วนใหญ่ใช้สื่อการสอนประเภทแบบฝึกหัดเขียนตัวอักษร นอกจากนี้ยังพบว่าในสถานรับเลี้ยงเด็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการฟังมากที่สุดโดยเน้นที่การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาเป็นสำคัญ

2) สภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่มีบริบททางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้อง พบว่า โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหาวิชามากกว่าการเตรียมความพร้อม โรงเรียนที่มีเด็กหลายวัฒนธรรมที่ต่างศาสนาและภาษาถิ่นครูส่วนใหญ่ให้เด็กทำกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติโดยไม่สอดแทรกวัฒนธรรมทางศาสนาและภาษาถิ่นของเด็ก เนื่องจากครูขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับศาสนา วิถีชีวิตและภาษาถิ่น และในโรงเรียนที่ต้องเตรียมเด็กชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 สอดคล้องกับระดับประถมศึกษาครูต้องสอนพิเศษทั้งในและนอกเวลาเรียนทำให้ทั้งครูและเด็กมีความเครียดและความวิตกกังวล

3) สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ได้แก่ การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมไทย การจัดกิจกรรมดนตรี การจัดกิจกรรมส่งเสริมระเบียบวินัย พบว่า ครูมีการจัดกิจกรรมที่คล้ายคลึงกันคือเน้นการเป็นแบบอย่างที่ดี ฝึกให้เด็กลงมือปฏิบัติจริง รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมและใช้สื่อการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัญหาที่พบคือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจที่ดีในการจัดกิจกรรมและขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมดนตรีนั้นจัดเพียงเพื่อประกอบการสอนกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะไม่มีการสอนเนื้อหาและทักษะดนตรีเนื่องจากขาดบุคลากรที่มีวุฒิทางดนตรี

2.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน มีจำนวน 6 เรื่อง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ สื่อที่มีบทบาททางตรงและทางอ้อมกับเด็ก

1) สื่อที่มีบทบาททางตรงกับเด็ก มีทั้งสื่อที่ใช้ในชั้นเรียน ได้แก่ การใช้หนังสือภาพของครูเพื่อประกอบกิจกรรมในวงกลม การเล่นเกมและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เด็ก ส่วนแบบฝึกความพร้อมทักษะคณิตศาสตร์ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในการนำมาใช้เป็นแบบฝึกหรือประกอบการสอนได้ และสื่อที่เป็นสื่อสารมวลชน คือ รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยใช้หลากหลายวิธีการในการนำเสนอและสอดแทรกเนื้อหาสาระในคำพูดและการแสดงออกของตัวละครเด่น ๆ

2) สื่อที่มีบทบาททางอ้อมกับเด็กเป็นพวกสื่อสำหรับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ได้แก่ เอกสารสิ่งพิมพ์ที่ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในสิ่งพิมพ์ภาษาไทยของกระทรวงสาธารณสุข นิตยสารสำหรับครอบครัว และหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่นำเสนอเนื้อหาด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางกาย ส่วนการนำเสนอบทความด้าน จริยธรรม ในนิตยสารสำหรับครอบครัวมีแนวโน้มนำเสนอเนื้อหาในเรื่องความรับผิดชอบ ความมีเมตตา กรุณา และการช่วยเหลือตนเองในรูปแบบการเขียนเชิงบรรยาย

2.5 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

2.5.1 การส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา มีจำนวน 104 เรื่อง แบ่งออกเป็น 8 กลุ่มย่อย ๆ ดังนี้

1) การส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาโดยรวม พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ การจัดประสบการณ์แบบเตรียมความพร้อม การจัดกิจกรรมแบบผสมผสาน การจัดกิจกรรมเพาะปลูก ใช้เกมการศึกษามิติสัมพันธ์ การเล่นเกมไม้บล็อกแบบเต็มรูป การใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบในการจัดกิจกรรมในวงกลม ครูใช้คำถามระหว่างการทำกิจกรรมและการจัดกิจกรรมในบรรยากาศที่มีเสียงดนตรีประกอบ

2) การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ ซึ่งเป็นกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดจินตนาการ

2.1) การใช้นิทาน มีทั้งการเล่านิทานประกอบรูปภาพและหุ่นมือ การเล่านิทานไม่จบเรื่อง การวาดรูปโดยใช้สีเทียนประกอบการฟังนิทาน และการใช้คำถาม ออกเณกนัยเป็นกลุ่ม

2.2) การเล่นเกมสร้างสรรค์ มีทั้งการเล่นเกมสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมอย่างอิสระ การเล่นเกมสร้างสรรค์เสริมกิจกรรมศิลปะ การเล่นเกมสร้างสรรค์ประกอบการใช้คำถาม การเล่นเกมสร้างสรรค์แบบกึ่งชี้แนะ

2.3) กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ มีทั้งกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบพื้นฐาน เน้นเทคนิคการสื่อความหมาย การบูรณาการกับกิจกรรมในวงกลม และการใช้ทักษะดนตรี

2.4) กิจกรรมศิลปะ มีทั้งกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบต่อเติมผลงาน และกิจกรรมวาดภาพนอกชั้นเรียน

2.5) การใช้คำถาม มีทั้งการใช้คำถามปลายเปิดแบบเร้า การใช้คำถามขยายความคิดแบบครุมีส่วนร่วม

2.6) การใช้กิจกรรมอื่น ๆ มีทั้งกิจกรรมมุ่งเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กิจกรรมจินตคณิต กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติโดยใช้แกนนำใน

หน่วยการสอน การจัดประสบการณ์ระดับผสมอง กิจกรรมการเรียนรู้การสอนด้วยศูนย์การเรียนรู้ คอมพิวเตอร์

3) การส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ การเล่นวัสดุสามมิติแบบอิสระ การสอนโดยใช้คำถามแบบต่าง ๆ ได้แก่ คำถามหลายระดับ คำถามแบบเชื่อมโยงเนื้อหาและเชื่อมโยงประสบการณ์ประกอบการฟังนิทาน การจัดประสบการณ์โดยเด็กเป็นผู้เล่าเรื่องประกอบภาพ การจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์ แบบกลุ่ม การเล่นน้ำเล่นทรายแบบครุมีปฏิสัมพันธ์ การเล่นทรายเปียก กิจกรรมในวงกลม แบบปฏิบัติการทดลองกับการเล่นเกมการศึกษาแบบประสาทสัมผัส

4) การส่งเสริมการคิดอย่างมีเหตุผล พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ การเล่นสร้างสรรค์แบบกึ่งชี้แนะประกอบการใช้คำถาม การจัดประสบการณ์การตั้งคำถาม กิจกรรมสนทนยามเช้าเน้นสิ่งแวดล้อมในห้องถิ่น(อีสาน) การจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลอง และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

5) การส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ใช้เกมการศึกษาและการเล่นเกมการศึกษาแบบเคลื่อนไหวร่างกาย ประกอบ การจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการ การจัดประสบการณ์หน่วยเน้นวิทยาศาสตร์ การเล่นสรรค์สร้างกลางแจ้งแบบกึ่งชี้แนะ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ใช้ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในทักษะขั้นต้น ส่วนกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ตั้งแต่ขั้นต้นถึงขั้นสูง ได้แก่ การจัดประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์แบบปฏิบัติการทดลอง การใช้เกมประกอบการสาธิต การจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองประกอบอาหาร การจัดประสบการณ์มุมวิทยาศาสตร์แบบปฏิบัติการทดลอง กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบเน้นกระบวนการและโปรแกรมการศึกษานอกห้องเรียน

6) การส่งเสริมทางคณิตศาสตร์ พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

6.1) การใช้เกมการศึกษา ได้แก่ เกมการศึกษาที่ใช้กิจกรรม ทางกาย เกมการศึกษาที่เสริมด้วยเกมฝึกมิติสัมพันธ์

6.2) การเล่นเกม ได้แก่ การเล่นเกมช่างไม้ การเล่นเกม ประกอบการใช้คำถามทางคณิตศาสตร์ประกอบบัตรภาพ การเล่นเกมคณิตศาสตร์อย่างมีแบบแผน การเล่นเกม- เล่นทราย การเล่นเกมพื้นบ้านไทย และการประยุกต์ใช้การละเล่นพื้นบ้านไทย

6.3) กิจกรรมกลุ่มได้แก่ กิจกรรมสนทนาโดยเสริมประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์ประกอบสื่อ การเรียนการสอนตามแนวคิดของกาเย่ การปฏิบัติการทดลองประกอบอาหาร

6.4) กิจกรรมศิลปะ ได้แก่ กิจกรรมศิลปะวาดภาพนอกห้องเรียน กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชิงเหตุผล

7) การส่งเสริมทางภาษา แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

7.1) การส่งเสริมความพร้อมทางการเรียนภาษา พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา การจัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับยอด การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่ภาษาถิ่น การจัดประสบการณ์ความคิดรวบยอดประกอบกรรสนทนาในกิจกรรมการปั้น การใช้จดหมายข่าวสื่อสารกับผู้ปกครอง การใช้ปริศนาคำทายและเพลง การสอนโดยใช้เกม

7.2) การส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูด พบว่ามีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ การใช้เกมฝึกทักษะการฟัง การสอนฟังนิทานโดยใช้หุ่นมือ ประกอบการใช้คำถามหลังการฟังนิทานแบบเด็กเทียบเคียงตนเองกับบุคคลตามเนื้อเรื่อง การเล่นเกมบ้านแบบครุมีปฏิสัมพันธ์ การละเล่นของเด็กไทย ที่มีท่วงและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์ การสอนโดยใช้ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์ การสอนโดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบกรรสนทนา การจัดกิจกรรมพัฒนาภาษาสามลักษณะ (กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย รายบุคคล) และการให้เด็กเล่านิทานตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกเอง

7.3) การส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านและการเขียน พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ การฝึกด้วยเกมการศึกษา กิจกรรมการสนทนาประกอบ กิจกรรมการอ่าน กิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ การเสริมแรงด้วยเบียร์วรรก การใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ การเล่นในศูนย์เล่นสมมติที่มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา การจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ และการสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิค การสร้างสมุดเล่มใหญ่

8) การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ การจัดกิจกรรมนอกสถานที่ การวาดภาพนอกชั้นเรียน และการจัดกิจกรรมเพาะปลูกแบบผสมผสาน

จากข้อค้นพบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาทั้ง 8 กลุ่มข้างต้น ทำให้เห็นตัวอย่างการจัดกิจกรรมและการใช้เทคนิคที่หลากหลายในการพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้ผ่านการค้นคว้าทดลอง และการประยุกต์ใช้กับสภาพท้องถิ่นต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างทาง

สังคมและวัฒนธรรม นอกจากนี้ในการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา นั้น สามารถส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาในด้านย่อย ๆ ที่เฉพาะเจาะจงได้อีก เช่น ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านภาษา ฯลฯ ดังนั้นจึงทำให้เห็นการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมที่มีลักษณะเฉพาะในการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาในแต่ละด้านด้วย ถึงแม้ว่าพัฒนาการทางสติปัญญาบางด้านสามารถส่งเสริมได้ด้วยกิจกรรมที่เหมือนกัน แต่ในรายละเอียดของกิจกรรมก็มีในบางประเด็นที่แตกต่างกันออกไป ดังเช่น กิจกรรมการเล่นน้ำเล่นทราย ที่สามารถใช้ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาได้หลายด้านทั้งคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ความคิดสร้างสรรค์ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งพบว่ามียุทธประสงค์ สื่อวัสดุอุปกรณ์และเทคนิควิธีการที่แตกต่างกันออกไป เพราะฉะนั้นการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาต้องมีจุดประสงค์ที่ระบุชัดเจนว่าจะส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาด้านไหนบ้าง และที่สำคัญคือ การเลือกกิจกรรมหรือวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัย

2.5.2 การส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย มีจำนวน 6 เรื่อง พบว่า มีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางกาย และปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการส่งเสริมพัฒนาการทางกาย จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายด้วยการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กโดยครูตัดแปลงกิจกรรมเอง และการใช้กิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมการเคลื่อนไหว กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์อิสระ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้คำถามประกอบ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่พัฒนาได้ทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก นอกจากนี้ยังมีการศึกษาถึงนิสัยในการรับประทานอาหารของเด็ก และภาวะโภชนาการซึ่งพบว่า มีผลกระทบต่อพัฒนาการทางร่างกาย

2.5.3. การส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจ มีจำนวน 15 เรื่อง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย ๆ ดังนี้

- 1) การส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ กิจกรรมศิลปะ ได้แก่ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยให้เด็กริเริ่มกิจกรรมอย่างอิสระแบบกลุ่มย่อย กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ เสริมด้วยภาษาพูด กิจกรรมการปั้นแบบกึ่งชี้แนะ และกิจกรรมอื่น ๆ ได้แก่ กิจกรรมเล่าเรื่อง แบบครูให้การเสริมแรง การเล่านิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ดนตรีไทย การเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ
- 2) การส่งเสริมความรู้สึกที่ดีและความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบครูเน้นคุณค่าในตัวเด็ก และการใช้โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม

3) การส่งเสริมความสนใจในการทำกิจกรรม พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ การจัดกิจกรรมการเล่นเกมการศึกษาด้วยตนเอง การใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศ

จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และจิตเจ้านั้นมีกิจกรรมที่หลากหลายและลักษณะกิจกรรมโดยส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมกลุ่ม ทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย และเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดและแสดงออกอย่างอิสระ โดยครูเป็นผู้คอย ชี้แนะ

2.5.4 การส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม มีจำนวน 42 เรื่อง แบ่งออกเป็น 6 กลุ่มย่อย ๆ ดังนี้

1) การส่งเสริมลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ การเล่นตามมุมตามข้อตกลง การใช้บทบาทสมมติ กิจกรรมสร้างสรรค์ประกอบเสียงดนตรี การใช้สัญญาณการเรียนในศูนย์การเรียน และการสอนอย่างเป็นระบบด้วย กิจกรรมการสอนมนิทัศน์เกี่ยวกับลักษณะนิสัยทางสังคม

2) การส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ กิจกรรมการเล่น ได้แก่ การเล่นมุมบ้านแบบเจาะจง การเล่นแบบไทย การเล่นสมมติกึ่งชี้แนะ การเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นมุมบล็อกแบบเต็มรูปแบบและแบบปกติ กิจกรรมศิลปะ ได้แก่ กิจกรรมสร้างสรรค์(ศิลปศึกษา)โดยใช้คำถามประกอบ กิจกรรมศิลปะแบบสื่อผสมเป็นกลุ่ม กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบวางแผน ปฏิบัติและทบทวน และกิจกรรมอื่น ๆ ได้แก่ การจัดประสบการณ์โดยใช้ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์ กิจกรรมเน้นสื่อแบบไทย การฟังนิทานประกอบดนตรีควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมความช่วยเหลือ

3) การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมหรือพฤติกรรมชอบสังคม พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้การเล่นบล็อกกลางแจ้งเป็นกลุ่มอย่างมีแบบแผน กิจกรรมการเล่นแบบร่วมมือนอกห้องเรียน กิจกรรมประกอบอาหารสมมติแบบกลุ่ม กิจกรรมให้เด็กแสดงพฤติกรรมความช่วยเหลือเพื่อนที่เกิดจากการริเริ่มของเด็กเอง

4) การส่งเสริมระเบียบวินัย พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยเด็กร่วมกันสร้างกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติ กิจกรรมในวงกลมโดยเน้นสิ่งแวดล้อม การจัดประสบการณ์ในวงกลมแบบกลุ่มย่อย กิจกรรมการเล่นิทานก่อนกลับบ้าน กิจกรรมเสริมลักษณะนิสัยแบบวางแผน ปฏิบัติและทบทวน และการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

5) การส่งเสริมการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนมาก ๆ กิจกรรมการเล่นเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง การให้ผู้ปกครองจัด กิจกรรม

นิทานเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง กิจกรรมการเล่นกลางแจ้งแบบมีการเล่นน้ำเล่นทราย
การเล่นสร้างสรรค์แบบชี้แนะและแบบกึ่งชี้แนะ กิจกรรมในวงกลมแบบกลุ่มย่อย

6) การส่งเสริมจริยธรรมทางสังคม พบว่า มีการส่งเสริมด้วยกิจกรรม
ดังต่อไปนี้ การสอนโดยใช้นิทานและเกม การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ การ
จัดกิจกรรมละครสอดแทรกจริยธรรม การใช้โปรแกรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ ตาม
แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์

2.5.5 การส่งเสริมพัฒนาการโดยองค์รวม จำนวน 8 เรื่อง พบว่า มีการ
ส่งเสริมด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ กิจกรรมที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการโดยองค์รวม ได้แก่ การ
ฝึกสมาธิด้วย "การเจริญสติภาวนา อ้าไฟ-เทคนิค" การเล่นสร้างสรรค์แบบครูปฏิสัมพันธ์
กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบ กิจกรรมการเล่นสมมติโดยเด็กมีส่วนร่วมใน
การจัดสื่อการเล่น การจัดให้มีห้องสมุดของเล่นในสถานรับเลี้ยงเด็ก การจัดกิจกรรมตามแผนการ
จัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง
ตามแผนการจัดประสบการณ์ปี พ.ศ. 2527

2.6 ด้านพฤติกรรมการสอน การนิเทศและการพัฒนาครู

1) พฤติกรรมการสอนของครู พบว่า ครูสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึง
ประสงค์ให้แก่เด็กด้วยวิธีการที่ผู้ใหญ่ทั่ว ๆ ไปสอนเด็ก ใช้เพียงภาษาท่าทางในการฝึกและดูแล
ตักเตือน ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเสริมสร้างสุขนิสัยให้แก่เด็กด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดีในการ
รักษาความสะอาดของร่างกายและเครื่องใช้ และสอนพฤติกรรมที่เด็กต้องปฏิบัติเป็นประจำ ปัญหา
คือ เด็กส่วนใหญ่ไม่มีทักษะในการช่วยเหลือตนเอง บทบาทครูในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา
ให้กับเด็กครูวางแผนการจัดกิจกรรมที่เน้นการแก้ปัญหาโดยเลือกสถานการณ์จริงมาเป็นตัวอย่างให้
เด็กฝึกอภิปรายและแก้ปัญหา บทบาทครูในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมครูจัด กิจกรรมด้วย
การอบรมให้ความรู้และฝึกให้ทำบ่อย ๆ จนเป็นนิสัย เป็นตัวอย่างที่ดี และแทรก การอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมเข้าไปในการเรียนรู้ในทุกโอกาส การปฏิบัติของครูในการจัด ประสบการณ์มีการ
ใช้คำถามและเทคนิคการสอนเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ โดยการยิ้ม พยักหน้า ตอบรับ และสัมผัสที่
อบอุ่น พฤติกรรมการจัดกิจกรรมของครูในการประสบการณ์แบบเตรียมความพร้อม ครูเป็นผู้
ตัดสินใจเลือกเนื้อหาและกำหนดกิจกรรมและออกคำสั่งให้เด็กปฏิบัติโดยเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำ
กิจกรรมหรือเลือกเล่นตามมุมด้วยตนเอง พฤติกรรมประชาธิปไตยของครูที่จัดประสบการณ์ส่งเสริม
ประชาธิปไตยครูจัดประสบการณ์ให้เด็กรู้จักการเคารพผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรม การปฏิบัติตาม
สิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น วิธีการส่งเสริมภาษาไทยกลางของเด็กที่พูดภาษาถิ่นเขมร ครูเน้น
ให้เด็กใช้ภาษาไทยกลางเป็นหลักโดยยินยอมให้ใช้ภาษาถิ่นบ้างเมื่อมีปัญหาในการสื่อสาร ทำให้ครู
กับเด็กมีความสัมพันธ์ที่ห่างเหิน เด็กขาดความมั่นใจในตนเองและความภาคภูมิใจในภาษาถิ่นของ

ตน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูที่ใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติครูมีการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไปและสั่งสมความรู้และประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง และคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์คือ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้และพัฒนาการเด็ก รักและศรัทธาในอาชีพ และหมั่นแสวงหาความรู้อยู่เสมอ

2) การนิเทศการสอน พบว่า มีการนิเทศการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ การนิเทศทางไกลด้วยชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง การใช้เทปโทรทัศน์สาธิตการสอน การใช้ชุด ฝึกอบรมด้วยตนเองกับการนิเทศแบบมีส่วนร่วม การใช้ชุดการนิเทศเพื่อพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ เช่น ชุดการนิเทศพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก

3) การพัฒนาครู พบว่า มีการพัฒนาครูประจำการและก่อนประจำการ รวมทั้งบุคลากรในโรงเรียนและศูนย์เด็กปฐมวัยต่าง ๆ มีดังนี้ การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยครูวิชา เอกอนุบาล การพัฒนาบุคลากรตามกระบวนการพัฒนาของศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา การใช้บทเรียนโปรแกรมในการพัฒนาทักษะการใช้ คำถามของครูปฐมวัย การใช้ชุดฝึกอบรมการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การใช้โครงการฝึก อบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพผู้ดูแลเด็ก การใช้โปรแกรมการฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่องศูนย์การเรียนรู้และจัดการในชั้นเรียนสำหรับครูอนุบาล ซึ่งในการพัฒนาครูประจำการส่วนใหญ่ใช้การศึกษาด้วยตนเองจากชุดการฝึกอบรมหรือโปรแกรมการฝึกอบรมต่าง ๆ เพื่อความสะดวกของผู้เข้ารับการ อบรม เช่น การใช้บทเรียนโปรแกรม การใช้ชุดฝึกอบรมและโปรแกรมฝึกอบรมด้วยตนเองในเรื่องต่าง ๆ

2.7 ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครอง

1) ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง พบว่า พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกในทุกภูมิภาคมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในการสอนและการสร้างเสริมความคิดริเริ่มของลูกโดยการชี้ชวนและใช้คำถามซึ่งทำให้เด็กมีความพร้อมในการเรียนรู้ดีกว่าเรียนรู้จากผู้อื่น ส่วนบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูลูกของบิดาหน้าที่หลักคือ การหาเลี้ยงครอบครัวและส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยการดูแล ป้องกันอุบัติเหตุ เป็นแบบอย่างและเป็นสื่อกลางของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองรุ่นปัจจุบันที่ผู้ปกครองเพศชายมีบทบาทใน การอบรมเลี้ยงดูเด็กมากกว่าผู้ปกครองเพศชายรุ่นปู่ย่าตายาย และในครอบครัวที่มีแม่เป็น ผู้ปกครองคนเดียว เน้นการสอนลูกให้เข้าใจและยอมรับสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวและ ฝึกลูกช่วยเหลือตนเองเร็วขึ้น เช่นเดียวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองชาวเลที่มีบทบาทใน การอบรมเลี้ยงดูลูกมากที่สุด โดยเน้นให้เด็กเรียนรู้ภาษา ประเพณีวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมภายใต้บริบทของสังคมชาวเล และ แนวในการตอบคำถามของผู้ปกครองต่อคำถามของเด็กส่วนใหญ่ใช้หลักการตอบตามความเป็นจริงอย่างตรงไปตรงมาโดยใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก และ บทบาทของผู้ปกครองเด็กที่มีความ

ต้องการพิเศษ เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กออทิสติกที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และที่นำเด็กมารับบริการจากหน่วยงานที่ให้บริการมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเด็กและการดูแลเด็ก และประสานงานกับนักวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ แต่ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่อยู่ต่างจังหวัดมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กและการดูแลเด็กน้อยมาก จึงทำให้เลี้ยงดูเด็กเช่นเดียวกับเด็กปกติทั่วไป และไม่ประสานงานกับนักวิชาชีพ นอกจากนี้ยังพบว่าความต้องการและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนอนุบาลมีความสอดคล้องกับสภาพเป็นจริงของโรงเรียนในทุกด้าน และความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในด้านอาคารเรียน สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สนามเด็กเล่น รถรับส่งเด็ก และสวัสดิการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมากที่สุด

2) การพัฒนาความรู้ความสามารถให้แก่ผู้ปกครอง พบว่ามีกาให้ความรู้แก่ผู้ปกครองด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ การใช้ชุดการสอนหรือชุดการฝึกสำหรับผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็ก การใช้ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครองด้วยการสื่อสารสองทางเพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการแก้ปัญหาและส่งเสริมพฤติกรรมช่วยเหลือให้เด็กปฐมวัย การใช้ชุดให้ความรู้และชุดฝึกสำหรับผู้ปกครองในการส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อเล็กและการประสานกันของตาและมือ การใช้โปรแกรมการส่งเสริมความรู้ด้านโภชนาการ โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย โปรแกรมการช่วยเหลือเด็กตั้งแต่แรกเริ่มแบบครอบครัวเป็นฐาน จะเห็นได้ว่า โดยส่วนใหญ่การพัฒนาความรู้ความสามารถให้แก่ผู้ปกครองมักใช้ชุดฝึกหรือ ชุดส่งเสริมความรู้ในด้านต่าง ๆ หรือการให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม การสื่อสารสองทางด้วย จดหมายข่าว เพื่อให้ผู้ปกครองนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาเด็กต่อไป

2.8 ด้านกิจกรรมเสริมเพื่อเป็นบริการทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

สำหรับกิจกรรมเสริมเพื่อเป็นบริการทางการศึกษา พบว่า มีการจัดโครงการประสบการณ์เกี่ยวกับอาหาร และการสร้างเกณฑ์การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็ก ซึ่งการจัดบริการเหล่านี้ไม่มีผลในการพัฒนาเด็ก โดยตรง แต่เป็นปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไป อย่างราบรื่น

2.9 อื่น ๆ การศึกษาความต้องการบุคลากรระดับคุรุภัณฑ์ิตสาขาศึกษาการศึกษาปฐมวัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดและให้บริการทางการศึกษาปฐมวัย เพื่อไปปฏิบัติการสอน สร้าง วิจัยและพัฒนาหลักสูตรหรือโปรแกรมทางการศึกษาปฐมวัย

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อสังเคราะห์ข้อความรู้จากวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย ระหว่างปี พ.ศ.2529-2541 ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อการอภิปรายดังนี้

1. จากผลการสังเคราะห์เชิงปริมาณ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ในด้านสถาบันที่ผลิตและปีที่พิมพ์เผยแพร่ ผลปรากฏว่า ในปี พ.ศ.2538 มีจำนวนวิทยานิพนธ์ที่พิมพ์เผยแพร่มาก อันเนื่องมาจากในปีก่อนหน้านั้นมีจำนวนวิทยานิพนธ์ที่พิมพ์เผยแพร่น้อยซึ่งแสดงว่ามีผู้ที่จบการศึกษาน้อย จึงทำให้ในช่วงปี พ.ศ. 2538 มีผู้สำเร็จการศึกษาพร้อม ๆ กันหลายรุ่นจึงทำให้มีวิทยานิพนธ์ที่พิมพ์เผยแพร่มากกว่า ทั้งนี้เพราะหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตมีระยะเวลาศึกษาตลอดหลักสูตร 4 ปี ส่วนสถาบันที่ผลิตงานวิจัยระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย พบว่ามี 2 สถาบัน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเปิดสอนระดับมหาบัณฑิตในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน และ พบว่ามีปริมาณงานวิจัยที่แตกต่างกัน คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีการผลิตงานวิจัยสาขาการศึกษาปฐมวัยมากกว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเปิดรับนิสิตระดับปริญญาโททั้งภาคปกติและภาคพิเศษ ส่วนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเปิดรับเฉพาะภาคปกติ จึงทำให้ปริมาณงานวิจัยที่ผลิตออกมาน้อยกว่า

1.2 ในด้านระเบียบวิธีวิจัย ผลปรากฏว่า การวิจัยเชิงทดลอง มีการนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยมากที่สุด เนื่องจากการทำวิจัยส่วนใหญ่ เป็นการเปรียบเทียบการวิธีสอนหรือการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งการเปรียบเทียบจะได้ผลการวิจัยที่ชัดเจน ซึ่งถือว่างานวิจัยประเภทนี้ มีผลต่อการพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยทั้งในระดับชั้นเรียน และระดับนโยบาย ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่ายังมีงานวิจัยค่อนข้างน้อย สาเหตุหนึ่งที่มีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพน้อย อาจเนื่องมาจากระเบียบวิธีวิจัยนี้เท่าที่ผ่านมายังไม่แพร่หลายในวงการศึกษามากนัก และการฝึกประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัยประเภทนี้ยังมีอยู่น้อย ทั้งนี้เพราะเป็นวิธีการวิจัยที่นิยมใช้ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่ถือว่าผู้วิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญชนิดหนึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงแม้ว่าการใช้ระเบียบวิธีวิจัยแต่ละประเภทจะมีความเหมาะสมกับงานวิจัยในแต่ละเรื่องอยู่แล้วก็ตาม แต่งานวิจัยเชิงคุณภาพ ก็ควรได้รับการส่งเสริมให้มากขึ้น เพื่อที่จะได้งานวิจัยที่ให้ข้อมูลที่เจาะลึก ซึ่งจะทำได้งานวิจัยที่มีข้อค้นพบในอีกมิติหนึ่งที่แตกต่างจากเดิม สำหรับงานวิจัยเชิงบรรยายที่เป็นการศึกษาสำรวจส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นของสภาพการณ์ต่าง ๆ เช่น การใช้หลักสูตร การบริหารการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การอบรมเลี้ยงดูเด็ก พฤติกรรมการสอน และอื่น ๆ ผลการวิจัย ส่วนใหญ่จะสรุปสภาพปัญหาในระดับมาก ปานกลาง หรือน้อย ประกอบกับการสัมภาษณ์ และศึกษาสังเกต

สภาพที่เป็นจริง ทำให้เห็นสภาพที่เป็นปัญหาที่แท้จริงและได้ข้อค้นพบกว้าง ๆ ที่เป็นสภาพจริงในช่วงเวลานั้น ๆ เพื่อการนำข้อค้นพบที่ได้ไปค้นคว้าหาวิธีการแก้ปัญหาต่อไป

1.3 ในด้านประชากร ผลปรากฏว่า ประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเด็กปฐมวัย เพราะเป็นงานวิจัยที่ผลิตจากมหบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในสาขาการศึกษาปฐมวัยที่มีจุดประสงค์เพื่อผลิตมหบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการส่งเสริมและสนับสนุน การค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาเลี้ยงดูเด็กและพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาปฐมวัย และพบว่ากลุ่มอายุของเด็กที่ทำการศึกษาค้นคว้าทดลองมากที่สุดคือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี รองลงมาอายุ 4-5 ปี และน้อยที่สุดคืออายุต่ำกว่า 3 ปี สะท้อนให้เห็นว่าเท่าที่ผ่านมาการพัฒนาเด็กปฐมวัยเน้นเฉพาะเด็กที่อยู่ในโรงเรียนอนุบาลเป็นส่วนใหญ่ ต่อมาเริ่มขยายเข้าถึงเด็กวัยก่อนเข้าเรียนชั้นอนุบาล มากขึ้นแต่ก็ยังมีปริมาณที่น้อยมาก แสดงว่าในระยะเริ่มแรกอาจมีการตีความหมายในการพัฒนาเด็กเฉพาะในวัยเรียนระดับอนุบาลเท่านั้น แต่ในปัจจุบันมีการขยายขอบเขตของการพัฒนาเด็กมากยิ่งขึ้นแต่ก็ยังมีปริมาณที่น้อยมาก จึงเห็นควรว่าเด็กแรกเกิดถึง 3 ขวบควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มากขึ้น

1.4 ในด้านเนื้อหาสาระที่ศึกษา ผลปรากฏว่า เนื้อหาทางการศึกษาที่ทำการศึกษา มากที่สุดคือ การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนภาพของสังคมไทยว่ามีค่านิยมและมีแนวโน้มที่ต้องการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เติบโตไปมีความสามารถทางสติปัญญาสูง จนบางครั้งอาจไม่ได้ตระหนักว่าในการพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้นต้องส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านไปพร้อม ๆ กันจะเน้นหนักเฉพาะพัฒนาการใดพัฒนาการหนึ่งไม่ได้ เพราะเด็กในช่วงอายุ 0-6 ปี เป็นช่วงวัยที่สมองของเด็กพัฒนามากที่สุดทั้งซีกซ้ายและซีกขวา และสมองของเด็กจะพัฒนามากที่สุดในช่วงนี้ ซึ่งอาจทำให้เกิดความเข้าใจ คลาดเคลื่อนไปว่าสมองของเด็กพัฒนามาก จึงทำให้เน้นการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญามากที่สุด แต่ต้องตระหนักว่าสมองนั้นควบคุมการทำงานทั้งหมดของร่างกาย ดังนั้นเราจึงต้องส่งเสริมพัฒนาการ ทุก ๆ ด้านของเด็กไปพร้อมกัน

2. จากผลการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่รวบรวมได้จากงานวิจัยหลาย ๆ เรื่องที่โดยส่วนใหญ่แล้วมีวัตถุประสงค์คือการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ถึงแม้ว่าจะมีการจัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมพัฒนาการบางด้านโดยเฉพาะด้านสติปัญญา แต่ต่อมามีแนวโน้มที่จะส่งเสริมพัฒนาการด้านอื่น ๆ เพิ่มขึ้น โดยพบว่าการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่ที่ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็ก ล้วนลักษณะการจัดกิจกรรมเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการจัดกิจกรรมนั้นมีความหลากหลายและสามารถบูรณาการให้เด็กได้พัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน หรือส่งเสริมเฉพาะ

พัฒนาการบางด้านดังในวิทยานิพนธ์แต่ละเรื่องที่เป็นเช่นนี้ อันเนื่องมาจาก ข้อจำกัดบางประการของการทำวิทยานิพนธ์

2.2 ลักษณะการจัดกิจกรรมที่เป็นข้อค้นพบซึ่งมีทั้งการจัดในลักษณะของกิจกรรมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและรายบุคคล ทั้งในและนอกห้องเรียน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นพบด้วยความสามารถของตนเอง กิจกรรมที่ช่วยให้เด็กรักการเรียนรู้ กิจกรรมที่มีความหมายต่อตัวเด็ก ให้โอกาสเด็กเลือกตามความสนใจและความถนัด และเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่รวบรวมได้จากข้อค้นพบจากงานวิจัย ได้แก่ กิจกรรมแบบปฏิบัติการ กิจกรรมการแก้ปัญหา การสอนโดยใช้เทคนิคการสอน (ใช้คำถามหรือการเตรียมเด็กให้สงบ) กิจกรรมที่เน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กิจกรรมการประกอบอาหาร กิจกรรมการอภิปราย กิจกรรมการทัศนศึกษา กิจกรรมเสรี กิจกรรมการเล่น และอื่น ๆ ซึ่งพบว่า การจัดกิจกรรมเหล่านี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์และจิตใจ และสังคมของเด็กปฐมวัยได้ ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กปฐมวัยได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กของตนได้และควรร่วมมืออย่างจริงจังกับหน่วยงานที่สนับสนุนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานระดับท้องถิ่นหรือหน่วยงานระดับจังหวัด อาจจะเป็นการจัดนิเทศทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ครูได้ทราบถึงนวัตกรรมการสอนและเทคนิคการสอนที่ผ่านการศึกษาค้นคว้าวิจัยแล้วมาประยุกต์ใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาการไปในทางที่ดีขึ้น จากการศึกษาวิจัยผลของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็ก สะท้อนให้เห็นว่าการจัดกิจกรรม ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้รับการศึกษาค้นคว้ามาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว และพบว่าสามารถใช้ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้ในทุกด้าน นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการปฏิรูปการศึกษาปฐมวัยที่ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในปัจจุบัน และช่วยสร้างความมั่นใจให้ ครูมากยิ่งขึ้นเกี่ยวกับการนำกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยที่ได้ผ่านการค้นคว้าวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียนและท้องถิ่น

2.3 ในด้านของการรับนวัตกรรมทางการศึกษาของชาติตะวันตก เช่น การสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language) การสอนแบบ วางแผน ปฏิบัติ และทบทวน การสอนแบบโครงการ เป็นต้น มาใช้นั้นก่อนอื่นควรมีการศึกษาแนวคิด เนื้อหา และวิธีการอย่างละเอียด เพื่อที่จะได้ใช้นวัตกรรมนั้น ๆ อย่างถูกต้องและปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยได้ และควรได้ผ่านการศึกษาค้นคว้าทดลองใช้ในพื้นที่มาก่อนเมื่อได้ผลดีจึงค่อย ๆ ขยาย ออกไป ซึ่งสอดคล้องกับการ ทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตปริญญาโทสาขาการศึกษาปฐมวัยบางเรื่อง ที่

ทำการศึกษาค้นคว้าถึงผลของนวัตกรรมมาใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กในด้านต่าง ๆ กับประชากรบางกลุ่มก่อนเมื่อได้ผลดีแล้วจึงเผยแพร่รวมนวัตกรรมนั้น

2.4 ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครอง ถือว่าเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับใกล้ชิดในการพัฒนาเด็กมากที่สุด การเจริญเติบโตของเด็กได้รับอิทธิพลจากผู้ปกครอง ซึ่งจะสามารถส่งเสริมหรือสกัดกั้นพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่งหรือทุกด้านก็ได้ ดังนั้นการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครองให้สามารถตอบสนองความต้องการของเด็กได้ อย่างเหมาะสมจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็ก ดังที่งานวิจัยของนิสิตระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัยที่มีการศึกษาค้นคว้าวิธีการต่าง ๆ ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครองทั้งในการการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้านต่าง ๆ ด้วยการใช้ชุดการให้ความรู้ จดหมายข่าว เป็นต้น ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครองจากงานวิจัยดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับหลักการพัฒนาผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก ซึ่งงานพัฒนาเด็กมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู บุคคลต่าง ๆ ในชุมชน รวมทั้งหน่วยงานระดับท้องถิ่นและระดับชาติ โดยเฉพาะพ่อแม่ผู้ปกครองการที่จะพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตอย่างเหมาะสม จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลและสถาบันทางสังคมหลายฝ่ายร่วมกันพัฒนาเด็กให้เป็นไปอย่างสอดคล้องและพร้อมเพรียงกัน ซึ่งในการอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นภาระหน้าที่โดยตรงของครอบครัว คุณภาพของผู้อบรมเลี้ยงดูเด็กส่งผลต่อคุณภาพของการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพของผู้อบรมเลี้ยงดูเด็กโดยเฉพาะผู้ปกครองจึงเป็นสิ่งจำเป็นและควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพของผู้อบรมเลี้ยงดูในด้านการสร้างนิสัยใฝ่รู้ การคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังจะเห็นได้จากการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครองในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูหรือเรื่องส่งเสริมพัฒนาการเด็กในรูปแบบของการศึกษาด้วยตนเองและฝึกปฏิบัติกับลูกที่บ้านด้วยจดหมายข่าว ชุดฝึกหรือชุดให้ความรู้ในรูปแบบของการสื่อสารสองทางหรือวิธีการต่าง ๆ ซึ่งพ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคคลในครอบครัวเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด และมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่เกิดจึงมีอิทธิพลต่อเด็กมาก ดังนั้นการพัฒนาเด็กโดยผ่านทางพัฒนาพ่อแม่ผู้ปกครองหรือผู้เลี้ยงดูเด็กในครอบครัว จึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นมากเพราะจะส่งผลโดยตรงต่อเด็ก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้สามารถใช้เป็นข้อมูลในการเลือกหรือตัดสินใจในการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาเด็ก

2. ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางกาย พัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย สภาพพัฒนาการเด็กปฐมวัย การวัดผลและการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน หรือพัฒนาการเด็กโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic Assessment) การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน(Portfolio) เป็นต้น ทั้งในด้านการศึกษาสำรวจ การทดลองใช้ การติดตามผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาความรู้ความสามารถของครูให้มากขึ้นเพราะจากปริมาณงานวิจัยที่ผ่านมาไม่น้อยมาก

3. ควรมีการส่งเสริมการศึกษาวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพให้มากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยในอีกมิติหนึ่ง

4. ควรมีการส่งเสริมการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับปฐมวัยในหลาย ๆ ลักษณะ

5. ควรส่งเสริมให้ครูสร้างหรือใช้หลักสูตร ชุดการสอน สื่อการสอน แบบฝึกทักษะ และเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กตามความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล การพัฒนาความรู้ความสามารถของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาการกระบวนการคิดและกระบวนการทำงานของเด็ก รวมทั้ง การสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในระดับอนุบาล

6. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างทัศนคติของผู้บริหารให้ตระหนัก ถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

7. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผลการปฏิบัติงานตามนโยบายในพัฒนาการศึกษาและการปฏิรูปการศึกษาระดับปฐมวัย

8. ควรมีการส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กในช่วงวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น

9. ควรมีการส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมดนตรี กิจกรรมศิลปะ และกิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็กให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย

1. ควรสังเคราะห์งานวิจัยที่มีการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสาขาอื่น ๆ เช่น พลศึกษา การศึกษาพิเศษ บริหารการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา หรือในหน่วยงานที่มีการทำวิจัยเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยอื่น ๆ

2. ควรสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยโดยการสรุปความสอดคล้อง
เชื่อมโยงกับแนวนโยบายในแผนการศึกษาแห่งชาติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรทิณา แก้วสอน. การวิเคราะห์อภิमानงานวิจัยในสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2537.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. นโยบายและแผนพัฒนาเด็กระยะยาว 2522.

กรุงเทพฯ : มงคลการพิมพ์, 2523.

คณะครุศาสตร์. คู่มือนิสิตคณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา 2540 . คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2540.

คณะบรรณารักษ์. "การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" วารสารการศึกษาปฐมวัย
1(มกราคม 2540) : 18-20.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กองแผนงาน. นโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5(
พ.ศ.2525-2529)จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์. รายงานการสังเคราะห์
ข้อความรู้จากวิทยานิพนธ์ ระดับมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา ปีการศึกษา
2526-2535, 2537 (อัดสำเนา).

จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช และคณะ. การวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิทยานิพนธ์ ระดับ
มหาบัณฑิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รายงานการวิจัย คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

จารีรัตน์ ปรกแก้ว. การวิเคราะห์งานวิจัยด้านครุศึกษาในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2528.

ฉวีวรรณ จึงเจริญ. เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน เล่ม 3 . ชมรมไทย - อิสราเอล กรุงเทพฯ : อักษรไทย,
2528.

ทีศนา เขมมณีและคณะ. หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย. พิมพ์
ครั้งที่2.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ไทยอิสราเอล , ชมรม. เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน เล่ม 20 . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล , 2526
ทองคุณ หงษ์พันธ์. การศึกษากับการพัฒนา : แนวความคิด ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติ.

กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์, 2534.

นางลักษณะ วิรัชชัย. "การสังเคราะห์งานวิจัย" **รวมบทความเกี่ยวกับงานวิจัยทางการศึกษา เล่ม 2**, 99-105. กรุงเทพมหานคร : กองวิจัยทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2531.

นางลักษณะ วิรัชชัย , สุวิมล ว่องวานิช. "การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้านการวิเคราะห์อภิ
มานและการวิเคราะห์เนื้อหา" **รายงานการวิจัย** สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี้, 2541.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
เจริญผล, 2540.

พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. **พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารกิจกรรมนิสิตนักศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชา
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

พัทธา สายหู และคณะ "สภาพการวิจัยทางการศึกษาของประเทศไทย" **ข่าวสารวิจัยการศึกษา 6**
(สิงหาคม-กันยายน 2525) : 15-17.

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ , สำลี ทองธิว. **การวิจัยทางการศึกษา : หลักและวิธีการสำหรับนักวิจัย**.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 3, 2534.

เยาวพา เตชะคุปต์. **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพมหานคร : เอเชีย กราฟฟิกส์ดีไซน์
, 2542.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. **การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย**. สกลนคร : สถาบันราชภัฏสกลนคร, 2542.

วิชัย วงศ์ใหญ่. **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน : ภาคปฏิบัติ**.
กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2537.

สุพัฒน์ สุขมลสันต์. **การอภิวิเคราะห์และการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการ
สอนภาษาอังกฤษในระหว่างปี พ.ศ.2515-2530**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2535.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. **การวิจัยเชิงบรรยาย**. กรุงเทพมหานคร : บารมีการพิมพ์, 2525.

สุพัฒน์ สุขมลสันต์. "การวิจัยโดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบเมตต้า". **ข่าวสารวิจัยการศึกษา 7** (ตุลาคม-
พฤศจิกายน 2535) : 9-11.

สุพิตร สมหิโต. "การเลือกหัวข้อสำหรับงานวิจัย" **รวมบทความเกี่ยวกับงานวิจัยทางการศึกษา เล่ม**
2, 127-129. กรุงเทพมหานคร : กองวิจัยทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ, 2531.

สุภางค์ จันทวานิช. **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2539.

- สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม. "การวิเคราะห์แบบเมตต้า : แนวคิดในการบูรณาการผลการวิจัยเชิงประจักษ์" **รวมบทความเกี่ยวกับงานวิจัยทางการศึกษา เล่ม 2**, 115-119.
กรุงเทพมหานคร : กองวิจัยทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2531.
- ศิริยุภา พูลสุวรรณ. "การวิเคราะห์อภิมานการสร้างองค์ความรู้จากการวิจัย" **พัฒนาศึกษาศาสตร์ ศาสตร์แห่งการเรียนรู้และถ่ายทอดการพัฒนา**, 149-158. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แปลนโมทีฟ, 2539
- อุทุมพร จามรมาน. **การสังเคราะห์งานวิจัย : เชิงปริมาณ** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. **การสังเคราะห์งานวิจัย : เชิงประมาณ** : กรุงเทพมหานคร : พันนี้พลับบริษัท, 2531.

ภาษาอังกฤษ

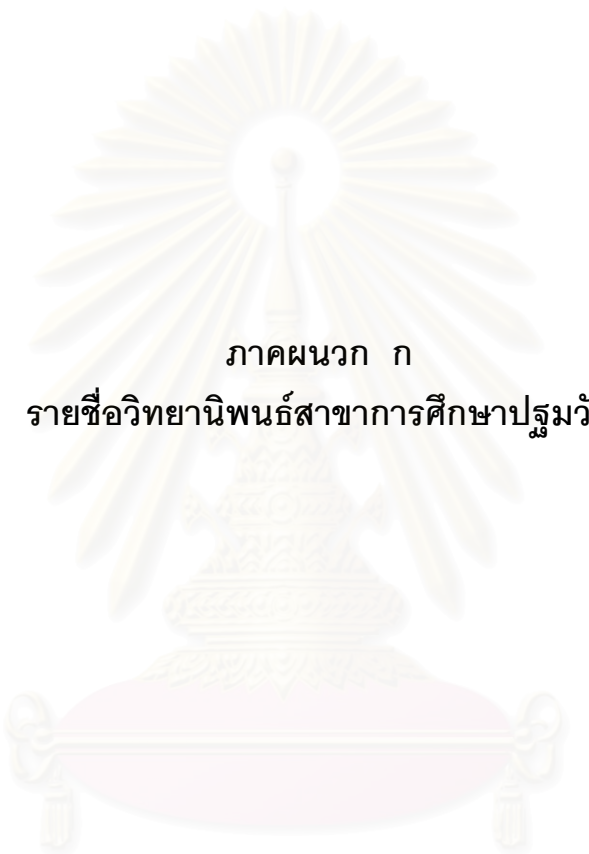
- B.N. Ghosh. **Scientific Method & Research**. New Delhi : Sterling, 1979.
- Bus ,A.G.,Ijzendoorn,M.H. and Pellegrini,A.D. Joint Book Reading Makes for Success in Learning to Read : Meta-Analysis on Integrational Transmission of Literacy. **Review of Educational Research**. 18, 5 (April 1995) : 19-21.
- Good, C. V. **Dictionary of education**. New York : McGraw-Hill, 1945.
- Hymes, J. L. Jr. **Early childhood education : An introduction to the program**. Washington, DC : Nation Association for Education of Young Children, (1967).
- Massoglia, E. T. **Early childhood education in the home**. Delmor :Little Education Publishing, 1977.
- UNESCO. **Economic and social aspects of educational planning**. Netherland :UNESCO,1964.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายชื่อวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อวิทยานิพนธ์ ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2530

บรรพต พรประเสริฐ การเปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนอนุบาลที่ได้รับการสอน
โดยใช้นิทานและเกม

สุภาพ กิตติสาร ผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรต่อการเขียนพยัญชนะไทยของเด็กก่อนวัยเรียน
สอง ภาษาในจังหวัดปัตตานี

พ.ศ.2531

เกษลดา มานะจุมติ การศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีวิตครูสำหรับ นักศึกษาวิทยาลัยครู
วิชาเอกอนุบาล

ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้จากการฟังนิทาน
ด้วยการเล่าโดยใช้หุ่นกับภาพ

จินตนา ปรีดานันท์ การพัฒนาทักษะการใช้คำถามของครูปฐมวัยด้วยบทเรียนแบบโปรแกรม

จินตนา ปิ่นทองศรี การศึกษาพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกในโครงการสอนลูกให้ฉลาด
ของกรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย

โสภิตอนงค์ บุญช่วย การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาใน
โรงเรียนเอกชนกรุงเทพมหานคร

พ.ศ.2532

ฐลี ช่วยเอื้อ การใช้แนวการจัดประสบการณ์อนุบาลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลสังกัด สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ทัศนีย์ เขียมละออ ความต้องการการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชั้นเด็กเล็ก
ในสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 6

ธิดา พิทักษ์สินสุข การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกสถานที่สำหรับเด็กอนุบาล

นภา คงเมือง การศึกษาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
นนทिया เกิดวิชัย ความสัมพันธ์ระหว่างบริโภคนิสัยกับภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียนใน
โรงเรียนสังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษา เขตการศึกษา 11

พิมแข สรวินศ์จันทร์ การศึกษาการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึงประสงค์ให้แก่เด็กของครู
ในโรงเรียนอนุบาล กรุงเทพมหานคร

ภาวิณี สิทธิชัยจารุ การเปรียบเทียบความพร้อมในการอ่านโดยการจำรูปคำของเด็กอนุบาลที่ฝึก
ด้วยเกมการศึกษากับแบบฝึก

เรณู นุ่มอาษา ผลของการฝึกสมาธิด้วย “การเจริญสติภาวนาอำไพ-เทคนิค” สำหรับเด็กปฐมวัย
 สุทธาทิพ มีชูนิ๊ก การเปรียบเทียบความสามารถในการเข้าใจคำนามของเด็กปฐมวัยที่เรียนโดย
 ใช้ปริศนาคำทายและเพลง

สุภาวดี ลัภยานุกูล การเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านการวัดและการสื่อ
 ความหมายของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การใช้เกมประกอบการสาธิต

สุรินทรภรณ์ อนันต์มหาพงศ์ ผลของการใช้เกมการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถทางการสังเกต
 และรับรู้ด้วยสายตาของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

อดิฉันท์ คุณภักพิมล การใช้เกมเพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาในการจำแนก
 เสี่ยงต้นคำ

อรวรรณ ปินตา ประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาลักษณะนิสัยทางสังคมอย่างเป็นระบบ
 แก่นักเรียนชั้นเด็กเล็ก

พ.ศ.2533

กันยา ลุมพิกานนท์ การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนในหนังสือพิมพ์
 รายวัน พุทธศักราช 2530-2531

จุฑามาศ โฆษะปัญญธรรม ความสามารถในการใช้คำกริยาของนักเรียนอนุบาลที่เรียน
 แบบศูนย์การเรียน

พิจิตรา ลาวัณย์ศิริ สภาพการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน
 กรุงเทพมหานคร

พวงรัตน์ รอดมณี การปฏิบัติของผู้ดูแลเด็กในการสร้างเสริมสุขนิสัยให้แก่เด็กปฐมวัยใน
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรมพัฒนาชุมชน

ระพีพัฒน์ ยินดีสุข ผลการฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นเด็กเล็กโดยการประยุกต์
 ใช้การเล่นพื้นบ้านไทย

สลี เหมือนมงคลกุล แนวโน้มการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทยในปี พ.ศ. 2544

สุภาวดี ศรีวรรณะ การฝึกทักษะการฟังของนักเรียนอนุบาล โดยใช้การเล่นของเด็กไทย
 ที่มีท่วงและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์

อุษณีย์ จันทรวีลักษณ์ การศึกษาการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับนักเรียนอนุบาลในโรงเรียน
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ.2534

คนอง ตนเล็ก ความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนและ
 สภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัด เชียงใหม่
 พิมพรรณ ศรีสวัสดิ์ การศึกษาแนวการตอบคำถามของผู้ปกครองต่อคำถามของเด็กก่อนวัยเรียน
 รัฐธาว พิศาลพงศ์ การศึกษาการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในภาคตะวันออกเฉียง
 สังกัดกรมศาสนา
 ระพีพรรณ คล้ายแดง การศึกษา พฤติกรรมทางอารมณ์และสังคมของนักเรียนชั้นเด็กเล็กที่บ้านและ
 ที่โรงเรียนในหมู่บ้านจังหวัดนครราชสีมา : การศึกษาเฉพาะกรณี
 สุรินทร์ กิจสุวรรณ การใช้โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของผู้ดูแลเด็กในศูนย์
 เด็กปฐมวัยในชุมชนแออัดกรุงเทพมหานคร

พ.ศ.2535

งามนิจ จันทร สภาพและปัญหาการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในศูนย์พัฒนาการศึกษา
 ระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1
 จันทน์กฤษณา สุขสวัสดิ์ ผลการใช้ชุดฝึกสำหรับผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการพัฒนาการประสานกัน
 ของตาและมือให้กับเด็กปฐมวัย
 นิภาภรณ์ ดีสมโชค ผลของการใช้เกมการศึกษาที่ใช้กิจกรรมทางกายที่มีต่อความพร้อมทาง
 คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย
 พจณี เทียมศักดิ์ การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมความรู้ด้านโภชนาการของผู้ปกครองในการเลี้ยงดู
 เด็กปฐมวัยที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระ
 พระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานการประถมศึกษา
 จังหวัดนครนายก
 พัชรี เฉลยกุล สภาพและปัญหาของการจัดการศึกษาเด็กก่อนวัยเรียนในสถาบันสำหรับเด็กที่มี
 ความบกพร่องทางสติปัญญา
 วรวรรณ เหมชะญาติ ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของกาเย่ที่มีต่อ
 ความสามารถในการรับรู้ทางด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กก่อนวัยเรียน
 วิชุดา เสือดี บทบาทของครูในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนอนุบาลในโรงเรียน
 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร
 สุณีย์ บรรจง การศึกษาการอบรมเลี้ยงดูผู้ปกครองของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีความบกพร่อง
 ทางสติปัญญาที่มารับบริการจากหน่วยงานทางการศึกษาและฟื้นฟูสมรรถภาพใน
 กรุงเทพมหานคร

สัณห์พัฒน์ อรุณธารี สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างเสริมระเบียบวินัยเด็กปฐมวัยใน
โรงเรียนอนุบาลสังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร
อโณทัย อุบลสวัสดิ์ ผลของกิจกรรมให้ความรู้ผู้ปกครองที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
ของเด็กก่อนวัยเรียน

พ.ศ.2536

กรรณก ฐูประสม ผลของการใช้กิจกรรมจินเนติกส์ ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
ณัฐสุภากร ธนอมตน ผลของการใช้คำถามปลายเปิดแบบเร้าที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาล
บุญยารัส อ่อนน้อมพันธุ์ บทบาทของห้องสมุดของเล่นในสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีต่อความร่วมมือ
ทางภาษาของเด็กปฐมวัยและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็กปฐมวัย
ปิยะธิดา ขจรชัยกุล ผลของการใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวที่มีต่อการพัฒนาจลนวิสัยด้ากล้ามเนื้อ
มัดใหญ่ของเด็กปฐมวัยอายุ 2-3 ปี ที่มีพัฒนาการต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานในชุมชนแออัด
กรุงเทพมหานคร
สุมาลี เรื่องศิลป์กลการ ผลของการใช้กิจกรรมพัฒนาการทางภาษาที่มีต่อความสามารถด้านการฟัง
และการพูดของเด็กกำพร้าอายุ 3-4 ปี ในสถานสงเคราะห์ของกรมประชาสงเคราะห์

พ.ศ.2537

กนกพร พันธุ์เถระ ผลของการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมติที่ส่งเสริมความสนใจในการอ่าน
และเขียนของเด็กวัยอนุบาล
กนกวรรณ บางภิกพ ผลของการจัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมองที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์
ของเด็กปฐมวัย
นัยนา อิศระวิทย์ การศึกษาความต้องการและคุณลักษณะของบุคลากรระดับวิชาชีพ
สาขาการศึกษาปฐมวัย
ปราณี สาระจิตต์ การพัฒนาชุดการศึกษาด้วยตนเองเรื่องการจัดการในชั้นเรียนสำหรับครูอนุบาล
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง
พนมพร ศิริธาทพร ผลของโครงการประสบการณ์เกี่ยวกับอาหารที่มีต่อพฤติกรรม
ในการรับประทานอาหารของเด็กวัยอนุบาล
ภาวินี แสนทีสุข การพัฒนาชุดการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกันตามแนวการสอน
ภาษาแบบธรรมชาติสำหรับเด็กอนุบาล
วิมลฉัตร สรรคพงษ์ ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศที่มีต่อความสนใจในการเลือก
ของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นของเด็กวัยอนุบาล

ศศิธร วิจิราภรณ์ สภาพการเตรียมเด็กวัยอนุบาลเพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
 ใน กรุงเทพมหานคร
 อรทัย รัตนมณี การศึกษาบทบาทของบิดาในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยในเขตเมือง
 อุไรวรรณ มีเพียร การพัฒนาชุดการสอนแบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยในชนบท
 การศึกษาเฉพาะกรณี : หมู่บ้านตลาดควาย จ. ราชบุรี

พ.ศ.2538

อรุณศรี จันทร์ทรง ผลของการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยศูนย์การเรียนรู้คอมพิวเตอร์
 ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กวัยอนุบาล
 สุภัทรา คงเรือง ผลการใช้กิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อ
 ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือของเด็กวัยอนุบาล
 กัลยา จันท์ประภาพ การศึกษา สภาพและปัญหาของครูในการใช้หนังสือประกอบการ
 จัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลในโรงเรียนเขต กรุงเทพมหานคร
 จุฬารภรณ์ สภิมารส การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในสิ่งพิมพ์ภาษาไทย
 จินตนา สุขสำราญ การศึกษาการจัดการศึกษาในศูนย์รับเลี้ยงเด็กของชุมชนไทยมุสลิม
 วิสิฎฐ์ศรี ตังครโยธิน สภาพและปัญหาการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเขียนให้แก่เด็กใน
 โรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร
 สุเนี่ย นัยจรัญ ผลของการใช้สัญญาการเรียนในศูนย์การเรียนรู้ที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบ
 ของเด็กวัยอนุบาล
 ฉลอง กิมน้อย พฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาลในการเล่นเครื่องเล่นสนามโรงเรียน
 พระแม่สกลสงเคราะห์จังหวัดนนทบุรี : การศึกษาเฉพาะกรณี
 กุสุมาวดี พะวินรัมย์ การศึกษา พฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาลในโรงเรียนอนุบาล
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 ทิพากร วงศ์ปลั่ง การศึกษาวิธีการส่งเสริมการพูดภาษาไทยกลางของครูให้แก่เด็กพูดภาษาถิ่นเขมร
 ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ
 สุรัสวดี ปุณฺณโชติ การศึกษาวิธีที่ควรใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล
 ในกรุงเทพมหานคร
 ปราโมทย์ เยี่ยมสวัสดิ์ ผลของการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเองที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเอง
 ของเด็กอนุบาล
 อลิสสา เพ็ชรรัตน์ การพัฒนาความสามารถในการจับใจความของเด็กวัยอนุบาลโดยใช้เทคนิค
 การเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ

ศุภวาร์ วรสูตร์ การศึกษาการใช้บทบาทสมมติในการพัฒนาทักษะที่พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล
 ลัดดา อ่อนละมุล การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเรื่องศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กวัยอนุบาล
 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ทักษิณา สมประสงค์ การศึกษาปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดจากอุปสรรคทางภาษาระหว่างครูกับ
 นักเรียนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงชั้นเด็กเล็กในจังหวัดกาญจนบุรี

พ.ศ.2539

เกศินี เกิดอนันต์ การศึกษาการอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวที่มีผู้ปกครองคนเดียว
 ในกรุงเทพมหานคร

วงเดือน สุวรรณศิริ สภาพการปลูกฝังวัฒนธรรมไทยให้แก่เด็กวัยอนุบาลในโรงเรียน
 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

วิสิษฐศรี ตังครโยธิน สภาพและปัญหาการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเขียนให้แก่เด็กใน
 โรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร
 สุรัสวดี กองสุวรรณ การอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองชาวเลในหมู่บ้านล้งกาอู๋ จ.กระบี่
 สีนารถ นรินทร์สรศักดิ์ การศึกษาการเล่นของเด็กในกรุงเทพมหานคร ระหว่างปี พ.ศ.2485-2538
 ปราณีย์ สุภาพ การศึกษา การปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่น
 สังกัดกรมพัฒนาชุมชน

หฤทัย อนุสสรราชกิจ การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก
 จากโทรทัศน์สำหรับเด็ก

จรรย์ภาภรณ์ สกุลพราหมณ์ การศึกษา การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูอนุบาลที่
 ใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ : กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชน
 กรุงเทพมหานคร

กาญจนา สามเตี้ย การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนของเด็กที่สำเร็จการศึกษา
 ชั้นอนุบาลจากโรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ปัทมศิริ ธีรานุรักษ์ การพัฒนาโปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้หนังสือ
 ขั้นต้นของเด็กวัยอนุบาล

วัชรีย์ ร่วมคิด พัฒนาการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย

ประกายจันท์ เหลลาอ่อน การศึกษา สภาพและปัญหาการเรียนการสอนเด็กวัยอนุบาลหลาย
 วัฒนธรรมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง

พ.ศ.2540

กิตติศักดิ์ เกตุญาติ การพัฒนาโปรแกรมการให้การศึกษแก่ผู้ปกครองในการให้ความช่วยเหลือ
ตั้งแต่แรกเริ่มแบบครอบครัวเป็นพื้นฐานสำหรับเด็กสมองพิการ

นันทนา ประกอบนันท์ การศึกษาการใช้หลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏ/ วิทยาลัยครู
นุดอนงค์ ทัดบัวขำ การศึกษาบทบาทครูในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของเด็กวัยอนุบาลใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี

ปัทมา นาคะสนธิ์ การพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับอนุบาลสำหรับเด็กไทย
ในโรงเรียนนานาชาติ

สถาพร กวีธรร การศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาการศึกษา
ระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

จิรภรณ์ วสุวัต การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลตาม
แนวคิดคอนสตรัคติวิส โดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงการ

นฤมล เนียมหอม การศึกษาสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติในโรงเรียนอนุบาล
กรุงเทพมหานคร

เจนจิรา คงสุข การพัฒนาโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย
ของเด็กวัยอนุบาล ด้วยรูปแบบการให้ประชาชนในชนบทมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

สุวรรณี ขอบรูป การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการ
ทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กอนุบาล

สุพันธ์วิดิ ไวยรูป การศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่เรียน
ร่วมในชั้นเรียนปกติระดับอนุบาล

พ.ศ.2541

นฤมล ขวัญศิริ การศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการให้ความช่วยเหลือตั้งแต่แรกเริ่ม
แก่เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร

ชบา พันธุ์ศักดิ์ การศึกษา การใช้หลักสูตรอนุบาลสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สุธารา โยธาขันธุ์ การพัฒนาโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจ
เกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ศิริมาศ แก้วเจริญวงศ์ สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็ก
ปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนภาคเหนือ

ทวีทรัพย์ แผลงศรี การศึกษาการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย
ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จังหวัดศรีสะเกษ

รายชื่อวิทยานิพนธ์ ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ.2529

รุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี การเปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกด้วยการมองเห็น
ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมการศึกษาและการใช้แบบฝึกหัด

พ.ศ.2530

ลดาวัลย์ กองช่าง การศึกษาการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์การเล่น
วัสดุสามมิติแบบชี้หน้าและแบบอิสระ

ธีราพร กุลนันทน์ การศึกษาผลของการเล่นต่างกลุ่มอายุที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคม
ของเด็กปฐมวัย

เน่งน้อย แจ่มศิริกุล การศึกษาแบบการคิดและความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์
ของเด็กปฐมวัย

ประภาพันธุ์ นิลอรุณ ความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยของเด็กปฐมวัยในท้องถิ่น
ที่มีปัญหาทางภาษาโดยใช้วิธีสอนมุ่งประสบการณ์ทางภาษา

วรี เกียรติกุล การเปรียบเทียบความสามารถทางการฟังของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกทักษะ
โดยใช้เกมและแบบฝึกหัด

อภิญา กังสนารักษ์ การศึกษาพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนน้อยค่าและการใช้ประโยค
ในการสื่อสารของเด็กก่อนวัยเรียนในสถานสงเคราะห์กรมประชาสงเคราะห์และ
ในครอบครัวปกติ

พ.ศ.2531

ลัดดา ลีตระกูล ความสามารถทางการวาดภาพคนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์ต่างกัน

มาลี วรระทรัพย์ การศึกษาความสามารถในการสังเกตและการจำแนกของเด็กปฐมวัยที่เล่น
เกมการศึกษาด้วยวิธีต่างกัน

มัทนา ท่าพริก การศึกษาการใช้แผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กในด้านการส่งเสริม
พัฒนาการทางร่างกายในเขต การศึกษา 11

เพียงจิต ใจจรุญรัตน์ การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างเด็กปฐมวัยที่ทำ
กิจกรรมวาดรูปเป็นกลุ่มกับรายบุคคล

วัฒนา บุญฤทธิ์ การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านอารมณ์และความรู้สึกของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนต่างกัน

วิยะดา บัวเฟื่อน การศึกษาความสนใจในการเล่นเกมการศึกษาของเด็กปฐมวัยโดยครูที่แนะ
และเล่นด้วยตนเอง

จิตราภรณ์ เตมียกูล การศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพในการฟังนิทานของเด็กปฐมวัย
โดยการใช้รูปภาพและหุ่นมือประกอบ

แจ่มจันทร์ เกียรติกุล การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู
ต่างกันและอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแตกต่างกัน

ดารณี ดิษยเดช การศึกษาการเปรียบเทียบระดับขั้นการเล่นทางสังคมของเด็กปฐมวัย
ที่เคยผ่านและไม่เคยผ่านศูนย์เด็กปฐมวัย

อุษา สังข์น้อย การเปรียบเทียบพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ครูมีปัญหา
ในการจัดประสบการณ์แตกต่างกัน

อัญชลี ไสยวรรณ การศึกษา เปรียบเทียบผลของการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลอง
กับแบบผสมผสานที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย

สมใจ ตั้งนิกร ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยในโครงการอนุบาล
ที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แตกต่างกัน

รักตวรรณ ศิริภาพร ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัย
ที่ได้เล่นกิจกรรมการเล่นคล้ายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

เสริญ พิศาลวัชรินทร์ เปรียบเทียบความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นเด็กเล็ก
ตามคุณลักษณะของครูผู้สอนในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เสาวคนธ์ สาเอี่ยม การศึกษา ความสามารถในการจำแนกประเภทของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครอง
ใช้ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง “ให้เวลาสักนิด ไกล่ชิดลูกรัก “

วิลเลียม วิมุกตายน การศึกษาผลการใช้แบบของคำถามหลังการฟังนิทานที่มีต่อ
ความสามารถในการฟังคำสั่งของเด็กปฐมวัย

พ.ศ.2532

กานต์ รัตน์พันธ์ การศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้และ
ไม่ใช้จดหมายข่าวแบบสื่อสารสองทาง

จงใจ ขจรศิลป์ การศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุม
ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

จิระภา กัณธิยาภรณ์ วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่ส่งผลต่อความพร้อมทาง
การเรียนภาษาไทยและคณิตศาสตร์ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาที่พูดภาษาไทย
เป็นภาษาที่ 2

วนิดา บุษยะกะนิษฐี ผลของการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการกับแบบปกติที่มีทักษะ
การเปรียบเทียบของเด็กปฐมวัย

สมประสงค์ ชัยโฉม ผลของการใช้วิธีระดมพลังสมองที่มีต่อการคิดแก้ปัญหาแบบอเนกนัย
ของเด็กปฐมวัย

ศุภกกุล เกียรติสุนทร การศึกษา การเป็นที่ยอมรับของเพื่อนกับพฤติกรรมความช่วยเหลือ
ของเด็กปฐมวัย

สุชาดา สุทธาพันธ์ การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการสอนโดยใช้คำถามหลายระดับกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนตาม
แผนการจัดประสบการณ์ของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
สมหมาย เชื้อดี การพัฒนาชุดฝึกอบรวมการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย
สำหรับผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก

สมพร ศรีใส การพัฒนาแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์
สำหรับเด็กปฐมวัยเขตการศึกษา 11

พ.ศ.2533

มาณวิภา ผลพิรุฬห์ ความสามารถในการเล่าเหตุการณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอน
โดยใช้ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์กับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์
ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

กวรรณิการ์ สุสม การศึกษาความคิดสร้างสรรค์+ความสามารถในการสังเกตของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการเล่นสร้างสรรค์

อรุณี เหลืองหิรัญ การศึกษาความพร้อมทางภาษาและการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับยอด

อนงค์ แสงเงิน การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
จัดประสบการณ์เล่นสรรค์สร้างประกอบการใช้คำถามและการเล่นสรรค์สร้าง
แบบไม่ใช้คำถาม

พัชรา พุ่มพชาติ อิทธิพลของเสียงดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย

คณิง สายแก้ว ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดย
ใช้กิจกรรมมุ่งเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และการจัดประสบการณ์
ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

รัชณี รัตนา ผลของการใช้กิจกรรมจากชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครองที่มีต่อความสามารถ
ในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

รัชนี้ สมประชา ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
การเล่นน้ำ- เล่นทราย

พัชรีภรณ์ จ้อยจุมพจน์ ผลการใช้คำถามขยายความคิดแบบครุมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม
ในการหาคำตอบต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

รัตนาวดี รอดภิรมย์ การศึกษาพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
การอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

วรรดี เลิศไกร ผลของการจัดกิจกรรมตามแนวแผนการจัดประสบการณ์ที่มีต่อ
พัฒนาการของเด็กปฐมวัย

วไลพร พงษ์ศรีทัศน์ ผลการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองประกอบอาหาร
กับแบบปกติที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย

สุนทรี สราญชาติ ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบพื้นฐาน

สุดาวดี ไยพิมล ความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
ที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือและการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

วรยา กาญจนชาติ การศึกษาผลของการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองในการสอน
ความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ให้กับเด็กปฐมวัย

สุจิตรา ชาวสำอาง ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
จัดประสบการณ์โดยเด็กเป็นผู้เล่าเรื่องประกอบภาพและครูเป็นผู้เล่าเรื่องประกอบภาพ

อรรวรรณ สุ่มประดิษฐ์ พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัยและระดับชั้นการเล่น
ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นแบบไทยและการเล่นที่จัด
อยู่ทั่วไป

อารี เกษมรติ ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มและกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด
กวดขันและแบบรักทะนุถนอม

พ.ศ.2534

ทรงพร สุทธิธรรม การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น
ของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

กลานันtha โพธิ์คำ การจัดกิจกรรมในวงกลมของครูชั้นเด็กเล็กที่ได้รับการนิเทศ
แบบใช้เทปโทรทัศน์สาธิตการสอนและแบบปกติ

พรีเพชร แสงเทียน ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
การจัดประสบการณ์การเล่นประกอบการใช้คำถามของครูที่แตกต่างกัน

เรไร ชนะการ ผลการใช้ชุดนิเทศที่มีต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก
 วรรณภา แจ่มกังวาล การศึกษาความคิดรวบยอดในด้านการอนุรักษ์ของเด็กปฐมวัย
 ที่ได้รับการเล่นเกมการศึกษาปกติและที่เสริมด้วยเกมฝึกด้านมิติสัมพันธ์
 วยุภา จิตรสิงห์ การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย
 ที่ครูใช้คำถามแบบเชื่อมโยงเนื้อหาและแบบเชื่อมโยงประสบการณ์
 ศรีสุดา คัมภีร์ภัทร ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย
 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบพื้นฐาน
 สุทธิพรรณ ธีรพงศ์ การศึกษา พฤติกรรมการร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมศิลปะ
 สร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบครูมีส่วนร่วมและแบบครูไม่มีส่วนร่วม

พ.ศ.2535

วันทนีย์ เหมาะผลดงกุล พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กก่อนประถมศึกษาที่ครูมีการใช้คำถาม
 ระหว่างการทำกิจกรรมและหลังทำกิจกรรมในวงกลม
 เยาวพรรณ ทิมทอง การพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัยด้วยเกมการศึกษามิติสัมพันธ์
 เยาวนา ดลแม่นั้น การศึกษาผลการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการกิจกรรมเคลื่อนไหว
 และจังหวะกับกิจกรรมในวงกลมที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
 นิรัตน์ กรองสะอาด การศึกษา การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ
 ที่เน้นเทคนิคในการสื่อความหมายที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
 จันท์เพ็ญ สุภาผล การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทาน
 ประกอบดนตรีและนิทานประกอบภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรม
 การช่วยเหลือ
 กรวิภา สรรพกิจจำนง ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับ
 การฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชี้แนะและแบบอิสระ
 กัญญา ศรีคำมูล การใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองกับการนิเทศแบบมีส่วนร่วมและการนิเทศ
 แบบปกติที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ของครูระดับก่อนประถมศึกษา
 ชุติกร สิงห์น้อย ความสามารถด้านการอนุรักษ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
 การเล่นน้ำ-เล่นทราย
 ทศนา แก้วพลอย การคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
 กิจกรรมการเล่นน้ำเล่นทรายในกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง
 นิตินันท์ วิชิตชลชัย ผลของการใช้ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครองที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง
 และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

สุณี บุญพิทักษ์ พัฒนาการของเด็กก่อนประถมศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง
ตามแผนการจัดประสบการณ์ปี 2527 และ การจัดตามแผนการจัดกิจกรรม
การเล่นกลางแจ้งปี 2533

พ.ศ.2536

บุญประจักษ์ วงษ์มงคล การศึกษาผลการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลอง
ประกอบอาหารและการจัดประสบการณ์แบบทั่วไปที่มีต่อทักษะพื้นฐาน
ทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่มีความสามารถทางสติปัญญาแตกต่างกัน
บุญชู อังสวัสดิ์ ผลการนิเทศวิธีการจัดกิจกรรมในวงกลมของครูระดับก่อนประถมศึกษา
ที่ได้รับการนิเทศทางไกลด้วยชุดฝึกอบรมด้วยตนเองและกรณีศึกษาแบบปกติ
จันทนา ดีพึ่งตน ผลของการจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านของไทยและการเล่นทั่วไป
ที่มีต่อทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่มีความสามารถทาง
ด้านสติปัญญาต่างกัน

ขจิตพรรณ ทองคำ การเล่นบทบาทสมมติโดยเด็กมีส่วนร่วมในการจัดสื่อการเล่น
ที่มีผลต่อการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและความสามารถทางภาษา
พรัก อินทามระ การศึกษาผลของการเล่นสร้างสรรค์แบบชี้แนะกับแบบกึ่งชี้แนะที่มี
ต่อการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านวัตถุและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

วิลาวัลย์ เผือกพวง พฤติกรรมความเชื่อเพื่อ ความมีระเบียบวินัยและความสามารถในการ
ใช้กล่ามนื้อเด็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการประสบการณ์สร้างสรรค์ (ศิลปศึกษา)
โดยใช้คำประกอบ

สุดาทิพย์ ภูพานิช การศึกษาการจัดกิจกรรมในวงกลมเป็นกลุ่มย่อยที่มีความสามารถ
ในการรับรู้และเข้าใจในทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัย

พ.ศ.2537

จรัสศรี คำใส ผลของการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมช่างไม้ที่มีต่อความพร้อม
ทางคณิตศาสตร์ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา

ฉัตรชуда เขียวปรีดา พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
ในบรรยากาศที่มีเสียงดนตรีประกอบ

ชุลีพร พิศุทธิ์สุภฤทธิ การศึกษา ความสามารถในการสังเกตของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครอง
ใช้ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง “ชวนคุย ชวนร้อง ชวนเล่น”

พัชรี เจตน์เจริญรักษ์ ความสนใจในการรับรู้ของเด็กปฐมวัยจากการใช้เทคนิค

การเตรียมเด็กให้สงบ (การเก็บเด็ก)

วาสนา เจริญสอน ผลของการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยง

ประสบการณ์ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับ

ความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน

มารศรี ไทยบุญเรือง ผลการจัดกิจกรรมการศึกษาออกสถานที่และแบบผสมผสาน

ที่มีต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ของเด็กปฐมวัย

สุวรรณา ไชยะธน การศึกษาความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลและภาษาของเด็กปฐมวัย

ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการตั้งคำถาม

สุทธภา ไชติประดิษฐ์ การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ

จัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมที่ได้ริเริ่มกิจกรรมอย่างอิสระ

ในกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่

ศิรินารถ วัฒนกุล การศึกษาพฤติกรรมการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นของเด็กปฐมวัย

ที่ผู้ปกครองใช้ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง “ร่วมแรง ร่วมใจ สายใย ผูกพัน”

พ.ศ.2538

กาญจนา สุวรรณธาร ความเชื่อมั่นในตนเองและความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย

ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นสร้างสรรค์ที่ครูมีปฏิสัมพันธ์และไม่มีปฏิสัมพันธ์ กับเด็ก

ชลลดาวัลย์ ต้นมงคล เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบเพื่อความสามารถทางสติปัญญา

ของเด็กปฐมวัย

ฉวีวรรณ นิยมชาติ การพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กก่อนประถมศึกษา

ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมคณิตศาสตร์อย่างมีแบบแผน

กฤษฎี ภูพัฒน์ การศึกษาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดให้ความรู้

แก่ผู้ปกครองส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันเรื่อง

“ขอให้หนูคิดเอง” และผู้ปกครองใช้กิจกรรมตามปกติในชีวิตประจำวัน

ขวัญตา แต่พงษ์ไสรถ การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยใน

กิจกรรมการเล่นน้ำเล่นทรายแบบครูมีปฏิสัมพันธ์และแบบครูไม่มีปฏิสัมพันธ์

ฐิติพร พิชญกุล การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ

จัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์แบบกลุ่ม

ทวีพร ณ นคร การศึกษาการเล่นสรรค์สร้างกลางแจ้งแบบอิสระกับแบบกึ่งชี้แนะที่มี

- ผลต่อความสามารถในการสังเกตและการจำแนกของเด็กปฐมวัย
- อุบล ทองศรีทอง ท้วม ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้กิจกรรมทักษะดนตรี
- นราพร ทับถม วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมวงกลมโดยเน้นสิ่งแวดล้อม
- นิตยา บรรณประสิทธิ์ พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเพาะปลูกพืช
- อุบล เวียงสมุทร ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง
- อรัญญา เอี่ยมอ่อน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กก่อนประถมศึกษาที่ได้รับการจัดมุมวิทยาศาสตร์แบบปฏิบัติการทดลอง
- บังอร จำปา พฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นมุมบ้านแบบเจาะจงกับการเล่นมุมบ้านแบบปกติ
- บุญไท เจริญผล ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสติปัญญากับทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย
- ปาริชาติ อรุณศักดิ์ การศึกษาการเล่นิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ที่มีผลต่อการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัย
- อุทัยวรรณ พิทักษ์สิน ความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นมุมบ้านแบบครุมีปฏิสัมพันธ์และแบบครุไม่มีปฏิสัมพันธ์
- อิชยา แสงบรรเจิดศิลป์ การเล่นมุมไม้บล็อกเพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัย
- สิริมา สิงหะผลิน ทักษะการหามิติสัมพันธ์และทักษะการลงความเห็นของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองและแบบปกติ
- สายพิณ ปรงสุวรรณ การศึกษาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยครูสร้างกฎเกณฑ์และเด็กสร้างกฎเกณฑ์
- อรุณี เอี่ยมพงษ์ไพฑูรย์ ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาโดยการเสริมประสบการณ์คณิตศาสตร์ประกอบสื่อ
- สรวยพร กุศลสง ทักษะการแก้ปัญหาของเด็กวัย 3 – 4 ปี ที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมแบบปฏิบัติการทดลองกับการเล่นเกมการศึกษาแบบประสาทสัมผัส

สนธยา อ่อนน้อม ผลของการเสริมแรงในกิจกรรมการเล่าเรื่องที่มีต่อ

ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

สดใส ชะนะกุล ผลของการจัดกิจกรรมวาดภาพนอกชั้นเรียนที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และ

การรับรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย

พ.ศ.2539

วาสนา บุญจันทร์ พฤติกรรมทางสังคมของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาที่

ได้รับการจัดกิจกรรมเน้นสื่อแบบไทย

วิจิตรา วิเศษสมบัติ ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์

ความคิดรวบยอดประกอบการสนทนาในกิจกรรมการปั้น

วันเพ็ญ บุณพัฒน์ การเล่นเกมแบบกึ่งชี้แนะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคม

ของเด็กปฐมวัย

พจมาน เทียนมนัส ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์

การเล่านิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์และประกอบการวาดภาพ

บำเพ็ญ การพานิชย์ พัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์

กิจกรรมสนทนาประกอบการกิจกรรมการอ่าน

นวพร แซ่เลื่อง การพัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบครูเน้นคุณค่าในตัวเด็ก

ณัฐฐาพร พงษ์สิงห์ พฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์

การเล่นบล็อกกลางแจ้งเป็นกลุ่มอย่างมีแบบแผน

จิตรา ชนะกุล ความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์

กิจกรรมในวงกลมแบบกลุ่มย่อย

ขวัญแก้ว ดำรงค์ศิริ ผลการใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยเน้นจุดประสงค์

ที่มีต่อความพร้อมทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

กรภัสสร ประเสริฐศักดิ์ ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชิงเหตุผลและคำถามเชิงเปรียบเทียบ

ทัศนีย์ อินทรบำรุง วินัยตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

ก่อนกลับบ้าน

วารุณี นวลจันทร์ ผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบต่อเติมผลงานที่มีต่อ

ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ศุภศิ ศรีสุคนธ์ การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ดนตรีไทย

สุภา สุขวิบูลย์ การสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การเล่นตามมุมตามข้อตกลงกับการเล่นแบบมีปฏิสัมพันธ์

พ.ศ.2540

จิรพร ไชยเผือก ผลของการใช้กิจกรรมการเล่นทรายเปียกที่มีต่อทักษะการคิดของเด็กปฐมวัย
จินดา น้ำเจริญ การศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับ

การจัดกิจกรรมเสริมลักษณะนิสัยแบบวางแผนปฏิบัติและทบทวน

เบญจพร สมานมาก ผลของการจัดกิจกรรมละครสอดเสริมจริยธรรมและการสนทนา

เสริมจริยธรรมที่มีต่อการรับรู้ทางจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

ชไมมน ศรีสุวัักษ์ การศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนและแบบปกติ

นัยนา ขนนอนเวช คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

ครูอนุบาลและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลสังกัด สำนักงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ

นภาพรรณ อุณาภูล การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน

ในโรงเรียนอนุบาล

ปราณี จักขุประเสริฐ ปัจจัยที่เป็นจริงและปัจจัยที่คาดหวังในการจัดการศึกษาระดับ

ก่อนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

แพง ชินพงศ์ การวิเคราะห์บทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสาร

สำหรับครอบครัว

ภาวณี เศรษฐวงค์สิน การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับ

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้านภาษาพูดกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

ศรีนวล รัตนานันท์ ผลการจัดประสบการณ์หน่วยเน้นวิทยาศาสตร์นอกระบบเรียนที่มีต่อ

ทักษะการสังเกตของเด็กปฐมวัย

วราลี โกศัย ผลของการเล่นเกมแบบร่วมมือนอกระบบเรียนที่มีต่อพฤติกรรมชอบสังคม

ของเด็กปฐมวัย

วรารัตน์ แก้วแย้ม ผลของการใช้คำถามทางคณิตศาสตร์ประกอบบัตรภาพกับกิจกรรม

การเล่นเครื่องเล่นสนามที่มีต่อความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย

วนิดา ศิลปกิจโกศล ผลของการทำกิจกรรมการปั้นแบบชี้แนะ กึ่งชี้แนะ และแบบอิสระ

ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

วิไลวรรณ เกื้อทาน ผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติในมุมหนังสือ
ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่มาจากโรงเรียนในเขตเทศบาล
และนอกเขตเทศบาล

สมคิด ชนแดง ผลของการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องคำรูปธรรมและการเล่าเรื่อง
คำรูปธรรมประกอบการวาดภาพที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย

อำพร ศรีหิรัญ ความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับ
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ

อรสิริ วงศ์สิริศร วิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์
สำหรับเด็กปฐมวัย

สุภาพร เทพยสุวรรณ การสร้างเกณฑ์การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนอนุบาล

พ.ศ.2541

กนิษฐา ชูจันทร์ ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
โดยใช้แกนนำในหน่วยการสอนที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

กลินแก้ว มาตา การศึกษาพฤติกรรมชอบสังคัมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมประกอบอาหารสมมติแบบกลุ่มกับแบบอิสระ

ทัศนัย อุดมพันธ์ การศึกษาพฤติกรรมทางสังคัมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์

นวพร ทวีวิทย์ชาคริยะ ความคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
แบบปฏิบัติการทดลองกับแบบปกติ

วิไล ธนวิวัฒน์ การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนเอกชน
ระดับก่อนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

วรางคณา เผื่อนทอง ผลการจัดกิจกรรมเพาะปลูกแบบผสมผสานที่มีต่อพฤติกรรม
และการรับรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย

สถิรนนท์ อยู่คงแก้ว ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลม
โดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่

สุจิตรา เกิดวุฒิมิพร ความคิดเห็นของครูปฐมวัยที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร
การศึกษาปฐมวัย

จิตทนายวรรณ เตือนฉาย ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับ
การจัดกิจกรรมศิลปะวาดภาพนอกห้องเรียน

บุศรินทร์ สิริปัญญาธร แนวโน้มและอัตราการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย
ที่เกิดจากกิจกรรมศิลปะแบบสื่อผสมเป็นกลุ่ม

ศิริพรรณ ยิ้มย่อง การศึกษาการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลศึกษาของครูปฐมวัย
จังหวัดปทุมธานี

กรรณิการ์ คลังวิเชียร การศึกษาพฤติกรรมของครูอนุบาลในการจัดประสบการณ์
แบบเตรียมความพร้อม : กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่

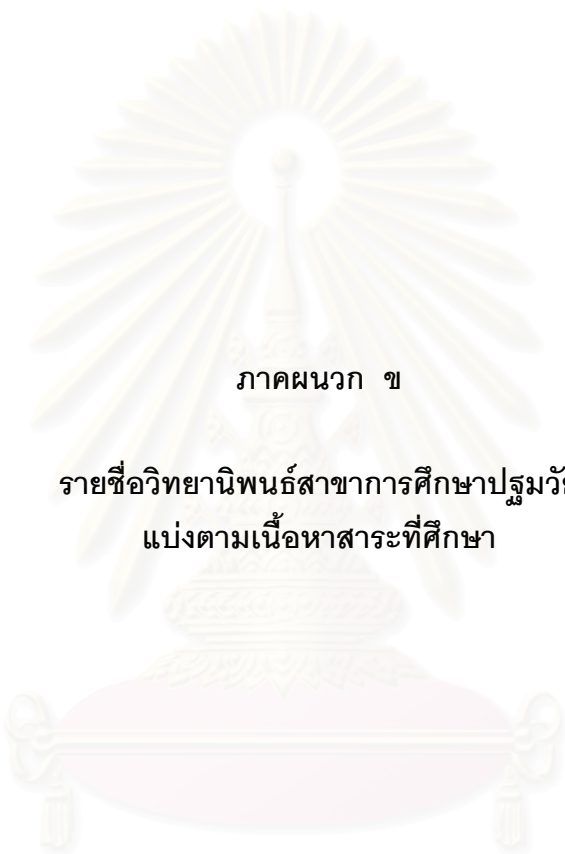
จงกล เกษตุ้ม การศึกษาเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองรุ่นปู่ย่าตายาย
กับผู้ปกครองรุ่นปัจจุบันในตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
สายทิพย์ ศรีแก้วทุม การคิดอย่างมีเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ
สร้างสรรค์โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

จรีพรรณ นิสสกา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของผู้ปกครองและ
พฤติกรรมการดูโทรทัศน์กับพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยในเขตการศึกษา 6
เหนือห้อง สนับบุญ ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
การเล่านิทาน

ชไมมน ศรีสุรักษ์ การศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนและแบบปกติ
ปรมาภรณ์ กองม่วง การคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาข้าม
จินตณภัส ศรีทรง พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
มุมบล็อกแบบเต็มรูปแบบ

ชนกพร อีระกุล ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ
สร้างสรรค์แบบเน้นกระบวนการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รายชื่อวิทยานิพนธ์สาขาการศึกษาปฐมวัย
แบ่งตามเนื้อหาสาระที่ศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อวิทยานิพนธ์แบ่งกลุ่มตามเนื้อหาสาระที่ศึกษา

1. ประวัติและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาปฐมวัย

2533 สาลี เหมือนนงคกุลกุล แนวโน้มการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทยในปีพ.ศ.2544

2539 สีนีนารถ นรินทร์สรศักดิ์ การศึกษาการเล่นของเด็กในกรุงเทพมหานคร

ระหว่าง พ.ศ.2485- 2538

2. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

2532 ชูลี ช่วยเอื้อ การใช้แนวการจัดประสบการณ์อนุบาลศึกษาในโรงเรียนอนุบาล

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2532 ธิดา พิทักษ์สินสุข การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกสถานที่สำหรับเด็กอนุบาล

2536 นันทกา ประกอบนันท์ การศึกษาการใช้หลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย

สถาบันราชภัฏ / วิทยาลัยครู

2537 อุไรวรรณ มีเพียร การพัฒนาชุดการสอนแบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยในชนบท

การศึกษาเฉพาะกรณี : หมู่บ้านตลายนวาศัยจังหวัดราชบุรี

2539 วัชรวิ ร่วมคิด พัฒนาการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย

2540 ปัทมา นาคะสนธิ์ การพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย ระดับอนุบาล

สำหรับเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติ

2541 ชบา พันธุ์ศักดิ์ การศึกษาการใช้หลักสูตรอนุบาลสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ใน

โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3. สภาพและปัญหาของการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน

3.1 ด้านการจัดการศึกษา

2532 นภา คงเมือง การศึกษา การจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนของ

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

2533 พิจิตรา ลาวัณย์ศิริ สภาพการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน

2534 รัฐดาว พิศาลพงศ์ การศึกษาการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในภาคตะวันออกเฉียง

สังกัดกรมศาสนา

2535 พัชรวิ เฉลยกุล สภาพและปัญหาของการจัดการศึกษาเด็กก่อนวัยเรียน

ในสถาบันสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2538 จินตนา สุขสำราญ การศึกษาการจัดการศึกษาในศูนย์การศึกษาในศูนย์รับเลี้ยงเด็ก

ของชุมชนไทยมุสลิม

- 2539 ปราณี สุภาพ การศึกษา การปฏิบัติงานของคณะกรรมการการพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กดีเด่น สังกัดกรมพัฒนาชุมชน
- 2540 สดาวพร กวีธาท การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาการศึกษา
ระดับก่อนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
- *2540 ปราณี จักขุประเสริฐ ปัจจัยที่เป็นจริงและปัจจัยที่คาดหวังในการจัดการศึกษา
ระดับก่อนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดกรุงเทพมหานคร
- *2541 วิไล ธนวิวัฒน์ การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนเอกชน
ระดับก่อนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
- 3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน**
- 2531 โสภิตอนงค์ บุญช่วย การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา
ในโรงเรียนเอกชนกรุงเทพมหานคร
- 2533 อุษณีย์ จันทรวัดอักษร การศึกษาการจัดการกิจกรรมดนตรีสำหรับนักเรียนอนุบาลในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
- 2535 สันหพัฒน์ อรุณธารีย์ สภาพและปัญหาการจัดการกิจกรรมสร้างเสริมระเบียบวินัยเด็กปฐมวัย
ในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร
- 2536 ศศิธร วิจิราภรณ์ สภาพการเตรียมเด็กวัยอนุบาลเพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ในกรุงเทพมหานคร
- 2537 วิสิฐฐิติศรี ตังครโยธิน สภาพและปัญหาการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเขียนให้แก่เด็ก
ในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร
- 2538 ทักษิณา สมประสงค์ การศึกษาปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดจากอุปสรรคทางภาษา
ระหว่างครูกับนักเรียนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง ชั้นเด็กเล็กใน จ. กาญจนบุรี
- 2539 วงเดือน สุวรรณศิริ สภาพการปลูกฝังวัฒนธรรมไทยให้แก่เด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
- 2539 ประภาญจน์ เหลลาอ่อน การศึกษา สภาพและปัญหาการเรียนการสอนเด็กวัยอนุบาล
หลายวัฒนธรรมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดระนอง
- 2540 นฤมล เนียมหอม การศึกษาสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
ในโรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร
- 2541 ศิริมาศ แก้วเจริญวงศ์ สภาพและปัญหาการจัดการกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา
สำหรับเด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนภาคเหนือ

4. สื่อการเรียนการสอน

- 2538 กัลยา จันทร์ประภาพ การศึกษาสภาพและปัญหาของครูในการใช้หนังสือประกอบ
การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร
- 2533 กัญญา ลุ่มพิกานนท์ การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน
ในหนังสือพิมพ์รายวัน พ.ศ. 2530-2531
- 2538 จุฑาภรณ์ สภิมารส การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในสิ่งพิมพ์ภาษาไทย
- 2539 หฤทัย อนุสรราชกิจ การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก
จากรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก
- *2540 แพง ชินพงศ์ การวิเคราะห์บทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสาร
สำหรับครอบครัว
- *2540 อรสิริ วงศ์สิริศร วิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์
สำหรับเด็กปฐมวัย

5. การส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย ดังนี้

5.1 การส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา

5.1.1 การส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาโดยรวม

- *2531 ลัดดา ลีตระกูล ความสามารถทางการวาดภาพคนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับ
การจัดประสบการณ์ต่างกัน
- *2535 เยาวพรรณ ทิมทอง การพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัยด้วยเกมการศึกษามิติสัมพันธ์
- *2535 วันทนีย์ เหมาะผลดงกุล พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กก่อนประถมศึกษาที่ครูมีการใช้
คำถามระหว่างการทำกิจกรรมและหลังทำกิจกรรมในวงกลม
- *2537 ฉัตรชฎา เขียวปรีดา พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
ในบรรยากาศที่มีเสียงดนตรีประกอบ
- *2537 พัชรี เจตน์เจริญรักษ์ ความสนใจในการรับรู้ของเด็กปฐมวัยจากการใช้เทคนิคการ
เตรียมเด็กให้สงบ (การก๊อเด็ก)
- *2538 อิชยา แสงบรรเจิดศิลป์ การเล่นเกมไม้บล็อกเพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญา
ของเด็กปฐมวัย
- *2538 ชลลดาวัลย์ ต้นมงคล เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบเพื่อความสามารถทางสติปัญญา
ของเด็กปฐมวัย
- *2531 อุษษา สังข์น้อย การเปรียบเทียบพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ครูมีปัญหา
ในการจัดประสบการณ์แตกต่างกัน

5.1.2 ความคิด สร้างสรรค์

- 2531 ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้จากการฟังนิทานด้วยการเล่าโดยใช้หุ่นกับภาพ
- 2536 กรกนก ฐูประสม ผลของการใช้กิจกรรมซินเนคติกส์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
- 2536 ณัฐสุภากร ถนอมตน ผลของการใช้คำถามปลายเปิดแบบเร้าที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาล
- 2536 กนกวรรณ บางภิกพ ผลของการจัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมองที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
- 2538 อรุณศรี จันทร์ทรง ผลของการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยศูนย์การเรียนรู้คอมพิวเตอร์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กวัยอนุบาล
- *2531 เพียงจิต โรจน์สุภรัตน์ การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมวาดรูปเป็นกลุ่มกับรายบุคคล
- *2532 จงใจ ขจรศิลป์ การศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมศิลป์สร้างสรรค์และการเล่นตามมุมที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย
- *2533 กรรณิการ์ สุธสม การศึกษาความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการสังเกตของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการเล่นสร้างสรรค์
- *2533 อนงค์ แสงเงิน การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่นสรรค์สร้างประกอบการใช้คำถามและการเล่นสรรค์สร้างแบบไม่ใช้คำถาม
- *2533 คณิง สายแก้ว ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมมุ่งเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
- *2533 พัชรภรณ์ จ้อยจุมพจน์ ผลการใช้คำถามขยายความคิดแบบครุมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมในการหาคำตอบต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
- *2533 สุนทรี สราญชาติ ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบพื้นฐาน
- *2535 เยาวนา ดลแมน การศึกษาผลการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะกับกิจกรรมในวงกลมที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
- *2535 นิรัตน์ กรองสะอาด การศึกษาการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นเทคนิค

ในการสื่อความหมายที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

- *2536 พรวรรค์ อินทามระ การศึกษาผลของการเล่นสร้างสรรค์แบบชี้แนะกับแบบกึ่งชี้แนะที่มีต่อการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านวัตถุและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - *2538 ปาริชาติ อรุณศักดิ์ การศึกษาการเล่นนิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ที่มีผลต่อการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัย
 - *2538 สดใส ชนะกุล ผลของการจัดกิจกรรมวาดภาพนอกชั้นเรียนที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และการรับรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย
 - *2538 ฐปทอง ศรีทองท่วม ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้กิจกรรมทักษะดนตรี
 - *2539 วารุณี นวลจันทร์ ผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบต่อเติมผลงานที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
 - *2541 กนิษฐา ชูพันธ์ ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาแบบธรรมชาติโดยใช้แกนนำในหน่วยการสอนที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
- 5.1.3 การส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา**
- *2530 ลดาวัลย์ กองช่าง การศึกษาการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการประสบการณ์การเล่นวัสดุสามมิติแบบชี้แนะและแบบอิสระ
 - *2532 สมประสงค์ ชัยนิม ผลของการใช้วิธีระดมพลังสมองที่มีต่อการคิดแก้ปัญหาแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัย
 - *2532 สุชาดา สุทธาพันธ์ การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนโดยใช้คำถามหลายระดับกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 - *2533 สุจิตรา ขาวสำอาง ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยเด็กเป็นผู้เล่าเรื่องประกอบภาพและครูเป็นผู้เล่าเรื่องประกอบภาพ
 - *2534 วยุภา จิตรสิงห์ การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ครูใช้คำถามแบบเชื่อมโยงเนื้อหาและแบบเชื่อมโยงประสบการณ์
 - *2537 วาสนา เจริญสอน ผลของการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน
 - *2538 ขวัญตา แต่พงษ์ไสรัด การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยในกิจกรรมการเล่นน้ำ-เล่นทรายแบบครูปฏิสัมพันธ์และแบบครูปฏิสัมพันธ์

- *2538 ลูติพร พิษณุกุล การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์แบบกลุ่ม
- *2538 สรวงพร กุศลสงฆ์ ทักษะการแก้ปัญหาของเด็กวัย 3-4 ปี ที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมแบบปฏิบัติการทดลองกับการเล่นเกมการศึกษาแบบประสาทสัมผัส
- *2540 จิรพร ไชยเผือก ผลของการใช้กิจกรรมการเล่นทรายเปียกที่มีต่อทักษะการคิดของเด็กปฐมวัย

5.1.4 การส่งเสริมการคิดเชิงเหตุผล

- *2534 พรีเพชร แสงเทียน ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นประกอบการใช้คำถามของครูที่แตกต่างกัน
- *2537 สุวรรณนา ไชยะธน การศึกษาความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลและภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการตั้งคำถาม
- *2541 นวพร ทวีวิทย์ชาคริยะ ความคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองกับแบบปกติ
- *2541 สายทิพย์ ศรีแก้วปทุม การคิดอย่างมีเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์
- *2541 ประมาภรณ์ กองม่วง การคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์มุมบล็อกแบบเต็มรูปแบบ

5.1.5 การส่งเสริมด้านคณิตศาสตร์

- 2532 ระพีพัฒน์ ยินดีสุข ผลการฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นเด็กเล็กโดยการประยุกต์ใช้การละเล่นพื้นบ้านไทย
- 2534 นิภาภรณ์ ดีสมโชค ผลของการใช้เกมการศึกษาที่ใช้กิจกรรมทางกายที่มีต่อความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย
- 2535 วรวรรณ เหมชะญาติ ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแนวคิดของกาเย่ที่มีต่อความสามารถในการรับรู้ทางด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กก่อนวัยเรียน
- *2530 แฉ่งน้อย แจ้งศิริกุล การศึกษาแบบการคิดและความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย
- *2533 รัชณี สมประชา ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นน้ำ-เล่นทราย
- *2534 วรรรณา แจ่มกังวาล การศึกษาความคิดรวบยอดในด้านการอนุรักษ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการเล่นเกมการศึกษาปกติและที่เสริมด้วยเกมฝึกด้านมิติสัมพันธ์
- *2535 ชุติกร สิงห์น้อย ความสามารถด้านการอนุรักษ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด

ประสบการณ์การเล่นน้ำ-เล่นทราย

- *2536 จันทนา ดีพึ่งตน ผลของการจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านของไทยและการเล่นทั่วไปที่มีต่อทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่มีต่อความสามารถทางสติปัญญาต่างกัน
- *2536 บุญประจักษ์ วงษ์มิ่งคล การศึกษาผลการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองประกอบอาหารและการจัดประสบการณ์แบบทั่วไปที่มีต่อทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่มีความสามารถทางสติปัญญาแตกต่างกัน
- *2537 จรัสศรี คำใส ผลของการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมช่างไม้ที่มีต่อความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา
- *2538 ฉวีวรรณ นิยมชาติ การพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กก่อนประถมศึกษาได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมคณิตศาสตร์อย่างมีแบบแผน
- *2538 บุญไท เจริญผล ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสติปัญญากับทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย
- *2538 อรุณี เขียมพงษ์ไพฑูรย์ ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาโดยการเสริมประสบการณ์คณิตศาสตร์ประกอบสื่อ
- *2539 กรภัทสร ประเสริฐศักดิ์ ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชิงเหตุผลและคำถามเชิงเปรียบเทียบ
- *2540 วราภรณ์ แก้วแย้ม ผลของการใช้คำถามทางคณิตศาสตร์ประกอบบัตรภาพกับกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นสนามที่มีต่อความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย
- *2541 จิตทนวรรณ เตือนฉาย ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะวาดภาพนอกห้องเรียน

5.1.6 การส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์

- 2533 สุรินทร์ภรณ์ อนันต์มิ่งหงส์ ผลของการใช้เกมการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถทางการสังเกตและรับรู้ด้วยสายตาของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- 2532 สุภาวดี วัฒนานุกูล การเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านการวัดและการสื่อความหมายของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การใช้เกมประกอบ การสาธิต
- 2539 สุวรรณิ ขอบรูป การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กอนุบาล
- *2529 รุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี การเปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกด้วยการมองเห็นของเด็กปฐมวัยที่ได้ รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมการศึกษาและการใช้แบบฝึกหัด

- *2531 มาลี วรระทรัพย์ การศึกษาความสามารถในการสังเกตและการจำแนกของเด็กปฐมวัย
ที่เล่นเกมการศึกษาด้วยวิธีต่างกัน
- *2531 อัญชลี ไสยวรรณ การศึกษาเปรียบเทียบผลของการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการ
ทดลองกับแบบผสมผสานที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย
- *2532 วณิดา บุษยะกนิษฐี ผลของการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการกับแบบปกติที่มี
ทักษะการเปรียบเทียบของเด็กปฐมวัย
- *2533 วไลพร พงษ์ศรีทัศน์ ผลการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติทดลองประกอบอาหารกับ
แบบปกติที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย
- *2540 ศรีนวล รัตนานันท์ ผลการจัดประสบการณ์หน่วยเน้นวิทยาศาสตร์นอกชั้นเรียนที่มีต่อ
ทักษะการสังเกตของเด็กปฐมวัย
- *2538 ทวีพร ณ นคร การศึกษาการเล่นสรรค์สร้างกลางแจ้งแบบอิสระกับแบบกึ่งชี้แนะที่มีผลต่อ
ความสามารถในการสังเกตและการจำแนกของเด็กปฐมวัย
- *2538 สิริมา สิงหะผลิน ทักษะการหามิติสัมพันธ์และทักษะการลงความเห็นของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองและแบบปกติ
- *2538 อรัญญา เขียมอ่อน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กก่อนประถมศึกษาที่ได้รับ
การจัดมุมวิทยาศาสตร์แบบปฏิบัติการทดลอง
- *2541 ชนกพร ธีระกุล ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบเน้นกระบวนการ

5.1.7 การส่งเสริมทางภาษา

- 2530 สุภาพ กิตติสาร ผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรต่อการเขียนพยัญชนะไทย
ของเด็กก่อนวัยเรียน 2 ภาษาใน จ. ปัตตานี
- 2532 อติฉันท์ คุณภักดีพิมล การใช้เกมเพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กปฐมวัยที่มีปัญหา
ในการจำแนกเสียงต้นคำ
- 2532 สุทธาทิพ มีชูณีกร การเปรียบเทียบความสามารถในการเข้าใจคำนามของเด็กปฐมวัย
ที่เรียนโดยใช้ปริศนาคำทายและเพลง
- 2532 ภาวินี สิทธิชัยจารุ การเปรียบเทียบความพร้อมในการอ่านโดยการจำรูปคำของเด็ก
อนุบาลที่ฝึกด้วยเกมการศึกษากับแบบฝึก
- 2533 จุฑามาศ ไชยะปัญญาธรรม ความสามารถในการใช้คำกริยาของนักเรียนอนุบาล
ที่เรียนแบบศูนย์การเรียน
- 2534 สุภาวดี ศรีวรรณะ การฝึกทักษะการฟังของ นักเรียนอนุบาลโดยใช้การละเล่นของเด็กไทย
ที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์

- 2536 สุมาลี เรื่องศิลปะกลการ ผลของการใช้กิจกรรมพัฒนาการทางภาษาที่มีต่อความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กกำพร้าอายุ 3-4 ปี ในสถานสงเคราะห์ของกรมประชาสงเคราะห์
- 2537 กนกพร พันธุ์เถระ ผลของการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมติที่ส่งเสริมความสนใจในการอ่านและเขียนของเด็กวัยอนุบาล
- 2536 ภาวินี แสันทวีสุข การพัฒนาชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
- 2538 อลิสา เพ็ชรรัตน์ การพัฒนาความสามารถในการจับใจความของเด็กวัยอนุบาล โดยใช้เทคนิคการเล่นนิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ
- 2537 สุภัทรา คงเรือง ผลการใช้กิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือของเด็กวัยอนุบาล
- 2538 กาญจนา สามเตี้ย การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนของเด็กที่สำเร็จการศึกษาระดับอนุบาลจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
- * 2530 ประภาพันท์ นิลอรุณ ความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยของเด็กปฐมวัยในท้องถิ่นที่มีปัญหาทางภาษาโดยใช้วิธีสอนมุ่งประสบการณ์ทางภาษา
- * 2530 วรี เกียรติกุล การเปรียบเทียบความสามารถทางการฟังของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมและแบบฝึกหัด
- * 2530 จิตราภรณ์ เตมีกุล การศึกษา เปรียบเทียบสมรรถภาพในการฟังนิทานของเด็กปฐมวัย โดยการใช้รูปภาพและหุ่นมือประกอบ
- * 2530 อภิญญา กังสนารักษ์ การศึกษาพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคในการสื่อสารของเด็กก่อนวัยเรียนในสถานสงเคราะห์กรมประชาสงเคราะห์และในครอบครัวปกติ
- * 2531 เสริญ พิศาลวัชรินทร์ เปรียบเทียบความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นเด็กเล็กตามคุณลักษณะของครูผู้สอน
- * 2531 วิลเลียม วิมุกตายน การศึกษาผลการใช้แบบของคำถามหลังการฟังนิทานที่มีต่อความสามารถในการฟังคำสั่งของเด็กปฐมวัย
- * 2532 จิระภา กัณฐิยาภรณ์ วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษาที่ส่งผลต่อความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยและคณิตศาสตร์ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง
- * 2532 กานต์ รัตน์พันธ์ การศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้และไม่ใช้จดหมายข่าว

- *2533 มาณวิกา ผลพิรุฬห์ ความสามารถในการเล่าเหตุการณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับ
การสอนโดยใช้ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์กับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ ของ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
- *2533 อรุณี เหลืองหิรัญ การศึกษาความพร้อมทางภาษาและการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับยอด
- *2538 อุบล เวียงสมุทร ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยการใ้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นและเด็กปฐมวัยที่ได้รับ
การจัดประสบการณ์เล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง
- *2538 อุทัยวรรณ พิทักษ์สิน ความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์การเล่นมุมบ้านแบบครูมีปฏิสัมพันธ์และแบบครูไม่มีปฏิสัมพันธ์
- *2539 วิจิตรา วิเศษสมบัติ ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
ความคิดรวบยอดประกอบการสนทนาในกิจกรรมการปั้น
- *2539 บำเพ็ญ การพานิชย์ พัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่าน
- *2540 สมคิด ชนแดง ผลของการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องคำรูปธรรมและการเล่าเรื่อง
คำรูปธรรมประกอบการวาดภาพที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย
- *2540 อำพร ศรีหิรัญ ความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ
- *2541 สติรนนท์ อยู่คงแก้ว ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลม
โดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่
- *2541 เนื่อน้อง สันบุญ ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
การเล่านิทาน

5.1.8 การส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- *2537 มารศรี ไทยบุญเรือง ผลการจัดกิจกรรมการศึกษาออกสถานที่และแบบผสมผสานที่มีต่อ
พฤติกรรมและการตัดสินใจเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย
- *2541 วรางคณา เผื่อนทอง ผลการจัดกิจกรรมเพาะปลูกแบบผสมผสานที่มีต่อพฤติกรรมและ
การรับรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย

5.2 พัฒนาการทางด้านร่างกาย

- 2532 นันทิยา เกิดวิชัย ความสัมพันธ์ระหว่างบริโภคนิสัยกับภาวะโภชนาการของ
เด็กก่อนวัยเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 11

- 2535 ปิยะธิดา ขจรชัยกุล ผลของการใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวที่มีต่อการพัฒนาจลนวิสัย
ด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็กปฐมวัยอายุ 2-3 ปี ที่มีพัฒนาการต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน
ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร
- *2531 สมใจ ตังนิกร ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยในโครงการอนุบาล
ที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แตกต่างกัน
- *2531 มันทนา ท่าพริก การศึกษาการใช้แผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กในด้านการส่งเสริม
พัฒนาการทางร่างกายในเขต การศึกษา 11
- *2535 กรวิภา สรรพกิจจานง ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
การฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชี้แนะและแบบอิสระ
- *2539 ขวัญแก้ว ดำรงค์ศิริ ผลการใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยเน้นจุดประสงค์ที่มี
ต่อความพร้อมทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

5.3 พัฒนาการทางอารมณ์จิตใจ

5.3.1 ความเชื่อมั่นในตนเอง

- 2538 ปราโมทย์ เยี่ยมสวัสดิ์ ผลของการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเองที่มีต่อ
ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กอนุบาล
- *2531 แจ่มจันทร์ เกียรติกุล การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
อบรมเลี้ยงดูต่างกันและอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางต่างกัน
- *2532 อารี เกษมรติ ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มและกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
และแบบรักทะนุถนอม
- *2537 สุทธภา ชาติประดิษฐ์ กศ. ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
ศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมที่เด็กริเริ่มกิจกรรมอย่างอิสระในกลุ่มย่อยและ
กลุ่มใหญ่
- *2538 สรณยา อ่อนน้อม ผลของการเสริมแรงในกิจกรรมการเล่าเรื่องที่มีต่อ
ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย
- *2538 พจมาน เทียนมนัส ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
เล่านิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์และประกอบการวาดภาพ
- *2539 ศุภศิ ศรีสุนทร การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ดนตรีไทย
- *2540 ภารณี เศรษฐวงศ์สิน การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้านภาษาพูดกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

- *2540 วรนิดา ศิลปกิจโกศล ผลของการทำกิจกรรมการปั้นแบบชี้แนะ กิ่งชี้แนะ และแบบอิสระ ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย
- *2540 วิไลวรรณ เกื้อทาน ผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติใน มุมหนังสือที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่มาจากโรงเรียนในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล

5.3.2 ความรู้สึกดีและเห็นคุณค่าในตนเอง

- 2540 สุธารา โยธาจันทร์ การพัฒนาโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจ เกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- *2539 นวพร แซ่เลื่อง การพัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบครุเน้นคุณค่าในตัวเด็ก

5.3.3 ความสนใจในกิจกรรม

- 2536 วิมลลัก สรรคพงษ์ ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศที่มีต่อความสนใจ ในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นของเด็กวัยอนุบาล
- *2531 วิยะดา บัวเผื่อน การศึกษาความสนใจในการเล่นเกการศึกษาของเด็กปฐมวัย โดยครูชี้แนะและเล่นด้วยตนเอง
- *2531 พัชรี เจตน์เจริญรักษ์ ความสนใจในการรับรู้ของเด็กปฐมวัยจากการใช้เทคนิค การเตรียมเด็กให้สงบ(การเก็บเด็ก)

5.4 พัฒนาการทางสังคม

- 2530 บรรพต พรประเสริฐ การเปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนอนุบาล ที่ได้รับการสอนโดยใช้นิทานและเกม
- 2532 อรวรรณ ปิ่นตา ประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาทักษะนิสัยทางสังคมอย่างเป็นระบบ แก่นักเรียนชั้นเด็กเล็ก
- 2539 ฉลอง กิมน้อย พฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาลในการเล่นเครื่องเล่นสนาม โรงเรียนพระแม่สกลสงเคราะห์ จ.นนทบุรี : การศึกษาเฉพาะกรณี
- 2539 สุรัสวดี ปุระณโชติ การศึกษาวิธีที่ควรใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล ในกรุงเทพมหานคร
- 2540 สุนีย์ นัยจรรย์ ผลของการใช้สัญญาการเรียนในศูนย์การเรียนที่มีต่อพฤติกรรม ความรับผิดชอบของเด็กวัยอนุบาล
- 2539 ศุภวาร วรสุตย์ การศึกษาการใช้บทบาทสมมติในการพัฒนาทักษะนิสัยที่พึงประสงค์ ของเด็กวัยอนุบาล
- 2541 สุพันธ์วดี ไวยรูป การศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ที่เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติระดับอนุบาล

- 2540 จิรภรณ์ วสุวัต การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงการ
- *2530 อธิราพร กุลนานันท์ การศึกษาผลของการเล่นต่างกลุ่มอายุที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย
- *2531 วัฒนา ปุญญาฤทธิ์ การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านอารมณ์และความรู้สึกของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนต่างกัน
- *2533 สุดาวดี ไยพิมล ความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือและการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ
- *2531 ดารณี ดิษยเดช การศึกษาการเปรียบเทียบระดับขั้นการเล่นทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่เคยผ่านและไม่เคยผ่านศูนย์เด็กปฐมวัย
- *2532 รักตวรรณ ศิริธำพร ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ได้เล่นกิจกรรมการเล่นคล้ายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
- *2532 ศุภกมล เกียรติสุนทร การศึกษาการเป็นที่ยอมรับของเพื่อนกับพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย
- *2533 พัทธรา พุ่มพชาติ อิทธิพลของเสียงดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย
- *2533 อรวรรณ สุ่มประดิษฐ์ พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัยและระดับขั้นการเล่นทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์การเล่นแบบไทยและการเล่นที่จัดอยู่ทั่วไป
- *2533 รัตนาวี รอดภิรมย์ การศึกษาพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน
- *2534 ทรงพร สุทธิธรรม การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคล้ายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
- *2534 สุทธิพรพรรณ อธิพงษ์ การศึกษาพฤติกรรมการร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบครุมีส่วนรวมและแบบครุไม่มีส่วนรวม
- *2535 จันทร์เพ็ญ สุภาผล การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรีและนิทานประกอบภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการช่วยเหลือ
- *2535 ทศนา แก้วพลอย การคล้ายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นน้ำ-เล่นทรายในกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง
- *2536 สุดาทิพย์ ภูพานิช การศึกษาการจัดกิจกรรมในวงกลมเป็นกลุ่มย่อยที่มีต่อความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัย
- *2536 วิลาวัณย์ เผือกพวง พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัยและความสามารถในการ

ใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์สร้างสรรค์(ศิลปะศึกษา)

โดยใช้คำถามประกอบ

- *2538 บังอร จำปา พฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นมุมบ้านแบบเจาะจงกับการเล่นมุมบ้านแบบปกติ
- *2538 นราพร ทับถม วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมวงกลม โดยเน้นสิ่งแวดล้อม
- *2538 สายพิน ประสูรพรณ์ การศึกษาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยครูสร้างกฎเกณฑ์และเด็กสร้างกฎเกณฑ์
- *2539 เบญจพร สมานมาก ผลของการจัดกิจกรรมละครสอดเสริมจริยธรรมและสนทนา เสริมจริยธรรมที่มีต่อการรับรู้ทางจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
- *2539 ทศนีย์ อินทรบำรุง วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทาน ก่อนกลับบ้าน
- *2539 จิตรา ชนะกุล ความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมในวงกลมแบบกลุ่มย่อย
- *2539 วันเพ็ญ บุณพัฒน์ การเล่นเกมแบบกึ่งชี้แนะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย
- *2539 สุภา สุขวิบูลย์ การเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์เด็กปฐมวัยโดยใช้การเล่นตามมุมตามข้อตกลงกับการเล่นแบบมีปฏิสัมพันธ์
- *2539 ณิชฐาพร พงษ์สิงห์ พฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นบล็อกกลางแจ้งเป็นกลุ่มอย่างมีแบบแผน
- *2539 วาสนา บุญจันทร์ พฤติกรรมทางสังคมของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมเน้นสื่อแบบไทย
- *2540 จินดา น้ำเจริญ การศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมลักษณะนิสัยแบบวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน
- *2540 วราลี โกศัย ผลของการเล่นเกมแบบร่วมมือนอกห้องเรียนที่มีต่อพฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัย
- *2541 บุศรินทร์ สิริปัญญาธร แนวโน้มและอัตราการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่เกิดจากกิจกรรมศิลปะแบบสื่อผสมเป็นกลุ่ม
- *2541 เบญจวรรณ ศรีมารุต วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ใช้แฟ้มสะสมงาน
- *2541 ชไมมณ ศรีสุรักษ์ การศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด

- กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนและแบบปกติ
- *2541 กลิ่นแก้ว มาตา การศึกษาพฤติกรรมชอบสังคัมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหารสมมติแบบกลุ่มกับแบบอิสระ
- *2541 จีรพรรณ นิสสกา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของผู้ปกครองและพฤติกรรมการดูทีวีกับพฤติกรรมทางสังคัมของเด็กปฐมวัยในเขตการศึกษา 6
- *2541 จินณภัส ศรีทรง พฤติกรรมทางสังคัมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์มุมบลิ๊อกแบบเต็มรูปแบบ
- *2541 ทศนัย อุดมพันธ์ การศึกษาพฤติกรรมทางสังคัมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์

5.5 พัฒนาการมากกว่า 1 ด้าน

- 2532 เรณู นุ่มอาชา ผลของการฝึกสมาธิด้วย "การเจริญสติภาวนาอ้าไฟ-เทคนิค สำหรับเด็กปฐมวัย
- 2533 ระพีพรรณ คล้ายแดง การศึกษาพฤติกรรมทางอารมณ์และสังคัมของนักเรียนชั้นเด็กเล็กที่บ้านและที่โรงเรียนในหมู่บ้าน จ. นครราชสีมา : การศึกษาเฉพาะกรณี
- 2537 บุญยารัส อ่อนน้อมพันธ์ บทบาทของห้องสมุดของเล่นในสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีต่อความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็กปฐมวัย
- *2538 กาญจนา สุวรรณธาร ความเชื่อมั่นในตนเองและความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นสร้างสรรค์ที่ครูมีปฏิสัมพันธ์และไม่ปฏิสัมพันธ์กับเด็ก
- *2536 ขจิตพรรณ ทองคำ การเล่นบทบาทสมมติโดยเด็กมีส่วนร่วมในการจัดสื่อการเล่นที่มีผลต่อการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและความสามารถทางภาษา
- *2534 ศรีสุดา คัมภีร์ภัทร ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบพื้นฐาน
- *2533 วรดี เลิศไกร ผลของการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการประสบการณ์ที่มีต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
- *2535 สุณี บุญพิทักษ์ พัฒนาการของเด็กก่อนประถมศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งตามแผนการจัดการประสบการณ์ปี 2527 และ การจัดตามแผนการจัดการกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งปี 2533

6. พฤติกรรมการสอน การนิเทศและการพัฒนาครู

6.1 พฤติกรรมการสอน

- 2534 พวงรัตน์ รอดมณี การปฏิบัติของผู้ดูแลเด็กในการสร้างเสริมสุขนิสัยให้แก่เด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรมพัฒนาชุมชน

- 2533 พิมพ์ สารวิงจันทร์ การศึกษาการสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้แก่เด็กของคุณ
ในโรงเรียนอนุบาล กรุงเทพมหานคร
- 2534 วิชุดา เสือดี บทบาทครูในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนอนุบาล
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร
- 2538 ทิพากร วงศ์ปลั่ง การศึกษาวิธีการส่งเสริมการพูดภาษาไทยกลางของคุณให้แก่เด็กพูด
ภาษาถิ่นเขมรชั้นอนุบาลปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดศรีสะเกษ
- 2539 กุสุมาวดี พะวินรัมย์ การศึกษาพฤติกรรมประชาธิปไตยของคุณอนุบาลในโรงเรียนอนุบาล
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
- 2540 จริยาภรณ์ สกุลพราหมณ์ การศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของคุณอนุบาล
ที่ใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ : กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร
- 2540 นุดอนงค์ ทัดบัวคำ การศึกษาบทบาทครูในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของเด็กวัยอนุบาล
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี
- *2540 นัยนา ขนนอนเวช คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคุณอนุบาลในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน
คุณอนุบาลและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ
- *2541 ศิริพรรณ ยิ้มย่อง การศึกษาการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลศึกษาของครูปฐมวัย
จังหวัดปทุมธานี
- *2541 กรรณิการ์ คลังวิเชียร การศึกษาพฤติกรรมของคุณอนุบาลในการจัดประสบการณ์
แบบเตรียมความพร้อม : กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่

6.2 การนิเทศครู

- 2532 ทศนี้อยู่ เยี่ยมละออ ความต้องการการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคุณ
ชั้นเด็กเล็กในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษา เขต การศึกษา 6
- *2532 สมพร ศรีใส การพัฒนาแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์
สำหรับเด็กปฐมวัยเขตการศึกษา 11
- *2534 เหวไร ชนะการ ผลการใช้ชุดนิเทศที่มีต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก
- *2534 นันทา โพธิ์คำ การจัดกิจกรรมในวงกลมของคุณชั้นเด็กเล็กที่ได้รับการนิเทศแบบ
ใช้เทปโทรทัศน์สาธิตการสอนและแบบปกติ
- *2535 กัญญา ศรีคำมูล การใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองกับการนิเทศแบบมีส่วนร่วมและการนิเทศ
แบบปกติที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ของคุณระดับก่อนประถมศึกษา

- *2536 บุญชู อังสวัสดิ์ ผลการนิเทศวิธีการจัดกิจกรรมในวงกลมของครูระดับก่อนประถมศึกษา
ที่ได้รับการนิเทศทางไกลด้วยชุดฝึกอบรมด้วยตนเองและการนิเทศแบบปกติ

6.3 การพัฒนาครู

- 2531 เกษลดา มานะจตุติ การศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยครู
วิชาเอกอนุบาล
- 2531 จินตนา ปรีदानันท์ การพัฒนาทักษะการใช้คำถามของครูปฐมวัยด้วยบทเรียนแบบโปรแกรม
- 2535 สุนันทา กิจสุวรรณ การใช้โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของผู้ดูแลเด็ก
ในศูนย์เด็กปฐมวัยในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร
- 2536 กามนิจ จันทร สภาพและปัญหาการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในศูนย์พัฒนาการศึกษา
ระดับก่อนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาเขต การศึกษา 1
- 2537 ปราณี สาระจิตต์ การพัฒนาชุดการศึกษาด้วยตนเองเรื่อง การจัดการในชั้นเรียนสำหรับครู
อนุบาลสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง
- 2538 ลัดดา อ่อนละมุล การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเรื่องศูนย์การเรียนรู้ สำหรับครูอนุบาล
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- *2532 สมหมาย เชื้อดี การพัฒนาชุดฝึกอบรมการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย
สำหรับผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก

6.4 อื่น ๆ

- *2540 สุจิตรา เกิดวุฒิพร ความคิดเห็นของครูปฐมวัยที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร
การศึกษาปฐมวัย

7. การอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครอง

7.1 การอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง

- 2531 จิตนา ปัญทวงศ์ การศึกษาพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกในโครงการสอนลูก
ให้ฉลาดของกรมการพัฒนารัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย
- 2535 คนอง ตนเล็ก ความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนและ
สภาพที่เป็นจริงของ โรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่
- 2534 พิมพรรณ ศรีสวัสดิ์ การศึกษาแนวการตอบคำถามของผู้ปกครองต่อคำถาม
ของเด็กก่อนวัยเรียน
- 2536 สุณีย์ บรรจง การศึกษา การอบรมเลี้ยงดูผู้ปกครองของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีความบกพร่อง
ทางสติปัญญาที่มารับบริการจากหน่วยงานทางการศึกษาและฟื้นฟูสมรรถภาพใน
กรุงเทพมหานคร
- 2537 อรทัย รัตนมณี การศึกษา บทบาทของบิดาในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยในเขตเมือง

- 2539 สุรัสวดี กองสุวรรณ การอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองชาวเลในหมู่บ้านลึงกาฬ จ. กระบี่
- 2539 เกศินี เกิดอนันต์ การศึกษา การอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวที่มีผู้ปกครองคนเดียว
ใน กรุงเทพมหานคร
- 2540 นฤมล ขวัญศิริ การศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการให้ความช่วยเหลือตั้งแต่ระยะแรกเริ่ม
แก่เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร
- 2541 ทวีทรัพย์ แปลงศรี การศึกษาการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่มี
ความบกพร่องทางสติปัญญา จังหวัดศรีสะเกษ
- 7.2 การพัฒนาความรู้ความสามารถแก่ผู้ปกครอง**
- 2534 พจณี เทียมศักดิ์ การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมความรู้ด้านโภชนาการของผู้ปกครอง
ในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ในโครงการตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา
จังหวัดนครนายก
- 2535 อโณทัย อุบลสวัสดิ์ ผลของกิจกรรมให้ความรู้ผู้ปกครองที่มีต่อทักษะกระบวนการ
ทางวิทยาศาสตร์ของเด็กก่อนวัยเรียน
- 2536 ปัทมา ภัทรางกูร ผลการใช้ชุดการฝึกสำหรับผู้ปกครองเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
ของเด็ก
- 2535 จันทน์กฤษณา สุขสวัสดิ์ ผลการใช้ชุดการฝึกสำหรับผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ
ประสานกันของตาและมือให้กับเด็กปฐมวัย
- 2539 ปัทมาศิริ ธีรานุรักษ์ การพัฒนาโปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อส่งเสริม
การเรียนรู้หนังสือขั้นต้นของเด็กวัยอนุบาล
- 2541 กิตติศักดิ์ เกตุญาติ การพัฒนาโปรแกรมการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองในการให้
ความช่วยเหลือตั้งแต่แรกเริ่มแบบครอบครัวเป็นพื้นฐานสำหรับเด็กสมองพิการ
- 2541 เจนจิรา คงสุข การพัฒนาโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการ
ทางร่างกายของเด็กวัยอนุบาล ด้วยรูปแบบการให้ประชาชนในชนบทมีส่วนร่วม
ในการแก้ปัญหา
- *2531 เสาวคนธ์ สาเอี่ยม การศึกษาความสามารถในการจำแนกประเภทของเด็กปฐมวัย
ที่ผู้ปกครองใช้ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง “ให้เวลาสักนิด ใกล้ชิดลูกรัก”
- *2533 รัชณี รัตนา ผลของการใช้กิจกรรมจากชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครองที่มีต่อความสามารถ
ในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย
- *2533 วรยา กาญจนชาติ การศึกษาผลของการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองในการสอน
ความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ให้กับเด็กปฐมวัย

- *2535 นิตินันท์ วิชิตชลชัย ผลของการใช้ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครองที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
- *2537 ศิริনারถ วัฒนกุล การศึกษาพฤติกรรมการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง “รวมแรงร่วมใจ สายใยผูกพัน”
- *2538 กฤษฎี ภูพัฒน์ การศึกษาวิสัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดความรู้ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันเรื่อง “ขอให้หนูคิดเอง” และผู้ปกครองใช้กิจกรรมตามปกติในชีวิตประจำวัน
- *2541 ชุติพร พิศุทธิ์สุภฤทธิ การศึกษาความสามารถในการสังเกตของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง “ชวนคุย ชวนร้อง ชวนเล่น”
- *2540 นภาพรรณ อุณาภูล การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล
- *2541 จงกล เกษตุ้ม กศ.เปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองรุ่นปู่ย่าตายายกับผู้ปกครองรุ่นปัจจุบันใน ต.สาวะถี อ.เมือง จ.ขอนแก่น

8. การจัดกิจกรรมเสริมเพื่อเป็นบริการทางการศึกษาปฐมวัย

- 2536 พนมพร ศิริถาวร ผลของโครงการประสบการณ์เกี่ยวกับอาหารที่มีต่อพฤติกรรมในการประทานอาหารของเด็กวัยอนุบาล
- *2540 สุภาพร เทพยสุวรรณ การสร้างเกณฑ์การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนอนุบาล

9.อื่น ๆ

- 2536 นัยนา อิศสระวิทย์ การศึกษาความต้องการและคุณลักษณะของบุคลากรระดับ
คณาจารย์บัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย
- * วิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัย

คำชี้แจง

1.แบบบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 รายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัย

2.แบบบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัยแต่ละเรื่อง โดยการจัดแบ่งงานวิจัยออกเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย และตามระเบียบวิธีวิจัย ดังนั้นจึงได้ให้ความหมายของหมวดหมู่งานวิจัยตามลักษณะเนื้อหาและระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

งานวิจัยเกี่ยวกับประวัติและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาปฐมวัย หมายถึง งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับ อดีต ความเป็นมาและแนวโน้มของการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยการใช้วิธีการต่าง ๆ คาดคะเนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยในอนาคต

งานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หมายถึง งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเอกสารหลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์ทั้งที่เป็นหลักสูตรแม่บทและเอกสารหลักสูตรอื่น ๆ รวมถึงการสร้าง การใช้ การพัฒนาและการประเมินหลักสูตร แนวการจัดประสบการณ์ รูปแบบ การศึกษาโปรแกรมการศึกษา ชุดการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ สำหรับเด็กปฐมวัย

งานวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สภาพและอุปสรรคที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กปฐมวัย

งานวิจัยเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน หมายถึง งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการใช้และการผลิตสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ สื่อมีทั้งที่ครูใช้และเด็กใช้ ตลอดจนสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ที่มีบทบาทต่อเด็กปฐมวัย

งานวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย หมายถึง งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และด้านสังคม ดังต่อไปนี้

การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กในด้านภาษา ความสามารถและการคิดการจำ ความคิดสร้างสรรค์ การคิดเชิงเหตุผล การคิดแก้ปัญหา ความสามารถในการอนุรักษ์และมิติสัมพันธ์ ทักษะกระบวนการทาง

วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และความรู้ในเนื้อหาต่าง ๆ เช่น ความรู้ทางสังคมศึกษา สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการเจริญเติบโตทางร่างกาย สมรรถภาพทางกลไกของเด็กในด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์กันของอวัยวะต่าง ๆ

การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ หมายถึง งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาวะความพึงพอใจและไม่พึงพอใจของเด็กในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเห็นคุณค่าในตนเอง ความสนใจ การเลือก และตัดสินใจในการทำกิจกรรม การรับรู้ทางคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม หมายถึง งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กด้านความสามารถในการปรับตัวที่พึงประสงค์เมื่อต้องอยู่ร่วมกัน เล่นร่วมกัน และทำงานร่วมกัน ได้แก่ การมีพฤติกรรมทางสังคม ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความเข้าใจผู้อื่นของเด็กปฐมวัย

งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน การนิเทศและการพัฒนาครู หมายถึง งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครูในขณะที่ทำการสอนโดยเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและตัวเด็ก คุณลักษณะที่จำเป็นของผู้สอนในระดับปฐมวัยที่นอกเหนือจากความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

งานวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครอง หมายถึง งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับ การกระทำหรือการแสดงออกของบิดามารดา ผู้ปกครองในขณะที่ทำการอบรมเลี้ยงดูเด็กในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจวัตรประจำวัน และการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการส่งเสริมเด็กปฐมวัยได้อย่างถูกต้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับการการจัดกิจกรรมเสริมเพื่อเป็นบริการทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมพิเศษที่จัดขึ้นนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือเด็กปฐมวัย ครอบคลุมในด้านการให้บริการเพื่อสนับสนุนทางการศึกษา ด้านโภชนาการ ด้านสุขภาพอนามัย ได้แก่ โครงการอาหารกลางวัน โครงการนมโรงเรียน เป็นต้น

แบบบันทึกสาระสำคัญของงานวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับงานวิจัย

1.ชื่อผู้วิจัย.....

2.ชื่องานวิจัย.....

.....

.....

3.แหล่งผลิตของงานวิจัย.....

4.ปีที่พิมพ์เผยแพร่.....

5.ประชากร

เด็ก ปกติ พิเศษ อายุ.....ปี ชั้น.....

ครู

ผู้ปกครอง.....

ผู้บริหาร

อื่น ๆ.....

6. แหล่งที่อยู่ของประชากร.....

7.ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์

การวิจัยเชิงทดลอง

การวิจัยเชิงบรรยาย

การวิจัยเชิงสำรวจ

การวิจัยเชิงเปรียบเทียบ

การวิจัยเชิงความสัมพันธ์

วิธีวิจัยเชิงพัฒนาการ

การศึกษาเป็นรายกรณี

การวิเคราะห์เนื้อหา

การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณาหรือเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงประเมิน

การวิจัยเอกสาร อื่น ๆ.....

8. เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย

- ประวัติและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาปฐมวัย
 - หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
 - สภาพและปัญหาการจัดศึกษาและการจัดการเรียนการสอน
 - สื่อการเรียนการสอน
 - พัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่
 - △ พัฒนาการด้านสติปัญญา
 - ด้านภาษา
 - ด้านความสามารถและทักษะการคิด การคิดแก้ปัญหา
ความคิดสร้างสรรค์ การคิดเชิงเหตุผล
 - ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
 - ด้านความรู้ในเนื้อหา เช่น ความรู้ทางสังคมศึกษา เนื้อหาที่บูรณาการ
เป็นหน่วย ๆ ความรู้ทางสิ่งแวดล้อมศึกษา เป็นต้น
 - อื่น ๆ.....
 - △ พัฒนาการด้านร่างกาย
 - การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่
 - การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก
 - การพัฒนาการใช้อวัยวะให้ประสานสัมพันธ์กัน
 - △ พัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ
 - ความเชื่อมั่นในตนเอง
 - การเห็นคุณค่าและรู้สึกที่ดีต่อตนเอง
 - การพัฒนาจริยธรรม
 - ความสนใจในการทำกิจกรรม
 - อื่น ๆ.....
 - △ พัฒนาการด้านสังคม
 - พฤติกรรมทางสังคม
 - การเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์
 - การรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นหรือการคลายการยึดตนเอง
 - △ พัฒนาการมากกว่า 1 ด้าน ได้แก่.....กับ.....
- พฤติกรรมการสอน การนิเทศ และการพัฒนาครู
- การอบรมเลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปกครอง
- กิจกรรมเสริมที่จัดเป็นบริการเพื่อการศึกษา
- อื่น ๆ

ตอนที่ 2 รายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัย

1.วัตถุประสงค์ของ

งานวิจัย.....

.....

2.สมมติฐานของงานวิจัย/คำถามของการวิจัย.....

.....

3.ขอบเขตของงานวิจัย.....

.....

ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่

ตัวแปรต้น คือ.....

ตัวแปรตาม คือ.....

4.ประชากร คือ

.....

5.ตัวอย่างประชากร คือ.....

5.1 จำนวน.....

5.2 การได้มาซึ่งตัวอย่างประชากร

สุ่ม

ไม่สุ่ม

สุ่มอย่างง่าย

อาสาสมัคร

สุ่มแบบเจาะจง

ตามสะดวก

สุ่มแบบเป็นกลุ่ม

เจาะจง

สุ่มแบบแบ่งชั้น

อื่น ๆ

สุ่มแบบหลาย

.....

ชั้นตอน

อื่น ๆ

6.ช่วงเวลาที่เก็บ

ข้อมูล.....
.....
.....

7.เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม

ข้อมูล.....
.....
.....

8.การวิเคราะห์ข้อมูล คือ

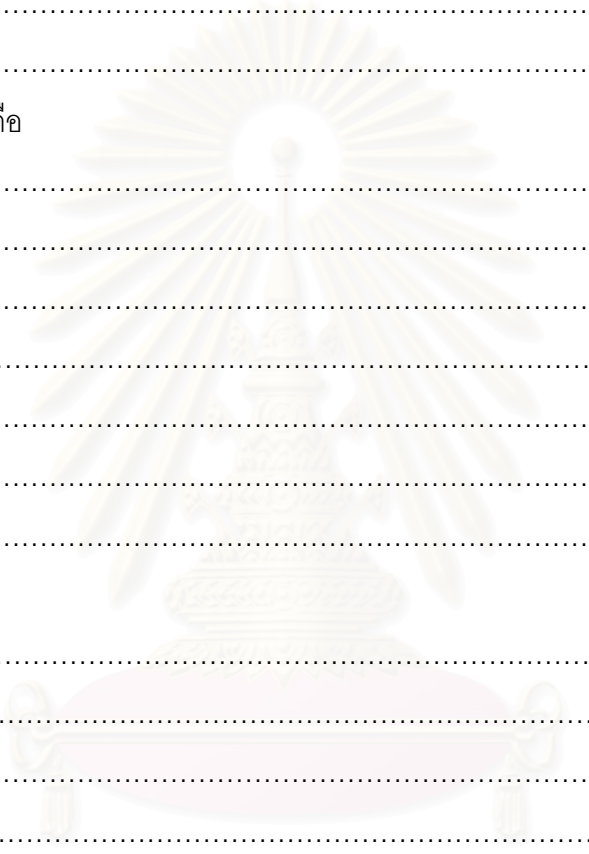
.....
.....
.....

9.ผลการวิจัย.....

.....
.....
.....

10.ข้อค้นพบในการ

วิจัย.....
.....(1).....
.....
.....(2).....
.....
.....(3).....
.....
.....(4).....
.....
.....(5).....
.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจความครอบคลุมของแบบสรุปสาระสำคัญของวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ อาจารย์ภาควิชาวิจัยการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.ศรินทร วิริยะสินันท์ อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวีญฟ้า รังสิยานนท์ อาจารย์ภาควิชาการศึกษาศาสตร์
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
4. นางทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์ นักวิชาการการศึกษา ระดับ 8
สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
5. นางสาวผ่องพรรณ เอกอาวุธ หัวหน้ากลุ่มงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

การหาความเที่ยงและความตรงในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 ความตรงของการบันทึกตามแบบสรุปลักษณะสำคัญของวิทยานิพนธ์

ผู้ทำวิทยานิพนธ์	รายละเอียดที่จำเป็น ต้องบันทึก(ข้อความ)	ผู้วิจัยได้ตรงกับผู้ทรงคุณวุฒิ	
		ข้อความ	ร้อยละ
โสภิตอนงค์ บุญช่วย	18	17	94.44
สุวรรณี ขอบรูป	24	24	100.00
เจนจิรา คงสุข	24	23	95.83
สาตี เหมือนนงคกุล	18	17	94.44
นันทิยา เกิดวิชัย	18	18	100.00
รวม	102	99	97.05

จากตารางที่ 21 จะเห็นว่าผู้วิจัยบันทึกสาระสำคัญของวิทยานิพนธ์ได้ถูกต้องตรงกันกับการบันทึกของผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 97.05 แสดงว่าผู้วิจัยมีความเที่ยงในการบันทึกสาระสำคัญของวิทยานิพนธ์

ตารางที่ 22 ความเที่ยงของการบันทึกตามแบบสรุปลักษณะสำคัญของวิทยานิพนธ์

ผู้ทำวิทยานิพนธ์	รายละเอียดที่จำเป็น ต้องบันทึก(ข้อความ)	ผู้วิจัยบันทึกครั้งที่ 2 ตรงกับ การบันทึกครั้งแรก	
		ข้อความ	ร้อยละ
โสภิตอนงค์ บุญช่วย	18	18	100.00
สุวรรณี ขอบรูป	24	24	100.00
เจนจิรา คงสุข	24	24	100.00
สาตี เหมือนนงคกุล	18	17	94.00
นันทิยา เกิดวิชัย	18	17	94.00
รวม	102	100	98.03

จากตารางที่ 22 เห็นว่า ผู้วิจัยบันทึกสาระสำคัญของวิทยานิพนธ์ครั้งที่ 2 ตรงกันกับการบันทึกครั้งแรกร้อยละ 98.03 แสดงว่าผู้วิจัยมีความเที่ยงในการบันทึกสาระสำคัญของวิทยานิพนธ์

ประวัติผู้เขียน

นางสาวสุรัตน์ สิงห์เวียง เกิดเมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ.2516 ที่ตำบลบ้านพริก อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย จากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต เมื่อปี พ.ศ. 2538 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2540 และสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2543

ปัจจุบันรับราชการ ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนวัดพลอยกระจ่างศรี อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย